6 ശ്രീമദ്ദേവീഭാഗവതമഹാപുരാണേ ഷഷ്ഠഃ സ്കന്ധഃ

6.1 പ്രഥമോഽധ്യായഃ . ത്രിശിരസസ്തപോഭംഗായ ദേവരാജേന്ദ്രദ്വാരാ നാനോപായചിന്തനവർണനം .

ഋഷയ ഊചുഃ .
സൂത സൂത മഹാഭാഗ മിഷ്ടം തേ വചനാമൃതം .
ന തൃപ്താഃ സ്മോ വയം പീത്വാ ദ്വൈപായനകൃതം ശുഭം .. 1..

പുനസ്ത്വാം പ്രഷ്ടുമിച്ഛാമഃ കഥാം പൗരാണികീം ശുഭാം .
വേദേഽപി കഥിതാം രമ്യാം പ്രസിദ്ധാം പാപനാശിനീം .. 2..

വൃത്രാസുര ഇതി ഖ്യാതോ വീര്യവാംസ്ത്വഷ്ടുരാത്മജഃ .
സ കഥം നിഹതഃ സംഖ്യേ വാസവേന മഹാത്മനാ .. 3..

ത്വഷ്ടാ വൈ സുരപക്ഷീയസ്തത്പുത്രോ ബലവത്തരഃ .
ശക്രേണ ഘാതിതഃ കസ്മാദ്ബ്രഹ്മയോനിർമഹാബലഃ .. 4..

ദേവാഃ സത്ത്വഗുണോത്പനാ മാനുഷാ രാജസാഃ സ്മൃതാഃ .
തിര്യഞ്ചസ്താമസാഃ പ്രോക്താഃ പുരാണാഗമവാദിഭിഃ .. 5..

വിരോധോഽത്ര മഹാൻ ഭാതി നൂനം ശതമഖേന ഹ .
ഛലേന ബലവാൻ വൃത്രഃ ശക്രേണ വിനിപാതിതഃ .. 6..

വിഷ്ണുഃ പ്രേരയിതാ തത്ര സ തു സത്ത്വധരഃ പരഃ .
പ്രവിഷ്ടഃ പവിമധ്യേ സ ഛദ്മനാ ഭഗവാൻ പ്രഭുഃ .. 7..

സന്ധിം വിധായ സ ഹ്യേവം മന്ത്രിതോഽസൗ മഹാബലഃ .
ഹരിഭ്യാം സത്യമുത്സൃജ്യ ജലഫേനേന ശാതിതഃ .. 8..

കൃതമിന്ദ്രേണ ഹരിണാ കിമേതത്സൂത സാഹസം .
മഹാന്തോഽപി ച മോഹേന വഞ്ചിതാഃ പാപബുദ്ധയഃ .. 9..

അന്യായവർതിനോഽത്യർഥം ഭവന്തി സുരസത്തമാഃ .
സദാചാരേണ യുക്തേന ദേവാഃ ശിഷ്ടത്വമാഗതാഃ .. 10..

ഏവം വിശിഷ്ടധർമേണ ശിഷ്ടത്വം കീദൃശം പുനഃ .
ഹത്വാ വൃത്രം തു വിശ്വസ്തം ശക്രേണ ഛദ്മനാ പുനഃ .. 11..

പ്രാപ്തം പാപഫലം നോ വാ ബ്രഹ്മഹത്യാസമുദ്ഭവം .
കിം ച ത്വയാ പുരാ പ്രോക്തം വൃത്രാസുരവധഃ കൃതഃ .. 12..

ശ്രീദേവ്യാ ഇതി തച്ചാപി ചിത്തം മോഹയതീഹ നഃ .
സൂത ഉവാച .
ശൃണ്വന്തു മുനയോ വൃത്തം വൃത്രാസുരവധാശ്രയം .. 13..

യഥേന്ദ്രേണ ച സമ്പ്രാപ്തം ദുഃഖം ഹത്യാസമുദ്ഭവം .
ഏവമേവ പുരാ പൃഷ്ടോ വ്യാസഃ സത്യവതീസുതഃ .. 14..

പാരീക്ഷിതേന രാജ്ഞാപി സ യദാഹ ച തദ്ബ്രുവേ .
ജനമേജയ ഉവാച .

കഥം വൃത്രാസുരഃ പൂർവം ഹതോ മഘവതാ മുനേ .. 15..

സഹായം വിഷ്ണുമാസാദ്യ ഛദ്മനാ സാത്ത്വികേന ഹ .
കഥം ച ദേവ്യാ നിഹതോ ദൈത്യോഽസൗ കേന ഹേതുനാ .. 16..

കഥമേകവധോ ദ്വാഭ്യാം കൃതഃ സ്യാന്മുനിപുംഗവ .
തദേതച്ഛ്രോതുമിച്ഛാമി പരം കൗതൂഹലം ഹി മേ .. 17..

മഹതാം ചരിതം ശൃണ്വൻ കോ വിരജ്യേത മാനവഃ .
കഥയാംബാവൈഭവം ത്വം വൃത്രാസുരവധാശ്രിതം .. 18..

വ്യാസ ഉവാച .
ധന്യോഽസി രാജംസ്തവ ബുദ്ധിരീദൃശീ
ജാതാ പുരാണശ്രവണേഽതിസാദരാ .
പീത്വാമൃതം ദേവവരാസ്തു സർവഥാ
പാനേ വിതൃഷ്ണാഃ പ്രഭവന്തി വൈ പുനഃ .. 19..

ദിനേ ദിനേ തേഽധികഭക്തിഭാവഃ
കഥാസു രാജൻ മഹനീയകീർതേഃ .
ശ്രോതാ യദൈകപ്രവണഃ ശൃണോതി
വക്താ തദാ പ്രീതമനാ ബ്രവീതി .. 20..

യുദ്ധം പുരാ വാസവവൃത്രയോര്യദ്
വേദേ പ്രസിദ്ധം ച തഥാ പുരാണേ .
ദുഃഖം സുരേന്ദ്രേണ തദൈവ ലബ്ധം
ഹത്വാ രിപും ത്വാഷ്ട്രമപാപമേവ .. 21..

ചിത്രം കിമത്ര നൃപതേ ഹരിവജ്രഭൃദ്ഭ്യാം
യച്ഛദ്മനാ വിനിഹതസ്ത്രിശിരോഽഥ വൃത്രഃ .
മായാബലേന മുനയോഽപി വിമോഹിതാസ്തേ
ചക്രുശ്ച നിന്ദ്യമനിശം കില പാപഭീതാഃ .. 22..

വിഷ്ണുഃ സദൈവ കപടേന ജഘാന ദൈത്യാൻ
സത്ത്വാത്മമൂർതിരപി മോഹമവാപ്യ കാമം .
കോഽന്യോഽസ്തി താം ഭഗവതീം മനസാപി ജേതും
ശക്തഃ സമസ്തജനമോഹകരീം ഭവാനീം .. 23..

മത്സ്യാദിയോനിഷു സഹസ്രയുഗേഷു സദ്യഃ
സാക്ഷാദ്ഭവത്യപി യയാ വിനിയോജിതോഽത്ര .
നാരായണോ നരസഖോ ഭഗവാനനന്തഃ
കാര്യം കരോതി വിഹിതാവിഹിതം കദാചിത് .. 24..

ദേഹം ധനം ഗൃഹമിദം സ്വജനാ മദീയം
പുത്രാഃ കലത്രമിതി മോഹമുപേത്യ സർവഃ .
പുണ്യം കരോത്യഥ ച പാപചയം കരോതി
മായാഗുണൈരതിബലൈർവികലീകൃതോ യത് .. 25..

ന ജാതു മോഹം ക്ഷപിതും നരഃ ക്ഷമഃ
കശ്ചിദ്ഭവേദ്ഭൂപ പരാവരാർഥവിത് .
വിമോഹിതസ്തൈസ്ത്രിഭിരേവ മൂലതോ
വശീകൃതാത്മാ ജഗതീതലേ ഭൃശം .. 26..

അഥ തൗ മായയാ വിഷ്ണുവാസവൗ മോഹിതൗ ഭൃശം .
ജഘ്നതുശ്ഛദ്മനാ വൃത്രം സ്വാർഥസാധനതത്പരൗ .. 27..

തദഹം സമ്പ്രവക്ഷ്യാമി വൃത്താന്തമവനീപതേ .
കാരണം പൂർവവൈരസ്യ വൃത്രവാസവയോർമിഥഃ .. 28..

ത്വഷ്ടാ പ്രജാപതിർഹ്യാസീദ്ദേവശ്രേഷ്ഠോ മഹാതപാഃ .
ദേവാനാം കാര്യകർതാ ച നിപുണോ ബ്രാഹ്മണപ്രിയഃ .. 29..

സ പുത്രം വൈ ത്രിശിരസമിന്ദ്രദ്വേഷാത്കിലാസൃജത് .
വിശ്വരൂപേതി വിഖ്യാതം നാമ്നാ രൂപേണ മോഹനം .. 30..

ത്രിഭിഃ സ വദനൈഃ ശ്രേഷ്ഠൈർവ്യരോചത മനോഹരൈഃ .
ത്രിഭിർഭിന്നാനി കാര്യാണി മുഖൈഃ സമകരോന്മുനിഃ .. 31..

വേദാനേകേന സോഽധീതേ സുരാം ചൈകേന സോഽപിബത് .
തൃതീയേന ദിശഃ സർവാ യുഗപച്ച നിരീക്ഷതേ .. 32..

ത്രിശിരാ ഭോഗമുത്സൃജ്യ തപശ്ചക്രേ സുദുഷ്കരം .
തപസ്വീ സ മൃദുർദാന്തോ ധർമമേവ സമാശ്രിതഃ .. 33..

പഞ്ചാഗ്നിസാധനം കാലേ പാദപാഗ്രേ നിവേശനം .
ജലമധ്യേ നിവാസം ച ഹേമന്തേ ശിശിരേ തഥാ .. 34..

നിരാഹാരോ ജിതാത്മാസൗ ത്യക്തസർവപരിഗ്രഹഃ .
തപശ്ചചാര മേധാവീ ദുഷ്കരം മന്ദബുദ്ധിഭിഃ .. 35..

തം ച ദൃഷ്ട്വാ തപസ്യന്തം ഖേദമാപ ശചീപതിഃ .
വിഷാദമഗമത്തത്ര ശക്രോഽയം മാസ്മഭൂദിതി .. 36..

ദൃഷ്ട്വാ തസ്യ തപോ വീര്യം സത്യം ചാമിതതേജസഃ .
ചിന്താം ച മഹതീം പ്രാപ ഹ്യനിശം പാകശാസനഃ .. 37..

വിവർധമാനസ്ത്രിശിരാ മാമയം ശാതയിഷ്യതി .
നോപേക്ഷ്യഃ സർവഥാ ശത്രുർവർധമാനബലോ ബുധൈഃ .. 38..

തസ്മാദുപായഃ കർതവ്യസ്തപോനാശായ സാമ്പ്രതം .
കാമസ്തു തപസാം ശത്രുഃ കാമാന്നശ്യതി വൈ തപഃ .. 39..

തഥൈവാദ്യ പ്രകർതവ്യം ഭോഗാസക്തോ ഭവേദ്യഥാ .
ഇതി സഞ്ചിന്ത്യ മനസാ ബുദ്ധിമാൻബലമർദനഃ .. 40..

ആജ്ഞാപയത്സോഽപ്സരസസ്ത്വാഷ്ട്രപുത്രപ്രലോഭനേ .
ഉർവശീം മേനകാം രംഭാം ഘൃതാചീം ച തിലോത്തമാം .. 41..

സമാഹൂയാബ്രവീച്ഛക്രസ്താസ്തദാ രൂപഗർവിതാഃ .
പ്രിയം കുരുധ്വം മേ സർവാഃ കാര്യേഽദ്യ സമുപസ്ഥിതേ .. 42..

യത്തോ മേഽദ്യ മഹാഞ്ഛത്രുസ്തപസ്തപതി ദുർജയഃ .
കാര്യം കുരുത ഗച്ഛധ്വം പ്രലോഭയത മാചിരം .. 43..

 ശൃംഗാരവേഷൈർവിവിധൈർഹാവൈർദേഹസമുദ്ഭവൈഃ .
BACK TO TOP

പ്രലോഭയത ഭദ്രം വഃ ശമയധ്വം ജ്വരം മമ .. 44..

അസ്വസ്ഥോഽഹം മഹാഭാഗാസ്തസ്യ ജ്ഞാത്വാ തപോബലം .
ബലവാനാസനം മേഽദ്യ ഗ്രഹീഷ്യത്യവിലംബിതഃ .. 45..

ഭയം മേ സമുപായാതം ക്ഷിപ്രം നാശയതാബലാഃ .
ഉപകുർവന്തു സഹിതാഃ കാര്യേഽദ്യ സമുപസ്ഥിതേ .. 46..

തച്ഛ്രുത്വാ വചനം നാര്യ ഊചുസ്തം പ്രണതാഃ പുരഃ .
മാ ഭയം കുരു ദേവേശ യതിഷ്യാമഃ പ്രലോഭനേ .. 47..

യഥാ ന സ്യാദ്ഭയം തസ്മാത്തഥാ കാര്യം മഹാദ്യുതേ .
നൃത്യഗീതവിഹാരൈശ്ച മുനേസ്തസ്യ പ്രലോഭനേ .. 48..

കടാക്ഷൈരംഗഭേദൈശ്ച മോഹയിത്വാ മുനിം വിഭോ .
ലോലുപം വശമസ്മാകം കരിഷ്യാമോ നിയന്ത്രിതം .. 49..

വ്യാസ ഉവാച .
ഇത്യാഭാഷ്യ ഹരിം നാര്യോ യയുസ്ത്രിശിരസോഽന്തികം .
കുർവന്ത്യോ വിവിധാൻഭാവാൻകാമശാസ്ത്രോചിതാനപി .. 50..

ഗായന്ത്യസ്താലഭേദൈസ്താ നൃത്യന്ത്യഃ പുരതോ മുനേഃ .
തം പ്രലോഭയിതും ചക്രുർനാനാഭാവാന്വരാംഗനാഃ .. 51..

നാപശ്യത്സ തപോരാശിരംഗനാനാം വിഡംബനം .
ഇന്ദ്രിയാണി വശേ കൃത്വാ മൂകാന്ധബധിരഃ സ്ഥിതഃ .. 52..

ദിനാനി കതിചിത്തസ്ഥുർനാര്യസ്തസ്യാശ്രമേ വരേ .
കുർവന്ത്യോ ഗാനനൃത്യാദിപ്രപഞ്ചാനതിമോഹദാൻ .. 53..

ന ചചാല യദാ കാമം ധ്യാനാച്ച ത്രിശിരാ മുനിഃ .
പരാവൃത്യ തദാ ദേവ്യഃ പുനഃ ശക്രമുപസ്ഥിതാഃ .. 54..

കൃതാഞ്ജലിപുടാഃ സർവാ ദേവരാജമഥാബ്രുവൻ .
ശ്രാന്താ ദീനാ ഭയത്രസ്താ വിവർണവദനാ ഭൃശം .. 55..

ദേവദേവ മഹാരാജ യത്നശ്ച പരമഃ കൃതഃ .
ന സ ശക്യോ ദുരാധർഷോ ധൈര്യാച്ചാലയിതും വിഭോ .. 56..

ഉപായോഽന്യഃ പ്രകർതവ്യഃ സർവഥാ പാകശാസന .
നാസ്മാകം ബലമേതസ്മിംസ്താപസേ വിജിതേന്ദ്രിയേ .. 57..

ദിഷ്ട്യാ വയം ന ശപ്താഃ സ്മ യദനേന മഹാത്മനാ .
മുനിനാ വഹ്നിതുല്യേന തപസാ ദ്യോതിതേന ഹി .. 58..

വിസൃജ്യാപ്സരസഃ ശക്രശ്ചിന്തയാമാസ മന്ദധീഃ .
തസ്യൈവ ച വധോപായം പാപബുദ്ധിരസാമ്പ്രതം .. 59..

വിസൃജ്യ ലോകലജ്ജാം സ തഥാ പാപഭയം ഭൃശം .
ചകാര പാപബുദ്ധിം തു തദ്വധായ മഹീപതേ .. 60..

 ഇതി ശ്രീമദ്ദേവീഭാഗവതേ മഹാപുരാണേഽഷ്ടാദശസാഹസ്ര്യാം

സംഹിതായാം ഷഷ്ഠസ്കന്ധേ ത്രിശിരസസ്തപോഭംഗായ ദേവരാജേന്ദ്രദ്വാരാ
നാനോപായചിന്തനവർണനം നാമ പ്രഥമോऽധ്യായഃ .. 6.1..

6.2 ദ്വിതീയോऽധ്യായഃ . ത്രിശിരവധാനന്തരം വൃത്രോത്പത്തിവർണനം .

വ്യാസ ഉവാച .
അഥ സ ലോഭമുപേത്യ സുരാധിപഃ
സമധിഗമ്യ ഗജാസനസംസ്ഥിതഃ .
ത്രിശിരസം പ്രതി ദുഷ്ടമതിസ്തദാ
മുനിമപശ്യദമേയപരാക്രമം .. 1..

തമഭിവീക്ഷ്യ ദൃഢാസനസംസ്ഥിതം
ജിതഗിരം സുസമാധിവശം ഗതം .
രവിവിഭാവസുസന്നിഭമോജസാ
സുരപതിഃ പരമാപദമഭ്യഗാത് .. 2..

കഥമസൗ വിനിഹന്തുമഹോ മയാ
മുനിരപാപമതിഃ കില സമ്മതഃ .
രിപുരയം സുസമിദ്ധതപോബലഃ
കഥമുപേക്ഷ്യ ഇഹാസനകാമുകഃ .. 3..

ഇതി വിചിന്ത്യ പവിം പരമായുധം
പ്രതി മുമോച മുനിം തപസി സ്ഥിതം .
ശശിദിവാകരസന്നിഭമാശുഗം
ത്രിശിരസം സുരസംഘപതിഃ സ്വയം .. 4..

തദഭിഘാതഹതഃ സ ധരാതലേ
കില പപാത മമാര ച താപസഃ .
ശിഖരിണഃ ശിഖരം കുലിശാർദിതം
നിപതിതം ഭുവി ചാദ്ഭുതദർശനം .. 5..

തം നിഹത്യ മുദമാപ സുരേശ-
ശ്ചുക്രുശുശ്ച മുനയസ്തു സംസ്ഥിതാഃ .
ഹാ ഹതേതി ഭൃശമാർതനിഃസ്വനാഃ
കിം കൃതം ശതമഖേന പാപിനാ .. 6..

വിനാപരാധം തപസാം നിധിർഹതഃ
ശചീപതിഃ പാപമതിർദുരാത്മാ .
ഫലം കിലായം തരസാ കൃതസ്യ
പ്രാപ്നോതു പാപീ ഹനനോദ്ഭവസ്യ .. 7..

തം നിഹത്യ തരസാ സുരരാജോ
നിർജഗാമ നിജമന്ദിരമാശു .
സ ഹതോऽപി വിരരാജ മഹാത്മാ
ജീവമാന ഇവ തേജസാം നിധിഃ .. 8..

തം ദൃഷ്ട്വാ പതിതം ഭൂമൗ ജീവന്തമിവ വൃത്രഹാ .
ചിന്താമാപാതിഖിന്നാംഗഃ കിം വാ ജീവേദയം പുനഃ .. 9..

വിമൃശ്യ മനസാതീവ തക്ഷാണം പുരതഃ സ്ഥിതം .
മഘവാ വീക്ഷ്യ തം പ്രാഹ സ്വകാര്യസദൃശം വചഃ .. 10..

തക്ഷംശ്ഛിന്ധി ശിരാംസ്യസ്യ കുരുഷ്വ വചനം മമ .
മാ ജീവതു മഹാതേജാ ഭാതി ജീവന്നിവ സ്വയം .. 11..

ഇത്യാകർണ്യ വചസ്തസ്യ തക്ഷോവാച വിഗർഹയൻ .
തക്ഷോവാച .
മഹാസ്കന്ധോ ഭൃശം ഭാതി പരശുർന തരിഷ്യതി .. 12..

തതോ നാഹം കരിഷ്യാമി കാര്യമേതദ്വിഗർഹിതം .
ത്വയാ വൈ നിന്ദിതം കർമ കൃതം സദ്ഭിർവിഗർഹിതം .. 13..

അഹം ബിഭേമി പാപാദ്വൈ മൃതസ്യൈവ ച മാരണേ .
മൃതോഽയം മുനിരസ്ത്യേവ ശിരസഃ കൃന്തനേന കിം .. 14..

ഭയം കിം തേഽത്ര സഞ്ജാതം പാകശാസന കഥ്യതാം .
ഇന്ദ്ര ഉവാച .
സജീവ ഇവ ദേഹോഽയമാഭാതി വിശദാകൃതിഃ .. 15..

തസ്മാദ്ബിഭേമി മാ ജീവേന്മുനിഃ ശത്രുരയം മമ .
തക്ഷോവാച .
നാത്ര കിം ത്രപസേ വിദ്വൻ ക്രൂരേണാനേന കർമണാ .. 16..

ഋഷിപുത്രമിമം ഹത്വാ ബ്രഹ്മഹത്യാഭയം ന കിം .
ഇന്ദ്ര ഉവാച .
പ്രായശ്ചിത്തം കരിഷ്യാമി പശ്ചാത്പാപക്ഷയായ വൈ .. 17..

ശത്രുസ്തു സർവഥാ വധ്യശ്ഛലേനാപി മഹാമതേ .
തക്ഷോവാച .
ത്വം ലോഭാഭിഹതഃ പാപം കരോഷി മഘവന്നിഹ .. 18..

തം വിനാഹം കഥം പാപം കരോമി വദ മേ വിഭോ .
ഇന്ദ്ര ഉവാച .
മഖേഷു ഖലു ഭാഗം തേ കരിഷ്യാമി സദൈവ ഹി .. 19..

ശിരഃ പശോസ്തു തേ ഭാഗം യജ്ഞേ ദാസ്യന്തി മാനവാഃ .
ശുൽകേനാനേന ഛിന്ധി ത്വം ശിരാംസ്യസ്യ കുരു പ്രിയം .. 20..

വ്യാസ ഉവാച .
ഏതച്ഛ്രുത്വാ മഹേന്ദ്രസ്യ വചസ്തക്ഷാ മുദാന്വിതഃ .
കുഠാരേണ ശിരാംസ്യസ്യ ചകർത സുദൃഢേന ഹി .. 21..

ഛിന്നാനി ത്രീണി ശീർഷാണി പതിതാനി യദാ ഭുവി .
തേഭ്യസ്തു പക്ഷിണഃ ക്ഷിപ്രം വിനിഷ്പേതുഃ സഹസ്രശഃ .. 22..

കലവിങ്കാസ്തിത്തിരയസ്തഥൈവ ച കപിഞ്ജലാഃ .
പൃഥക്പൃഥഗ്വിനിഷ്പേതുർമുഖതസ്തരസാ തദാ .. 23..

യേന വേദാനധീതേ സ്മ സോമം ച പിബതേ തഥാ .
തസ്മാദ്വക്ത്രാത്കിലോത്പേതുഃ സദ്യ ഏവ കപിഞ്ജലാഃ .. 24..

യേന സർവാ ദിശഃ കാമം പിബന്നിവ നിരീക്ഷതേ .
തസ്മാത്തു തിത്തിരാസ്തത്ര നിഃസൃതാസ്തിഗ്മതേജസഃ .. 25..

യത്സുരാപം തു തദ്വക്ത്രം തസ്മാത്തു ചടകാഃ കില .
വിനിഷ്പേതുസ്ത്രിശിരസ ഏവം തേ വിഹഗാ നൃപ .. 26..

ഏവംവിനിഃസൃതാന്ദൃഷ്ട്വാ തേഭ്യഃ ശക്രസ്തദാണ്ഡജാൻ .
മുമോദ മനസാ രാജൻ ജഗാമ ത്രിദിവം പുനഃ .. 27..

ഗതേ ശക്രേ തു തക്ഷാപി സ്വഗൃഹം തരസാ യയൗ .
യജ്ഞഭാഗം പരം ലബ്ധ്വാ മുദമാപ മഹീപതേ .. 28..

ഇന്ദ്രോഽഥ സ്വഗൃഹം ഗത്വാ ഹത്വാ ശത്രും മഹാബലം .
മേനേ കൃതാർഥമാത്മാനം ബ്രഹ്മഹത്യാമചിന്തയൻ .. 29..

തം ശ്രുത്വാ നിഹതം ത്വഷ്ടാ പുത്രം പരമധാർമികം .
ചുകോപാതീവ മനസാ വചനം ചേദമബ്രവീത് .. 30..

അനാഗസം മുനിം യസ്മാത്പുത്രം നിഹതവാന്മമ .
തസ്മാദുത്പാദയിഷ്യാമി തദ്വധാർഥം സുതം പുനഃ .. 31..

സുരാഃ പശ്യന്തു മേ വീര്യം തപസശ്ച ബലം തഥാ .
ജാനാതു സർവം പാപാത്മാ സ്വകൃതസ്യ ഫലം മഹത് .. 32..

ഇത്യുക്ത്വാഗ്നിം ജുഹാവാഥ മന്ത്രൈരാഥർവണോദിതൈഃ .
പുത്രസ്യോത്പാദനാർഥായ ത്വഷ്ടാ ക്രോധസമാകുലഃ .. 33..

കൃതേ ഹോമേഽഷ്ടരാത്രം തു സന്ദീപ്താച്ച വിഭാവസോഃ .
പ്രാദുർബഭൂവ തരസാ പുരുഷഃ പാവകോപമഃ .. 34..

തം ദൃഷ്ട്വാഗ്രേ സുതം ത്വഷ്ടാ തേജോബലസമന്വിതം .
വേഗാത്പ്രകടിതം വഹ്നേർദീപ്യമാനമിവാനലം .. 35..

ഉവാച വചനം ത്വഷ്ടാ സുതം വീക്ഷ്യ പുരഃസ്ഥിതം .
ഇന്ദ്രശത്രോ വിവർധസ്വ പ്രതാപാത്തപസോ മമ .. 36..

ഇത്യുക്തേ വചനേ ത്വഷ്ട്രാ ക്രോധപ്രജ്വലിതേന ച .
സോഽവർധത ദിവം സ്തബ്ധ്വാ വൈശ്വാനരസമദ്യുതിഃ .. 37..

ജാതഃ സ പർവതാകാരഃ കാലമൃത്യുസമഃ സ്വരാട് .
കിം കരോമീതി തം പ്രാഹ പിതരം പരമാതുരം .. 38..

കുരു മേ നാമകം നാഥ കാര്യം കഥയ സുവ്രത .
ചിന്താതുരോഽസി കസ്മാത്ത്വം ബ്രൂഹി മേ ശോകകാരണം .. 39..

നാശയാമ്യദ്യ തേ ശോകമിതി മേ വ്രതമാഹിതം .
തേന ജാതേന കിം ഭൂയഃ പിതാ ഭവതി ദുഃഖിതഃ .. 40..

പിബാമി സാഗരം സദ്യശ്ചൂർണയാമി ധരാധരാൻ .
ഉദ്യന്തം വാരയാമ്യദ്യ തരണിം തിഗ്മതേജസം .. 41..

ഹന്മീന്ദ്രം സസുരം സദ്യോ യമം വാ ദേവതാന്തരം .
ക്ഷിപാമി സാഗരേ സർവാൻസമുത്പാട്യ ച മേദിനീം .. 42..

ഇത്യാകർണ്യ വചസ്തസ്യ ത്വഷ്ടാ പുത്രസ്യ പേശലം .
പ്രത്യുവാചാതിമുദിതസ്തം സുതം പർവതോപമം .. 43..

വൃജിനാത്ത്രാതുമധുനാ യസ്മാച്ഛക്തോഽസി പുത്രക .
തസ്മാദ്വൃത്ര ഇതി ഖ്യാതം തവ നാമ ഭവിഷ്യതി .. 44..

ഭ്രാതാ തവ മഹാഭാഗ ത്രിശിരാ നാമ താപസഃ .
ത്രീണി തസ്യ ച ശീർഷാണി ഹ്യഭവന്വീര്യവന്തി ച .. 45..

വേദവേദാംഗതത്ത്വജ്ഞഃ സർവവിദ്യാവിശാരദഃ .
സംസ്ഥിതസ്തപസി പ്രായസ്ത്രിലോകീവിസ്മയപ്രദേ .. 46..

ശക്രേണ തു ഹതഃ സോഽദ്യ വജ്രഘാതേന സാമ്പ്രതം .
വിനാപരാധം സഹസാ ഛിന്നാനി മസ്തകാനി ച .. 47..

തസ്മാത്ത്വം പുരുഷവ്യാഘ്ര ജഹി ശക്രം കൃതാഗസം .
ബ്രഹ്മഹത്യായുതം പാപം നിസ്ത്രപം ദുർമതിം ശഠം .. 48..

ഇത്യുക്ത്വാ ച തദാ ത്വഷ്ടാ പുത്രശോകസമാകുലഃ .
ആയുധാനി ച ദിവ്യാനി ചകാര വിവിധാനി ച .. 49..

ദദാവസ്മൈ സഹസ്രാക്ഷവധായ പ്രബലാനി ച .
ഖഡ്ഗശൂലഗദാശക്തിതോമരപ്രമുഖാനി വൈ .. 50..

ശാർങ്ഗ ധനുസ്തഥാ ബാണം പരിഘം പട്ടിശം തഥാ .
ചക്രം ദിവ്യം സഹസ്രാരം സുദർശനസമപ്രഭം .. 51..

തൂണീരൗ ചാക്ഷയൗ ദിവ്യൗ കവചം ചാതിസുന്ദരം .
രഥം മേഘപ്രതീകാശം ദൃഢം ഭാരസഹം ജവം .. 52..

യുദ്ധോപകരണം സർവം കൃത്വാ പുത്രായ പാർഥിവ .
ദത്ത്വാസൗ പ്രേരയാമാസ ത്വഷ്ടാ ക്രോധസമന്വിതഃ .. 53..

ഇതി ശ്രീമദ്ദേവീഭാഗവതേ മഹാപുരാണേഽഷ്ടാദശസാഹസ്ര്യാം
സംഹിതായാം ഷഷ്ഠസ്കന്ധേ ത്രിശിരവധാനന്തരം
വൃത്രോത്പത്തിവർണനം നാമ ദ്വിതീയോഽധ്യായഃ .. 6.2..

6.3 തൃതീയോഽധ്യായഃ . ബ്രഹ്മണഃ സമാരാധനായ ത്വഷ്ട്രാ വൃത്രോപദേശവ

വ്യാസ ഉവാച .
കൃതസ്വസ്ത്യയനോ വൃത്രോ ബ്രാഹ്മണൈർവേദപാരഗൈഃ .
നിർജഗാമ രഥാരൂഢോ ഹന്തും ശക്രം മഹാബലഃ .. 1..

തദൈവ രാക്ഷസാഃ ക്രൂരാഃ പുരാ ദേവപരാജിതാഃ .
സമാജഗ്മുശ്ച സേവാർഥം വൃത്രം ജ്ഞാത്വാ മഹാബലം .. 2..

ഇന്ദ്രദൂതാസ്തു തം ദൃഷ്ട്വാ യുദ്ധായ തു സമാഗതം .
വേഗാദാഗത്യ വൃത്താന്തം ശശംസുസ്തസ്യ ചേഷ്ടിതം .. 3..

ദൂതാ ഊചുഃ .
സ്വാമിഞ്ഛീഘ്രമിഹായാതി വൃത്രോ നാമ രിപുസ്തവ .

ബലവാൻസ്യന്ദനേ രൂഢസ്ത്വഷ്ട്രാ ചോത്പാദിതഃ കില .. 4..

അവിചാരേണ നാശാർഥം തവ ക്രോധാന്വിതേന വൈ .
പുത്രഘാതാഭിതപ്തേന ദുഃസഹോ രാക്ഷസൈര്യുതഃ .. 5..

യത്നം കുരു മഹാഭാഗ ശീഘ്രമായാതി സാമ്പ്രതം .
മേരുമന്ദരസങ്കാശോ ഘോരശബ്ദോഽതിദാരുണഃ .. 6..

ഏതസ്മിന്നന്തരേ തത്ര ഭീതാ ദേവഗണാ ഭൃശം .
ആഗത്യോചുഃ സുരപതിം ശൃണ്വന്തം ദൂതഭാഷിതം .. 7..

ഗണാഃ ഊചുഃ .
മഘവൻ ദുർനിമിത്താനി ഭവന്തി ത്രിദശാലയേ .
ബഹൂനി ഭയശംസീനി പക്ഷിണാം വിരുതാനി ച .. 8..

കാകഗൃധ്രാസ്തഥാ ശ്യേനാഃ കങ്കാദ്യാ ദാരുണാഃ ഖഗാഃ .
രുദന്തി വികൃതൈഃ ശബ്ദൈരുത്കാരൈർഭവനോപരി .. 9..

ചീചീകൂചീതി നിനദാൻ കുർവന്തി വിഹഗാ ഭൃശം .
വാഹനാനാം ച നേത്രേഭ്യോ ജലധാരാഃ പതന്ത്യധഃ .. 10..

ശ്രൂയതേഽതിമഹാഞ്ഛബ്ദോ രുദതീനാം നിശാസു ച .
രാക്ഷസീനാം മഹാഭാഗ ഭവനോപരി ദാരുണഃ .. 11..

പ്രപതന്തി ധ്വജാസ്തൂർണം വിനാ വാതേന മാനദ .
പ്രഭവന്തി മഹോത്പാതാ ദിവി ഭൂമ്യന്തരിക്ഷജാഃ .. 12..

കൃഷ്ണാംബരധരാ നാര്യോ ഭ്രമന്തി ച ഗൃഹേ ഗൃഹേ .
യാന്തു യാന്തു ഗൃഹാത്തൂർണം കുർവന്ത്യോ വികൃതാനനാഃ .. 13..

രാത്രൗ സ്വപ്നേഷു കാന്താനാം സുപ്താനാം നിജമന്ദിരേ .
കേശ്ാല്ലുനന്തി രാക്ഷസ്യോ ഭീഷയന്ത്യോ ഭൃശാതുരാഃ .. 14..

ഏവംവിധാനി ദേവേശ ഭൂകമ്പോൽകാദയസ്തഥാ .
ഗോമായവോ രുദന്തി സ്മ നിശായാം ഭവനാംഗണേ .. 15..

സരടാനാം ച ജാലാനി പ്രഭവന്തി ഗൃഹേ ഗൃഹേ .
അംഗപ്രസ്ഫുരണാദീനി ദുർനിമിത്താനി സർവശഃ .. 16..

വ്യാസ ഉവാച .
ഇതി തേഷാം വചഃ ശ്രുത്വാ ചിന്താമാപ സുരേശ്വരഃ .
ബൃഹസ്പതിം സമാഹൂയ പപ്രച്ഛ ച മനോഗതം .. 17..

ഇന്ദ്ര ഉവാച .
ബ്രഹ്മൻ കിമുത ഘോരാണി നിമിത്താനി ഭവന്തി വൈ .
വാതാശ്ച ദാരുണാ വാന്തി പ്രപതന്ത്യുലകാഃ ഖതഃ .. 18..

സർവജ്ഞോഽസി മഹാഭാഗ സമർഥോ വിഘ്നനാശനേ .
ബുദ്ധിമാഞ്ഛാസ്ത്രതത്ത്വജ്ഞോ ദേവതാനാം ഗുരുസ്തഥാ .. 19..

കുരു ശാന്തിം വിധാനജ്ഞ ശത്രുക്ഷയവിധായിനീം .
യഥാ മേ ന ഭവേദ്ദുഃഖം തഥാ കാര്യം വിധീയതാം .. 20..

ബൃഹസ്പതിരുവാച .
കിം കരോമി സഹസ്രാക്ഷ ത്വയാദ്യ ദുഷ്കൃതം കൃതം .
അനാഗസം മുനിം ഹത്വാ കിം ഫലം സമുപാർജിതം .. 21..

അത്യുഗ്രം പുണ്യപാപാനാം ഫലം ഭവതി സത്വരം .
വിചാര്യ ഖലു കർതവ്യം കാര്യം തദ്ഭൂതിമിച്ഛതാ .. 22..

പരോപതാപനം കർമ ന കർതവ്യം കദാചന .
ന സുഖം വിന്ദതേ പ്രാണീ പരപീഡാപരായണഃ .. 23..

മോഹാല്ലോഭാദ്ബ്രഹ്മഹത്യാ കൃതാ ശക്ര ത്വയാധുനാ .
തസ്യ പാപസ്യ സഹസാ ഫലമേതദുപാഗതം .. 24..

അവധ്യഃ സർവദേവാനാം ജാതോഽസൗ വൃത്രസഞ്ജ്ഞകഃ .
ഹന്തും ത്വാം സ സമായാതി ദാനവൈർബഹുഭിർവൃതഃ .. 25..

ആയുധാനി ച സർവാണി വജ്രതുല്യാനി വാസവ .
ത്വഷ്ട്രാ ദത്താനി ദിവ്യാനി ഗൃഹീത്വാ സമുപസ്ഥിതഃ .. 26..

സമാഗച്ഛതി ദുർധർഷോ രഥാരൂഢഃ പ്രതാപവാൻ .
ദേവേന്ദ്ര പ്രലയം കുർവന്നാസ്യ മൃത്യുർഭവിഷ്യതി .. 27..

കോലാഹലസ്തദാ ജാതസ്തഥാ ബ്രുവതി വാക്പതൗ .
ഗന്ധർവാഃ കിന്നരാ യക്ഷാ മുനയശ്ച തപോധനാഃ .. 28..

സദനാനി വിഹായൈവാമരാഃ സർവേ പലായിതാഃ .
തദ്ദൃഷ്ട്വാ മഹദാശ്ചര്യം ശക്രശ്ചിന്താപരായണഃ .. 29..

ആജ്ഞാപയാമാസ തദാ സേനോദ്യോഗായ സേവകാൻ .
ആനയധ്വം വസൂൻ രുദ്രാനശ്വിനൗ ച ദിവാകരാൻ .. 30..

പൂഷണം ച ഭഗം വായും കുബേരം വരുണം യമം .
വിമാനേഷു സമാരുഹ്യ സായുധാഃ സുരസത്തമാഃ .. 31..

സമാഗച്ഛന്തു തരസാ ശത്രുരായാതി സാമ്പ്രതം .
ഇത്യാജ്ഞാപ്യ സുരപതിഃ സമാരുഹ്യ ഗജോത്തമം .. 32..

ബൃഹസ്പതിം പുരോധായ നിർഗതോ നിജമന്ദിരാത് .
തഥൈവ ത്രിദശാഃ സർവേ സ്വം സ്വം വാഹനമാസ്ഥിതാഃ .. 33..

യുദ്ധായ കൃതസങ്കല്പാ നിര്യയുഃ ശസ്ത്രപാണയഃ .
വൃത്രോഽഥ ദാനവൈര്യുക്തഃ സമ്പ്രാപ്തോ മാനസോത്തരം .. 34..

പർവതം ദേവതാവാസം രമ്യം പാദപശോഭിതം .
ഇന്ദ്രോഽപ്യാഗത്യ സംഗ്രാമം ചകാര മാനസോത്തരേ .. 35..

പർവതേ ദേവതായുക്തോ വാചസ്പതിപുരഃസരഃ .
തത്രാഭൂദ്ദാരുണം യുദ്ധം വൃത്രവാസവയോസ്തദാ .. 36..

ഗദാസിപരിഘൈഃ പാശൈർബാണൈഃ ശക്തിപരശ്വധൈഃ .
മാനുഷേണ പ്രമാണേന സംഗ്രാമഃ ശരദാം ശതം .. 37..

ബഭൂവ ഭയദോ നൃണാമൃഷീണാം ഭാവിതാത്മനാം .
വരുണഃ പ്രഥമം ഭഗ്നസ്തതോ വായുഗണഃ കില .. 38..

യമോ വിഭാവസുഃ ശക്രഃ സർവേ തേ നിർഗതാ രണാത് .
പലായനപരാൻ ദൃഷ്ട്വാ ദേവാനിന്ദ്രപുരോഗമാൻ .. 39..

വൃത്രോഽപി പിതരം പ്രാഗാദാശ്രമസ്ഥം മുദാന്വിതം .
പ്രണമ്യ പ്രാഹ ത്വഷ്ടാരം പിതഃ കാര്യം മയാ കൃതം .. 40..

ദേവാ വിനിർജിതാഃ സർവേ സേന്ദ്രാഃ സമരസംസ്ഥിതാഃ .
വിദ്രുതാസ്തേ ഗതാഃ സ്ഥാനം യഥാ സിംഹാന്മൃഗാ ഗജാഃ .. 41..

ഇന്ദ്രഃ പദാതിരഗമന്മയാനീതോ ഗജോത്തമഃ .
ഐരാവതോഽയം ഭഗവൻ ഗൃഹാണ ദ്വിരദോത്തമം .. 42..

ന ഹതാസ്തേ മയാ യസ്മാദയുക്തം ഭീതമാരണം .
ആജ്ഞാപയ പുനസ്താത കിം കരോമി തവേപ്സിതം .. 43..

നിർജരാ നിർഗതാഃ സർവേ ഭയഭീതാ ശ്രമാതുരാഃ .
ഇന്ദ്രോഽപ്യൈരാവതം ത്യക്ത്വാ ഭയഭീതഃ പലായിതഃ .. 44..

വ്യാസ ഉവാച .
ഇതി പുത്രവചഃ ശ്രുത്വാ ത്വഷ്ടാ പ്രാഹ മുദാന്വിതഃ .
പുത്രവാനദ്യ ജാതോഽസ്മി സഫലം മമ ജീവിതം .. 45..

ത്വയാഹം പാവിതഃ പുത്ര ഗതോ മേ മാനസോ ജ്വരഃ .
നിശ്ചലം മേ മനോ ജാതം ദൃഷ്ട്വാ വീര്യം തവാദ്ഭുതം .. 46..

ശൃണു വക്ഷ്യാമ്യഹം പുത്ര ഹിതം ത്വേഽദ്യ നിശാമയ .
തപഃ കുരു മഹാഭാഗ സാവധാനഃ സ്ഥിരാസനഃ .. 47..

വിശ്വാസോ നൈവ കർതവ്യഃ കേഷാഞ്ചിത്പാകശാസനഃ .
ശത്രുസ്തേ ഛലകർതാസ്തി നാനാഭേദവിശാരദഃ .. 48..

തപസാ പ്രാപ്യതേ ലക്ഷ്മീസ്തപസാ രാജ്യമുത്തമം .
തപസാ ബലവൃദ്ധിഃ സ്യാത്സംഗ്രാമേ വിജയസ്തഥാ .. 49..

ആരാധ്യ ദ്രുഹിണം ദേവം ലബ്ധ്വാ വരമനുത്തമം .
ജഹി ശക്രം ദുരാചാരം ബ്രഹ്മഹത്യാസമാവൃതം .. 50..

സാവധാനഃ സ്ഥിരോ ഭൂത്വാ ദാതാരം ഭജ ശങ്കരം .
വാഞ്ഛിതം സ വരം ദദ്യാത്സന്തുഷ്ടശ്ചതുരാനനഃ .. 51..

തോഷയിത്വാ വിശ്വയോനിം ബ്രഹ്മാണമമിതൗജസം .
അവിനാശിത്വമാസാദ്യ ജഹി ശക്രം കൃതാഗസം .. 52..

വൈരം മനസി മേ പുത്ര വർതതേ സുതഘാതജം .
ന ശാന്തിമനുഗച്ഛാമി ന സ്വപാമി സുഖേന ഹ .. 53..

താപസോ മേ ഹതഃ പുത്രോ നിരാഗാഃ പാപ്മനാ യതഃ .
ന വിന്ദാമി സുഖം വൃത്ര ത്വം മാമുദ്ധര ദുഃഖിതം .. 54..

വ്യാസ ഉവാച .
തദാകർണ്യ പിതുർവാക്യം വൃത്രഃ ക്രോധയുതസ്തദാ .
ആജ്ഞാമാദായ ച പിതുർജഗാമ തപസേ മുദാ .. 55..

ഗന്ധമാദനമാസാദ്യ പുണ്യാം ദേവധുനീം ശുഭാം .
സ്നാത്വാ കുശാസനം കൃത്വാ സംസ്ഥിതശ്ച സ്ഥിരാസനഃ .. 56..

ത്യക്ത്വാന്നം വാരിപാനം ച യോഗാഭ്യാസപരായണഃ .
ധ്യായന്വിശ്വസൃജം ചിത്തേ സോപവിഷ്ടഃ സ്ഥിരാസനേ .. 57..

മഘവാ തം തപസ്യന്തം ജ്ഞാത്വാ ചിന്താതുരോ ഹ്യഭൂത് .
ഗന്ധർവാൻപ്രേഷയാമാസ വിഘ്നാർഥം പാകശാസനഃ .. 58..

യക്ഷാംശ്ച പന്നഗാൻസർപാൻകിന്നരാനമിതൗജസഃ .
വിദ്യാധരാനപ്സരസോ ദേവദൂതാനനേകശഃ .. 59..

ഉപായാസ്തൈഃ കൃതാഃ സമ്യക് തപോവിഘ്നായ മായിഭിഃ .
ന ചചാല തതോ ധ്യാനാത്ത്വാഷ്ട്രഃ പരമതാപസഃ .. 60..

ഇതി ശ്രീമദ്ദേവീഭാഗവതേ മഹാപുരാണേഽഷ്ടാദശസാഹസ്ര്യാം
സംഹിതായാം ഷഷ്ഠസ്കന്ധേ ബ്രഹ്മണഃ സമാരാധനായ
ത്വഷ്ട്രാ വൃത്രോപദേശവർണനം നാമ തൃതീയോഽധ്യായഃ .. 6.3..

6.4 ചതുർഥോഽധ്യായഃ . ബ്രഹ്മനേതൃത്വേ സേന്ദ്രൈഃ സുരൈർവിഷ്ണോഃ ശരണഗമനവർണനം .

വ്യാസ ഉവാച .
നിർഗതാസ്തേ പരാവൃത്താസ്തപോവിഘ്നകരാഃ സുരാഃ .
നിരാശാഃ കാര്യസംസിദ്ധ്യൈ തം ദൃഷ്ട്വാ ദൃഢചേതസം .. 1..

ജാതേ വർഷശതേ പൂർണേ ബ്രഹ്മാ ലോകപിതാമഹഃ .
തത്രാജഗാമ തരസാ ഹംസാരൂഢശ്ചതുർമുഖഃ .. 2..

ആഗത്യ തമുവാചേദം ത്വഷ്ട്ടപുത്ര സുഖീ ഭവ .
ത്യക്ത്വാ ധ്യാനം വരം ബ്രൂഹി ദദാമി തവ വാഞ്ഛിതം .. 3..

തപസാ തേഽദ്യ തുഷ്ടോഽസ്മി ത്വാം ദൃഷ്ട്വാ ചാതികർശിതം .
വരം വരയ ഭദ്രം തേ മനോഽഭിലഷിതം തവ .. 4..

വ്യാസ ഉവാച .
വൃത്രസ്തദാതിവിശദാം പുരതോ നിശമ്യ
വാചം സുധാസമരസാം ജഗദേകകർതുഃ .
സന്ത്യജ്യ യോഗകലനാം സഹസോദതിഷ്ഠ-
ത്സഞ്ജാതഹർഷനയനാശ്രുകലാകലാപഃ .. 5..

പാദൗ പ്രണമ്യ ശിരസാ പ്രണയാദ്വിധാതു-
ർബദ്ധാഞ്ജലിഃ പുരത ഏവ സമാസസാദ .
പ്രോവാച തം സുവരദം തപസാ പ്രസന്നം
പ്രേമ്ണാതിഗദ്ഗദഗിരാ വിനയേന നമ്രഃ .. 6..

പ്രാപ്തം മയാ സകലദേവപദം പ്രഭോഽദ്യ
യദ്ദർശനം തവ സുദുർലഭമാശു ജാതം .
വാഞ്ഛാസ്തി നാഥ മനസി പ്രവണേ ദുരാപാ
താം പ്രബ്രവീമി കമലാസന വേത്സി ഭാവം .. 7..

മൃത്യുശ്ച മാ ഭവതു മേ കില ലോഹകാഷ്ഠ-
ശുഷ്കാർദ്രവംശനിചയൈരപരൈശ്ച ശസ്ത്രൈഃ .
വൃദ്ധി പ്രയാതു മമ വീര്യമതീവ യുദ്ധേ
യസ്മാദ്ഭവാമി സബലൈരമരൈരജേയഃ .. 8..

വ്യാസ ഉവാച .
ഇത്ഥം സമ്പ്രാർഥിതോ ബ്രഹ്മാ തമാഹ പ്രഹസന്നിവ .
ഉത്തിഷ്ഠ ഗച്ഛ ഭദ്രം തേ വാഞ്ഛിതം സഫലം സദാ .. 9..

ന ശുഷ്കേണ ന ചാർദ്രേണ ന പാഷാണേന ദാരുണാ .
ഭവിഷ്യതി ച തേ മൃത്യുരിതി സത്യം ബ്രവീമ്യഹം .. 10..

ഇതി ദത്ത്വാ വരം ബ്രഹ്മാ ജഗാമ ഭുവനം പരം .
വൃത്രസ്തു തം വരം ലബ്ധ്വാ മുദിതഃ സ്വഗൃഹം യയൗ .. 11..

ശശംസ പിതുരഗ്രേ തദ്വരദാനം മഹാമതിഃ .
ത്വഷ്ടാ തു മുദിതഃ പ്രാപ്തം പുത്രം പ്രാപ്തവരം തദാ .. 12..

സ്വസ്തി തേഽസ്തു മഹാഭാഗ ജഹി ശക്രം രിപും മമ .
ഹത്വാഗച്ഛ ത്രിശിരസോ ഹന്താരം പാപസംയുതം .. 13..

ഭവ ത്വം ത്രിദശാധീശഃ സമ്പ്രാപ്യ വിജയം രണേ .
മമാധിം ഛിന്ധി വിപുലം പുത്രനാശസമുദ്ഭവം .. 14..

ജീവതോ വാക്യകരണാത്ക്ഷയാഹേ ഭൂരിഭോജനാത് .
ഗയായാം പിണ്ഡദാനാച്ച ത്രിഭിഃ പുത്രസ്യ പുത്രതാ .. 15..

തസ്മാത്പുത്ര മമാത്യർഥം ദുഃഖം നാശിതുമർഹസി .
ത്രിശിരാ മമ ചിത്താത്തു നാപസർപതി കർഹിചിത് .. 16..

സുശീലഃ സത്യവാദീ ച താപസോ വേദവിത്തമഃ .
അപരാധം വിനാ തേന നിഹതഃ പാപബുദ്ധിനാ .. 17..

വ്യാസ ഉവാച .
ഇതി തസ്യ വചഃ ശ്രുത്വാ വൃത്രഃ പരമദുർജയഃ .
രഥമാരുഹ്യ തരസാ നിർജഗാമ പിതുർഗൃഹാത് .. 18..

രണദുന്ദുഭിനിർഘോഷം ശംഖനാദം മഹാബലം .
കാരയിത്വാ പ്രയാണം സ ചകാര മദഗർവിതഃ .. 19..

നിര്യയൗ നയസംയുക്തഃ സേവകാനിതി സംവദൻ .
ഹത്വാ ശക്രം ഗ്രഹീഷ്യാമി സുരരാജ്യമകണ്ടകം .. 20..

ഇത്യുക്ത്വാ നിർജഗാമാശു സ്വസൈന്യപരിവാരിതഃ .
മഹതാ സൈന്യനാദേന ഭീഷയന്നമരാവതീം .. 21..

 തമാഗച്ഛന്തമാജ്ഞായ തുരാഷാഡപി സത്വരഃ . BACK TO TOP

സേനോദ്യോഗം ഭയത്രസ്തഃ കാരയാമാസ ഭാരത .. 22..

സർവാനാഹൂയ തരസാ ലോകപാലാനരിന്ദമഃ .
യുദ്ധാർഥം പ്രേരയൻസർവാന്വ്യരോചത മഹാദ്യുതിഃ .. 23..

ഗൃധ്രവ്യൂഹം തതഃ കൃത്വാ സംസ്ഥിതഃ പാകശാസനഃ .
തത്രാജഗാമ വേഗാത്തു വൃത്രഃ പരബലാർദനഃ .. 24..

ദേവദാനവയോസ്താവത്സംഗ്രാമസ്തുമുലോഽഭവത് .
വൃത്രവാസവയോഃ സംഖ്യേ മനസാ വിജയൈഷിണോഃ .. 25..

ഏവം പരസ്പരം യുദ്ധേ സന്ദീപ്തേ ഭയദേ ഭൃശം .
ആകൂതം ദേവതാഃ പ്രാപുർദൈത്യാശ്ച പരമാം മുദം .. 26..

തോമരൈർഭിന്ദിപാലൈശ്ച ഖഡ്ഗൈഃ പരശുപട്ടിശൈഃ .
ജഘ്നുഃ പരസ്പരം ദേവദൈത്യാ സ്വസ്വവരായുധൈഃ .. 27..

ഏവം യുദ്ധേ വർതമാനേ ദാരുണേ ലോമഹർഷണേ .
ശക്രം ജഗ്രാഹ സഹസാ വൃത്രഃ ക്രോധസമന്വിതഃ .. 28..

അപാവൃത്യ മുഖേ ക്ഷിപ്ത്വാ സ്ഥിതോ വൃത്രഃ ശതക്രതും .
മുദിതോഽഭൂന്മഹാരാജ പൂർവവൈരമനുസ്മരൻ .. 29..

ശക്രേ ഗ്രസ്തേഽഥ വൃത്രേണ സംഭ്രാന്താ നിർജരാസ്തദാ .
ചുക്രുശുഃ പരമാർതാസ്തേ ഹാ ശക്രേതി മുഹുർമുഹുഃ .. 30..

അപാവൃതം മുഖേ ശക്രം ജ്ഞാത്വാ സർവേ ദിവൗകസഃ .
ബൃഹസ്പതിം പ്രണമ്യോചുർദീനാ വ്യഥിതചേതസഃ .. 31..

കിം കർതവ്യം ദ്വിജശ്രേഷ്ഠ ത്വമസ്മാകം ഗുരുഃ പരഃ .
ശക്രോ ഗ്രസ്തസ്തു വൃത്രേണ രക്ഷിതോ ദേവതാന്തരൈഃ .. 32..

വിനാ ശക്രേണ കിം കുർമഃ സർവേ ഹീനപരാക്രമാഃ .
അഭിചാരം കുരു വിഭോ സത്വരഃ ശക്രമുക്തയേ .. 33..

ബൃഹസ്പതിരുവാച .
കിം കർതവ്യം സുരാഃ ക്ഷിപ്തോ മുഖമധ്യേഽസ്തി വാസവഃ .
വൃത്രേണോത്സാദിതോ ജീവന്നസ്തി കോഷ്ഠാന്തരേ രിപോഃ .. 34..

വ്യാസ ഉവാച .
ദേവാശ്ചിന്താതുരാഃ സർവേ തുരാസാഹം തഥാകൃതം .
ദൃഷ്ട്വാ വിമൃശ്യ തരസാ ചക്രുര്യത്നം വിമുക്തയേ .. 35..

അസൃജന്ത മഹാസത്ത്വാം ജൃംഭികാം രിപുനാശിനീം .
തതോ വിജൃംഭമാണഃ സ വ്യാവൃതാസ്യോ ബഭൂവ ഹ .. 36..

വിജൃംഭമാണസ്യ തതോ വൃത്രസ്യാസ്യാദവാപതത് .
സ്വാന്യംഗാന്യപി സങ്ക്ഷിപ്യ നിഷ്ക്രാന്തോ ബലസൂദനഃ .. 37..

തതഃ പ്രഭൃതി ലോകേഷു ജൃംഭികാ പ്രാണിസംസ്ഥിതാ .
ജഹൃഷുശ്ച സുരാഃ സർവേ ശക്രം ദൃഷ്ട്വാ വിനിർഗതം .. 38..

തതഃ പ്രവവൃതേ യുദ്ധം തയോർലോകഭയപ്രദം .
വർഷാണാമയുതം യാവദ്ദാരുണം ലോമഹർഷണം .. 39..

ഏകതശ്ച സുരാഃ സർവേ യുദ്ധായ സമുപസ്ഥിതാഃ .
ഏകതോ ബലവാംസ്ത്വാഷ്ട്രഃ സംഗ്രാമേ സമവർതത .. 40..

യദാ വ്യവർധത രണേ വൃത്രോ വരമദാവൃതഃ .
പരാജിതസ്തദാ ശക്രസ്തേജസാ തസ്യ ധർഷിതഃ .. 41..

വിവ്യഥേ മഘവാ യുദ്ധേ തതഃ പ്രാപ്യ പരാജയം .
വിഷാദമഗമന്ദേവാ ദൃഷ്ട്വാ ശക്രം പരാജിതം .. 42..

ജഗ്മുസ്ത്യക്ത്വാ രണം സർവേ ദേവാ ഇന്ദ്രപുരോഗമാഃ .
ഗൃഹീതം ദേവസദനം വൃത്രേണാഗത്യ രംഹസാ .. 43..

ദേവോദ്യാനാനിസർവാണി ഭുങ്ക്തേഽസൗ ദാനവോ ബലാത് .
ഐരാവതോഽപി ദൈത്യേന ഗൃഹീതോഽസൗ ഗജോത്തമഃ .. 44..

വിമാനാനി ച സർവാണി ഗൃഹീതാനി വിശാമ്പതേ .
ഉച്ചൈഃശ്രവാ ഹയവരോ ജാതസ്തസ്യ വശേ തദാ .. 45..

കാമധേനുഃ പാരിജാതോ ഗണശ്ചാപ്സരസാം തഥാ .
ഗൃഹീതം രത്നമാത്രം തു തേന ത്വഷ്ട്രസുതേന ഹ .. 46..

സ്ഥാനഭ്രഷ്ടാഃ സുരാഃ സർവേ ഗിരിദുർഗേഷു സംസ്ഥിതാഃ .
ദുഃഖമാപുഃ പരിഭ്രഷ്ടാ യജ്ഞഭാഗാത്സുരാലയാത് .. 47..

വൃത്രഃ സുരപദം പ്രാപ്യ ബഭൂവ മദഗർവിതഃ .
ത്വഷ്ടാതീവ സുഖം പ്രാപ്യ മുമോദ സുതസംയുതഃ .. 48..

അമന്ത്രയൻഹിതം ദേവാ മുനിഭിഃ സഹ ഭാരത .
കിം കർതവ്യമിതി പ്രാപ്തേ വിചിന്ത്യ ഭയമോഹിതാഃ .. 49..

ജഗ്മുഃ കൈലാസമചലം സുരാഃ ശക്രസമന്വിതാഃ .
മഹാദേവം പ്രണമ്യോചുഃ പ്രഹ്വാഃ പ്രാഞ്ജലയോ ഭൃശം .. 50..

ദേവദേവ മഹാദേവ കൃപാസിന്ധോ മഹേശ്വര .
രക്ഷാസ്മാൻഭയഭീതാംസ്തു വൃത്രേണാതിപരാജിതാൻ .. 51..

ഗൃഹീതം ദേവസദനം തേന ദേവ ബലീയസാ .
കിം കർതവ്യമതഃ ശംഭോ ബ്രൂഹി സത്യം ശിവാദ്യ നഃ .. 52..

കിം കുർമഃ ക്വ ച ഗച്ഛാമഃ സ്ഥാനഭ്രഷ്ടാ മഹേശ്വര .
ദുഃഖസ്യ നാധിഗച്ഛാമോ വിനാശോപായമീശ്വര .. 53..

സാഹായ്യം കുരു ഭൂതേശ വ്യഥിതാഃ സ്മ കൃപാനിധേ .
വൃത്രം ജഹി മദോത്സിക്തം വരദാനബലാദ്വിഭോ .. 54..

ശിവ ഉവാച .
ബ്രഹ്മാണം പുരതഃ കൃത്വാ വയം സർവേ ഹരേഃ ക്ഷയം .
ഗത്വാ സമേത്യ തം വിഷ്ണും ചിന്തയാമോ വധോദ്യമം .. 55..

സ ശക്തശ്ച ഛലജ്ഞശ്ച ബലവാൻബുദ്ധിമത്തരഃ .
ശരണ്യശ്ച ദയാബ്ധിശ്ച വാസുദേവോ ജനാർദനഃ .. 56..

വിനാ തം ദേവദേവേശം നാർഥസിദ്ധിർഭവിഷ്യതി .
തസ്മാത്തത്ര ച ഗന്തവ്യം സർവകാര്യാർഥസിദ്ധയേ .. 57..

വ്യാസ ഉവാച .
ഇതി സഞ്ചിന്ത്യ തേ സർവേ ബ്രഹ്മാ ശക്രഃ സശങ്കരഃ .
ജഗ്മുർവിഷ്ണോഃ ക്ഷയം ദേവാഃ ശരണ്യം ഭക്തവത്സലം .. 58..

ഗത്വാ വിഷ്ണുപദം ദേവാസ്തുഷ്ടുവുഃ പരമേശ്വരം .
ഹരിം പുരുഷസൂക്തേന വേദോക്തേന ജഗദ്ഗുരും .. 59..

പ്രത്യക്ഷോഽഭൂജ്ജഗന്നാഥസ്തേഷാം സ കമലാപതിഃ .
സമ്മാന്യ ച സുരാൻസർവാനിത്യുവാച പുരഃസ്ഥിതഃ .. 60..

കിമാഗതാഃ സ്മ ലോകേശാ ഹരബ്രഹ്മസമന്വിതാഃ .
കാരണം കഥയധ്വം വഃ സർവേഷാം സുരസത്തമാഃ .. 61..

വ്യാസ ഉവാച .
ഇതി ശ്രുത്വാ ഹരേർവാക്യം നോചുർദേവാ രമാപതിം .
ചിന്താവിഷ്ടാഃ സ്ഥിതാഃ പ്രായഃ സർവേപ്രാഞ്ജലയസ്തഥാ .. 62..

ഇതി ശ്രീമദ്ദേവീഭാഗവതേ മഹാപുരാണേഽഷ്ടാദശസാഹസ്ര്യാം
സംഹിതായാം ഷഷ്ഠസ്കന്ധേ ബ്രഹ്മനേതൃത്വേ സേന്ദ്രൈഃ സുരൈർവിഷ്ണോഃ
ശരണഗമനവർണനം നാമ ചതുർഥോഽധ്യായഃ .. 6.4..

6.5 പഞ്ചമോഽധ്യായഃ . ദേവീസമാരാധനായ ദേവകൃതസ്തുതിവർണനം .

വ്യാസ ഉവാച .
തഥാ ചിന്താതുരാന്വീക്ഷ്യ സർവാന്മർവാർഥതത്ത്വവിത് .
പ്രാഹ പ്രേമഭരോദ്ഭ്രാന്താന്മാധവോ മേദിനീപതേ .. 1..

വിഷ്ണുരുവാച .
കിം മൗനമാശ്രിതാ യൂയം ബ്രുവന്തു കാരണം സുരാഃ .
സദസദ്വാപി യച്ഛ്രുത്വാ യതിഷ്യേ തന്നിവാരണേ .. 2..

ദേവാ ഊചുഃ .
കിമജ്ഞാതം തവ വിഭോ ത്രിഷു ലോകേഷു വർതതേ .
സർവം വേദ ഭവാൻകാര്യം കിം പൃച്ഛസി പുനഃ പുനഃ .. 3..

ത്വയാ പൂർവം ബലിർബദ്ധഃ ശക്രോ ദേവാധിപഃ കൃതഃ .
വാമനം വപുരാസ്ഥായ ക്രാന്തം ത്രിഭുവനം പദൈഃ .. 4..

അമൃതം ത്വാഹൃതം വിഷ്ണോ ദൈത്യാശ്ച വിനിപാതിതാഃ .
ത്വം പ്രഭുഃ സർവദേവാനാം സർവാപദ്വിനിവാരണേ .. 5..

വിഷ്ണുരുവാച .
ന ഭേതവ്യം സുരവരാ വേദ്മ്യുപായം സുസമ്മതം .
തദ്വധായ പ്രവക്ഷ്യാമി യേന സൗഖ്യം ഭവിഷ്യതി .. 6..

അവശ്യം കരണീയം മേ ഭവതാം ഹിതമാത്മനാ .
ബുദ്ധ്യാ ബലേന ചാർഥേന യേന കേനച്ഛലേന വാ .. 7..

ഉപായാഃ ഖലു ചത്വാരഃ കഥിതാസ്തത്ത്വദർശിഭിഃ .
സാമാദയഃ സുഹൃത്സ്വേവ ദുർഹൃദേഷു വിശേഷതഃ .. 8..

ബ്രഹ്മണാസ്യ വരോ ദത്തസ്തപസാऽऽരാധിതേന ച .
ദുർജയത്വം ച സമ്പ്രാപ്തം വരദാനപ്രഭാവതഃ .. 9..

അജേയഃ സർവഭൂതാനാം ത്വഷ്ട്രാ സമുപപാദിതഃ .
തതോ ബലേന വൃദ്ധിം സ പ്രാപ്തഃ പരപുരഞ്ജയഃ .. 10..

ദുഃസാധ്യോऽസൗ സുരാഃ ശത്രുർവിനാ സാമപ്രതാരണം .
പ്രലോഭ്യ വശമാനേയോ ഹന്തവ്യസ്തു തതഃ പരം .. 11..

ഗച്ഛധ്വം സർവഗന്ധർവാ യത്രാസ്തി ബലവത്തരഃ .
സാമ തസ്യ പ്രയുഞ്ജധ്വം തത ഏനം വിജേഷ്യഥ .. 12..

സംഗമ്യ ശപഥാത്കൃത്വാ വിശ്വാസ്യ സമയേന ഹി .
മിത്രത്വം ച സമാധായ ഹന്തവ്യഃ പ്രബലോ രിപുഃ .. 13..

അദൃശ്യഃ സമ്പ്രവേക്ഷ്യാമി വജ്രമസ്യ വരായുധം .
സാഹായ്യം ച കരിഷ്യാമി ശക്രസ്യാഹം സുരോത്തമാഃ .. 14..

സമയം ച പ്രതീക്ഷധ്വം സർവഥൈവായുഷഃ ക്ഷയേ .
മരണം വിബുധാസ്തസ്യ നാന്യഥാ സംഭവിഷ്യതി .. 15..

ഗച്ഛധ്വമൃഷിഭിഃ സാർധം ഗന്ധർവാഃ കപടാവൃതാഃ .
ഇന്ദ്രേണ സഹ മിത്രത്വം കുരുധ്വം വാക്യദാനതഃ .. 16..

യഥാ സ യാതി വിശ്വാസം തഥാ കാര്യം പ്രതാരണം .
ഗുപ്തോऽഹം സമ്പ്രവേക്ഷ്യാമി പവിം സഞ്ചരാദിതം ദൃഢം .. 17..

വിശ്വസ്തം മഘവാ ശത്രും ഹനിഷ്യതി ന ചാന്യഥാ .
വിശ്വാസസ്യ കൃതേ പാപം കൃത്വാ ശക്രസ്തു പൃഷ്ഠതഃ .. 18..

മത്സഹായോऽഥ വജ്രേണ ശാതയിഷ്യതി പാപിനം .
ന ദോഷോऽത്ര ശഠേ ശത്രൗ ശാഠ്യമേവ പ്രകുർവതഃ .. 19..

നാന്യഥാ ബലവാന്വധ്യഃ ശൂരധർമേണ ജായതേ .
വാമനം രൂപമാധായ മയായം വഞ്ചിതോ ബലിഃ .. 20..

കൃത്വാ ച മോഹിനീവേഷം ദൈത്യാഃ സർവേऽപിവഞ്ചിതാഃ .
ഭവന്തഃ സഹിതാഃ സർവേ ദേവീം ഭഗവതീം ശിവാം .. 21..

ഗച്ഛധ്വം ശരണം ഭാവൈഃ സ്തോത്രമന്ത്രൈഃ സുരോത്തമാഃ .
സാഹായ്യം സാ യോഗമായാ ഭവതാം സംവിധാസ്യതി .. 22..

വന്ദാമഹേ സദാ ദേവീം സാത്ത്വികീം പ്രകൃതിം പരാം .
സിദ്ധിദാം കാമദാം കാമാം ദുരാപാമകൃതാത്മഭിഃ .. 23..

ഇന്ദ്രോऽപി താം സമാരാധ്യ ഹനിഷ്യതി രിപും രണേ .

മോഹിനീ സാ മഹാമായാ മോഹയിഷ്യതി ദാനവം .. 24..

മോഹിതോ മായയാ വൃത്രഃ സുഖസാധ്യോ ഭവിഷ്യതി .
പ്രസന്നായാം പരാംബായാം സർവം സാധ്യം ഭവിഷ്യതി .. 25..

നോചേന്മനോരഥാവാപ്തിർന കസ്യാപി ഭവിഷ്യതി .
അന്തര്യാമിസ്വരൂപാ സാ സർവകാരണകാരണാ .. 26..

തസ്മാത്താം വിശ്വജനനീം പ്രകൃതിം പരമാദൃതാഃ .
ഭജധ്വം സാത്ത്വികൈർഭാവൈഃ ശത്രുനാശായ സത്തമാഃ .. 27..

പുരാ മയാപി സംഗ്രാമം കൃത്വാ പരമദാരുണം .
പഞ്ചവർഷസഹസ്രാണി നിഹതൗ മധുകൈടഭൗ .. 28..

സ്തുതാ മയാ തദാത്യർഥം പ്രസന്നാ പ്രകൃതിഃ പരാ .
മോഹിതൗ തൗ തദാ ദൈത്യൗ ഛലേന ച മയാ ഹതൗ .. 29..

വിപ്രലബ്ധൗ മഹാബാഹൂ ദാനവൗ മദഗർവിതൗ .
തഥാ കുരുധ്വം പ്രകൃതേർഭജനം ഭാവസംയുതാഃ .. 30..

സർവഥാ കാര്യസിദ്ധിം സാ കരിഷ്യതി സുരോത്തമാഃ .
ഏവം തേ ദത്തമതയോ വിഷ്ണുനാ പ്രഭവിഷ്ണുനാ .. 31..

ജഗ്മുസ്തേ മേരുശിഖരം മന്ദാരദ്രുമമണ്ഡിതം .
ഏകാന്തേ സംസ്ഥിതാ ദേവാഃ കൃത്വാ ധ്യാനം ജപം തപഃ .. 32..

തുഷ്ടുവുർജഗതാം ധാത്രീം സൃഷ്ടിസംഹാരകാരിണീം .
ഭക്തകാമദുഘാമംബാം സംസാരക്ലേശനാശിനീം .. 33..

ദേവാ ഊചുഃ .
ദേവി പ്രസീദ പരിപാഹി സുരാൻപ്രതപ്താൻ
വൃത്രാസുരേണ സമരേ പരിപീഡിതാംശ്ച .
ദീനാർതിനാശനപരേ പരമാർഥതത്ത്വേ
പ്രാപ്താംസ്ത്വദംഘ്രികമലം ശരണം സദൈവ .. 34..

ത്വം സർവവിശ്വജനനീ പരിപാലയാസ്മാൻ
പുത്രാനിവാതിപതിതാൻ രിപുസങ്കടേഽസ്മിൻ .
മാതർന തേഽസ്ത്യവിദിതം ഭുവനത്രയേഽപി
കസ്മാദുപേക്ഷസി സുരാനസുരപ്രതപ്താൻ .. 35..

ത്രൈലോക്യമേതദഖിലം വിഹിതം ത്വയൈവ
ബ്രഹ്മാ ഹരിഃ പശുപതിസ്തവ വാസനോത്ഥാഃ .
കുർവന്തി കാര്യമഖിലം സ്വവശാ ന തേ തേ
ഭ്രൂഭംഗചാലനവശാദ്വിഹരന്തി കാമം .. 36..

മാതാ സുതാൻപരിഭവാത്പരിപാതി ദീനാൻ
രീതിസ്ത്വയൈവ രചിതാ പ്രകടാപരാധാൻ .
കസ്മാന്ന പാലയസി ദേവി വിനാപരാധാ-
നസ്മാംസ്ത്വദംഘ്രിശരണാൻകരുണാരസാബ്ധേ .. 37..

നൂനം മദംഘ്രിഭജനാപ്തപദാഃ കിലൈതേ
ഭക്തിം വിഹായ വിഭവേ സുഖഭോഗലുബ്ധാഃ .

നേമേ കടാക്ഷവിഷയാ ഇതി ചേന്ന ചൈഷാ
രീതിഃ സുതേ ജനനകർതരി ചാപി ദൃഷ്ടാ .. 38..

ദോഷോ ന നോഽത്ര ജനനി പ്രതിഭാതി ചിത്തേ
യത്തേ വിഹായ ഭജനം വിഭവേ നിമഗ്നാഃ .
മോഹസ്ത്വയാ വിരചിതഃ പ്രഭവത്യസൗ ന-
സ്തസ്മാത്സ്വഭാവകരുണേ ദയസേ കഥം ന .. 39..

പൂർവം ത്വയാ ജനനി ദൈത്യപതിർബലിഷ്ഠോ
വ്യാപാദിതോ മഹിഷരൂപധരഃ കിലാജൗ .
അസ്മത്കൃതേ സകലലോകഭയാവഹോഽസൗ
വൃത്രം കഥം ന ഭയദം വിധുനോഷി മാതഃ .. 40..

ശുംഭസ്തഥാതിബലവാനനുജോ നിശുംഭ-
സ്തൗ ഭ്രാതരൗ തദനുഗാ നിഹതാ ഹതൗ ച .
വൃത്രം തഥാ ജഹി ഖലം പ്രബലം ദയാർദ്രേ
മത്തം വിമോഹയ തഥാ ന ഭവേദ്യഥാസൗ .. 41..

ത്വം പാലയാദ്യ വിബുധാനസുരേണ മാതഃ
സന്താപിതാനതിതരാം ഭയവിഹ്വലാംശ്ച .
നാന്യോഽസ്തി കോഽപി ഭുവനേഷു സുരാർതിഹന്താ
യഃ ക്ലേശജാലമഖിലം നിദഹേത്സ്വശക്ത്യാ .. 42..

വൃത്രേ ദയാ തവ യദി പ്രഥിതാ തഥാപി
ജഹ്യേനമാശു ജനദുഃഖകരം ഖലം ച .
പാപാത്സമുദ്ധര ഭവാനി ശരൈഃ പുനാനാ
നോചേത്പ്രയാസ്യതി തമോ നനു ദുഷ്ടബുദ്ധിഃ .. 43..

തേ പ്രാപിതാഃ സുരവനം വിബുധാരയോ യേ
ഹത്വാ രണേഽപി വിശിഖൈഃ കില പാവിതാസ്തേ .
ത്രാതാ ന കിം നിരയപാതഭയാദ്ദയാർദ്രേ
യച്ഛത്രവോഽപി ന ഹി കിം വിനിഹംസി വൃത്രം .. 44..

ജാനീമഹേ രിപുരസൗ തവ സേവകോ ന
പ്രായേണ പീഡയതി നഃ കില പാപബുദ്ധിഃ .
യസ്താവകസ്ത്വിഹ ഭവേദമരാനസൗ കിം
ത്വത്പാദപങ്കജരതാന്നനു പീഡയേദ്വാ .. 45..

കുർമഃ കഥം ജനനി പൂജനമദ്യ തേഽമ്ബ
പുഷ്പാദികം തവ വിനിർമിതമേവ യസ്മാത് .
മന്ത്രാ വയം ച സകലം പരശക്തിരൂപം
തസ്മാദ്ഭവാനി ചരണേ പ്രണതാഃ സ്മ നൂനം .. 46..

ധന്യാസ്ത ഏവ മനുജാ ഹി ഭജന്തി ഭക്ത്യാ
പാദാംബുജം തവ ഭവാബ്ധിജലേഷു പോതം .
യം യോഗിനോഽപി മനസാ സതതം സ്മരന്തി
മോക്ഷാർഥിനോ വിഗതരാഗവികാരമോഹാഃ .. 47..

യേ യാജ്ഞികാഃ സകലവേദവിദോഽപി നൂനം
ത്വാം സംസ്മരന്തി സതതം കില ഹോമകാലേ .
സ്വാഹാം തു തൃപ്തിജനനീമമരേശ്വരാണാം
ഭൂയഃ സ്വധാം പിതൃഗണസ്യ ച തൃപ്തിഹേതും .. 48..

മേധാസി കാന്തിരസി ശാന്തിരപി പ്രസിദ്ധാ
ബുദ്ധിസ്ത്വമേവ വിശദാർഥകരീ നരാണാം .
സർവം ത്വമേവ വിഭവം ഭുവനത്രയേഽസ്മി-
ന്കൃത്വാ ദദാസി ഭജതാം കൃപയാ സദൈവ .. 49..

വ്യാസ ഉവാച .
ഏവം സ്തുതാ സുരൈർദേവീ പ്രത്യക്ഷാ സാഭവത്തദാ .
ചാരുരൂപധരാ തന്വീ സർവാഭരണഭൂഷിതാ .. 50..

പാശാങ്കുശവരാഭീതിലസദ്ബാഹുചതുഷ്ടയാ .
രണത്കിങ്കിണികാജാലരസനാബദ്ധസത്കടിഃ .. 51..

കലകണ്ഠീരവാ കാന്താ ക്വണത്കങ്കണനൂപുരാ .
ചന്ദ്രഖണ്ഡസമാബദ്ധരത്നമൗലിവിരാജിതാ .. 52..

മന്ദസ്മിതാരവിന്ദാസ്യാ നേത്രത്രയവിഭൂഷിതാ .
പാരിജാതപ്രസൂനാച്ഛനാലവർണസമപ്രഭാ .. 53..

രക്താംബരപരീധാനാ രക്തചന്ദനചർചിതാ .
പ്രസാദസുമുഖീ ദേവീ കരുണാരസസാഗരാ .. 54..

സർവശൃംഗാരവേഷാഢ്യാ സർവദൈവതാരണിഃ പരാ .
സർവജ്ഞാ സർവകർത്രീ ച സർവാധിഷ്ഠാനരൂപിണീ .. 55..

സർവവേദാന്തസംസിദ്ധാ സച്ചിദാനന്ദരൂപിണീ .
പ്രണേമുസ്താം സമാലോക്യ സുരാ ദേവീം പുരഃസ്ഥിതാം .. 56..

താനാഹ പ്രണതാനംബാ കിം വഃ കാര്യം ബ്രുവന്തു മാം .
ദേവാ ഊചുഃ .
മോഹയൈനം രിപും വൃത്രം ദേവാനാമതിദുഃഖദം .. 57..

യഥാ വിശ്വസതേ ദേവാംസ്തഥാ കുരു വിമോഹിതം .
ആയുധേ ച ബലം ദേഹി ഹതഃ സ്യാദ്യേന വാ രിപുഃ .. 58..

വ്യാസ ഉവാച .
തഥേത്യുക്ത്വാ ഭഗവതീ തത്രൈവാന്തരധീയത .
സ്വാനി സ്വാനി നികേതാനി ജഗ്മുർദേവാ മുദാന്വിതാഃ .. 59..

ഇതി ശ്രീമദ്ദേവീഭാഗവതേ മഹാപുരാണേഽഷ്ടാദശസാഹസ്ര്യാം സംഹിതായാം ഷഷ്ഠസ്കന്ധേ ദേവീസമാരാധനായ ദേവകൃതസ്തുതിവർണനം നാമ പഞ്ചമോഽധ്യായഃ .. 6.5..

6.6 ഷഷ്ഠോഽധ്യായഃ . ഛദ്മനേന്ദ്രേണ ഫേനദ്വാരാ പരാശക്തിസ്മരണമൂ വൃത്രഹനനവർണനം .

വ്യാസ ഉവാച .
ഏവം പ്രാപ്തവരാ ദേവാ ഋഷയശ്ച തപോധനാഃ .
(ജഗ്മുഃ സർവേ ച സമ്മന്ത്ര്യ വൃത്രസ്യാശ്രമമുത്തമം .)
ദദൃശുസ്തത്ര തം വൃത്രം ജ്വലന്തമിവ തേജസാ .. 1..

 ധക്ഷ്യന്തമിവ ലോകാംസ്ത്രീൻഗ്രസന്തമിവ ചാമരാൻ .

ഋഷയോഽഥ തതോഽഭ്യേത്യ വൃത്രമൂചുഃ പ്രിയം വചഃ .. 2..

ദേവകാര്യാർഥസിദ്ധ്യർഥം സാമയുക്തം രസാത്മകം .
ഋഷയ ഊചുഃ .
വൃത്ര വൃത്ര മഹാഭാഗ സർവലോകഭയങ്കര .. 3..

വ്യാപ്തം ത്വയൈതത്സകലം ബ്രഹ്മാണ്ഡമഖിലം കില .
ശക്രേണ തവ വൈരം യത്തത്തു സൗഖ്യവിഘാതകം .. 4..

യുവയോർദുഃഖദം കാമം ചിന്താവൃദ്ധികരം പരം .
ന ത്വം സ്വപിഷി സന്തുഷ്ടോ ന ചാപി മഘവാ തഥാ .. 5..

സുഖം സ്വപിതി ചിന്താർതോ ദ്വയോര്യദ്വൈരിജം ഭയം .
യുവയോര്യുധ്യതോഃ കാലോ വ്യതീതസ്തു മഹാനിഹ .. 6..

പീഡ്യന്തേ ച പ്രജാഃ സർവാഃ സദേവാസുരമാനവാഃ .
സംസാരേഽത്ര സുഖം ഗ്രാഹ്യം ദുഃഖം ഹേയമിതി സ്ഥിതിഃ .. 7..

ന സുഖം കൃതവൈരസ്യ ഭവതീതി വിനിർണയഃ .
സംഗ്രാമരസികാഃ ശൂരാഃ പ്രശംസന്തി ന പണ്ഡിതാഃ .. 8..

യുദ്ധം ശൃംഗാരചതുരാ ഇന്ദ്രിയാർഥവിഘാതകം .
പുഷ്പൈരപി ന യോദ്ധവ്യം കിം പുനർനിശിതൈഃ ശരൈഃ .. 9..

യുദ്ധേ വിജയസന്ദേഹോ നിശ്ചയം ബാണതാഡനം .
ദൈവാധീനമിദം വിശ്വം തഥാ ജയപരാജയൗ .. 10..

ദൈവാധീനാവിതി ജ്ഞാത്വാ ന യോദ്ധവ്യം കദാചന .
കാലേഽഥ ഭോജനം സ്നാനം ശയ്യായാം ശയനം തഥാ .. 11..

പരിചര്യാപരാ ഭാര്യാ സംസാരേ സുഖസാധനം .
കിം സുഖം യുധ്യതഃ സംഖ്യേ ബാണവൃഷ്ടിഭയങ്കരേ .. 12..

ഖഡ്ഗപാതാതിരൗദ്രേ ച തഥാരാതിസുഖപ്രദേ .
സംഗ്രാമേ മരണാത്സ്വർഗസുഖപ്രാപ്തിരിതി സ്ഫുടം .. 13..

പ്രലോഭനപരം വാക്യം നോദനാർഥം നിരർഥകം .
ഛിത്ത്വാ ദേഹം വ്യഥാം പ്രാപ്യ ശൃഗാലകരടാദിഭിഃ .. 14..

പശ്ചാത്സ്വർഗസുഖാവാപ്തിം കോ വാ വാഞ്ഛതി മന്ദധീഃ .
സഖ്യം ഭവതു തേ വൃത്ര ശക്രേണ സഹ നിത്യദാ .. 15..

അവാപ്സ്യസി സുഖം ത്വം ച ശക്രശ്ചാപി നിരന്തരം .
വയം ച താപസാഃ സർവേ ഗന്ധർവാശ്ച നിജാശ്രമേ .. 16..

സുഖവാസം ഗമിഷ്യാമഃ ശാന്തേ വൈരേഽധുനൈവ വാം .
സംഗ്രാമേ യുവയോർധീര വർതമാനേ ദിവാനിശം .. 17..

പീഡ്യന്തേ മുനയഃ സർവേ ഗന്ധർവാഃ കിന്നരാ നരാഃ .
സർവേഷാം ശാന്തികാമാനാം സഖ്യമിച്ഛാമഹേ വയം .. 18..

 മുനയസ്ത്വം ച ശക്രശ്ച പ്രാപ്നുവന്തു സുഖം കില . BACK TO TOP

മധ്യസ്ഥാശ്ച വയം വൃത്ര യുവയോഃ സഖ്യകാരണേ .. 19..

ശപഥം കാരയിത്വാത്ര യോജയാമോ മിഥഃ പ്രിയം .
ശക്രസ്തു ശപഥാൻകൃത്വാ യഥോക്താംശ്ച തവാഗ്രതഃ .. 20..

ചിത്തം തേ പ്രീതിസംയുക്തം കരിഷ്യതി തു സാമ്പ്രതം .
സത്യാധാരാ ധരാ നൂനം സത്യേന ച ദിവാകരഃ .. 21..

തപത്യയം യഥാകാലം വായുഃ സത്യേന വാത്യഥ .
ഉദന്വാനപി മര്യാദാം സത്യേനൈവ ന മുഞ്ചതി .. 22..

തസ്മാത്സത്യേന സഖ്യം വാ ഭവത്വദ്യ യഥാസുഖം .
ഏകത്ര ശയനം ക്രീഡാ ജലകേലിം സുഖാസനം .. 23..

യുവാഭ്യാം സർവഥാ കാര്യം കർതവ്യം സഖ്യമേത്യ ച .
വ്യാസ ഉവാച .
മഹർഷിവചനം ശ്രുത്വാ താനുവാച മഹാമതിഃ .. 24..

അവശ്യം ഭഗവന്തോ മേ മാനനീയാസ്തപസ്വിനഃ .
ഭവന്തോ മുനയഃ ക്വാപി ന മിഥ്യാവാദിനോ ഭൃശം .. 25..

സദാചാരാഃ സുശാന്താശ്ച ന വിദുശ്ഛലകാരണം .
കൃതവൈരേ ശഠേ സ്തബ്ധേ കാമുകേ ച ഗതത്വിഷി .. 26..

നിർലജ്ജേ നൈവ കർതവ്യം സഖ്യം മതിമതാ സദാ .
നിർലജ്ജോഽയം ദുരാചാരോ ബ്രഹ്മഹാ ലമ്പടഃ ശഠഃ .. 27..

ന വിശ്വാസസ്തു കർതവ്യഃ സർവഥൈവേദൃശേ ജനേ .
ഭവന്തോ നിപുണാഃ സർവേ ന ദ്രോഹമതയഃ സദാ .. 28..

അനഭിജ്ഞാസ്തു ശാന്തത്വാച്ചിത്താനാമതിവാദിനാം .
മുനയ ഊചുഃ .
ജന്തുഃ കൃതസ്യ ഭോക്താ വൈ ശുഭസ്യ ത്വശുഭസ്യ ച .. 29..

ദ്രോഹം കൃത്വാ കുതഃ ശാന്തിമാപ്നുയാന്നഷ്ടചേതനഃ .
വിശ്വാസഘാതകർതാരോ നരകം യാന്തി നിശ്ചയം .. 30..

ദുഃഖം ച സമവാപ്നോതി നൂനം വിശ്വാസഘാതകഃ .
നിഷ്കൃതിർബ്രഹ്മഹന്തൄണാം സുരാപാനാം ച നിഷ്കൃതിഃ .. 31..

വിശ്വാസഘാതിനാം നൈവ മിത്രദ്രോഹകൃതാമപി .
സമയം ബ്രൂഹി സർവജ്ഞ യഥാ തേ ചേതസി ധ്രുവം .. 32..

തേനൈവ സമയേനാദ്യ സന്ധിഃ സ്യാദുഭയോഃ കില .
വൃത്ര ഉവാച .
ന ശുഷ്കേണ ന ചാർദ്രേണ നാശ്മനാ ന ച ദാരുണാ .. 33..

ന വജ്രേണ മഹാഭാഗ ന ദിവാ നിശി നൈവ ച .
വധ്യോ ഭവേയം വിപ്രേന്ദ്രാഃ ശക്രസ്യ സഹ ദൈവതൈഃ .. 34..

ഏവം മേ രോചതേ സന്ധിഃ ശക്രേണ സഹ നാന്യഥാ .
വ്യാസ ഉവാച .

ഋഷയസ്തം തദാ പ്രാഹുർബാഢമിത്യേവ ചാദൃതാഃ .. 35..

സമയം ശ്രാവയാമാസുസ്തത്രാനീയ സുരേശ്വരം .
ഇന്ദ്രോഽപി ശപഥാംസ്തത്ര ചകാര വിഗതജ്വരഃ .. 36..

സാക്ഷിണം പാവകം കൃത്വാ മുനീനാം സന്നിധൗ കില .
വൃത്രസ്തു വചനൈസ്തസ്യ വിശ്വാസമഗമത്തദാ .. 37..

ബഭൂവ മിത്രവച്ഛക്രേ സഹചര്യാപരായണഃ .
കദാചിന്നന്ദനേ ചോഭൗ കദാചിദ്ഗന്ധമാദനേ .. 38..

കദാചിദുദധേസ്തീരേ മോദമാനൗ വിചേരതുഃ .
ഏവം കൃതേ ച സന്ധാനേ വൃത്രഃ പ്രമുദിതോഽഭവത് .. 39..

ശക്രോഽപി വധകാമസ്തു തദുപായാനചിന്തയത് .
രന്ധ്രാന്വേഷീ സമുദ്വിഗ്നസ്തദാസീന്മഘവാ ഭൃശം .. 40..

ഏവം ചിന്തയതസ്തസ്യ കാലഃ സമഭിവർതത .
വിശ്വാസം പരമം പ്രാപ വൃത്രഃ ശക്രേഽതിദാരുണേ .. 41..

ഏവം കതിചിദബ്ദാനി ഗതാനി സമയേ കൃതേ .
വൃത്രസ്യ മരണോപായാന്മനസീന്ദ്രോഽപ്യചിന്തയത് .. 42..

ത്വഷ്ടൈകദാ സുതം പ്രാഹ വിശ്വസ്തം പാകശാസനേ .
പുത്ര വൃത്ര മഹാഭാഗ ശൃണു മേ വചനം ഹിതം .. 43..

ന വിശ്വാസസ്തു കർതവ്യഃ കൃതവൈരേ കഥഞ്ചന .
മഘവാ കൃതവൈരസ്തേ സദാസൂയാപരഃ പരൈഃ .. 44..

ലോഭാന്മത്തോ ദ്വേഷരതഃ പരദുഃഖോത്സവാന്വിതഃ .
പരദാരലമ്പടഃ സ പാപബുദ്ധിഃ പ്രതാരകഃ .. 45..

രന്ധ്രാന്വേഷീ ദ്രോഹപരോ മായാവീ മദഗർവിതഃ .
യഃ പ്രവിശ്യോദരേ മാതുർഗർഭച്ഛേദം ചകാര ഹ .. 46..

സപ്തകൃത്വഃ സപ്തകൃത്വഃ ക്രന്ദമാനമനാതുരഃ .
തസ്മാത്പുത്ര ന കർതവ്യോ വിശ്വാസസ്തു കഥഞ്ചന .. 47..

കൃതപാപസ്യ കാ ലജ്ജാ പുനഃ പുത്ര പ്രകുർവതഃ .
വ്യാസ ഉവാച .
ഏവം പ്രബോധിതഃ പിത്രാ വചനൈർഹേതുസംയുതൈഃ .. 48..

ന ബുബോധ തദാ വൃത്ര ആസന്നമരണഃ കില .
സ കദാചിത്സമുദ്രാന്തേ തമപശ്യന്മഹാസുരം .. 49..

സന്ധ്യാകാല ഉപാവൃത്തേ മുഹൂർതേഽതീവ ദാരുണേ .
തതഃ സഞ്ചിന്ത്യ മഘവാ വരദാനം മഹാത്മനാം .. 50..

സന്ധ്യേയം വർതതേ രൗദ്രാ ന രാത്രിർദിവസോ ന ച .
ഹന്തവ്യോഽയം മയാ ചാദ്യ ബലേനൈവ ന സംശയഃ .. 51..

 ഏകാകീ വിജനേ ചാത്ര സമ്പ്രാപ്തഃ സമയോചിതഃ .

ഏവം വിചാര്യ മനസാ സസ്മാര ഹരിമവ്യയം .. 52..

തത്രാജഗാമ ഭഗവാനദൃശ്യഃ പുരുഷോത്തമഃ .
വജ്രമധ്യേ പ്രവിശ്യാസൗ സംസ്ഥിതോ ഭഗവാൻഹരിഃ .. 53..

ഇന്ദ്രോ ബുദ്ധിം ചകാരാശു തദാ വൃത്രവധം പ്രതി .
ഇതി സഞ്ചിന്ത്യ മനസാ കഥം ഹന്യാം രിപും രണേ .. 54..

അജേയം സർവഥാ സർവദേവൈശ്ച ദാനവൈസ്തഥാ .
യദി വൃത്രം ന ഹന്മ്യദ്യ വഞ്ചയിത്വാ മഹാബലം .. 55..

ന ശ്രേയോ മമ നൂനം സ്യാത്സർവഥാ രിപുരക്ഷണാത് .
അപാം ഫേനം തദാപശ്യത്സമുദ്രേ പർവതോപമം .. 56..

നായം ശുഷ്കോ ന ചാർദ്രോഽയം ന ച ശസ്ത്രമിദം തഥാ .
അപാം ഫേനം തദാ ശക്രോ ജഗ്രാഹ കില ലീലയാ .. 57..

പരാം ശക്തിം ച സസ്മാര ഭക്ത്യാ പരമയാ യുതഃ .
സ്മൃതമാത്രാ തദാ ദേവീ സ്വാംശം ഫേനേ ന്യധാപയത് .. 58..

വജ്രം തദാവൃതം തത്ര ചകാര ഹരിസംയുതം .
ഫേനാവൃതം പവിം തത്ര ശക്രശ്ചിക്ഷേപ തം പ്രതി .. 59..

സഹസാ നിപപാതാശു വജ്രാഹത ഇവാചലഃ .
വാസവസ്തു പ്രഹൃഷ്ടാത്മാ ബഭൂവ നിഹതേ തദാ .. 60..

ഋഷയശ്ച മഹേന്ദ്രം തമസ്തുവന്വിവിധൈഃ സ്തവൈഃ .
ഹതശത്രുഃ പ്രഹൃഷ്ടാത്മാ വാസവഃ സഹ ദൈവതൈഃ .. 61..

ദേവീം സമ്പൂജയാമാസ യത്പ്രസാദാദ്ധതോ രിപുഃ .
പ്രസാദയാമാസ തദാ സ്തോത്രൈർനാനാവിധൈരപി .. 62..

ദേവോദ്യാനേ പരാശക്തേഃ പ്രാസാദമകരോദ്ധരിഃ .
പദ്മരാഗമയീം മൂർതിം സ്ഥാപയാമാസ വാസവഃ .. 63..

ത്രികാലം മഹതീം പൂജാം ചക്രുഃ സർവേഽപി നിർജരാഃ .
തദാപ്രഭൃതി ദേവാനാം ശ്രീദേവീ കുലദൈവതം .. 64..

വിഷ്ണും ത്രിഭുവനശ്രേഷ്ഠം പൂജയാമാസ വാസവഃ .
തതോ ഹതേ മഹാവീര്യേ വൃത്രേ ദേവഭയങ്കരേ .. 65..

പ്രവവൗ ച ശിവോ വായുർജഹൃഷുർദേവതാസ്തഥാ .
ഹതേ തസ്മിൻസഗന്ധർവാ യക്ഷരാക്ഷസകിന്നരാഃ .. 66..

ഇത്ഥം വൃത്രഃ പരാശക്തിപ്രവേശയുതഫേനതഃ .
തയാ കൃതവിമോഹാച്ച ശക്രേണ സഹസാ ഹതഃ .. 67..

തതോ വൃത്രനിഹന്ത്രീതി ദേവീ ലോകേഷു ഗീയതേ .
ശക്രേണ നിഹതത്വാച്ച ശക്രേണ ഹത ഉച്യതേ .. 68..

ഇതി ശ്രീമദ്ദേവീഭാഗവതേ മഹാപുരാണേഽഷ്ടാദശസാഹസ്ര്യാം
 സംഹിതായാം ഷഷ്ഠസ്കന്ധേ ഷദ്മേനേന്ദ്രേണ ഫേനദ്വാരാ പരാശക്തി-

സ്മരണമൂർവകം വൃത്രഹനനവർണനം നാമ ഷഷ്ഠോഽധ്യായഃ .. 6.6..

6.7 സപ്തമോഽധ്യായഃ . ഇന്ദ്രസ്യ പദ്മനാലപ്രവേശാനന്തരം നഹുഷസ്യ ദേവേന്ദ്രപദേഽഭിഷേകവർണനം .

വ്യാസ ഉവാച .
അഥ തം പതിതം ദൃഷ്ട്വാ വിഷ്ണുർവിഷ്ണുപുരീം യയൗ .
മനസാ ശങ്കമാനസ്തു തസ്യ ഹത്യാകൃതം ഭയം .. 1..

ഇന്ദ്രോഽപി ഭയസന്ത്രസ്തോ യയാവിന്ദ്രപുരീം തതഃ .
മുനയോ ഭയസംവിഗ്നാ ഹ്യഭവന്നിഹതേ രിപൗ .. 2..

കിമസ്മാഭിഃ കൃതം പാപം യദസൗ വഞ്ചിതഃ കില .
മുനിശബ്ദോ വൃഥാ ജാതഃ സുരേശസ്യ ച സംഗമാത് .. 3..

അസ്മാകം വചനാദ്വൃത്രോ വിശ്വാസമഗമത്കില .
വിശ്വാസഘാതിനഃ സംഗാദ്വയം വിശ്വാസഘാതകാഃ .. 4..

ധിഗിയം മമതാ പാപമൂലമേവമനർഥകൃത് .
യദസ്മാഭിശ്ഛലം കൃത്വാ ശപഥൈർവഞ്ചിതോഽസുരഃ .. 5..

മന്ത്രകൃദ്ബുദ്ധിദാതാ ച പ്രേരകഃ പാപകാരിണാം .
പാപഭാക്സ ഭവേന്നൂനം പക്ഷകർതാ തഥൈവ ച .. 6..

വിഷ്ണുനാപി കൃതം പാപം യത്സാഹായ്യമവാപ്തവാൻ .
വജ്രം പ്രവിശ്യ യേനാസൗ പാതിതഃ സത്ത്വമൂർതിനാ .. 7..

നൂനം സ്വാർഥപരഃ പ്രാണീ ന പാപാത്ത്രാസമശ്നുതേ .
ഹരിണാ ഹരിസംഗേന സർവഥാ ദുഷ്കൃതം കൃതം .. 8..

ദ്വാവേവ സ്തഃ പദാർഥാനാം ദ്വാവേവ നിധനം ഗതൗ .
പ്രഥമശ്ച തുരീയശ്ച യൗ ത്രിലോക്യാം തു ദുർലഭൗ .. 9..

അർഥകാമൗ പ്രശസ്തൗ ദ്വൗ സർവേഷാം സമ്മതൗ പ്രിയൗ .
ധർമാധർമേതി വാഗ്വാദോ ദംഭോഽയം മഹതാമപി .. 10..

മുനയോഽപി മനസ്താപമേവം കൃത്വാ പുനഃ പുനഃ .
ജഗ്മുഃ സ്വാനാശ്രമാനേവ വിമനസ്കാ ഹതോദ്യമാഃ .. 11..

ത്വഷ്ടാ തു നിഹതം ശ്രുത്വാ പുത്രമിന്ദ്രേണ ഭാരത .
രുരോദ ദുഃഖസന്തപ്തോ നിർവേദമഗമത്പുനഃ .. 12..

യത്രാസൗ പതിതസ്തത്ര ഗത്വാ വീക്ഷ്യ തഥാഗതം .
സംസ്കാരം കാരയാമാസ വിധിവത്പാരലൗകികം .. 13..

സ്നാത്വാസ്യ സലിലം ദത്ത്വാ കൃത്വാ ചൈവൗർധ്വദൈഹികം .
ശശാപേന്ദ്രം സ ശോകാർതഃ പാപിഷ്ഠം മിത്രഘാതകം .. 14..

യഥാ മേ നിഹതഃ പുത്രഃ പ്രലോഭ്യ ശപഥൈർഭൃശം .
തഥേന്ദ്രോഽപി മഹദ്ദുഃഖം പ്രാപ്നോതു വിധിനിർമിതം .. 15..

ഇതി ശപ്ത്വാ സുരേശാനം ത്വഷ്ടാ താപസമന്വിതഃ .
മേരോഃ ശിഖരമാസ്ഥായ തപസ്തേപേ സുദുഷ്കരം .. 16..

ജനമേജയ ഉവാച .
ഹത്വാ ത്വാഷ്ട്രം സുരേശോഽഥ കാമവസ്ഥാമവാപ്തവാൻ .
സുഖം വാ ദുഃഖമേവാഗ്രേ തന്മേ ബ്രൂഹി പിതാമഹ .. 17..

വ്യാസ ഉവാച .
കിം പൃച്ഛസി മഹാഭാഗ സന്ദേഹഃ കീദൃശസ്തവ .
അവശ്യമേവ ഭോക്തവ്യം കൃതം കർമ ശുഭാശുഭം .. 18..

ബലിഷ്ഠൈർദുർബലൈർവാപി സ്വല്പം വാ ബഹു വാ കൃതം .
സർവഥൈവ ഹി ഭോക്തവ്യം സദേവാസുരമാനുഷൈഃ .. 19..

ശക്രായേത്ഥം മതിർദത്താ ഹരിണാ വൃത്രഘാതിനേ .
പ്രവിഷ്ടോഽഥ പവിം വിഷ്ണുഃ സഹായഃ പ്രത്യപദ്യത .. 20..

ന ചാപദി സഹായോഽഭൂദ്വാസുദേവഃ കഥഞ്ചന .
സമയേ സ്വജനഃ സർവഃ സംസാരേഽസ്മിന്നരാധിപ .. 21..

ദൈവേ വിമുഖതാം പ്രാപ്തേ ന കോഽപ്യസ്തി സഹായവാൻ .
പിതാ മാതാ തഥാ ഭാര്യാ ഭ്രാതാ വാഥ സഹോദരഃ .. 22..

സേവകോ വാപി മിത്രം വാ പുത്രശ്ചൈവ തഥൗരസഃ .
പ്രതികൂലേ ഗതേ ദൈവേ ന കോഽപ്യേതി സഹായതാം .. 23..

ഭോക്താ പാപസ്യ പുണ്യസ്യ കർതാ ഭവതി സർവഥാ .
വൃത്രം ഹത്വാ ഗതാഃ സർവേ നിസ്തേജസ്കഃ ശചീപതിഃ .. 24..

ശേപുസ്തം ത്രിദശാഃ സർവേ ബ്രഹ്മഹേത്യബ്രുവഞ്ഛനൈഃ .
കോ നാമ ശപഥാൻകൃത്വാ സത്യം ദത്ത്വാ വചഃ പുനഃ .. 25..

ജിഘാംസതി സുവിശ്വസ്തം മുനിം മിത്രത്വമാഗതം .
ദേവഗോഷ്ഠ്യാം സുരോദ്യാനേ ഗന്ധർവാണാം സമാഗമേ .. 26..

സർവത്രൈവ കഥാ തസ്യ വിസ്താരമഗമത്കില .
കിം കൃതം ദുഷ്കൃതം കർമ ശക്രേണാദ്യ ജിഘാംസതാ .. 27..

വൃത്രം ഛലേന വിശ്വസ്തം മുനിഭിശ്ച പ്രതാരിതം .
വേദപ്രമാണമുത്സൃജ്യ സ്വീകൃതം സൗഗതം മതം .. 28..

യദയം നിഹതഃ ശനുർവഞ്ചയിത്വാതിസാഹസാത് .
കോ നാമ വചനം ദത്ത്വാ വിപരീതമഥാചരേത് .. 29..

വിനാ ശക്രം ഹരിം വാപി യഥായം വിനിപാതിതഃ .
ഏവംവിധാഃ കഥാശ്ചാന്യാഃ സമാജേഷ്വഭവൻഭൃശം .. 30..

ശുശ്രാവേന്ദ്രോഽപി വിവിധാഃ സ്വകീർതേർഹാനികാരകാഃ .
യസ്യ കീർതിർഹതാ ലോകേ ധിക്തസ്യൈവ കുജീവിതം .. 31..

യം ദൃഷ്ട്വാ പഥി ഗച്ഛന്തം ശത്രുഃ സ്മേരമുഖോ ഭവേത് .
ഇന്ദ്രദ്യുമ്നോഽപി രാജർഷിഃ പതിതഃ കീർതിസങ്ക്ഷയാത് .. 32..

സ്വർഗാദകൃതപാപോഽസൗ പാപകൃത്കിം ന പാത്യതേ .
സ്വല്പേഽപരാധേഽപി നൃപോ യയാതിഃ പതിതഃ കില .. 33..

നൃപഃ കർകടതാം പ്രാപ്തോ യുഗാനഷ്ടാദശൈവ തു .
ഭൃഗുപത്നീശിരശ്ഛേദാദ്ഭഗവാൻഹരിരച്യുതഃ .. 34..

ബ്രഹ്മശാപാത്പശോര്യോനൗ സഞ്ജാതോ മകരാദിഷു .
വിഷ്ണുശ്ച വാമനോ ഭൂത്വാ യാചനാർഥം ബലേർഗൃഹേ .. 35..

ഗതഃ കിമപരം ദുഃഖം പ്രാപ്നോതി ദുഷ്കൃതീ നരഃ .
രാമോഽപി വനവാസേഷു സീതാവിരഹജം ബഹു .. 36..

ദുഃഖം ച പ്രാപ്തവാൻഘോരം ഭൃഗുശാപേന ഭാരത .
തഥേന്ദ്രോഽപി ബ്രഹ്മഹത്യാകൃതം പ്രാപ്യ മഹദ്ഭയം .. 37..

ന സ്വാസ്ഥ്യം പ്രാപ ഗേഹേഽസൗ സർവസിദ്ധിസമന്വിതേ .
പൗലോമീ തം സഭാഹീനം ദൃഷ്ട്വാ പ്രോവാച വാസവം .. 38..

നിഃശ്വസന്തം ഭയത്രസ്തം നഷ്ടസഞ്ജ്ഞം വിചേതസം .
കിം പ്രഭോഽദ്യ ഭയാർതോഽസി മൃതസ്തേ ദാരുണോ രിപുഃ .. 39..

കാ ചിന്താ വർതതേ കാന്ത തവ ശത്രുനിഷൂദന .
കസ്മാച്ഛോചസി ലോകേശ നിഃശ്വസൻപ്രാകൃതോ യഥാ .. 40..

നാന്യോഽസ്തി ബലവാഞ്ഛത്രുര്യേന ചിന്താപരോ ഭവാൻ .
ഇന്ദ്ര ഉവാച .
നാരാതിർബലവാന്മേഽസ്തി ന ശാന്തിർന സുഖം തഥാ .. 41..

ബ്രഹ്മഹത്യാഭയാദ്രാജ്ഞി ബിഭേമി സതതം ഗൃഹേ .
ന നന്ദനം സുഖകരം നാമൃതം ന ഗൃഹം വനം .. 42..

ഗന്ധർവാണാം തഥാ ഗേയം നൃത്യമപ്സരസാം പുനഃ .
ന ത്വം സുഖകരാ നാരീ നാനാ ച സുരയോഷിതഃ .. 43..

ന തഥാ കാമധേനുശ്ച ദേവവൃക്ഷഃ സുഖപ്രദഃ .
കിം കരോമി ക്വ ഗച്ഛാമി ക്വ ശർമ മമ ജായതേ .. 44..

ഇതി ചിന്താപരഃ കാന്തേ ന ലഭേ സുഖമാത്മനി .
വ്യാസ ഉവാച .
ഇത്യുക്ത്വാ വചനം ശക്രഃ പ്രിയാം പരമകാതരാം .. 45..

നിർജഗാമ ഗൃഹാന്മന്ദോ മാനസം സര ഉത്തമം .
പദ്മനാലേ പ്രവിഷ്ടോഽസൗ ഭയാർതഃ ശോകകർഷിതഃ .. 46..

ന പ്രാജ്ഞായത ദേവേന്ദ്രസ്ത്വഭിഭൂതശ്ച കല്മഷൈഃ .
പ്രതിച്ഛന്നോ വസത്യപ്സു ചേഷ്ടമാന ഇവോരഗഃ .. 47..

അസഹായസ്തുരാഷാഡൈച്ചിന്താർതോ വികലേന്ദ്രിയഃ .
തതഃ പ്രനഷ്ടേ ദേവേന്ദ്രേ ബ്രഹ്മഹത്യാഭയാർദിതേ .. 48..

 സുരാശ്ചിന്താതുരാശ്ചാസന്നുത്പാതാശ്ചാഭവന്നഥ .
BACK TO TOP

ഋഷയഃ സിദ്ധഗന്ധർവാ ഭയാർതാശ്ചാഭവൻഭൃശം .. 49..

അരാജകം ജഗത്സർവമഭിഭൂതമുപദ്രവൈഃ .
അവർഷണം തദാ ജാതം പൃഥിവീ ക്ഷീണവൈഭവാ .. 50..

വിച്ഛിന്നസ്രോതസോ നദ്യഃ സരാംസ്യനുദകാനി വൈ .
ഏവം ത്വരാജകേ ജാതേ ദേവതാ മുനയസ്തഥാ .. 51..

വിചാര്യ നഹുഷം ചക്രുഃ ശക്രം സർവേ ദിവൗകസഃ .
സമ്പ്രാപ്യ നഹുഷോ രാജാ ധർമിഷ്ഠോഽപി രജോബലാത് .. 52..

ബഭൂവ വിഷയാസക്തഃ പഞ്ചബാണശരാഹതഃ .
അപ്സരോഭിർവൃതഃ ക്രീഡന്ദേവോദ്യാനേഷു ഭാരത .. 53..

ശക്രപത്നീഗുണാഞ്ഛ്രുത്വാ ചകമേ താം സ പാർഥിവഃ .
ഋഷീനാഹ കിമിന്ദ്രാണീ നോപഗച്ഛതി മാം കില .. 54..

ഭവദ്ഭിശ്ചാമരൈഃ സർവൈഃ കൃതോഽഹം വാസവസ്ത്വിഹ .
പ്രേഷയധ്വം സുരാഃ കാമം സേവാർഥം മമ വൈ ശചീം .. 55..

പ്രിയം ചേന്മമ കർതവ്യം സർവഥാ മുനയോഽമരാഃ .
അഹമിന്ദ്രോഽദ്യ ദേവാനാം ലോകാനാം ച തഥേശ്വരഃ .. 56..

ആഗച്ഛതു ശചീ മഹ്യം ക്ഷിപ്രമദ്യ നിവേശനം .
ഇതി തസ്യ വചഃ ശ്രുത്വാ ദേവാ ദേവർഷയസ്തഥാ .. 57..

ഗത്വാ ചിന്താതുരാഃ പ്രോചുഃ പൗലോമീം പ്രണതാസ്തതഃ .
ഇന്ദ്രപത്നി ദുരാചാരോ നഹുഷസ്ത്വാമിഹേച്ഛതി .. 58..

കുപിതോഽസ്മാനുവാചേദം പ്രേഷയധ്വം ശചീമിഹ .
കിം കുർമസ്തദധീനാഃ സ്മോ യേനേന്ദ്രോഽയം കൃതഃ കില .. 59..

തച്ഛ്രുത്വാ ദുർമനാ ദേവീ ബൃഹസ്പതിമുവാച ഹ .
രക്ഷ മാം നഹുഷാദ്ബ്രഹ്മംസ്തവാസ്മി ശരണം ഗതാ .. 60..

ബൃഹസ്പതിരുവാച .
ന ഭേതവ്യം ത്വയാ ദേവി നഹുഷാത്പാപമോഹിതാത് .
ന ത്വാം ദാസ്യാമ്യഹം വത്സേ ത്യക്ത്വാ ധർമം സനാതനം .. 61..

ശരണാഗതമാർതം ച യോ ദദാതി നരാധമഃ .
സ ഏവ നരകം യാതി യാവദാഭൂതസമ്പ്ലവം .
സ്വസ്ഥാ ഭവ പൃഥുശ്രോണി ന ത്യക്ഷ്യേ ത്വാം കദാചന .. 62..

ഇതി ശ്രീമദ്ദേവീഭാഗവതേ മഹാപുരാണേഽഷ്ടാദശസാഹസ്ര്യാം
സംഹിതായാം ഷഷ്ഠസ്കന്ധേ ഇന്ദ്രസ്യ പദ്മനാലപ്രവേശാനന്തരം നഹുഷസ്യ
ദേവേന്ദ്രപദേഽഭിഷേകവർണനം നാമ സപ്തമോഽധ്യായഃ .. 6.7..

6.8 അഷ്ടമോഽധ്യായഃ . ഇന്ദ്രാണ്യാ ശക്രദർശനം .

വ്യാസ ഉവാച .
നഹുഷസ്ത്വഥ താം ശ്രുത്വാ ഗുരോസ്തു ശരണം ഗതാം .

ചുക്രോധ സ്മരബാണാർതസ്തമാംഗിരസമാശു വൈ .. 1..

ദേവാനാഹാംഗിരാസൂനുർഹന്തവ്യോऽയം മയാ കില .
ഇതീന്ദ്രാണീം ഗൃഹേ മൂഢോ രക്ഷതീതി മയാ ശ്രുതം .. 2..

ഇതി തം കുപിതം ദൃഷ്ട്വാ ദേവാഃ സർഷിപുരോഗമാഃ .
അബ്രുവന്നഹുഷം ഘോരം സാമപൂർവം വചസ്തദാ .. 3..

ക്രോധം സംഹര രാജേന്ദ്ര ത്യജ പാപമതിം പ്രഭോ .
നിന്ദന്തി ധർമശാസ്ത്രേഷു പരദാരാഭിമർശനം .. 4..

ശക്രപത്നീ സദാ സാധ്വീ ജീവമാനേ പതൗ പുനഃ .
കഥമന്യേ പതിം കുര്യാത്സുഭഗാതിപതിവ്രതാ .. 5..

ത്രിലോകീശസ്ത്വമധുനാ ശാസ്താ ധർമസ്യ വൈ വിഭോ .
ത്വാദൃശോऽധർമമാതിഷ്ഠേത്തദാ നശ്യേത്പ്രജാ ധ്രുവം .. 6..

സർവഥാ പ്രഭുണാ കാര്യം ശിഷ്ടാചാരസ്യ രക്ഷണം .
വാരമുഖ്യാശ്ച ശതശോ വർതന്തേऽത്ര ശചീസമാഃ .. 7..

രതിസ്തു കാരണം പ്രോക്തം ശൃംഗാരസ്യ മഹാത്മഭിഃ .
രസഹാനിർബലാത്കാരേ കൃതേ സതി തു ജായതേ .. 8..

ഉഭയോഃ സദൃശം പ്രേമ യദി പാർഥിവസത്തമ .
തദാ വൈ സുഖസമ്പത്തിരുഭയോരുപജായതേ .. 9..

തസ്മാദ്ഭാവമിമം മുഞ്ച പരദാരാഭിമർശനേ .
സദ്ഭാവം കുരു ദേവേന്ദ്ര പദം പ്രാപ്തോऽസ്യനുത്തമം .. 10..

ഋദ്ധിക്ഷയസ്തു പാപേന പുണ്യേനാതിവിവർധനം .
തസ്മാത്പാപം പരിത്യജ്യ സന്മതിം കുരു പാർഥിവ .. 11..

നഹുഷ ഉവാച .
ഗൗതമസ്യ യദാ ഭുക്താ ദാരാഃ ശക്രേണ ദേവതാഃ .
വാചസ്പതേസ്തു സോമേന ക്വ യൂയം സംസ്ഥിതാസ്തദാ .. 12..

പരോപദേശേ കുശലാ പ്രഭവന്തി നരാഃ കില .
കർതാ ചൈവോപദേഷ്ടാ ച ദുർലഭഃ പുരുഷോ ഭവേത് .. 13..

മാമാഗച്ഛതു സാ ദേവീ ഹിതം സ്യാദദ്ഭുതം ഹി വഃ .
ഏതസ്യാഃ പരമം ദേവാഃ സുഖമേവ ഭവിഷ്യതി .. 14..

അന്യഥാ ന ഹി തുഷ്യേऽഹം സത്യമേതദ്ബ്രവീമി വഃ .
വിനയാദ്വാ ബലാദ്വാപി താമാശു പ്രാപയന്ത്വിഹ .. 15..

ഇതി തസ്യ വചഃ ശ്രുത്വാ ദേവാശ്ച മുനയസ്തഥാ .
തമൂചുശ്ചാതിസന്ത്രസ്താ നഹുഷം മദനാതുരം .. 16..

ഇന്ദ്രാണീമാനയിഷ്യാമഃ സാമപൂർവം തവാന്തികം .
ഇത്യുക്ത്വാ തേ തദാ ജഗ്മുർബൃഹസ്പതിനികേതനം .. 17..

 വ്യാസ ഉവാച .

തേ ഗത്വാംഗിരസഃ പുത്രം പ്രോചുഃ പ്രാഞ്ജലയഃ സുരാഃ .
ജാനീമഃ ശരണം പ്രാപ്താമിന്ദ്രാണീം തവ വേശ്മനി .. 18..

സാ ദേയാ നഹുഷായാദ്യ വാസവോഽസൗ കൃതോ യതഃ .
വൃണോത്വിയം വരാരോഹാ പതിത്വേ വരവർണിനീ .. 19..

ബൃഹസ്പതിഃ സുരാനാഹ തച്ഛ്രുത്വാ ദാരുണം വചഃ .
നാഹം ത്യക്ഷ്യേ തു പൗലോമീം സതീം ച ശരണാഗതാം .. 20..

ദേവാ ഊചുഃ .
ഉപായോഽന്യഃ പ്രകർതവ്യോ യേന സോഽദ്യ പ്രസീദതി .
അന്യഥാ കോപസംയുക്തോ ദുരാരാധ്യോ ഭവിഷ്യതി .. 21..

ഗുരുരുവാച .
തത്ര ഗത്വാ ശചീ ഭൂപം പ്രലോഭ്യ വചസാ ഭൃശം .
കരോതു സമയം ബാലാ പതിം ജ്ഞാത്വാ മൃതം ഭജേ .. 22..

ഇന്ദ്രേ ജീവതി മേ കാന്തേ കഥമന്യം കരോമ്യഹം .
അന്വേഷണാർഥം ഗന്തവ്യം മയാ തസ്യ മഹാത്മനഃ .. 23..

ഇതി സാ സമയം കൃത്വാ വഞ്ചയിത്വാ ച ഭൂപതിം .
ഭർതുരാനയനേ യത്നം കരോതു മമ വാക്യതഃ .. 24..

ഇതി സഞ്ചിന്ത്യ മേ സർവേ ബൃഹസ്പതിപുരോഗമാഃ .
നഹുഷം സഹിതാ ജഗ്മുരിന്ദ്രപത്ന്യാ ദിവൗകസഃ .. 25..

താനാഗതാന്സമീക്ഷ്യാഹ തദാ കൃത്രിമവാസവഃ .
ജഹർഷ ച മുദായുക്തസ്താം വീക്ഷ്യ മുദിതോഽബ്രവീത് .. 26..

അദ്യാസ്മി വാസവഃ കാന്തേ ഭജ മാം ചാരുലോചനേ .
പതിത്വേ സർവലോകസ്യ പൂജ്യോഽഹം വിഹിതഃ സുരൈഃ .. 27..

ഇത്യുക്താ സാ നൃപം പ്രാഹ വേപമാനാ ത്രപായുതാ .
വരമിച്ഛാമ്യഹം രാജംസ്ത്വത്തഃ പ്രാപ്തം സുരേശ്വര .. 28..

കിഞ്ചിത്കാലം പ്രതീക്ഷസ്വ യാവത്കുർവേ വിനിർണയം .
ഇന്ദ്രോഽസ്തീതി ന വാസ്തീതി സന്ദേഹോ മേ ഹൃദി സ്ഥിതഃ .. 29..

തതസ്ത്വാം സമുപസ്ഥാസ്യേ കൃത്വാ നിശ്ചയമാത്മനി .
താവത്ക്ഷമസ്വ രാജേന്ദ്ര സത്യമേതദ്ബ്രവീമി തേ .. 30..

ന ഹി വിജ്ഞായതേ ശക്രോ നഷ്ടഃ കിം വാ ക്വ വാ ഗതഃ .
ഏവമുക്തഃ സ ചേന്ദ്രാണ്യാ നഹുഷഃ പ്രീതിമാനഭൂത് .. 31..

വ്യസർജയത്സ താം ദേവീം തഥേത്യുക്ത്വാ മുദാന്വിതഃ .
സാ വിസൃഷ്ടാ നൃപേണാശു ഗത്വാ പ്രാഹ സുരാൻസതീ .. 32..

ഇന്ദ്രസ്യാഗമനേ യത്നം കുരുതാദ്യ കൃതോദ്യമാഃ .
ശ്രുത്വാ തദ്വചനം ദേവാ ഇന്ദ്രാണ്യാ രസവച്ഛുചി .. 33..

മന്ത്രയാമാസുരേകാഗ്രാഃ ശക്രാർഥം നൃപസത്തമ .
തേ ഗത്വാ വൈഷ്ണവം ധാമ തുഷ്ടുവുഃ പരമേശ്വരം .. 34..

ആദിദേവം ജഗന്നാഥം ശരണാഗതവത്സലം .
ഊചുശ്ചൈനം സമുദ്വിഗ്നാ വാക്യം വാക്യവിശാരദാഃ .. 35..

ദേവദേവ സുരപതിർബ്രഹ്മഹത്യാപ്രപീഡിതഃ .
അദൃശ്യഃ സർവഭൂതാനാം ക്വാപി തിഷ്ഠതി വാസവഃ .. 36..

ത്വദ്ധിയാ നിഹതേ വിപ്രേ ബ്രഹ്മഹത്യാ കുതഃ പ്രഭോ .
ത്വം ഗതിസ്തസ്യ ഭഗവന്നസ്മാകം ച തഥൈവ ഹി .. 37..

ത്രാഹി നഃ പരമാപന്നാന്മോക്ഷം തസ്യ വിനിർദിശ .
ദേവാനാം വചനം ശ്രുത്വാ കാതരം വിഷ്ണുരബ്രവീത് .. 38..

യജതാമശ്വമേധേന ശക്രപാപനിവൃത്തയേ .
പുണ്യേന ഹയമേധേന പാവിതഃ പാകശാസനഃ .. 39..

പുനരേഷ്യതി ദേവാനാമിന്ദ്രത്വമകുതോഭയഃ .
ഹയമേധേന സന്തുഷ്ടാ ദേവീ ശ്രീജഗദംബികാ .. 40..

ബ്രഹ്മഹത്യാദിപാപാനി നാശയിഷ്യത്യസംശയം .
യസ്യാഃ സ്മരണമാത്രേണ പാപജാലം വിനശ്യതി .. 41..

കിം പുനർവാജിമേധേന തത്പ്രീത്യർഥം കൃതേന ച .
ഇന്ദ്രാണീ കുരുതാന്നിത്യം ഭഗവത്യാഃ പ്രപൂജനം .. 42..

ആരാധനം ശിവായാസ്തു സുഖകാരി ഭവിഷ്യതി .
നഹുഷോഽപി ജഗന്മാതുർമായയാ മോഹിതഃ കില .. 43..

വിനാശം സ്വകൃതേനാശു ഗമിഷ്യത്യേനസാ സുരാഃ .
പാവിതശ്ചാശ്വമേധേന തുരാഷാഡപി വൈഭവം .. 44..

പ്രാപ്സ്യത്യചിരകാലേന സ്വമാസനമനുത്തമം .
തേ തു ശ്രുത്വാ ശുഭാം വാണീം വിഷ്ണോരമിതതേജസഃ .. 45..

ജഗ്മുസ്തം ദേശമനിശം യത്രാസ്തേ പാകശാസനഃ .
തമാശ്വാസ്യ സുരാഃ ശക്രം ബൃഹസ്പതിപുരോഗമാഃ .. 46..

കാരയാമാസുരഖിലം ഹയമേധം മഹാക്രതും .
വിഭജ്യ ബ്രഹ്മഹത്യാം തു വൃക്ഷേഷു ച നദീഷു ച .. 47..

പർവതേഷു പൃഥിവ്യാം ച സ്ത്രീഷു ചൈവാക്ഷിപദ്വിഭുഃ .
താം വിസൃജ്യ ച ഭൂതേഷു വിപാപഃ പാകശാസനഃ .. 48..

വിജ്വരഃ സമഭൂദ്ഭൂയഃ കാലാകാങ്ക്ഷീ സ്ഥിതോ ജലേ .
അദൃശ്യഃ സർവഭൂതാനാം പദ്മനാലേ വ്യതിഷ്ഠത .. 49..

ദേവാസ്തു നിർഗതാഃ സ്ഥാനേ കൃത്വാ കാര്യം തദദ്ഭുതം .
പൗലോമീ തു ഗുരും പ്രാഹ ദുഃഖിതാ വിരഹാകുലാ .. 50..

കൃതയജ്ഞോഽപി മേ ഭർതാ കിമദൃശ്യഃ പുരന്ദരഃ .
കഥം ദ്രക്ഷ്യേ പ്രിയം സ്വാമിംസ്തമുപായം വദസ്വ മേ .. 51..

ബൃഹസ്പതിരുവാച .
ത്വമാരാധയ പൗലോമി ദേവീം ഭഗവതീം ശിവാം .
ദർശയിഷ്യതി തേ നാഥം ദേവീ വിഗതകല്മഷം .. 52..

ആരാധിതാ ജഗദ്ധാത്രീ നഹുഷം വാരയിഷ്യതി .
മോഹയിത്വാ നൃപം സ്ഥാനാത്പാതയിഷ്യതി ചാംബികാ .. 53..

ഇത്യുക്താ സാ തദാ തേന പുലോമതനയാ നൃപ .
ജഗ്രാഹ മന്ത്രം വിധിവദ്ഗുരോർദേവ്യാഃ സസാധനം .. 54..

വിദ്യാം പ്രാപ്യ ഗുരോർദേവീ ദേവീം ശ്രീഭുവനേശ്വരീം .
സമ്യഗാരാധയാമാസ ബലിപുഷ്പാർചനൈഃ ശുഭൈ .. 55..

ത്യക്താന്യഭോഗസംഭാരാ താപസീവേഷധാരിണീ .
ചകാര പൂജനം ദേവ്യാഃ പ്രിയദർശനലാലസാ .. 56..

കാലേന കിയതാ തുഷ്ടാ പ്രത്യക്ഷം ദർശനം ദദൗ .
സൗമ്യരൂപധരാ ദേവീ വരദാ ഹംസവാഹിനീ .. 57..

സൂര്യകോടിപ്രതീകാശാ ചന്ദ്രകോടിസുശീതലാ .
വിദ്യുത്കോടിസമാനാഭാ ചതുർവേദസമന്വിതാ .. 58..

പാശാങ്കുശാഭയവരാന്ദധതീ നിജബാഹുഭിഃ .
ആപാദലംബിനീം സ്വച്ഛാം മുക്താമാലാം ച ബിഭ്രതീ .. 59..

പ്രസന്നസ്മേരവദനാ ലോചനത്രയഭൂഷിതാ .
ആബ്രഹ്മകീടജനനീ കരുണാമൃതസാഗരാ .. 60..

അനന്തകോടിബ്രഹ്മാണ്ഡനായികാ പരമേശ്വരീ .
സൗമ്യാനന്തരസൈര്യുക്തസ്തനദ്വയവിരാജിതാ .. 61..

സർവേശ്വരീ ച സർവജ്ഞാ കൂടസ്ഥാക്ഷരരൂപിണീ .
താമുവാച പ്രസന്നാ സാ ശക്രപത്നീം കൃതോദ്യമാം .. 62..

മേഘഗംഭീരശബ്ദേന മുദമാദദതീ ഭൃശം .
ദേവ്യുവാച .
വരം വരയ സുശ്രോണി വാഞ്ഛിതം ശക്രവല്ലഭേ .. 63..

ദദാമ്യദ്യ പ്രസന്നാസ്മി പൂജിതാ സുഭൃശം ത്വയാ .
വരദാഹം സമായാതാ ദർശനം സഹജം ന മേ .. 64..

അനേകകോടിജന്മോത്ഥപുണ്യപുഞ്ജൈർഹി ലഭ്യതേ .
ഇത്യുക്താ സാ തദാ ദേവീ താമാഹ പ്രണതാ പുരഃ .. 65..

ശക്രപത്നീ ഭഗവതീം പ്രസന്നാം പരമേശ്വരീം .
വാഞ്ഛാമി ദർശനം മാതഃ പത്യുഃ പരമദുർലഭം .. 66..

നഹുഷാദ്ഭയനാശം ച സ്വപദപ്രാപണം തഥാ .
ദേവ്യുവാച .
ഗച്ഛ ത്വമനയാ ദൂത്യാ സാർധം ശ്രീമാനസം സരഃ .. 67..

 യത്ര മേ മൂർതിരചലാ വിശ്വകാമാഭിധാ മതാ .

തത്ര പശ്യസി ശക്രം ത്വം ദുഃഖിതം ഭയവിഹ്വലം .. 68..

മോഹയിഷ്യാമി രാജാനം കാലേന കിയതാ പുനഃ .
സ്വസ്ഥാ ഭവ വിശാലാക്ഷി കരോമി തവ ചേപ്സിതം .. 69..

ഭ്രംശയിഷ്യാമി ഭൂപാലം മോഹിതം ത്രിദശാസനാത് .
വ്യാസ ഉവാച .
ദേവീദൂതീ താം ഗൃഹീത്വാ ശക്രപത്നീം ത്വരാന്വിതാ .. 70..

പ്രാപയാമാസ സാന്നിധ്യം സ്വപത്യുഃ പരമേശ്വരീം .
സാ ദൃഷ്ട്വാ തം പതിം ബാലാ സുരേശം ഗുപ്തസംസ്ഥിതം .
മുദിതാഭൂദ്വരം വീക്ഷ്യ ബഹുകാലാഭിവാഞ്ഛിതം .. 71..

ഇതി ശ്രീമദ്ദേവീഭാഗവതേ മഹാപുരാണേഽഷ്ടാദശസാഹസ്ര്യാം സംഹിതായാം
ഷഷ്ഠസ്കന്ധേ ഇന്ദ്രാണ്യാ ശക്രദർശനം നാമാഷ്ടമോഽധ്യായഃ .. 6.8..

6.9 നവമോഽധ്യായഃ . നഹുഷസ്വർഗച്യുതിവർണനം .

വ്യാസ ഉവാച .
താം വീക്ഷ്യ വിപുലാപാംഗീം രഹഃ ശോകസമന്വിതാം .
ആഖണ്ഡലഃ പ്രിയാം ഭാര്യാം വിസ്മിതശ്ചാബ്രവീത്തദാ .. 1..

കഥമത്രാഗതാ കാന്തേ കഥം ജ്ഞാതസ്ത്വയാ ഹ്യഹം .
ദുർജ്ഞേയഃ സർവഭൂതാനാം സംസ്ഥിതോഽസ്മി ശുഭാനനേ .. 2..

ശച്യുവാച .
ദേവ ദേവ്യാഃ പ്രസാദേന ജ്ഞാതോഽസ്യദ്യ ഭവാനിഹ .
പുനസ്തസ്യാഃ പ്രസാദേന പ്രാപ്താസ്മി ത്വാം ദിവസ്പതേ .. 3..

നഹുഷോ നാമ രാജർഷിഃ സ്ഥാപിതോ ഭവദാസനേ .
ത്രിദശൈർമുനിഭിശ്ചൈവ സ മാം ബാധതി നിത്യശഃ .. 4..

പതിം മാം കുരു ചാർവംഗിഃ തുരാസാഹം സുരാധിപം .
ഏവം വദതി മാം പാപ്മാ കിം കരോമി ബലാർദന .. 5..

ഇന്ദ്ര ഉവാച .
കാലാകാങ്ക്ഷീ വരാരോഹേ സംസ്ഥിതോഽസ്മി യദൃച്ഛയാ .
തഥാ ത്വമപി കല്യാണി സുസ്ഥിരം സ്വമനഃ കുരു .. 6..

വ്യാസ ഉവാച .
ഇത്യുക്താ തേന സാ ദേവീ പതിനാതിപ്രശംസിനാ .
നിഃശ്വസന്ത്യാഹ തം ശക്രം വേപമാനാതിദുഃഖിതാ .. 7..

കഥം തിഷ്ഠേ മഹാഭാഗ പാപാത്മാ മാം വശാനുഗാം .
കരിഷ്യതി മദോന്മത്തോ വരദാനേന ഗർവിതഃ .. 8..

ദേവാശ്ച മുനയഃ സർവേ മാമൂചുസ്തദ്ഭയാകുലാഃ .
തം ഭജസ്വ വരാരോഹേ ദേവരാജം സ്മരാതുരം .. 9..

ബൃഹസ്പതിസ്തു ശത്രുഘ്ന വാഡവോ ബലവർജിതഃ .
കഥം മാം രക്ഷിതും ശക്തോ ഭവേദ്ദേവാനുഗഃ സദാ .. 10..

തസ്മാച്ചിന്താസ്തി മഹതീ നാര്യഹം വശവർതിനീ .
അനാഥാ കിം കരിഷ്യാമി വിപരീതേ വിധൗ വിഭോ .. 11..

നാര്യസ്മ്യഹം ന കുലടാ ത്വച്ചിത്താതിപതിവ്രതാ .
നാസ്തി മേ ശരണം തത്ര യോ മാം രക്ഷതി ദുഃഖിതാം .. 12..

ഇന്ദ്ര ഉവാച .
ഉപായം പ്രബ്രവീമ്യദ്യ തം കുരുഷ്വ വരാനനേ .
ശീലം തേ ദുഃഖിതേ കാലേ പരിത്രാതം ഭവിഷ്യതി .. 13..

പരേണ രക്ഷിതാ നാരീ ന ഭവേച്ച പതിവ്രതാ .
ഉപായൈഃ കോടിഭിഃ കാമഭിന്നചിത്താതിചഞ്ചലാ .. 14..

ശീലമേവ ഹി നാരീണാം സദാ രക്ഷതി പാപതഃ .
തസ്മാത്ത്വം ശീലമാസ്ഥായ സ്ഥിരാ ഭവ ശുചിസ്മിതേ .. 15..

യദാ ത്വാം നഹുഷോ രാജാ ബലാദാകർഷയേത്ഖലഃ .
തദാ ത്വം സമയം കൃത്വാ ഗജം വഞ്ചയ ഭൂപതിം .. 16..

ഏകാന്തേ തത്സമീപേ ത്വം ഗത്വാ വദ മദാലസേ .
ഋഷിയാനേന ദിവ്യേന മാമുപൈഹി ജഗത്പതേ .. 17..

ഏവം തവ വശേ പ്രീതാ ഭവിഷ്യാമീതി മേ തതം .
ഇതി തം വദ സുശ്രോണി തദാ തു പരിമോഹിതഃ .. 18..

കാമാന്ധഃ സ മുനീൻ യാനേ യോജയിഷ്യതി പാർഥിവഃ .
അവശ്യം താപസോ ഭൂപം ശാപദഗ്ധം കരിഷ്യതി .. 19..

സാഹായ്യം ജഗദംബാ തേ കരിഷ്യതി ന സംശയഃ .
ജഗദംബാപദസ്മർതുഃ സങ്കടം ന കദാചന .. 20..

യദി ജായേത തച്ചാപി ജ്ഞേയം തത്സ്വസ്തയേ കില .
തസ്മാത്സർവപ്രയത്നേന മണിദ്വീപാധിവാസിനീം .. 21..

ഭജ ത്വം ഭുവനേശാനീം ഗുരുവാക്യാനുസാരതഃ .
വ്യാസ ഉവാച .
ഇത്യാഖ്യാതാ ശചീ തേന ജഗാമ നഹുഷം പ്രതി .. 22..

തഥേത്യുക്ത്വാതിവിശ്വസ്താ ഭാവികാര്യേ കൃതോദ്യമാ .
നഹുഷസ്താം സമാലോക്യ മുദിതോ വാക്യമബ്രവീത് .. 23..

സ്വാഗതം സത്യവചനൈസ്ത്വദധീനോഽസ്മി കാമിനി .
ദാസോഽഹം തവ സത്യേന പാലിതം വചനം ത്വയാ .. 24..

യദാഗതാ സമീപേ മേ തുഷ്ടോഽസ്മി മിതഭാഷിണി .
ന ച വ്രീഡാ ത്വയാ കാര്യാ ഭക്തം മാം ഭജ സുസ്മിതേ .. 25..

കാര്യം വദ വിശാലാക്ഷി കരിഷ്യാമി തവ പ്രിയം .
ശച്യുവാച .
സർവം കൃതം ത്വയാ കാര്യം മമ കൃത്രിമവാസവ .. 26..

മനോരഥോഽസ്തി മേ ദേവ ശൃണു ചിത്തേഽധുനാ വിഭോ .
വാഞ്ഛിതം കുരു കല്യാണ ത്വദ്വശാഹമതഃ പരം .. 27..

ബ്രവീമി മാനസോത്സാഹം ത്വം തം കർതുമിഹാർഹസി .
നഹുഷ ഉവാച .
കാര്യം ത്വം ബ്രൂഹി ചന്ദ്രാസ്യേ കരോമി തവ വാഞ്ഛിതം .. 28..

അലഭ്യമപി ദാസ്യാമി തുഭ്യം സുഭ്രു വദസ്വ മാം .
ശച്യുവാച .
കഥം ബ്രവീമി രാജേന്ദ്ര പ്രത്യയോ നാസ്തി മേ തവ .. 29..

ശപഥം കുരു രാജേന്ദ്ര യത്കരോമി പ്രിയം തവ .
രാജാനഃ സത്യവചസോ ദുർലഭാ ഏവ ഭൂതലേ .. 30..

പശ്ചാദ്ബ്രവീമ്യഹം രാജൻ ജ്ഞാത്വാ സത്യേന യന്ത്രിതം .
കൃതേ ചേദ്വാഞ്ഛിതേ ഭൂപ സദാ തേ വശവർതിനീ .. 31..

ഭവിഷ്യാമി തുരാഷാഡ് വൈ സത്യമേതദ്വചോ മമ .
നഹുഷ ഉവാച .
അവശ്യമേവ കർതവ്യം വചനം തവ സുന്ദരി .. 32..

ശപാമി സുകൃതേനാഹം യജ്ഞദാനകൃതേന വൈ .
ശച്യുവാച .
ഇന്ദ്രസ്യ ഹരയോ വാഹാ ഗജശ്ചൈവ രഥസ്തഥാ .. 33..

ഗരുഡോ വാസുദേവസ്യ യമസ്യ മഹിഷസ്തഥാ .
വൃഷഭഃ ശങ്കരസ്യാപി ബ്രഹ്മണോ വരടാപതിഃ .. 34..

മയൂരഃ കാർതികേയസ്യ ഗജാസ്യസ്യ തു മൂഷകഃ .
ഇച്ഛാമ്യഹമപൂർവം വൈ വാഹനം തേ സുരാധിപ .. 35..

യന്ന വിഷ്ണോർന രുദ്രസ്യ നാസുരാണാം ന രക്ഷസാം .
വഹന്തു ത്വാം മഹാരാജ മുനയഃ സംശിതവ്രതാഃ .. 36..

സർവേ ശിബികയാ രാജന്നേതദ്ധി മമ വാഞ്ഛിതം .
സർവദേവാധികം ത്വാം വൈ ജാനാമി വസുധാധിപ .. 37..

തേന തേ തേജസോ വൃദ്ധിം വാഞ്ഛാമ്യഹമതന്ദ്രിതാ .
വ്യാസ ഉവാച .
തസ്യാസ്തദ്വചനം ശ്രുത്വാ പ്രഹസ്യ ജ്ഞാനദുർബലഃ .. 38..

മോഹിതസ്തു മഹാദേവ്യാ കൃതമോഹേന തത്ക്ഷണം .
ഉവാച വചനം ഭൂപഃ സംസ്തുവന്വാസവപ്രിയാം .. 39..

നഹുഷ ഉവാച .
സത്യമുക്തം ത്വയാ തന്വി വാഹനം രുചിരം മമ .
കരിഷ്യാമി സുകേശാന്തേ വചനം തവ സർവഥാ .. 40..

ന ഹ്യല്പവീര്യോ ഭവതി യോ വാഹാൻകുരുതേ മുനീൻ .
അഹമാരുഹ്യ യാനേന ത്വാമേഷ്യാമി ശുചിസ്മിതേ .. 41..

 സപ്തർഷയോ മാം വക്ഷ്യന്തി സർവേ ദേവർഷയസ്തഥാ .

സമർഥം ത്രിഷു ലോകേഷു ജ്ഞാത്വാ മാം തപസാധികം .. 42..

വ്യാസ ഉവാച .
ഇത്യുക്ത്വാ താം സുസന്തുഷ്ടോ വിസസർജ ഹരിപ്രിയാം .
മുനീനാഹൂയ സർവാസ്താനിത്യുവാച സ്മരാന്വിതഃ .. 43..

നഹുഷ ഉവാച .
അഹമിന്ദ്രോഽദ്യ ഭോ വിപ്രാഃ സർവശക്തിസമന്വിതഃ .
കാര്യമത്ര പ്രകുർവന്തു ഭവന്തോ വിഗതസ്മയാഃ .. 44..

ഇന്ദ്രാസനം മയാ പ്രാപ്തം നേന്ദ്രാണീ മാമുപൈതി ച .
ആകാരിതാ ച മാം സൂതേ പ്രേമപൂർവമിദം വചഃ .. 45..

മുനിയാനേന ദേവേന്ദ്ര മാമുപൈഹി സുരാധിപ .
ദേവദേവ മഹാരാജ മത്പ്രിയം കുരു മാനദ .. 46..

ഏതത്കാര്യം മുനിശ്രേഷ്ഠാ മമാത്യന്തം ദുരാസദം .
ഭവദ്ഭിസ്തു പ്രകർതവ്യം സർവഥൈവ ദയാലുഭിഃ .. 47..

മനോ ദഹതി മേ കാമഃ ശക്രപത്ന്യാം പ്രവർതിതം .
ഭവന്തഃ ശരണം മേഽദ്യ കുരുധ്വം കാര്യമദ്ഭുതം .. 48..

അഗസ്തിപ്രമുഖാസ്തസ്യ ശ്രുത്വാ വാക്യമസത്കരം .
അംഗീചക്രുശ്ച ഭാവിത്വാത്കൃപയാ പരമർഷയഃ .. 49..

അംഗീകൃതേഽഥ തദ്വാക്യേ മുനിഭിസ്തത്ത്വദർശിഭിഃ .
മുദം പ്രാപ നൃപഃ കാമം പൗലോമീകൃതമാനസഃ .. 50..

ആരുഹ്യ ശിബികാം രമ്യാം സംസ്ഥിതസ്ത്വരയാന്വിതഃ .
വാഹാത്കൃത്വാ മുനീന്ദിവ്യാൻസർപ സർപേതി ചാബ്രവീത് .. 51..

കാമാർതഃ സോഽസ്മൃശന്മൂഢഃ പാദേന മുനിമസ്തകം .
അഗസ്തിം താപസശ്രേഷ്ഠം ലോപാമുദ്രാപതിം തദാ .. 52..

വാതാപിഭക്ഷകർതാരം സമുദ്രസ്യാപി ശോഷകം .
കശയാ താഡയാമാസ പഞ്ചബാണശരാഹതഃ .. 53..

ഇന്ദ്രാണീഹൃതചിത്തോഽസൗ സർപേതി പ്രബ്രുവന്മുനിം .
തം ശശാപ മുനിഃ ക്രുദ്ധഃ കശാഘാതമനുസ്മരൻ .. 54..

സർപോ ഭവ ദുരാചാര വനേ ഘോരവപുർമഹാൻ .
ബഹുവർഷസഹസ്രാണി യത്ര ക്ലേശോ മഹാൻഭവേത് .. 55..

വിചരിഷ്യസി വീര്യേണ പുനഃ സ്വർഗമവാപ്സ്യസി .
ദൃഷ്ട്വാ യുധിഷ്ഠിരം നാമ തവ മോക്ഷോ ഭവിഷ്യതി .. 56..

പ്രശ്നാനാമുത്തരം ശ്രുത്വാ ധർമപുത്രമുഖാത്തതഃ .
വ്യാസ ഉവാച .
ഏവം ശപ്തഃ സ രാജർഷിഃ സ്തുത്വാ തം മുനിസത്തമം .. 57..

സ്വർഗാത്പപാത സഹസാ സർപരൂപധരോഽഭവത് .
ബൃഹസ്പതിസ്തതോ ഗത്വാ തരസാ മാനസം പ്രതി .. 58..

ഇന്ദ്രായ സർവവൃത്താന്തം കഥയാമാസ വിസ്തരാത് .
തച്ഛ്രുത്വാ മഘവാ രാജ്ഞഃ സ്വർഗാത്പ്രച്യവനാദികം .. 59..

മുദിതോഽഭൂന്മഹാരാജ സ്ഥിതസ്തത്രൈവ വാസവഃ .
ദേവാശ്ച മുനയോ ദൃഷ്ട്വാ നഹുഷം പതിതം ഭുവി .. 60..

ജഗ്മുഃ സർവേഽപി തത്രൈവ യത്രേന്ദ്രഃ സരസി സ്ഥിതഃ .
തമാശ്വാസ്യ സുരാഃ സർവേ മുനിഭിഃ സഹിതാസ്തദാ .. 61..

സ്വർഗേ സമാനയാമാസുർമാനപൂർവം ശചീപതിം .
സമാഗതം തതഃ ശക്രം സർവേ തേ മുനയഃ സുരാഃ .. 62..

സ്ഥാപയിത്വാഽഽസനേ പശ്ചാദഭിഷേകം ദധുഃ ശിവം .
ഇന്ദ്രോഽപി സ്വാസനം പ്രാപ്യ ശച്യാ സഹ സുരാലയേ .. 63..

ചിക്രീഡ നന്ദനേ രമ്യേ കാനനേ പ്രേമയുക്തയാ .
വ്യാസ ഉവാച .
ഏവമിന്ദ്രേണ സമ്പ്രാപ്തം ദുഃഖം പരമദാരുണം .. 64..

ഹത്വാസുരം കാമരൂപം വിശ്വരൂപം മഹാമുനിം .
പുനർദേവ്യാഃ പ്രസാദേന സ്വസ്ഥാനം പ്രാപ്തവാന്നൃപ .. 65..

ഏതത്തേ സർവമാഖ്യാതം വൃത്രാസുരവധാശ്രയം .
യത്പൃഷ്ടോഽഹം ത്വയാ രാജൻ കഥാനകമനുത്തമം .. 66..

യാദൃശം കുരുതേ കർമ താദൃശം ഫലമാപ്നുയാത് .
അവശ്യമേവ ഭോക്തവ്യം കൃതം കർമ ശുഭാശുഭം .. 67..

ഇതി ശ്രീമദ്ദേവീഭാഗവതേ മഹാപുരാണേഽഷ്ടാദശസാഹസ്ര്യാം
സംഹിതായാം ഷഷ്ഠസ്കന്ധേ
നഹുഷസ്വർഗച്യുതിവർണനം നാമ നവമോഽധ്യായഃ .. 6.9..

6.10 ദശമോഽധ്യായഃ . കർമണാം ഗഹനഗതിവർണനം .

ജനമേജയ ഉവാച .
കഥിതം ചരിതം ബ്രഹ്മഞ്ഛക്രസ്യാദ്ഭുതകർമണഃ .
സ്ഥാനഭ്രംശസ്തഥാ ദുഃഖപ്രാപ്തിരുക്താ വിശേഷതഃ .. 1..

യത്ര ദേവാധിദേവ്യാശ്ച മഹിമാതീവ വർണിതഃ .
സന്ദേഹോഽത്ര മമാപ്യസ്തി യച്ഛക്രോഽപി മഹാതപാഃ .. 2..

ദേവാധിപത്യമാസാദ്യ ദുഃസഹം ദുഃഖമന്വഭൂത് .
മഖാനാം തു ശതം കൃത്വാ പ്രാപ്തം സ്ഥാനമനുത്തമം .. 3..

ദേവേശത്വം ച സമ്പ്രാപ്യ ഭ്രഷ്ടഃ സ്ഥാനാദസൗ കഥം .
ഏതത്സർവം സമാചക്ഷ്വ കാരണം കരുണാനിധേ .. 4..

സർവജ്ഞോഽസി മുനിശ്രേഷ്ഠ പുരാണാനാം പ്രവർതകഃ .
നാവാച്യം മഹതാം കിഞ്ചിച്ഛിഷ്യേ ച ശ്രദ്ധയാന്വിതേ .. 5..

തസ്മാത്കുരു മഹാഭാഗ മത്സന്ദേഹാപനോദനം .
സൂത ഉവാച .
ഇതി പൃഷ്ടഃ സ രാജ്ഞാ വൈ തദാ സത്യവതീസുതഃ .. 6..

തമാഹാതിപ്രസന്നാത്മാ യഥാനുക്രമമുത്തരം .
വ്യാസ ഉവാച .
നിബോധ നൃപതിശ്രേഷ്ഠ കാരണം പരമാദ്ഭുതം .. 7..

കർമണസ്തു ത്രിധാ പ്രോക്താ ഗതിസ്തത്ത്വവിദാം വരൈഃ .
സഞ്ചിതം വർതമാനം ച പ്രാരബ്ധമിതി ഭേദതഃ .. 8..

അനേകജന്മസഞ്ജാതം പ്രാക്തനം സഞ്ചിതം സ്മൃതം .
സാത്ത്വികം രാജസം കർമ താമസം ത്രിവിധം പുനഃ .. 9..

ശുഭം വാപ്യശുഭം ഭൂപ സഞ്ചിതം ബഹുകാലികം .
അവശ്യമേവ ഭോക്തവ്യം സുകൃതം ദുഷ്കൃതം തഥാ .. 10..

ജന്മജന്മനി ജീവാനാം സഞ്ചിതാനാം ച കർമണാം .
നിഃശേഷസ്തു ക്ഷയോ നാഭൂത്കല്പകോടിശതൈരപി .. 11..

ക്രിയമാണം ച യത്കർമ വർതമാനം തദുച്യതേ .
ദേഹം പ്രാപ്യ ശുഭം വാപി ഹ്യശുഭം വാ സമാചരേത് .. 12..

സഞ്ചിതാനാം പുനർമധ്യാത്സമാഹൃത്യ കിയാൻകില .
ദേഹാരംഭേ ച സമയേ കാലഃ പ്രേരയതീവ തത് .. 13..

പ്രാരബ്ധം കർമ വിജ്ഞേയം ഭോഗാത്തസ്യ ക്ഷയഃ സ്മൃതഃ .
പ്രാണിഭിഃ ഖലു ഭോക്തവ്യം പ്രാരബ്ധം നാത്ര സംശയഃ .. 14..

പുരാ കൃതാനി രാജേന്ദ്ര ഹ്യശുഭാനി ശുഭാനി ച .
അവശ്യമേവ കർമാണി ഭോക്തവ്യാനീതി നിശ്ചയഃ .. 15..

ദേവൈർമനുഷ്യൈരസുരൈര്യക്ഷഗന്ധർവകിന്നരൈഃ .
കർമൈവ ഹി മഹാരാജ ദേഹാരംഭസ്യ കാരണം .. 16..

കർമക്ഷയേ ജന്മനാശഃ പ്രാണിനാം നാത്ര സംശയഃ .
ബ്രഹ്മാ വിഷ്ണുസ്തഥാ രുദ്ര ഇന്ദ്രാദ്യാശ്ച സുരാസ്തഥാ .. 17..

ദാനവാ യക്ഷഗന്ധർവാഃ സർവേ കർമവശാ കില .
അന്യഥാ ദേഹസംബന്ധഃ കഥം ഭവതി ഭൂപതേ .. 18..

കാരണം യസ്തു ഭോഗസ്യ ദേഹിനഃ സുഖദുഃഖയോഃ .
തസ്മാദനേകജന്മോത്ഥസഞ്ചിതാനാം ച കർമണാം .. 19..

മധ്യേ വേഗഃ സമായാതി കസ്യചിത്കാലപാകതഃ .
തത്പ്രാരബ്ധവശാത്പുണ്യം കരോതി ച യഥാ തഥാ .. 20..

പാപം കരോതി മനുജസ്തഥാ ദേവാദയോഽപി ച .
തഥാ നാരായണോ രാജന്നരശ്ച ധർമജാവുഭൗ .. 21..

ജാതൗ കൃഷ്ണാർജുനൗ കാമമംശൗ നാരായണസ്യ തൗ .
പുരാണപീഠികേയം വൈ മുനിഭിഃ പരികീർതിതാ .. 22..

ദേവാംശഃ സ തു വിജ്ഞേയോ യോ ഭവേദ്വിഭവാധികഃ .
നാനൃഷിഃ കുരുതേ കാവ്യം നാരുദ്രോ രുദ്രമർചതേ .. 23..

നാദേവാംശോ ദദാത്യന്നം നാവിഷ്ണുഃ പൃഥിവീപതിഃ .
ഇന്ദ്രാദഗ്നേര്യമാദ്വിഷ്ണോർധനദാദിതി ഭൂപതേ .. 24..

പ്രഭുത്വം ച പ്രഭാവം ച കോപം ചൈവ പരാക്രമം .
ആദായ ക്രിയതേ നൂനം ശരീരമിതി നിശ്ചയഃ .. 25..

യഃ കശ്ചിദ്ബലവാँല്ലോകേ ഭാഗ്യവാനഥ ഭോഗവാൻ .
വിദ്യാവാന്ദാനവാന്വാപി സ ദേവാംശഃ പ്രപഠ്യതേ .. 26..

തഥൈവൈതേ മയാഖ്യാതാ പാണ്ഡവാഃ പൃഥിവീപതേ .
ദേവാംശോ വാസുദേവോഽപി നാരായണസമദ്യുതിഃ .. 27..

ശരീരം പ്രാണിനാം നൂനം ഭാജനം സുഖദുഃഖയോഃ .
ശരീരീ പ്രാപ്നുയാത്കാമം സുഖം ദുഃഖമനന്തരം .. 28..

ദേഹീ നാസ്തി വശഃ കോഽപി ദൈവാധീനഃ സദൈവ ഹി .
ജനനം മരണം ദുഃഖം സുഖം പ്രാപ്നോതി ചാവശഃ .. 29..

പാണ്ഡവാസ്തേ വനേ ജാതാഃ പ്രാപ്താസ്തു സ്വഗൃഹം പുനഃ .
സ്വബാഹുബലതഃ പശ്ചാദ്രാജസൂയം ക്രതൂത്തമം .. 30..

വനവാസം പുനഃ പ്രാപ്താ ബഹുദുഃഖകരം പരം .
അർജുനേന തപസ്തപ്തം ദുഷ്കരം ഹ്യജിതേന്ദ്രിയൈഃ .. 31..

സന്തുഷ്ടൈസ്തു സുരൈർദത്തം വരദാനം പുനഃ ശുഭം .
നരദേഹകൃതം പുണ്യം ക്വ ഗതം വനവാസജം .. 32..

നരദേഹേ തപസ്തപ്തം ചോഗ്രം ബദരികാശ്രമേ .
നാർജുനസ്യ ശരീരേ തത്ഫലദം സംബഭൂവ ഹ .. 33..

പ്രാണിനാം ദേഹസംബന്ധേ ഗഹനാ കർമണോ ഗതിഃ .
ദുർജ്ഞേയാ സർവഥാ ദേവൈർമാനവാനാം തു കാ കഥാ .. 34..

വാസുദേവോഽപി സഞ്ജാതഃ കാരാഗാരേഽതിസങ്കടേ .
നീതോഽസൗ വസുദേവേന നന്ദഗോപസ്യ ഗോകുലം .. 35..

ഏകാദശൈവ വർഷാണി സംസ്ഥിതസ്തത്ര ഭാരത .
പുനഃ സ മഥുരാം ഗത്വാ ജഘ്നാനോഗ്രസുതം ബലാത് .. 36..

മോചയാമാസ പിതരൗ ബന്ധനാദ്ഭൃശദുഃഖിതൗ .
ഉഗ്രസേനം ച രാജാനഞ്ചകാര മധുരാപുരേ .. 37..

ജഗാമ ദ്വാരവത്യാം സ മ്ലേച്ഛരാജഭയാത്പുനഃ .
സർവം ഭാവിവശാത്കൃഷ്ണഃ കൃതവാൻപൗരുഷം മഹത് .. 38..

കൃത്വാ കാര്യാണ്യനേകാനി ദ്വാരവത്യാം ജനാർദനഃ .
ദേഹം ത്യക്ത്വാ പ്രഭാസേ തു സകുടുംബോ ദിവം ഗതഃ .. 39..

പുത്രാഃ പൗത്രാശ്ച സുഹൃദോ ഭ്രാതരോ ജാമയസ്തഥാ .
പ്രഭാസേ യാദവാഃ സർവേ വിപ്രശാപാത്ക്ഷയം ഗതാഃ .. 40..

ഏവം തേ കഥിതാ രാജൻ കർമണോ ഗഹനാ ഗതിഃ .
വാസുദേവോഽപി വ്യാധസ്യ ബാണേന നിധനം ഗതഃ .. 41..

ഇതി ശ്രീമദ്ദേവീഭാഗവതേ മഹാപുരാണേഽഷ്ടാദശസാഹസ്ര്യാം
സംഹിതായാം ഷഷ്ഠസ്കന്ധേ കർമണാം
ഗഹനഗതിവർണനം നാമ ദശമോഽധ്യായഃ .. 6.10..

6.11 ഏകാദശോഽധ്യായഃ . യുഗധർമവ്യവസ്ഥാവർണനം .

ജനമേജയ ഉവാച .
ഭാരാവതാരണാർഥായ കഥിതം ജന്മ കൃഷ്ണയോഃ .
സംശയോഽയം ദ്വിജശ്രേഷ്ഠ ഹൃദയേ മമ തിഷ്ഠതി .. 1..

പൃഥിവീ ഗോസ്വരൂപേണ ബ്രഹ്മാണം ശരണം ഗതാ .
ദ്വാപരാന്തേഽതിദീനാർതാ ഗുരുഭാരപ്രപീഡിതാ .. 2..

വേധസാ പ്രാർഥിതോ വിഷ്ണുഃ കമലാപതിരീശ്വരഃ .
ഭൂഭാരോത്താരണാർഥായ സാധൂനാം രക്ഷണായ ച .. 3..

ഭഗവൻ ഭാരതേ ഖണ്ഡേ ദേവൈഃ സഹ ജനാർദന .
അവതാരം ഗൃഹാണാശു വസുദേവഗൃഹേ വിഭോ .. 4..

ഏവം സമ്പ്രാർഥിതോ ധാത്രാ ഭഗവാന്ദേവകീസുതഃ .
ബഭൂവ സഹ രാമേണ ഭൂഭാരോത്താരണായ വൈ .. 5..

കിയാനുത്താരിതോ ഭാരോ ഹത്വാ ദുഷ്ടാനനേകശഃ .
ജ്ഞാത്വാ സർവാന്ദുരാചാരാൻപാപബുദ്ധിനൃപാനിഹ .. 6..

ഹതോ ഭീഷ്മോ ഹതോ ദ്രോണോ വിരാടോ ദ്രുപദസ്തഥാ .
ബാഹ്ലീകഃ സോമദത്തശ്ച കർണോ വൈകർതനസ്തഥാ .. 7..

യൈർലുണ്ഠിതം ധനം സർവം ഹൃതാശ്ച ഹരിയോഷിതഃ .
കഥം ന നാശിതാ ദുഷ്ടാ യേ സ്ഥിതാഃ പൃഥിവീതലേ .. 8..

ആഭീരാശ്ച ശകാ മ്ലേച്ഛാ നിഷാദാഃ കോടിശസ്തഥാ .
ഭാരാവതരണം കിം തത്കൃതം കൃഷ്ണേന ധീമതാ .. 9..

സന്ദേഹോഽയം മഹാഭാഗ ന നിവർതതി ചിത്തതഃ .
കലാവസ്മിന്മജാഃ സർവാഃ പശ്യതഃ പാപനിശ്ചയാഃ .. 10..

വ്യാസ ഉവാച .
രാജൻ യസ്മിന്യുഗേ യാദൃക്പ്രജാ ഭവതി കാലതഃ .
നാന്യഥാ തദ്ഭവേന്നൂനം യുഗധർമോഽത്ര കാരണം .. 11..

യേ ധർമരസികാ ജീവാസ്തേ വൈ സത്യയുഗേഽഭവൻ .
ധർമാർഥരസികാ യേ തു തേ വൈ ത്രേതായുഗേഽഭവൻ .. 12..

 ധർമാർഥകാമരസികാ ദ്വാപരേ ചാഭവന്യുഗേ .

അർഥകാമപരാഃ സർവേ കലാവസ്മിൻഭവന്തി ഹി .. 13..

യുഗധർമസ്തു രാജേന്ദ്ര ന യാതി വ്യത്യയം പുനഃ .
കാലഃ കർതാസ്തി ധർമസ്യ ഹ്യധർമസ്യ ച വൈ പുനഃ .. 14..

രാജോവാച .
യേ തു സത്യയുഗേ ജീവാ ഭവന്തി ധർമതത്പരാഃ .
കുത്ര തേഽദ്യ മഹാഭാഗ തിഷ്ഠന്തി പുണ്യഭാഗിനഃ .. 15..

ത്രേതായുഗേ ദ്വാപരേ വാ യേ ദാനവ്രതകാരകാഃ .
വർതന്തേ മുനയഃ ശ്രേഷ്ഠാഃ കുത്ര ബ്രൂഹി പിതാമഹ .. 16..

കലാവദ്യ ദുരാചാരാ യേഽത്ര സന്തി ഗതത്രപാഃ .
ആദ്യേ യുഗേ ക്വ യാസ്യന്തി പാപിഷ്ഠാ ദേവനിന്ദകാഃ .. 17..

ഏതത്സർവം സമാചക്ഷ്വ വിസ്തരേണ മഹാമതേ .
സർവഥാ ശ്രോതുകാമോഽസ്മി യദേതദ്ധർമനിർണയം .. 18..

വ്യാസ ഉവാച .
യേ വൈ കൃതയുഗേ രാജൻ സംഭവന്തീഹ മാനവാഃ .
കൃത്വാ തേ പുണ്യകർമാണി ദേവലോകാന്വ്രജന്തി വൈ .. 19..

ബ്രാഹ്മണാഃ ക്ഷത്രിയാ വൈശ്യാഃ ശൂദ്രാശ്ച നൃപസത്തമ .
സ്വധർമനിരതാ യാന്തി ലോകാൻകർമജിതാൻകില .. 20..

സത്യം ദയാ തഥാ ദാനം സ്വദാരഗമനം തഥാ .
അദ്രോഹഃ സർവഭൂതേഷു സമതാ സർവജന്തുഷു .. 21..

ഏതത്സാധാരണം ധർമം കൃത്വാ സത്യയുഗേ പുനഃ .
സ്വർഗം യാന്തീതരേ വർണാ ധർമതോ രജകാദയഃ .. 22..

തഥാ ത്രേതായുഗേ രാജൻ ദ്വാപരേഽഥ യുഗേ തഥാ .
കലാവസ്മിന്യുഗേ പാപാ നരകം യാന്തി മാനവാഃ .. 23..

താവത്തിഷ്ഠന്തി തേ തത്ര യാവത്സ്യാദ്യുഗപര്യയഃ .
പുനശ്ച മാനുഷേ ലോകേ ഭവന്തി ഭുവി മാനവാഃ .. 24..

യദാ സത്യയുഗസ്യാദിഃ കലേരന്തശ്ച പാർഥിവ .
തദാ സ്വർഗാത്പുണ്യകൃതോ ജായന്തേ കില മാനവാഃ .. 25..

യദാ കലിയുഗസ്യാദിർദ്വാപരസ്യ ക്ഷയസ്തഥാ .
നരകാത്പാപിനഃ സർവേ ഭവന്തി ഭുവി മാനവാഃ .. 26..

ഏവം കാലസമാചാരോ നാന്യഥാഭൂത്കദാചന .
തസ്മാത്കലിരസത്കർതാ തസ്മിംസ്തു താദൃശീ പ്രജാ .. 27..

കദാചിദ്ദൈവയോഗാത്തു പ്രാണിനാം വ്യത്യയോ ഭവേത് .
കലൗ യേ സാധവഃ കേചിദ്ദ്വാപരേ സംഭവന്തി തേ .. 28..

തഥാ ത്രേതായുഗേ കേചിത്കേചിത്സത്യയുഗേ തഥാ .
ദുഷ്ടാഃ സത്യയുഗേ യേ തു തേ ഭവന്തി കലാവപി .. 29..

കൃതകർമപ്രഭാവേണ പ്രാപ്നുവന്ത്യസുഖാനി ച .
പുനശ്ച താദൃശം കർമ കുർവന്തി യുഗഭാവതഃ .. 30..

ജനമേജയ ഉവാച .
യുഗധർമാന്മഹാഭാഗ ബ്രൂഹി സർവാനശേഷതഃ .
യസ്മിന്വൈ യാദൃശോ ധർമോ ജ്ഞാതുമിച്ഛാമി തം തഥാ .. 31..

വ്യാസ ഉവാച .
നിബോധ നൃപശാർദൂല ദൃഷ്ടാന്തം തേ ബ്രവീമ്യഹം .
സാധൂനാമപി ചേതാംസി യുഗഭാവാദ്ഭ്രമന്തി ഹി .. 32..

പിതുര്യഥാ തേ രാജേന്ദ്ര വുദ്ധിർവിപ്രാവഹേലനേ .
കൃതാ വൈ കലിനാ രാജൻ ധർമജ്ഞസ്യ മഹാത്മനഃ .. 33..

അന്യഥാ ക്ഷത്രിയോ രാജാ യയാതികുലസംഭവഃ .
താപസസ്യ ഗലേ സർപം മൃതം കസ്മാദയോജയത് .. 34..

സർവം യുഗബലം രാജന്വേദിതവ്യം വിജാനതാ .
പ്രയത്നേന ഹി കർതവ്യം ധർമകർമ വിശേഷതഃ .. 35..

നൂനം സത്യയുഗേ രാജൻ ബ്രാഹ്മണാ വേദപാരഗാഃ .
പരാശക്ത്യർചനരതാ ദേവീദർശനലാലസാഃ .. 36..

ഗായത്രീപ്രണവാസക്താ ഗായത്രീധ്യാനകാരിണഃ .
ഗായത്രീജപസംസക്താ മായാബീജൈകജാപിനഃ .. 37..

ഗ്രാമേ ഗ്രാമേ പരാംബായാഃ പ്രാസാദകരണോത്സുകാഃ .
സ്വകർമനിരതാഃ സർവേ സത്യശൗചദയാന്വിതാഃ .. 38..

ത്രയ്യുക്തകർമനിരതാസ്തത്ത്വജ്ഞാനവിശാരദാഃ .
അഭവൻക്ഷത്രിയാസ്തത്ര പ്രജാഭരണതത്പരാഃ .. 39..

വൈശ്യാസ്തു കൃഷിവാണിജ്യഗോസേവാനിരതാസ്തഥാ .
ശൂദ്രാഃ സേവാപരാസ്തത്ര പുണ്യേ സത്യയുഗേ നൃപ .. 40..

പരാംബാപൂജനാസക്താഃ സർവേ വർണാഃ പരേ യുഗേ .
തഥാ ത്രേതായുഗേ കിഞ്ചിന്ന്യൂനാ ധർമസ്യ സംസ്ഥിതിഃ .. 41..

ദ്വാപരേ ച വിശേഷേണ ന്യൂനാ സത്യയുഗസ്ഥിതിഃ .
പൂർവം യേ രാക്ഷസാ രാജൻ തേ കലൗ ബ്രാഹ്മണാഃ സ്മൃതാഃ .. 42..

പാഖണ്ഡനിരതാഃ പ്രായോ ഭവന്തി ജനവഞ്ചകാഃ .
അസത്യവാദിനഃ സർവേ വേദധർമവിവർജിതാഃ .. 43..

ദാംഭികാ ലോകചതുരാ മാനിനോ വേദവർജിതാഃ .
ശൂദ്രസേവാപരാഃ കേചിന്നാനാധർമപ്രവർതകാഃ .. 44..

വേദനിന്ദാകരാഃ ക്രൂരാ ധർമഭ്രഷ്ടാതിവാദുകാഃ .
യഥാ യഥാ കലിർവൃദ്ധിം യാതി രാജംസ്തഥാ തഥാ .. 45..

ധർമസ്യ സത്യമൂലസ്യ ക്ഷയഃ സർവാത്മനാ ഭവേത് .
തഥൈവ ക്ഷത്രിയാ വൈശ്യാഃ ശൂദ്രാശ്ച ധർമവർജിതാഃ .. 46..

അസത്യവാദിനഃ പാപാസ്തഥാ വർണേതരാഃ കലൗ .
ശൂദ്രധർമരതാ വിപ്രാഃ പ്രതിഗ്രഹപരായണാഃ .. 47..

ഭവിഷ്യന്തി കലൗ രാജൻ യുഗേ വൃദ്ധിം ഗതാഃ കില .
കാമചാരാഃ സ്ത്രിയഃ കാമലോഭമോഹസമന്വിതാഃ .. 48..

പാപാ മിഥ്യാഭിവാദിന്യഃ സദാ ക്ലേശരതാ നൃപ .
സ്വഭർതൃവഞ്ചകാ നിത്യം ധർമഭാഷണപണ്ഡിതാഃ .. 49..

ഭവന്ത്യേവംവിധാ നാര്യഃ പാപിഷ്ഠാശ്ച കലൗ യുഗേ .
ആഹാരശുദ്ധ്യാ നൃപതേ ചിത്തശുദ്ധിസ്തു ജായതേ .. 50..

ശുദ്ധേ ചിത്തേ പ്രകാശഃ സ്യാദ്ധർമസ്യ നൃപസത്തമ .
വൃത്തസങ്കരദോഷേണ ജായതേ ധർമസങ്കരഃ .. 51..

ധർമസ്യ സങ്കരേ ജാതേ നൂനം സ്യാദ്വർണസങ്കരഃ .
ഏവം കലിയുഗേ ഭൂപ സർവധർമവിവർജിതേ .. 52..

സ്വവർണധർമവാർതൈഷാ ന കുത്രാപ്യുപലഭ്യതേ .
മഹാന്തോഽപി ച ധർമജ്ഞാ അധർമം കുർവതേ നൃപ .. 53..

കലിസ്വഭാവ ഏവൈഷ പരിഹാര്യോ ന കേനചിത് .
തസ്മാദത്ര മനുഷ്യാണാം സ്വഭാവാത്പാപകാരിണാം .. 54..

നിഷ്കൃതിർന ഹി രാജേന്ദ്ര സാമാന്യോപായതോ ഭവേത് .
ജനമേജയ ഉവാച .
ഭഗവൻസർവധർമജ്ഞ സർവശാസ്ത്രവിശാരദ .. 55..

കലാവധർമബഹുലേ നരാണാം കാ ഗതിർഭവേത് .
യദ്യസ്തി തദുപായശ്ചേദ്ദയയാ തം വദസ്വ മേ .. 56..

വ്യാസ ഉവാച .
ഏക ഏവ മഹാരാജ തത്രോപായോഽസ്തി നാപരഃ .
സർവദോഷനിരാസാർഥം ധ്യായേദ്ദേവീപദാംബുജം .. 57..

ന സന്ത്യഘാനി താവന്തി യാവതീ ശക്തിരസ്തി ഹി .
നാസ്തി ദേവ്യാഃ പാപദാഹേ തസ്മാദ്ഭീതിഃ കുതോ നൃപ .. 58..

അവശേനാപി യന്നാമ ലീലയോച്ചാരിതം യദി .
കിം കിം ദദാതി തജ്ജ്ഞാതും സമർഥാ ന ഹരാദയഃ .. 59..

പ്രായശ്ചിത്തം തു പാപാനാം ശ്രീദേവീനാമസംസ്മൃതിഃ .
തസ്മാത്കലിഭയാദ്രാജൻ പുണ്യക്ഷേത്രേ വസേന്നരഃ .. 60..

നിരന്തരം പരാംബായാ നാമസംസ്മരണം ചരേത് .
ഛിത്ത്വാ ഭിത്ത്വാ ച ഭൂതാനി ഹത്വാ സർവമിദം ജഗത് .. 61..

ദേവീം നമതി ഭക്ത്യാ യോ ന സ പാപൈർവിലിപ്യതേ .
രഹസ്യം സർവശാസ്ത്രാണാം മയാ രാജന്നുദീരിതം .. 62..

 വിമൃശ്യൈതദശേഷേണ ഭജ ദേവീപദാംബുജം .

BACK TO TOP

അജപാം നാമ ഗായത്രീം ജപന്തി നിഖിലാ ജനാഃ .. 63..

മഹിമാനം ന ജാനന്തി മായായാ വൈഭവം മഹത് .
ഗായത്രീം ബ്രാഹ്മണാഃ സർവേ ജപന്തി ഹൃദയാന്തരേ .. 64..

മഹിമാനം ന ജാനന്തി മായായാ വൈഭവം മഹത് .
ഏതത്സർവം സമാഖ്യാതം യത്പൃഷ്ടം തത്ത്വയാ നൃപ .
യുഗധർമവ്യവസ്ഥായാം കിം ഭൂയഃ ശ്രോതുമിച്ഛസി .. 65..

ഇതി ശ്രീമദ്ദേവീഭാഗവതേ മഹാപുരാണേഽഷ്ടാദശസാഹസ്ര്യാം സംഹിതായാം
ഷഷ്ഠസ്കന്ധേ യുഗധർമവ്യവസ്ഥാവർണനം നാമൈകാദശോഽധ്യായഃ .. 6.11..

6.12 ദ്വാദശോഽധ്യായഃ . ഹരിശ്ചന്ദ്രസ്യ ജലോദരവ്യാധിപീഡാവർണനം .

രാജോവാച .
തീർഥാനി ഭുവി പുണ്യാനി ബ്രൂഹി മേ മുനിസത്തമ .
ഗമ്യാനി മാനവൈർദേവൈഃ ക്ഷേത്രാണി സരിതസ്തഥാ .. 1..

ഫലം ച യാദൃശം യത്ര തീർഥേഷു സ്നാനദാനതഃ .
വിധിം തു തീർഥയാത്രായാം നിയമാംശ്ച വിശേഷതഃ .. 2..

വ്യാസ ഉവാച .
ശൃണു രാജൻ പ്രവക്ഷ്യാമി തീർഥാനി വിവിധാനി ച .
യേഷു തീർഥേഷു ദേവീനാം പ്രശസ്താന്യായനാനി ച .. 3..

നദീനാം ജാഹ്നവീ ശ്രേഷ്ഠാ യമുനാ ച സരസ്വതീ .
നർമദാ ഗണ്ഡകീ സിന്ധുർഗോമതീ തമസാ തഥാ .. 4..

കാവേരീ ചന്ദ്രഭാഗാ ച പുണ്യാ വേത്രവതീ ശുഭാ .
ചർമണ്വതീ ച സരയൂസ്താപീ സാഭ്രമതീ തഥാ .. 5..

ഏതാശ്ച കഥിതാ രാജന്നന്യാശ്ച ശതശഃ പുനഃ .
താസാം സമുദ്രഗാഃ പുണ്യാഃ സ്വല്പപുണ്യാ ഹ്യനബ്ധിഗാഃ .. 6..

സമുദ്രഗാനാം താഃ പുണ്യാഃ സർവദൗഘവഹാസ്തു യാഃ .
മാസദ്വയം ശ്രാവണാദൗ താശ്ച സർവാ രജസ്വലാഃ .. 7..

ഭവന്തി വൃഷ്ടിയോഗേന ഗ്രാമ്യവാരിവഹാസ്തഥാ .
പുഷ്കരം ച കുരുക്ഷേത്രം ധർമാരണ്യം സുപാവനം .. 8..

പ്രഭാസം ച പ്രയാഗം ച നൈമിഷാരണ്യമേവ ച .
വിശ്രുതം ചാർബുദാരണ്യം ശൈലാശ്ച പാവനാസ്തഥാ .. 9..

ശ്രീശൈലശ്ച സുമേരുശ്ച പർവതോ ഗന്ധമാദനഃ .
സരാംസി ചൈവ പുണ്യാനി മാനസം സർവവിശ്രുതം .. 10..

തഥാ ബിന്ദുസരഃ ശ്രേഷ്ഠമച്ഛോദം നാമ പാവനം .
ആശ്രമാസ്തു തഥാ പുണ്യാ മുനീനാം ഭാവിതാത്മനാം .. 11..

വിശ്രുതസ്തു സദാ പുണ്യഃ ഖ്യാതോ ബദരികാശ്രമഃ .
നരനാരായണൗ യത്ര തേപാതേ തൗ മുനീ തപഃ .. 12..

വാമനാശ്രമ ആഖ്യാതഃ ശതയൂപാശ്രമസ്തഥാ .
യേന യത്ര തപസ്തപ്തം തസ്യ നാമ്നാതിവിശ്രുതഃ .. 13..

ഏവം പുണ്യാനി സ്ഥാനാനി ഹ്യസംഖ്യാതാനി ഭൂതലേ .
മുനിഭിഃ പരിഗീതാനി പാവനാനി മഹീപതേ .. 14..

ഏഷു സ്ഥാനേഷു സർവത്ര ദേവീസ്ഥാനാനി ഭൂപതേ .
ദർശനാത്പാപഹാരീണി വസന്തി നിയമേന ച .. 15..

കഥയിഷ്യാമി താന്യഗ്രേ പ്രസംഗേന ച കാനിചിത് .
തീർഥാനി നൃപ ദാനാനി വ്രതാനി ച മഖാസ്തഥാ .. 16..

തപാംസി പുണ്യകർമാണി സാപേക്ഷാണി മഹീപതേ .
ദ്രവ്യശുദ്ധിം ക്രിയാശുദ്ധിം മനഃശുദ്ധിമപേക്ഷ്യ ച .. 17..

പാവനാനി ഹി തീർഥാനി തപാംസി ച വ്രതാനി ച .
കദാചിദ്ദ്രവ്യശുദ്ധിഃ സ്യാത്ക്രിയാശുദ്ധിഃ കദാചന .. 18..

ദുർലഭാ മനസഃ ശുദ്ധിഃ സർവേഷാം സർവദാ നൃപ .
മനസ്തു ചഞ്ചലം രാജന്നനേകവിഷയാശ്രിതം .. 19..

കഥം ശുദ്ധം ഭവേദ്രാജന്നാനാഭാവസമാശ്രിതം .
കാമക്രോധൗ തഥാ ലോഭോ ഹ്യഹങ്കാരോ മദസ്തഥാ .. 20..

സർവവിഘ്നകരാ ഹ്യേതേ തപസ്തീർഥവ്രതേഷു ച .
അഹിംസാ സത്യമസ്തേയം ശൗചമിന്ദ്രിയനിഗ്രഹഃ .. 21..

സ്വധർമപാലനം രാജൻ സർവതീർഥഫലപ്രദം .
നിത്യകർമപരിത്യാഗാന്മാർഗേ സംസർഗദോഷതഃ .. 22..

വ്യർഥം തീർഥാധിഗമനം പാപമേവാവശിഷ്യതേ .
ക്ഷാലയന്തി ഹി തീർഥാനി സർവഥാ ദേഹജം മലം .. 23..

മാനസം ക്ഷാലിതും താനി ന സമർഥാനി വൈ നൃപ .
ശക്താനി യദി ചേത്താനി ഗംഗാതീരനിവാസിനഃ .. 24..

മുനയോ ദ്രോഹസംയുക്താഃ കഥം സ്യുർഭാവിതേശ്വരാഃ .
വസിഷ്ഠസദൃശാഃ പ്രഹ്വാ വിശ്വാമിത്രാദയഃ കില .. 25..

രാഗദ്വേഷരതാഃ സർവേ കാമക്രോധാകുലാഃ സദാ .
ചിത്തശുദ്ധിമയം തീർഥം ഗംഗാദിഭ്യോഽതിപാവനം .. 26..

യദി സ്യാദ്ദൈവയോഗേന ക്ഷാലയത്യാന്തരം മലം .
വിശേഷേണ തു സത്സംഗോ ജ്ഞാനനിഷ്ഠസ്യ ഭൂപതേ .. 27..

ന വേദാ ന ച ശാസ്ത്രാണി ന വ്രതാനി തപാംസി ന .
ന മഖാ ന ച ദാനാനി ചിത്തശുദ്ധേസ്തു കാരണം .. 28..

വസിഷ്ഠോ ബ്രഹ്മണഃ പുത്രോ വേദവിദ്യാവിശാരദഃ .
രാഗദ്വേഷാന്വിതഃ കാമം ഗംഗാതീരസമാശ്രിതഃ .. 29..

ആഢീബകം മഹായുദ്ധം വിശ്വാമിത്രവസിഷ്ഠയോഃ .
ജാതം നിരർഥകം ദ്വേഷാദ്ദേവാനാം വിസ്മയപ്രദം .. 30..

വിശ്വാമിത്രോ ബകസ്തത്ര ജാതഃ പരമതാപസഃ .
ശപ്തഃ സ തു വസിഷ്ഠേന ഹരിശ്ചന്ദ്രസ്യ കാരണാത് .. 31..

കൗശികേന വസിഷ്ഠോഽപി ശസ്ത്വാഢീദേഹഭാക്കൃതഃ .
ശാപാദാഢീബകൗ ജാതൗ തൗ മുനീ വിശദപ്രഭൗ .. 32..

നിവാസം പ്രാപതുസ്തീരേ സരസോ മാനസസ്യ ച .
ചക്രതുർദാരുണം യുദ്ധം നഖചഞ്ചുപ്രതാഡനൈഃ .. 33..

വർഷാണാമയുതം യാവത്താവൃഷീ രോഷസംയുതൗ .
യുയുധാതേ മദോന്മത്തൗ സിംഹാവിവ പരസ്പരം .. 34..

രാജോവാച .
കഥം തൗ മുനിശാർദൂലൗ താപസൗ ധർമതത്പരൗ .
പരസ്പരം വൈരപരൗ സഞ്ജാതൗ കേന ഹേതുനാ .. 35..

ശാപം പരസ്പരം കേന കാരണേന മഹാമതീ .
ദത്തവന്തൗ മിഥഃ ക്ലേശകാരകൗ ദുഃഖദൗ നൃണാം .. 36..

വ്യാസ ഉവാച .
ഹരിശ്ചന്ദ്രോ നൃപശ്രേഷ്ഠസ്ത്രിശങ്കുതനയഃ പുരാ .
ബഭൂവ രവിവംശീയോ രാമചന്ദ്രസ്യ പൂർവജഃ .. 37..

അനപത്യഃ സ രാജർഷിർവരുണായ മഹാക്രതും .
പ്രതിജജ്ഞേ പുത്രകാമോ നരമേധം ദുരാസദം .. 38..

വരുണസ്തസ്യ സന്തുഷ്ടോ യജ്ഞസ്യ നിയമേ കൃതേ .
ദധാര ഗർഭം രാജ്ഞസ്തു ഭാര്യാ പരമസുന്ദരീ .. 39..

രാജാ ബഭൂവ സന്തുഷ്ടോ ദൃഷ്ട്വാ ഭാര്യാം സദോഹദാം .
ചകാര വിധിവത്കർമ ഗർഭസംസ്കാരകാരകം .. 40..

സുഷുവേ തനയം നാരീ സർവലക്ഷണസംയുതം .
മുദം പ്രാപ നൃപസ്തത്ര പുത്രേ ജാതേ വിശാമ്പതേ .. 41..

കൃതവാഞ്ജാതകർമാദിസംസ്കാരവിധിമുത്തമം .
ദദൗ ഹിരണ്യം ഗാ ദോഗ്ധീർബ്രാഹ്മണേഭ്യോ വിശേഷതഃ .. 42..

ജന്മോത്സവേഽതിസംവൃത്തേ ഗേഹേ വൈ യാദസാമ്പതിഃ .
ആജഗാമ മഹാരാജ വിപ്രവേഷധരസ്തഥാ .. 43..

പൂജിതഃ പാർഥിവേനാഥ ദത്ത്വാ വിധിവദാസനം .
കാര്യേ പൃഷ്ടേഽബ്രവീദ്വാക്യം വരുണോഽസ്മീതി ഭൂപതിം .. 44..

കുരു യജ്ഞം സുതം കൃത്വാ പശും പരമപാവനം .
സത്യവാഗ്ഭവ രാജേന്ദ്ര സങ്കല്പസ്തു ത്വയാ കൃതഃ .. 45..

തച്ഛ്രുത്വാ വചനം രാജാ വിഹ്വലോഽതിവ്യഥാകുലഃ .
സംസ്തഭ്യാധിം നൃപഃ പ്രാഹ വരുണം സത്കൃതാഞ്ജലിഃ .. 46..

സ്വാമിൻകരോമി തം യജ്ഞം സർവഥാ വിധിപൂർവകം .
മയാ തേ യത്പ്രതിജ്ഞാതം ഭവാമി സത്യവാഗഹം .. 47..

പൂർണേ മാസേ വിശുധ്യേത ധർമപത്നീ സുരോത്തമ .
വിശുദ്ധായാം തു ഭാര്യായാം കർതവ്യഃ സ പശോർമഖഃ .. 48..

വ്യാസ ഉവാച .
ഇത്യുക്തേ വചനേ രാജ്ഞാ വരുണഃ സ്വഗൃഹം ഗതഃ .
രാജാ ബഭൂവ സന്തുഷ്ടഃ കിഞ്ചിച്ചിന്താതുരസ്തഥാ .. 49..

പൂർണേ മാസി പുനഃ പാശീ പരീക്ഷാർഥം നൃപാലയേ .
ആജഗാമ ദ്വിജോ ഭൂത്വാ സുവേഷഃ സുഷ്ഠുഭാഷകഃ .. 50..

കൃതാർഹണം സുഖാസീനം ഭൂപതിസ്തം സുരോത്തമം .
ഉവാച വിനയോപേതോ ഹേതുഗർഭം വചസ്തദാ .. 51..

അസംസ്കൃതം സുതം സ്വാമിന്യൂപേ ബധ്നാമി തം കഥം .
സംസ്കത്യ ക്ഷത്രിയം കൃത്വാ യജേ്ഽഹം യജ്ഞമുത്തമം .. 52..

ദയസേ യദി ദേവ ത്വം ജ്ഞാത്വാ ദീനം സ്വസേവകം .
അസംസ്കൃതസ്യ ബാലസ്യ നാധികാരോഽസ്തി കുത്രചിത് .. 53..

വരുണ ഉവാച .
പ്രതാരയസി രാജേന്ദ്ര കൃത്വാ സമയമഗ്രതഃ .
ദുസ്ത്യജസ്തവ ജാനാമി സുതസ്നേഹോ ഹ്യപുത്രിണഃ .. 54..

ഗൃഹം വ്രജാമി ഭൂപാല വചനാത്തവ കോമലാത് .
കിയത്കാലം പ്രതീക്ഷ്യാഹമാഗമിഷ്യാമി തേ ഗൃഹം .. 55..

ഭവിതവ്യം ത്വയാ താത തദാ സത്യവചോഽന്വിതം .
അന്യഥാ ത്വയി മുഞ്ചാമി കോപം ശാപസമന്വിതം .. 56..

രാജോവാച .
സമാവർതനകർമാന്തേ സർവഥാ യാദസാമ്പതേ .
കൃത്വാ പുത്രപശും യജ്ഞേ യജിഷ്യേ വിധിപൂർവകം .. 57..

വ്യാസ ഉവാച .
തച്ഛ്രുത്വാ വചനം രാജ്ഞോ വരുണഃ പ്രീതമാനസഃ .
തഥേത്യുക്ത്വാ യയൗ തൂർണം നൃപസ്തു സുസ്ഥിതോഽഭവത് .. 58..

രോഹിതാഖ്യ ഇതി ഖ്യാതഃ സുതസ്തസ്യ വിവൃദ്ധിമാൻ .
സഞ്ജാതശ്ചതുരഃ സർവവിദ്യാനാം ച വിശാരദഃ .. 59..

യജ്ഞസ്യ കാരണം തേന ജ്ഞാതം സർവം സവിസ്തരം .
ഭയഭീതസ്തതഃ സോഽപി മത്വാ മരണമാത്മനഃ .. 60..

കൃത്വാ പലായനം വീരോ ഗതോഽസൗ ഗിരിഗഹ്വരേ .
അഗമ്യേ നൃപതിസ്ഥാനേ സ്ഥിതസ്തത്ര ഭയാതുരഃ .. 61..

പ്രാപ്തേ കാലേഽഥ വരുണോ യജ്ഞാർഥീ നൃപതേർഗൃഹം .
 ഗത്വാ തമാഹ ഭൂപാലം കുരു യജ്ഞം വിശാമ്പതേ .. 62..

പ്രമ്ലാനവദനോ രാജാ തമാഹ വ്യഥിതേന്ദ്രിയഃ .
കിം കരോമി ഗതഃ ക്വാപി സുതോ മേ സുരസത്തമ .. 63..

ശ്രുത്വാ തദ്വചനം രാജ്ഞഃ കുപിതോ യാദസാമ്പതിഃ .
ശശാപ തം നൃപം കോപാദസത്യവാദിനം ഭൃശം .. 64..

ജലോദരാഭിധോ വ്യാധിർദേഹേ ഭവതു തേ നൃപ .
യതഃ പ്രതാരിതശ്ചാഹം കൃത്വാ കപടപണ്ഡിത .. 65..

ഇതി ശപ്ത്വാ യയൗ ധാമ സ്വകം പാശധരസ്തദാ .
രാജാ ചിന്താതുരസ്തസ്ഥൗ ഭവനേ വ്യാധിപീഡിതഃ .. 66..

യദാതിവ്യാധിതോ രാജാ രോഗേണ ശാപജേന ഹ .
തദാ ശുശ്രാവ പുത്രോഽപി പിതരം വ്യാധിപീഡിതം .. 67..

പാന്ഥികഃ പ്രാഹ പുത്രം ഹി പിതാ തേ ഭൃശദുഃഖിതഃ .
ജലോദരവികാരേണ ശാപജേന നൃപാത്മജ .. 68..

വിനഷ്ടം ജീവിതം ത്വേഽദ്യ വൃഥാ ജാതസ്യ ദുർമതേ .
യത്ത്യക്ത്വാ പിതരം ദുഃസ്ഥം പ്രാപ്തോഽസി ഗിരിഗഹ്വരം .. 69..

കിമനേന ശരീരേണ പ്രാപ്തം തേ ജന്മനഃ ഫലം .
ദേഹദം ദുഃഖിതം കൃത്വാ സ്ഥിതോഽസ്യത്ര സുതാധമ .. 70..

പ്രാണാസ്ത്യാജ്യാഃ പിതുഃ കാര്യേ സത്പുത്രേണേതി നിശ്ചയഃ .
ത്വദർഥേ ദുഃഖിതോ രാജാ ക്രന്ദതി വ്യാധിപീഡിതഃ .. 71..

വ്യാസ ഉവാച .
തദാകർണ്യ വചസ്തഥ്യം പാന്ഥികാദ്ധർമസംയുതം .
യദാ ചക്രേ മനോ ഗന്തും ദ്രഷ്ടും താതം വ്യഥാതുരം .. 72..

തദാ വിപ്രവപുർഭൂത്വാ വാസവസ്തമുപാഗമത് .
രഹഃ പ്രാഹ ഹിതം വാക്യം ദയാവാനിവ ഭാരത .. 73..

മൂർഖോഽസി രാജപുത്ര ത്വം ഗമനായ മതിം വൃഥാ .
കരോഷി പിതരം ത്വദ്യ ന ജാനാസി വ്യഥായുതം .. 74..

ഇതി ശ്രീമദ്ദേവീഭാഗവതേ മഹാപുരാണേഽഷ്ടാദശസാഹസ്ര്യാം സംഹിതായാം ഷഷ്ഠസ്കന്ധേ ഹരിശ്ചന്ദ്രസ്യ ജലോദരവ്യാധിപീഡാവർണനം നാമ ദ്വാദശോഽധ്യായഃ .. 6.12..

6.13 ത്രയോദശോഽധ്യായഃ . ആഡീബകയുദ്ധ വർണനസഹിതം ദേവീമാഹാത്മ്യവർണനം .

ഇന്ദ്ര ഉവാച .
സാഹസം കൃതവാൻ രാജാ പൂർവം യത്കഥിതോ മഖഃ .
വരുണായ പ്രതിജ്ഞാതഃ പുത്രം കൃത്വാ പശും പ്രിയം .. 1..

ഗതേ ത്വയി പിതാ പുത്രം ബദ്ധ്വാ യൂപേഽഘൃണഃ പുനഃ .
പശും കൃത്വാ മഹാബുദ്ധേ വധിഷ്യതി വ്യഥാതുരഃ .. 2..

ഇത്ഥം നിഷിദ്ധസ്തത്പുത്രഃ ശക്രേണാമിതതേജസാ .
സ്ഥിതസ്തത്രൈവ മായേശീമായയാ മോഹിതോ ഭൃശം .. 3..

യദാ പുനഃ പുനഃ ശ്രുത്വാ പിതരം രോഗപീഡിതം .
ഗമനായ മതിം ചക്രേ തദേന്ദ്രഃ പ്രത്യഷേധയത് .. 4..

ഹരിശ്ചന്ദ്രോഽതിദുഃഖാർതഃ പപ്രച്ഛ ഗുരുമന്തികേ .
സ്ഥിതം വസിഷ്ഠമേകാന്തേ സർവജ്ഞം ഹിതതത്പരം .. 5..

രാജോവാച .
ഭഗവൻ കി കരോമ്യദ്യ കാതരോഽസ്മി വ്യഥാകുലഃ .
ത്രാഹി മാം ദുഃഖമനസം മഹാവ്യാധിഭയാതുരം .. 6..

വസിഷ്ഠ ഉവാച .
ശൃണു രാജന്നുപായോഽസ്തി രോഗനാശം പ്രതി സ്തുതഃ .
ത്രയോദശവിധാഃ പുത്രാഃ കഥിതാ ധർമസംഗ്രഹേ .. 7..

തസ്മാത്ക്രീതം സുതം കൃത്വാ യജസ്വ മഖമുത്തമം .
ദ്രവ്യം ദത്ത്വാ യഥോദ്ദിഷ്ടമാനയസ്വ ദ്വിജോത്തമം .. 8..

ഏവം കൃതേ മഖേ ഭൂപ രോഗനാശോ ഭവിഷ്യതി .
വരുണോഽപി പ്രസന്നാത്മാ ഭവിഷ്യതി യഥാസുഖം .. 9..

വ്യാസ ഉവാച .
ഇതി തസ്യ വചഃ ശ്രുത്വാ രാജാ പ്രോവാച മന്ത്രിണം .
അന്വേഷയ മഹാബുദ്ധേ വിഷയേഷ്വതിയത്നതഃ .. 10..

കദാചിത്കോഽപി ലോഭാർഥീ ദദാതി സ്വസുതം പിതാ .
സമാനയ ധനം ദത്ത്വാ യാവത്പ്രാർഥയതേഽപ്യസൗ .. 11..

സർവഥൈവ സമാനേയോ യജ്ഞാർഥേ ദ്വിജബാലകഃ .
ന കാര്യാ കൃപണാ ബുദ്ധിസ്ത്വയാ മത്കാര്യഹേതവേ .. 12..

പ്രാർഥനീയസ്ത്വയാ പുത്രഃ കസ്യചിദ്ദ്വിജവാദിനഃ .
ദ്രവ്യേണ ദേഹി യജ്ഞാർഥം കർതവ്യോഽസൗ പശുഃ കില .. 13..

ഇതി സഞ്ചോദിതസ്തേന സചിവഃ കാര്യഹേതവേ .
അന്വേഷയാമാസ പുരേ ഗ്രാമേ ഗ്രാമേ ഗൃഹേ ഗൃഹേ .. 14..

ഏവമന്വേഷതസ്തസ്യ വിഷയേ കശ്ചിദാതുരഃ .
നിർധനസ്ത്രിസുതശ്ചാസീദജീഗർതേതി നാമതഃ .. 15..

തസ്യ പുത്രം ശുനഃശേപം മധ്യമം മന്ത്രിസത്തമഃ .
ആനയാമാസ ദത്ത്വാർഥം പ്രാർഥിതം യദ്ധനം തദാ .. 16..

സമാനീയ ശുനഃശേപം സചിവഃ കാര്യതത്പരഃ .
രാജ്ഞേ നിവേദയാമാസ പശുയോഗ്യം ദ്വിജാത്മജം .. 17..

രാജാതിമുദിതസ്തേന വിപ്രാനാനീയ സർവതഃ .
കാരയാമാസ സംഭാരാന്യജ്ഞാർഥം വേദവിത്തമാൻ .. 18..

 പ്രാരബ്ധേ തു മഖേ തത്ര വിശ്വാമിത്രോ മഹാമുനിഃ .

ബദ്ധം ദൃഷ്ട്വാ ശുനഃശേപം നിഷിഷേധ നൃപം തദാ .. 19..

രാജന്മാ സാഹസം കാർഷീർമുഞ്ചൈനം ദ്വിജബാലകം .
പ്രാർഥയാമ്യഹമായുഷ്മൻ സുഖം തേഽദ്യ ഭവിഷ്യതി .. 20..

ക്രന്ദത്യയം ശുനഃശേപഃ കരുണാ മാം ദുനോത്യപി .
ദയാവാൻഭവ രാജേന്ദ്ര കുരു മേ വചനം നൃപ .. 21..

പരദേഹസ്യ രക്ഷായൈ സ്വദേഹം യേ ദയാപരാഃ .
ദദതി ക്ഷത്രിയാഃ പൂർവം സ്വർഗകാമാഃ ശുചിവ്രതാഃ .. 22..

ത്വം സ്വദേഹസ്യ രക്ഷാർഥം ഹംസി ദ്വിജസുതം ബലാത് .
പാപം മാ കുരു രാജേന്ദ്ര ദയാവാൻ ഭവ ബാലകേ .. 23..

സർവേഷാം സദൃശീ പ്രീതിർദേഹേ വേത്സി സ്വയം നൃപ .
മുഞ്ചൈനം ബാലകം തസ്മാത്പ്രമാണം യദി മേ വചഃ .. 24..

വ്യാസ ഉവാച
അനാദൃത്യ ച തദ്വാക്യം രാജാ ദുഃഖാതുരോ ഭൃശം .
ന മുമോച മുനിസ്തസ്മൈ ചുകോപാതീവ താപസഃ .. 25..

ഉപദേശം ദദൗ തസ്മൈ ശുനഃശേപായ കൗശികഃ .
മന്ത്രം പാശധരസ്യാഥ ദയാവാന്വേദവിത്തമഃ .. 26..

ശുനഃശേപോഽപി തം മന്ത്രമസകൃദ്വ്യധകർശിതഃ .
സ്തുതസ്വരേണ ചുക്രോശ സംസ്മരന്വരുണം ഭൃശം .. 27..

സ്തുവന്തം മുനിപുത്രം തം ജ്ഞാത്വാ വൈ യാദസാം പതിഃ .
തത്രാഗത്യ ശുനഃശേപം മുമോച കരുണാർണവഃ .. 28..

രോഗഹീനം നൃപം കൃത്വാ വരുണഃ സ്വഗൃഹം യയൗ .
വിശ്വാമിത്രസ്തു തം പുത്രം കൃതവാന്മോചിതം മൃതേഃ .. 29..

ന കൃതം വചനം രാജ്ഞാ കൗശികസ്യ മഹാത്മനഃ .
രോഷം ദധാര മനസാ രാജോപരി സ ഗാധിജഃ .. 30..

ഏകസ്മിൻസമയേ രാജാ ഹയാരൂഢോ വനം ഗതഃ .
സൂകരം ഹന്തുകാമസ്തു മധ്യാഹ്നേ കൗശികീതടേ .. 31..

വൃദ്ധബ്രാഹ്മണവേഷേണ വിശ്വാമിത്രേണ വഞ്ചിതഃ .
സർവസ്വം പ്രാർഥിതം തസ്യ ഗൃഹീതം രാജ്യമദ്ഭുതം .. 32..

പീഡിതോഽസൗ ഹരിശ്ചന്ദ്രോ യജമാനോ യതോ ഭൃശം .
വസിഷ്ഠഃ കൗശികം പ്രാഹ വനേ പ്രാപ്തം യദൃച്ഛയാ .. 33..

ക്ഷത്രിയാധമ ദുർബുദ്ധേ വൃഥാ ബ്രാഹ്മണവേഷഭൃത് .
ബകധർമ വൃഥാ കിം ത്വം ഗർവം വഹസി ദാംഭിക .. 34..

കസ്മാത്ത്വയാ നൃപശ്രേഷ്ഠോ യജമാനോ മമാപ്യസൗ .
അപരാധം വിനാ ജാല്മ ഗമിതോ ദുഃഖമദ്ഭുതം .. 35..

ബകധ്യാനപരോ യസ്മാത്തസ്മാത്ത്വം വൈ ബകോ ഭവ .

ഇതി ശപ്തോ വസിഷ്ഠേന കൗശികഃ പ്രാഹ തം പുനഃ .. 36..

ത്വമപ്യാഡിർഭവായുഷ്മൻ ബകോഽഹം യാവദേവ ഹി .
വ്യാസ ഉവാച .
ഏവം പരസ്പരം ദത്ത്വാ ശാപം തൗ ക്രോധപീഡിതൗ .. 37..

അണ്ഡജൗ തരസാ ജാതൗ സരസ്യാഡീബകൗ മുനീ .
ഏകസ്മിൻപാദപേ നീഡം കൃത്വാസൗ ബകരൂപഭാക് .. 38..

വിശ്വാമിത്രഃ സ്ഥിതസ്തത്ര ദിവ്യേ സരസി മാനസേ .
അന്യസ്മിത്പാദപേ കൃത്വാ വസിഷ്ഠോ നീഡമുത്തമം .. 39..

ആഡീരൂപധരസ്തസ്ഥാവന്യോന്യം ദ്വേഷതത്പരൗ .
ദിനേ ദിനേ തൗ സംഗ്രാമം ചക്രതുഃ ക്രോധസംയുതൗ .. 40..

ദുഃഖദം സർവലോകാനാം ക്രന്ദമാനാവുഭൗ ഭൃശം .
ചഞ്ചുപക്ഷപ്രഹാരൈസ്തു നഖാഘാതൈഃ പരസ്പരം .. 41..

ജഘ്നതൂ രുധിരക്ലിനൗ പുഷ്പിതാവിവ കിംശുകൗ .
ഏവം ബഹൂനി വർഷാണി പക്ഷിരൂപധരൗ മുനീ .. 42..

സ്ഥിതൗ തത്ര മഹാരാജ ശാപപാശേന യന്ത്രിതൗ .
രാജോവാച .
കഥം മുക്തൗ മുനിശ്രേഷ്ഠൗ ശാപാദ്വസിഷ്ഠകൗശികൗ .. 43..

തന്മമാചക്ഷ്വ വിപ്രർഷേ പരം കൗതൂഹലം ഹി മേ .
വ്യാസ ഉവാച .
യുധ്യമാനാബ്വുഭൗ ദൃഷ്ട്വാ ബ്രഹ്മാ ലോകപിതാമഹഃ .. 44..

തത്രാജഗാമാനിമിഷൈർവൃതഃ സർവൈർദയാപരൈഃ .
താവാശ്വാസ്യ ജഗത്കർതാ യുദ്ധതോ വിനിവാര്യ ച .. 45..

ശാപം സമ്മോചയാമാസ തയോഃ ക്ഷിപ്തം പരസ്പരം .
തതോ ജഗ്മുഃ സുരാഃ സർവേ സ്വാനി ധിഷ്ണ്യാനി പദ്മഭൂഃ .. 46..

സത്യലോകം ജഗാമാശു ഹംസാരൂഢഃ പ്രതാപവാൻ .
വിശ്വാമിത്രോഽപ്യഗാത്തൂർണം വസിഷ്ഠഃ സ്വാശ്രമം ഗതഃ .. 47..

മിഥഃ സ്നേഹം തതഃ കൃത്വാ പ്രജാപത്യുപദേശതഃ .
മൈത്രാവരുണിനാപ്യേവം കൃതം യുദ്ധമകാരണം .. 48..

കൗശികേന സമം ഭൂപ ദുഃഖദം ച പരസ്പരം .
കോ നാമ മാനവോ ലോകേ ദേവോ വാ ദാനവോഽപി വാ .. 49..

അഹങ്കാരജയം കൃത്വാ സർവദാ സുഖഭാഗ്ഭവേത് .
തസ്മാദ്രാജംശ്ചിത്തശുദ്ധിർമഹതാമപി ദുർലഭാ .. 50..

യത്നേന സാധനീയാ സാ തദ്വിഹീനം നിരർഥകം .
തീർഥം ദാനം തപഃ സത്യം യത്കിഞ്ചിദ്ധർമസാധനം .. 51..

(ശ്രദ്ധാത്ര ത്രിവിധാ പ്രോക്താ സാത്ത്വികീ രാജസീ തഥാ .
 താമസീ സർവദേഹേഷു ദേഹിനാം ധർമകർമസു ..

സാത്ത്വികീ ദുർലഭാ ലോകേ യഥോക്തഫലദാ സദാ .
തദർധഫലദാ പ്രോക്താ രാജസീ വിധിസംയുതാ ..

താമസീ ത്വഫലാ രാജന്ന തു കീർതികരീ പുനഃ .
കാമക്രോധാഭിഭൂതാനാം ജനാനാം നൃപസത്തമ ..)
വാസനാരഹിതം കൃത്വാ തച്ചിത്തം ശ്രവണാദിനാ .
തീർഥാദിഷു വസേന്നിത്യം ദേവീപൂജനതത്പരഃ .. 52..

ദേവീനാമാനി വചസാ ഗൃഹ്ണംസ്തസ്യാ ഗുണാൻസ്തുവൻ .
ധ്യായംസ്തസ്യാഃ പദാംഭോജം കലിദോഷഭയാർദിതഃ .. 53..

ഏവം തു കുർവതസ്തസ്യ ന കദാചിത്കലേർഭയം .
അനായാസേന സംസാരാന്മുച്യതേ പാതകീ ജനഃ .. 54..

ഇതി ശ്രീമദ്ദേവീഭാഗവതേ മഹാപുരാണേഽഷ്ടാദശസാഹസ്ര്യാം സംഹിതായാം ഷഷ്ഠസ്കന്ധേ ആഡീബകയുദ്ധ വർണനസഹിതം ദേവീമാഹാത്മ്യവർണനം നാമ ത്രയോദശോഽധ്യായഃ .. 6.13..

6.14 ചതുർദശോഽധ്യായഃ . വസിഷ്ഠസ്യ മൈത്രാവരുണിരിതിനാമവർണനം

ജനമേജയ ഉവാച .
മൈത്രാവരുണിരിത്യുക്തം നാമ തസ്യ മുനേഃ കഥം .
വസിഷ്ഠസ്യ മഹാഭാഗ ബ്രഹ്മണസ്തനുജസ്യ ഹ .. 1..

കിമസൗ കർമതോ നാമ പ്രാപ്തവാൻ ഗുണതസ്തഥാ .
ബ്രൂഹി മേ വദതാംശ്രേഷ്ഠ കാരണം തസ്യ നാമജം .. 2..

വ്യാസ ഉവാച .
നിബോധ നൃപതിശ്രേഷ്ഠ വസിഷ്ഠോ ബ്രഹ്മണഃ സുതഃ .
നിമിശാപാത്തനും ത്യക്ത്വാ പുനർജാതോ മഹാദ്യുതിഃ .. 3..

മിത്രാവരുണയോര്യസ്മാത്തസ്മാത്തന്നാമ വിശ്രുതം .
മൈത്രാവരുണിരിത്യസ്മിँല്ലോകേ സർവത്ര പാർഥിവ .. 4..

രാജോവാച .
കസ്മാച്ഛപ്തഃ സ ധർമാത്മാ രാജ്ഞാ ബ്രഹ്മാത്മജോ മുനിഃ .
ചിത്രമേതന്മുനിം ലഗ്നോ രാജ്ഞഃ ശാപോഽതിദാരുണഃ .. 5..

അനാഗസം മുനിം രാജാ കിമസൗ ശപ്തവാന്മുനേ .
കാരണം വദ ധർമജ്ഞ തസ്യ ശാപസ്യ മൂലതഃ .. 6..

വ്യാസ ഉവാച .
കാരണം തു മയാ പ്രോക്തം തവ പൂർവം വിനിശ്ചിതം .
സംസാരോഽയം ത്രിഭിർവ്യാപ്തോ രാജന്മായാഗുണൈഃ കില .. 7..

ധർമം കരോതു ഭൂപാലശ്ചരന്തു താപസാസ്തപഃ .
സർവേഷാം തു ഗുണൈർവിദ്ധം നോജ്ജ്വലം തദ്ഭവേദിഹ .. 8..

കാമക്രോധാഭിഭൂതാശ്ച രാജാനോ മുനയസ്തഥാ .
ലോഭാഹങ്കാരസംയുക്താശ്ചരന്തി ദുശ്ചരം തപഃ .. 9..

യജന്തി ക്ഷത്രിയാ രാജൻ രജോഗുണസമാവൃതാഃ .
ബ്രാഹ്മണാസ്തു തഥാ രാജൻ ന കോഽപി സത്ത്വസംയുതഃ .. 10..

ഋഷിണാസൗ നിമിഃ ശപ്തസ്തേന ശപ്തോ മുനിഃ പുനഃ .
ദുഃഖാദ്ദുഃഖതരം പ്രാപ്താവുഭാവപി വിധേർബലാത് .. 11..

ദ്രവ്യശുദ്ധിഃ ക്രിയാശുദ്ധിർമനസഃ ശുദ്ധിരുജ്ജ്വലാ .
ദുർലഭാ പ്രാണിനാം ഭൂപ സംസാരേ ത്രിഗുണാത്മകേ .. 12..

പരാശക്തിപ്രഭാവോഽയം നോല്ലംഘ്യഃ കേനചിത്ക്വചിത് .
യസ്യാനുഗൃഹമിച്ഛേത്സാ മോചയത്യേവ തം ക്ഷണാത് .. 13..

മഹാന്തോഽപി ന മുച്യന്തേ ഹരിബ്രഹ്മഹരാദയഃ .
പാമരാ അപി മുച്യന്തേ യഥാ സത്യവ്രതാദയഃ .. 14..

തസ്യാസ്തു ഹൃദയം കോഽപി ന വേത്തി ഭുവനത്രയേ .
തഥാപി ഭക്തവശ്യേയം ഭവത്യേവ സുനിശ്ചിതം .. 15..

തസ്മാത്തദ്ഭക്തിരാസ്ഥേയാ ദോഷനിർഭൂലനായ ച .
രാഗദംഭാദിയുക്താ ചേത്സാ ഭക്തിർനാശിനീ ഭവേത് .. 16..

ഇക്ഷ്വാകുകുലസംഭൂതോ നിമിർനാമ നരാധിപഃ .
രൂപവാൻ ഗുണസമ്പന്നോ ധർമജ്ഞോ ലോകരഞ്ജകഃ .. 17..

സത്യവാദീ ദാനപരോ യാജകോ ജ്ഞാനവാച്ഛുചിഃ .
ദ്വാദശസ്തനയോ ധീമാൻപ്രജാപാലനതത്പരഃ .. 18..

പുരം നിവേശയാമാസ ഗൗതമാശ്രമസന്നിധൗ .
ജയന്തപുരസഞ്ജ്ഞം തു ബ്രാഹ്മണാനാം ഹിതായ സഃ .. 19..

ബുദ്ധിസ്തസ്യ സമുത്പന്നാ യജേയമിതി രാജസീ .
യജ്ഞേന ബഹുകാലേന ദക്ഷിണാസംയുതേന ച .. 20..

ഇസ്വാകും പിതരം പൃഷ്ട്വാ യജ്ഞകാര്യായ പാർഥിവഃ .
കാരയാമാസ സംഭാരം യഥോദ്ദിഷ്ടം മഹാത്മഭിഃ .. 21..

ഭൃഗുമംഗിരസം ചൈവ വാമദേവം ച ഗൗതമം .
വസിഷ്ഠം ച പുലസ്ത്യം ച ഋചീകം പുലഹം ക്രതും .. 22..

മുനീനാമന്ത്രയാമാസ സർവജ്ഞാന്വേദപാരഗാൻ .
യജ്ഞവിദ്യാപ്രവീണാംശ്ച താപസാന്വേദവിത്തമാൻ .. 23..

രാജാ സംഭൃതസംഭാരഃ സമ്പൂജ്യ ഗുരുമാത്മനഃ .
വസിഷ്ഠം പ്രാഹ ധർമജ്ഞോ വിനയേന സമന്വിതഃ .. 24..

യജേയം മുനിശാർദൂല യാജയസ്വ കൃപാനിധേ .
ഗുരുസ്ത്വം സർവവേത്താസി കാര്യം മേ കുരു സാമ്പ്രതം .. 25..

യജ്ഞോപകരണം സർവം സമാനീതം സുസംസ്കൃതം .
പഞ്ചവർഷസഹസ്രം തു ദീക്ഷാം കർതും മതിശ്ച മേ .. 26..

 യസ്മിന്യജ്ഞേ സമാരാധ്യാ ദേവീ ശ്രീജഗദംബികാ .

തത്പ്രീത്യർഥമഹം യജ്ഞം കരോമി വിധിപൂർവകം .. 27..

തച്ഛ്രുത്വാസൗ നിമേർവാക്യം വസിഷ്ഠഃ പ്രാഹ ഭൂപതിം .
ഇന്ദ്രേണാഹം വൃതഃ പൂർവം യജ്ഞാർഥം നൃപസത്തമ .. 28..

പരാശക്തിമഖം കർതുമുദ്യുക്തഃ പാകശാസനഃ .
സ ദീക്ഷാം ഗമിതോ ദേവഃ പഞ്ചവർഷശതാത്മികാം .. 29..

തസ്മാത്ത്വമന്തരം താവത്പ്രതിപാലയ പാർഥിവ .
ഇന്ദ്രയജ്ഞേ സമാപ്തേഽത്ര കൃത്വാ കാര്യം ദിവസ്പതേഃ .. 30..

ആഗമിഷ്യാമ്യഹം രാജംസ്താവത്ത്വം പ്രതിപാലയ .
രാജോവാച .
മയാ നിമന്ത്രിതാശ്ചാന്യേ മുനയോ യജ്ഞകാരണാത് .. 31..

സംഭാരാഃ സംഭൃതാഃ സർവേ പാലയാമി കഥം ഗുരോ .
ഇക്ഷ്വാകൂണാം കുലേ ബ്രഹ്മൻഗുരുസ്ത്വം വേദവിത്തമഃ .. 32..

കഥം ത്യക്ത്വാദ്യ മേ കാര്യമുദ്യതോ ഗന്തുമാശു വൈ .
ന തേ യുക്തം ദ്വിജശ്രേഷ്ഠ യദുത്സൃജ്യ മഖം മമ .. 33..

ഗന്താസി ധനലോഭേന ലോഭാകുലിതചേതനഃ .
നിവാരിതോഽപി രാജ്ഞാ സ ജഗാമേന്ദ്രമഖം ഗുരുഃ .. 34..

രാജാപി വിമനാ ഭൂത്വാ ഗൗതമം പ്രത്യപൂജയത് .
ഇയാജ ഹിമവത്പാർശ്വേ സാഗരസ്യ സമീപതഃ .. 35..

ദക്ഷിണാ ബഹുലാ ദത്താ വിപ്രേഭ്യോ മഖകർമണി .
നിമിനാ പഞ്ചസാഹസ്രീ ദീക്ഷാ തത്ര കൃതാ നൃപ .. 36..

ഋത്വിജഃ പൂജിതാഃ കാമം ധനൈർഗോഭിർമുദാ യുതാഃ .
ശക്രയജ്ഞസമാപ്തേ തു പഞ്ചവർഷശതാത്മകേ .. 37..

ആജഗാമ വസിഷ്ഠസ്തു രാജ്ഞഃ സത്രദിദൃക്ഷയാ .
ആഗത്യ സംസ്ഥിതസ്തത്ര ദർശനാർഥം നൃപസ്യ ച .. 38..

തദാ രാജാ പ്രസുപ്തസ്തു നിദ്രയാപഹൃതോ ഭൃശം .
നാസൗ പ്രബോധിതോ ഭൃത്യൈർനാഗതസ്തു മുനിം നൃപഃ .. 39..

വസിഷ്ഠസ്യ തതോ മന്യുഃ പ്രാദുർഭൂതോഽവമാനതഃ .
അദർശനാന്നിമേസ്തത്ര ചുകോപ മുനിസത്തമഃ .. 40..

ശാപം ച ദത്തവാംസ്തസ്മൈ രാജ്ഞേ മന്യുവശം ഗതഃ .
യസ്മാത്ത്വം മാം ഗുരും ത്യക്ത്വാ കൃത്വാന്യം ഗുരുമാത്മനഃ .. 41..

ദീക്ഷിതോഽസി ബലാന്മന്ദ മാമവജ്ഞായ പാർഥിവ .
വാരിതോഽപി മയാ തസ്മാദ്വിദേഹസ്ത്വം ഭവിഷ്യസി .. 42..

പതത്വിദം ശരീരം തേ വിദേഹോ ഭവ ഭൂപതേ .
വ്യാസ ഉവാച .
ഇതി തദ്വ്യാഹൃതം ശ്രുത്വാ രാജ്ഞസ്തു പരിചാരകാഃ .. 43..

സദ്യഃ പ്രബോധയാമാസുർമുനിമാഹുഃ പ്രകോപിതം .
കുപിതം തം സമാഗത്യ രാജാ വിഗതകല്മഷഃ .. 44..

ഉവാച വചനം ശ്ലക്ഷ്ണം ഹേതുഗർഭം ച യുക്തിമത് . .
മമ ദോഷോ ന ധർമജ്ഞ ഗതസ്ത്വം തൃഷ്ണയാ॒ഽഽകുലഃ .. 45..

ഹിത്വാ മാം യജമാനം വൈ പ്രാർഥിതോഽപി മയാ ഭൃശം .
ന ലജ്ജസേ ദ്വിജശ്രേഷ്ഠ കൃത്വാ കർമ ജുഗുപ്സിതം .. 46..

സന്തോഷേ ബ്രാഹ്മണശ്രേഷ്ഠ ജാനന്ധർമസ്യ നിശ്ചയം .
പുത്രോഽസി ബ്രഹ്മണഃ സാക്ഷാദ്വേദവേദാംഗവിത്തമഃ .. 47..

ന വേത്സി വിപ്രധർമസ്യ ഗതിം സൂക്ഷ്മാം ദുരത്യയാം .
ആത്മദോഷം മയി ജ്ഞാത്വാ മൃഷാ മാം ശസ്തുമിച്ഛസി .. 48..

ത്യാജ്യസ്തു സുജനൈഃ ക്രോധശ്ചണ്ഡാലാദധികോ യതഃ .
വൃഥാ ക്രോധപരീതേന മയി ശാപഃ പ്രപാതിതഃ .. 49..

തവാപി ച പതത്വദ്യ ദേഹോഽയം ക്രോധസംയുതഃ .
ഏവം ശപ്തോ മുനീ രാജ്ഞാ രാജാ ച മുനിനാ തഥാ .. 50..

പരസ്പരം പ്രാപ്യ ശാപം ദുഃഖിതൗ തൗ ബഭൂവതുഃ .
വസിഷ്ഠസ്ത്വതിചിന്താർതോ ബ്രഹ്മാണം ശരണം ഗതഃ .. 51..

നിവേദയാമാസ തഥാ ശാപം ഭൂപകൃതം മഹത് .
വസിഷ്ട ഉവാച .
രാജ്ഞാ ശപ്തോഽസ്മി ദേഹോഽയം പതത്വദ്യ തവേതി വൈ .. 52..

കിം കരോമി പിതഃ പ്രാപ്യം കഷ്ടം കായപ്രപാതജം .
അന്യദേഹസമുത്പത്തൗ ജനകം വദ സാമ്പ്രതം .. 53..

തഥാ മേ ദേഹസംയോഗഃ പൂർവവത്സമപദ്യതാം .
യാദൃശം ജ്ഞാനമേതസ്മിന്ദേഹേ തത്രാസ്തു തത്പിതഃ .. 54..

സമർഥോഽസി മഹാരാജ പ്രസാദം കർതുമർഹസി .
വസിഷ്ഠസ്യ വചഃ ശ്രുത്വാ ബ്രഹ്മാ പ്രോവാച തം സുതം .. 55..

മിത്രാവരുണയോസ്തേജസ്ത്വം പ്രവിശ്യ സ്ഥിരോ ഭവ .
തസ്മാദയോനിജഃ കാലേ ഭവിതാ ത്വം ന സംശയഃ .. 56..

പുനർദേഹം സമാസാദ്യ ധർമയുക്തോ ഭവിഷ്യസി .
ഭൂതാത്മാ വേദവിത്കാമം സർവജ്ഞഃ സർവപൂജിതഃ .. 57..

ഏവമുക്തസ്തദാ പിത്രാ പ്രയയൗ വരുണാലയം .
കൃത്വാ പ്രദക്ഷിണം പ്രീത്യാ പ്രണമ്യ ച പിതാമഹം .. 58..

വിവേശ സ തയോർദേഹേ മിത്രാവരുണയോഃ കില .
ജീവാംശേന വസിഷ്ഠോഽഥ ത്യക്ത്വാ ദേഹമനുത്തമം .. 59..

കദാചിത്തൂർവശീ രാജന്നാഗതാ വരുണാലയം .
യദൃച്ഛയാ വരാരോഹാ സഖീഗണസമാവൃതാ .. 60..

ദൃഷ്ട്വാ താമപ്സരാം ദിവ്യാം രൂപയൗവനസംയുതാം .
ജാതൗ കാമാതുരൗ ദേവൗ തദാ താമൂചതുർനൃപ .. 61..

വിവശൗ ചാരുസർവാംഗീം ദേവകന്യാം മനോരമാം .
ആവാം ത്വമനവദ്യാംഗി വരയസ്വ സമാകുലൗ .. 62..

വിഹരസ്വ യഥാകാമം സ്ഥാനേഽസ്മിന്വരവർണിനി .
തഥോക്താ സാ തതോ ദേവീ താഭ്യാം തത്ര സ്ഥിതാവശാ .. 63..

കൃത്വാ ഭാവം സ്ഥിരം ദേവീ മിത്രാവരുണയോർഗൃഹേ .
സാ ഗൃഹീത്വാ തയോർഭാവം സംസ്ഥിതാ ചാരുദർശനാ .. 64..

തയോസ്തു പതിതം വീര്യം കുംഭേ ദൈവാദനാവൃതേ .
തസ്മാജ്ജാതൗ മുനീ രാജന്ദ്വാവേവാതിമനോഹരൗ .. 65..

അഗസ്തിഃ പ്രഥമസ്തത്ര വസിഷ്ഠശ്ചാപരസ്തഥാ .
മിത്രാവരുണയോർവീര്യാത്താപസാവൃഷിസത്തമൗ .. 66..

പ്രഥമസ്തു വനം പ്രാപ്തോ ബാല ഏവ മഹാതപാഃ .
ഇക്ഷ്വാകുസ്തു വസിഷ്ഠം തം ബാലം വവ്രേ പുരോഹിതം .. 67..

വംശസ്യാസ്യ സുഖാർഥം തേ പാലയാമാസ പാർഥിവ .
വിശേഷേണ മുനിം ജ്ഞാത്വാ പ്രീത്യാ യുക്തോ ബഭൂവ ഹ .. 68..

ഏതത്തേ സർവമാഖ്യാതം വസിഷ്ഠസ്യ ച കാരണം .
ശാപാദ്ദേഹാന്തരപ്രാപ്തിർമിത്രാവരുണയോഃ കുലേ .. 69..

ഇതി ശ്രീമദ്ദേവീഭാഗവതേ മഹാപുരാണേഽഷ്ടാദശസാഹസ്ര്യാം സംഹിതായാം ഷഷ്ഠസ്കന്ധേ വസിഷ്ഠസ്യ മൈത്രാവരുണിരിതിനാമവർണനം നാമ ചതുർദശോഽധ്യായഃ .. 6.14..

6.15 പഞ്ചദശോഽധ്യായഃ . ദേവീമഹിമ്നി നാനാഭാവവർണനം .

ജനമേജയ ഉവാച .
ദേഹപ്രാപ്തിർവസിഷ്ഠസ്യ കഥിതാ ഭവതാ കില .
നിമിഃ കഥം പുനർദേഹം പ്രാപ്തവാനിതി മേ വദ .. 1..

വ്യാസ ഉവാച .
വസിഷ്ഠേന ച സമ്പ്രാപ്തഃ പുനർദേഹോ നരാധിപ .
നിമിനാ ന തഥാ പ്രാപ്തോ ദേഹഃ ശാപാദനന്തരം .. 2..

യദാ ശപ്തോ വസിഷ്ഠേന തദാ തേ ബ്രാഹ്മണാഃ ക്രതൗ
ഋത്വിജോ യേ വൃതാ രാജ്ഞാ തേ സർവേ സമചിന്തയൻ .. 3..

കിം കർതവ്യമഹോഽസ്മാഭിഃ ശാപദഗ്ധോ മഹീപതിഃ .
അസ്മിന്യജ്ഞേ ത്വസമ്പൂർണേ ദീക്ഷായുക്തശ്ച ധാർമികഃ .. 4..

കിം കർതവ്യം കാര്യമേതദ്വിപരീതമഭൂത്കില .
അവശ്യംഭാവിഭാവത്വാദശക്താഃ സ്മ നിവാരണേ .. 5..

മന്ത്രൈർബഹുവിധൈർദേഹം തദാ തസ്യ മഹാത്മനഃ .
രക്ഷിതം ധാരയാമാസുഃ കിഞ്ചിച്ഛ്വസനസംയുതം .. 6..

ഗന്ധൈർമാല്യൈശ്ച വിവിധൈഃ പൂജ്യമാനം മുഹുർമുഹുഃ .
മന്ത്രശക്ത്യാ പ്രതിഷ്ടഭ്യ നിർവികാരം സുപൂജിതം .. 7..

സമാപ്തേ ച ക്രതൗ തത്ര ദേവാഃ സർവേ സമാഗതാഃ .
ഋത്വിഗ്ഭിസ്തു സ്തുതാഃ സർവേ സുപ്രീതാശ്ചാഭവന്നൃപ .. 8..

വിജ്ഞപ്താ മുനിഭിഃ സ്തോത്രൈർനിർവിണ്ണാത്മാനമബ്രുവൻ .
പ്രസന്നാഃ സ്മ മഹീപാല വരം വരയ സുവ്രത .. 9..

യജ്ഞേനാനേന രാജർഷേ വരം ജന്മ വിധീയതേ .
ദേവദേഹം നൃദേഹം വാ യത്തേ മനസി വാഞ്ഛിതം .. 10..

ദൃപ്തഃ കാമം പുരോധാസ്തേ മൃത്യുലോകേ യഥാസുഖം .
ഏവമുക്തോ നിമേരാത്മാ സന്തുഷ്ടസ്താനുവാച ഹ .. 11..

ന ദേഹേ മമ വാഞ്ഛാസ്തി സർവദൈവ വിനശ്വരേ .
വാസോ മേ സർവസത്ത്വാനാം ദൃഷ്ടാവസ്തു സുരോത്തമാഃ .. 12..

നേത്രേഷു സർവഭൂതാനാം വായുഭൂതശ്ചരാമ്യഹം .
ഏവമുക്താഃ സുരാസ്തത്ര നിമേരാത്മാനമബ്രുവൻ .. 13..

പ്രാർഥയ ത്വം മഹാരാജ ദേവീം സർവേശ്വരീം ശിവാം .
മഖേനാനേന സന്തുഷ്ടാ സാ തേഽഭീഷ്ടം വിധാസ്യതി .. 14..

സ ദേവൈരേവമുക്തസ്തു പ്രാർഥയാമാസ ദേവതാം .
സ്തോത്രൈർനാനാവിധൈർദിവ്യൈർഭക്ത്യാ ഗദ്ഗദയാ ഗിരാ .. 15..

പ്രസന്നാ സാ തദാ ദേവീ പ്രത്യക്ഷം ദർശനം ദദൗ .
കോടിസൂര്യപ്രതീകാശം രൂപം ലാവണ്യദീപിതം . 16
ദൃഷ്ട്വാ പ്രമുദിതാഃ സർവേ കൃതകൃത്യാശ്ച ചേതസി .
പ്രസന്നായാം ദേവതായാം രാജാ വവ്രേ വരം നൃപ .. 17..

ജ്ഞാനം തദ്വിമലം ദേഹി യേന മോക്ഷോ ഭവേദപി .
നേത്രേഷു സർവഭൂതാനാം നിവാസോ മേ ഭവേദിതി .. 18..

തതഃ പ്രസന്നാ ദേവേശീ പ്രോവാച ജഗദംബികാ .
ജ്ഞാനം തേ വിമലം ഭൂയാത്പ്രാരബ്ധസ്യാവശേഷതഃ .. 19..

നേത്രേഷു സർവഭൂതാനാം നിവാസോഽപി ഭവിഷ്യതി .
നിമിഷം യാന്തി ചക്ഷൂംഷി ത്വത്കൃതേനൈവ ദേഹിനാം .. 20..

തവ വാസാത്സനിമിഷാ മാനവാഃ പശവസ്തഥാ .
പതംഗാശ്ച ഭവിഷ്യന്തി പുനശ്ചാനിമിഷാഃ സുരാഃ .. 21..

ഇതി ദത്ത്വാ വരം തസ്മൈ തദാ ശ്രീവരദേവതാ .
ആമന്ത്ര്യ ച മുനീൻസർവാംസ്തത്രൈവാന്തർഹിതാഭവത് .. 22..

അന്തർഹിതായാം ദേവ്യാം തു മുനയസ്തത്ര സംസ്ഥിതാഃ .
വിചിന്ത്യ വിധിവത്സർവേ നിമേർദേഹം സമാഹരൻ .. 23..

അരണിം തത്ര സംസ്ഥാപ്യ മമന്ഥുർമന്ത്രവത്തദാ .

മന്ത്രഹോമൈർമഹാത്മാനഃ പുത്രഹേതോർനിമേരഥ .. 24..

അരണ്യാം മഥ്യമാനായാം പുത്രഃ പ്രാദുരഭൂത്തദാ .
സർവലക്ഷണസമ്പന്നഃ സാക്ഷാന്നിമിരിവാപരഃ .. 25..

അരണ്യാ മഥനാജ്ജാതസ്തസ്മാന്മിഥിരിതി സ്മൃതഃ .
യേനായം ജനകാജ്ജാതസ്തേനാസൗ ജനകോഽഭവത് .. 26..

വിദേഹസ്തു നിമിർജാതോ യസ്മാത്തസ്മാത്തദന്വയേ .
സമുദ്ഭൂതാസ്തു രാജാനോ വിദേഹാ ഇതി കീർതിതാഃ .. 27..

ഏവം നിമിസുതോ രാജാ പ്രഥിതോ ജനകോഽഭവത് .
നഗരീ നിർമിതാ തേന ഗംഗാതീരേ മനോഹരാ .. 28..

മിഥിലേതി സുവിഖ്യാതാ ഗോപുരാട്ടാലസംയുതാ .
ധനധാന്യസമായുക്താ ഹട്ടശാലാവിരാജിതാ .. 29..

വംശേഽസ്മിന്യേഽപി രാജാനസ്തേ സർവേ ജനകാസ്തഥാ .
വിഖ്യാതാ ജ്ഞാനിനഃ സർവേ വിദേഹാഃ പരികീർതിതാഃ .. 30..

ഏതത്തേ കഥിതം രാജന്നിമേരാഖ്യാനമുത്തമം .
ശാപാദ്യസ്യ വിദേഹത്വം വിസ്തരാദുദിതം മയാ .. 31..

രാജോവാച .
ഭഗവൻഭവതാ പ്രോക്തം നിമിശാപസ്യ കാരണം .
ശ്രുത്വാ സന്ദേഹമാപന്നം മനോ മേഽതീവ ചഞ്ചലം .. 32..

വസിഷ്ഠോ ബ്രാഹ്മണഃ ശ്രേഷ്ഠോ രാജ്ഞശ്ചൈവ പുരോഹിതഃ .
പുത്രഃ പങ്കജയോനേസ്തു രാജ്ഞാ ശപ്തഃ കഥം മുനിഃ .. 33..

ഗുരും ച ബ്രാഹ്മണം ജ്ഞാത്വാ നിമിനാ ന കൃതാ ക്ഷമാ .
യജ്ഞകർമ ശുഭം കൃത്വാ കഥം ക്രോധമുപാഗതഃ .. 34..

ജ്ഞാത്വാ ധർമസ്യ വിജ്ഞാനം കഥമിക്ഷ്വാകുസംഭവഃ .
ക്രോധസ്യ വശമാപന്നഃ ശപ്തവാൻബ്രാഹ്മണം ഗുരും .. 35..

വ്യാസ ഉവാച .
ക്ഷമാതിദുർലഭാ രാജൻപ്രാണിഭിരജിതാത്മഭിഃ .
ക്ഷമാവാന്ദുർലഭോ ലോകേ സുസമർഥോ വിശേഷതഃ .. 36..

സർവസംഗപരിത്യാഗീ മുനിർഭവതു താപസഃ .
നിദ്രാക്ഷുധോർവിജേതാ ച യോഗാഭ്യാസേ സുനിഷ്ഠിതഃ .. 37..

കാമഃ ക്രോധസ്തഥാ ലോഭോ ഹ്യഹങ്കാരശ്ചതുർഥകഃ .
ദുർജ്ഞേയാ ദേഹമധ്യസ്ഥാ രിപവസ്തേന സർവഥാ .. 38..

ന ഭൂതപൂർവഃ സംസാരേ ന ചൈവ വർതതേഽധുനാ .
ഭവിതാ ന പുമാൻകശ്ചിദ്യോ ജയേത രിപൂനിമാൻ .. 39..

ന സ്വർഗേ ന ച ഭൂലോകേ ബ്രഹ്മലോകേ ഹരേഃ പദേ .
കൈലാസേ നേദൃശഃ കശ്ചിദ്യോ ജയേത രിപൂനിമാൻ .. 40..

മുനയോ ബ്രഹ്മപുത്രാശ്ച തഥാന്യേ താപസോത്തമാഃ .
തേഽപി ഗുണത്രയാവിദ്ധാഃ കിം പുനർമാനവാ ഭുവി .. 41..

കപിലഃ സാംഖ്യവേത്താ ച യോഗാഭ്യാസരതഃ ശുചിഃ .
തേനാപി ദൈവയോഗാദ്ധി പ്രദഗ്ധാഃ സഗരാത്മജാഃ .. 42..

തസ്മാദ്രാജന്നഹങ്കാരാത്സഞ്ജാതം ഭുവനത്രയം .
കാര്യകാരണഭാവാത്തു തദ്വിയുക്തം കഥം ഭവേത് .. 43..

ബ്രഹ്മാ ഗുണത്രയാവിഷ്ടോ വിഷ്ണുശ്ചൈവാഥ ശങ്കരഃ .
പ്രഭവന്തി ശരീരേഷു തേഷാം ഭാവാഃ പൃഥക്പൃഥക് .. 44..

മാനവാനാം ച കാ വാർതാ സത്ത്വൈകാന്തവ്യവസ്ഥിതൗ .
ഗുണാനാം സങ്കരോ രാജൻസർവത്ര സമവസ്ഥിതഃ .. 45..

കദാചിത്സത്ത്വവൃദ്ധിഃ സ്യാത്കദാചിദ്രജസഃ കില .
കദാചിത്തമസോ വൃദ്ധിഃ സമഭാവഃ കദാചന .. 46..

നിർഗുണഃ പരമാത്മാസൗ നിർലേപഃ പരമോഽവ്യയഃ .
അലക്ഷ്യഃ സർവസത്ത്വാനാമപ്രമേയഃ സനാതനഃ .. 47..

തഥൈവ പരമാ ശക്തിർനിർഗുണാ ബ്രഹ്മസംസ്ഥിതാ .
ദുർജ്ഞേയാ ചാല്പമതിഭിഃ സർവഭൂതവ്യവസ്ഥിതിഃ .. 48..

പരാത്മനസ്തഥാ ശക്തേസ്തയോരൈക്യം സദൈവ ഹി .
അഭിന്നം തദ്വപുർജ്ഞാത്വാ മുച്യതേ സർവദോഷതഃ .. 49..

തജ്ജ്ഞാനാദേവ മോക്ഷഃ സ്യാദിതി വേദാന്തഡിണ്ഡിമഃ .
യോ വേദ സ വിമുക്തോഽസ്മിൻസംസാരേ ത്രിഗുണാത്മകേ .. 50..

ജ്ഞാനം തു ദ്വിവിധം പ്രോക്തം ശാബ്ദികം പ്രഥമം സ്മൃതം .
വേദശാസ്ത്രാർഥവിജ്ഞാനാത്തദ്ഭവേദ്ബുദ്ധിയോഗതഃ .. 51..

വികല്പാസ്തത്ര ബഹവോ ഭവന്തി മതികല്പിതാഃ .
(കുതർകകല്പിതാഃ കേചിത്സതർകകല്പിതാഃ പരേ .
വിതർകൈർവിഭ്രമോത്പത്തിർവിഭ്രമാദ്ബുദ്ധിഭ്രംശതാ .
ബുദ്ധിഭ്രംശാജ്ജ്ഞാനനാശഃ പ്രാണിനാം പരികീർതിതഃ .)
അനുഭവാഖ്യം ദ്വിതീയം തു ജ്ഞാനം തദ്ദുർലഭം നൃപ .. 52..

തത്തദാ പ്രാപ്യതേ തസ്യ വേത്തുഃ സംഗോ യദാ ഭവേത് .
ശബ്ദജ്ഞാനാന്ന കാര്യസ്യ സിദ്ധിർഭവതി ഭാരത .. 53..

തസ്മാന്നാനുഭവജ്ഞാനം സംഭവത്യതിമാനുഷം .
അന്തർഗതം തമശ്ഛേത്തും ശാബ്ദബോധോ ഹി ന ക്ഷമഃ .. 54..

യഥാ ന നശ്യതി തമഃ കൃതയാ ദീപവാർതയാ .
തത്കർമ യന്ന ബന്ധായ സാ വിദ്യാ യാ വിമുക്തയേ .. 55..

ആയാസായാപരം കർമ വിദ്യാന്യാ ശില്പനൈപുണം .
ശീലം പരഹിതത്വം ച കോപാഭാവഃ ക്ഷമാ ധൃതിഃ .. 56..

 സന്തോഷശ്ചേതി വിദ്യായാഃ പരിപാകോജ്ജ്വലം ഫലം .

വിദ്യയാ തപസാ വാപി യോഗാഭ്യാസേന ഭൂപതേ .. 57..

വിനാ കാമാദിശത്രൂണാം നൈവ നാശഃ കദാചന .
(മനസ്തു ചഞ്ചലം രാസ്വഭാവാദതിദുർഗ്രഹം .
തദ്വശഃ സർവഥാ പ്രാണീ ത്രിവിധോ ഭുവനത്രയേ .)
കാമക്രോധാദയോ ഭാവാശ്ചിത്തജാഃ പരികീർതിതാഃ .. 58..

തേ തദാ ന ഭവന്ത്യേവ യദാ വൈ നിർജിതം മനഃ .
തസ്മാത്തു നിമിനാ രാജന്ന ക്ഷമാ വിഹിതാ മുനൗ .. 59..

യഥാ യയാതിനാ പൂർവം കൃതാ ശുക്രേ കൃതാഗസി .
ഭൃഗുപുത്രേണ ശപ്തോഽപി യയാതിർനൃപസത്തമഃ .. 60..

ന ശശാപ മുനിം ക്രോധാജ്ജരാം രാജാ ഗൃഹീതവാൻ .
കശ്ചിത്സൗമ്യോ ഭവേത്കശ്ചിത്ക്രൂരോ ഭവതി പാർഥിവഃ .. 61..

സ്വഭാവഭേദാന്നൃപതേ കസ്യ ദോഷോഽത്ര കല്പ്യതേ .
ഹൈഹയാ ഭാർഗവാൻപൂർവം ധനലോഭാത്പുരോഹിതാൻ .. 62..

ബ്രാഹ്മണാന്മൂലതഃ സർവാംശ്ചിച്ഛിദുഃ ക്രോധമൂർച്ഛിതാഃ .
പാതകം പൃഷ്ഠതഃ കൃത്വാ ബ്രഹ്മഹത്യാസമുദ്ഭവം .. 63..

ഇതി ശ്രീമദ്ദേവീഭാഗവതേ മഹാപുരാണേഽഷ്ടാദശസാഹസ്ര്യാം സംഹിതായാം
ഷഷ്ഠസ്കന്ധേ ദേവീമഹിമ്നി നാനാഭാവവർണനം നാമ പഞ്ചദശോഽധ്യായഃ .. 6.15..

6.16 ഷോഡശോഽധ്യായഃ . ഹൈഹയൈർധനാഹരണേന സഹ ഭൃഗൂണാം വധവർണനം .

ജനമേജയ ഉവാച .
കുലേ കസ്യ സമുത്പന്നാഃ ക്ഷത്രിയാ ഹൈഹയാശ്ച തേ .
ബ്രഹ്മഹത്യാമനാദൃത്യ നിജഘ്നുർഭാർഗവാംശ്ച യേ .. 1..

വൈരസ്യ കാരണം തേഷാം കിം മേ ബ്രൂഹി പിതാമഹ .
നിമിത്തേന വിനാ ക്രോധം കഥം കുർവന്തി സത്തമാഃ .. 2..

വൈരം പുരോഹിതൈഃ സാർധം കസ്മാത്തേഷാമജായത .
നാല്പഹേതോർഹി തദ്വൈരം ക്ഷത്രിയാണാം ഭവിഷ്യതി .. 3..

അന്യഥാ ബ്രാഹ്മണാൻ പൂജ്യാൻകഥം ജഘ്നുരനാഗസഃ .
ബാഹുജാ ബലവന്തോഽപി പാപഭീതാഃ കഥം ന തേ .. 4..

സ്വല്പേഽപരാധേ കോ ഹന്യാദ്വാഡവാൻക്ഷത്രിയർഷഭഃ .
സന്ദേഹോ മേ മുനിശ്രേഷ്ഠ കാരണം വക്തുമർഹസി .. 5..

സൂത ഉവാച .
ഇതി പൃഷ്ടസ്തദാ തേന രാജ്ഞാ സത്യവതീസുതഃ .
ഉവാച പരമപ്രീതഃ കഥാം സംസ്മൃത്യ ചേതസാ .. 6..

വ്യാസ ഉവാച .
ശൃണു പാരിക്ഷിതേ വാർതാം ക്ഷത്രിയാണാം പുരാതനീം .
ആശ്ചര്യകാരിണീം സമ്യഗ്വിദിതാം ച പുരാ മയാ .. 7..

കാർതവീര്യേതി നാമ്നാഭൂദ്ധൈഹയഃ പൃഥിവീപതിഃ .
സഹസ്രബാഹുർബലവാനർജുനോ ധർമതത്പരഃ .. 8..

ദത്താത്രേയസ്യ ശിഷ്യോ॒ഭൂദവതാരോ ഹരേരിവ .
സിദ്ധഃ സർവാർഥദഃ ശാക്തോ ഭൃഗൂണാം യാജ്യ ഏവ സഃ .. 9..

യജ്വാ പരമധർമിഷ്ഠഃ സദാ ദാനപരായണഃ .
ദദൗ വിത്തം ഭൃഗുഭ്യോ॒സൗ കൃത്വാ യജ്ഞാനനേകശഃ .. 10..

ധനിനസ്തേ ദ്വിജാ ജാതാ ഭൃഗവോ നൃപദാനതഃ .
ഹയരത്നസമൃദ്ധ്യാഢ്യാഃ സഞ്ജാതാഃ പ്രഥിതാ ഭുവി .. 11..

സ്വര്യാതേ നൃപശാർദൂലേ കാർതവീര്യാർജുനേ പുനഃ .
ഹൈഹയാ നിർധനാ ജാതാഃ കാലേന മഹതാ നൃപ .. 12..

ധനകാര്യം സമുത്പന്നം ഹൈഹയാനാം കദാചന .
യാചിഷ്ണവോ॒ഭിജഗ്മുസ്താൻഭൃഗൂംസ്തേ ഹൈഹയാ നൃപ .. 13..

വിനയം ക്ഷത്രിയാഃ കൃത്വാപ്യയാചന്ത ധനം ബഹു .
ന ദദുസ്തേ॒തിലോഭാർതാ നാസ്തി നാസ്തീതിവാദിനഃ .. 14..

ഭൂമൗ ച നിദധുഃ കേചിദ്ഭൃഗവോ ധനമുത്തമം .
ദദുഃ കേചിദ്ദ്വിജാതിഭ്യോ ജ്ഞാത്വാ ക്ഷത്രിയതോ ഭയം .. 15..

കൃത്വാ സ്ഥാനാന്തരേ ദ്രവ്യം ബ്രാഹ്മണാ ഭയവിഹ്വലാഃ .
ത്യക്ത്വാ॒॒ശ്രമാന്യയുഃ സർവേ ഭൃഗവസ്തൃഷ്ണയാന്വിതാഃ .. 16..

യാജ്യാംശ്ച ദുഃഖിതാന്ദൃഷ്ട്വാ ന ദദുർലോഭമോഹിതാഃ .
പലായിത്വാ ഗതാഃ സർവേ ഗിരിദുർഗാനുപാശ്രിതാഃ .. 17..

തതസ്തേ ഹൈഹയാസ്താത ദുഃഖിതാഃ കാര്യഗൗരവാത് .
ഭൃഗൂണാമാശ്രമാഞ്ജഗ്മുർദ്രവ്യാർഥം ക്ഷത്രിയർഷഭാഃ .. 18..

ഭൃഗൂംസ്തു നിർഗതാന്വീക്ഷ്യ ശൂന്യാംസ്ത്യക്ത്വാ ഗൃഹാനഥ .
ചഖനുർഭൂതലം തത്ര ദ്രവ്യാർഥം ഹൈഹയാ ഭൃശം .. 19..

ഖനതാധിഗതം വിത്തം കേനചിദ്ഭൃഗുവേശ്മനി .
ദദൃശുഃ ക്ഷത്രിയാഃ സർവേ തദ്വിത്തം ശ്രമകർശിതാഃ .. 20..

യത്ര യത്ര സമുത്പന്നം ഭൂരി ദ്രവ്യം മഹീതലാത് .
തദാ തേ പാർശ്വഭാഗസ്ഥബ്രാഹ്മണാനാം ഗൃഹാണ്യപി .. 21..

നിർഭിദ്യ ഹൈഹയാ ദ്രവ്യം ദദൃശുർധനലിപ്സയാ .
ബ്രാഹ്മണാശ്ചുകുശഃ സർവേ ഭീതാശ്ച ശരണം ഗതാഃ .. 22..

അതിചിന്വത്സു വിപ്രാണാം ഭവനാന്നിഃസൃതം ബഹു .
നിജഘ്നുസ്താഞ്ഛരൈഃ കോപാദ്വാഡവാഞ്ഛരണാഗതാൻ .. 23..

യയുസ്തേ ഗിരിദുർഗാംശ്ച യത്ര വൈ ഭൃഗവഃ സ്ഥിതാഃ .
ആഗർഭാദനുകൃന്തന്തശ്ചേരുശ്ചൈവ മഹീമിമാം .. 24..

പ്രാപ്താൻപ്രാപ്താൻഭൃഗൂൻസർവാന്നിജഘ്നുർനിശിതൈഃ ശരൈഃ .
ആബാലവൃദ്ധാനപരാനവമന്യ ച പാതകം .. 25..

ഏവമുത്പാട്യമാനേഷു ഭാർഗവേഷു യതസ്തതഃ .
ഹന്യുർഗർഭാംശ്ച നാരീണാം ഗൃഹീത്വാ ഹൈഹയാ ഭൃശം .. 26..

രുരുദുസ്താഃ സ്ത്രിയഃ കാമം കുരര്യ ഇവ ദുഃഖിതാഃ .
ഗർഭാശ്ച കൃന്തിതാ യാസാം ക്ഷത്രിയൈഃ പാപനിശ്ചയൈഃ .. 27..

അന്യേഃപ്യാഹുശ്ച താന്ദൃപ്താന്മുനയസ്തീർഥവാസിനഃ .
മുഞ്ചന്തു ക്ഷത്രിയാഃ ക്രോധം ബ്രാഹ്മണേഷു ഭയാവഹം .. 28..

അയുക്തമേതദാരബ്ധം ഭവദ്ഭിഃ കർമ ഗർഹിതം .
യദ്ഗർഭാൻഭൃഗുപത്നീനാം നിഹന്യുഃ ക്ഷത്രിയർഷഭാഃ .. 29..

അത്യുഗ്രപുണ്യപാപാനാമിഹൈവ ഫലമാപ്നുയാത് .
തസ്മാജ്ജുഗുപ്സിതം കർമ ത്യക്തവ്യം ഭൂതിമിച്ഛതാ .. 30..

താനാഹുർഹൈഹയാഃ ക്രുദ്ധാ മുനീനഥ ദയാപരാൻ .
ഭവന്തഃ സാധവഃ സർവേ നാർഥജ്ഞാഃ പാപകർമണാം .. 31..

ഏഭിർഹൃതം ധനം സർവം പൂർവജാനാം മഹാത്മനാം .
വഞ്ചയിത്വാ ഛലാഭിജ്ഞൈർമാർഗേ പാടച്ചരൈരിവ .. 32..

ഏതേ പ്രതാരകാ ദംഭാസ്താദൃശാ ബകവൃത്തയഃ .
ഉത്പന്നേ ച മഹാകാര്യേ പ്രാർഥിതാ വിനയേന തേ .. 33..

ന ദദുഃ പ്രാർഥിതം വിപ്രാഃ പാദവൃദ്ധ്യാപി യാചിതാഃ .
നാസ്തീതിവാദിനഃ സ്തബ്ധാഃ ദുഃഖിതാന്വീക്ഷ്യ യാജ്യകാൻ .. 34..

ധനം പ്രാപ്തം കാർതവീര്യാദ്രക്ഷിതം കേന ഹേതുനാ .
ന കൃതാഃ ക്രതവഃ കിം തൈർദാനം ചാർഥിഷു ഭൂരിശഃ .. 35..

ന സഞ്ചിതവ്യം വിപ്രൈസ്തു ധനം ചാപി കദാചന .
യഷ്ടവ്യം വിധിവദ്ദേയം ഭോക്തവ്യം ച യഥാസുഖം .. 36..

ദ്രവ്യേ ചൗരഭയം പ്രോക്തം തഥാ രാജഭയം ദ്വിജാഃ .
വഹ്നേർഭയം മഹാഘോരം തഥാ ധൂർതഭയം മഹത് .. 37..

യേന കേനാപ്യുപായേന ധനം ത്യജതി രക്ഷകം .
അഥവാസൗ മൃതോ യാതി ദ്രവ്യം ത്യക്ത്വാ ഹ്യസദ്ഗതിം .. 38..

പാദവൃദ്ധ്യാ തഥാസ്മാഭിഃ പ്രാർഥിതം വിനയാന്വിതൈഃ .
തഥാപി ലോഭസന്ദിഗ്ധൈർന ദത്തം നഃ പുരോഹിതൈഃ .. 39..

ദാനം ഭോഗസ്തഥാ നാശോ ധനസ്യ ഗതിരീദൃശീ .
ദാനഭോഗൗ കൃതീനാം ച നാശഃ പാപാത്മനാം കില .. 40..

ന ദാതാ ന ച യോ ഭോക്താ കൃപണോ ഗുപ്തിതത്പരഃ .
രാജ്ഞാസൗ സർവഥാ ദണ്ഡ്യോ വഞ്ചകോ ദുഃഖഭാങ്നരഃ .. 41..

തസ്മാദ്വയം ഗുരൂനേതാന്വഞ്ചകാൻബ്രാഹ്മണാധമാൻ .
BACK TO TOP

ഹന്തും സമുദ്യതാഃ സർവേ ന ക്രോധവ്യം മഹാത്മഭിഃ .. 42..

വ്യാസ ഉവാച .
ഇത്യുക്ത്വാ ഹേതുമദ്വാക്യം താനാശ്വാസ്യ മുനീനഥ .
വിചേരുശ്ച വിചിന്വാനാ ഭൃഗുദാരാനനേകശഃ .. 43..

ഭയാർതാ ഭൃഗുപത്ന്യസ്തു ഹിമവന്തം ധരാധരം .
പ്രപേദിരേ രുദന്ത്യശ്ച വേപമാനാഃ കൃശാ ഭൃശം .. 44..

ഏവം തേ ഹൈഹയൈർവിപ്രാഃ പീഡിതാ ധനകാമുകൈഃ .
നിഹതാശ്ച യഥാകാമം സംരബ്ധൈഃ പാപകർമഭിഃ .. 45..

ലോഭ ഏവ മനുഷ്യാണാം ദേഹസംസ്ഥോ മഹാരിപുഃ .
സർവദുഃഖാകരഃ പ്രോക്തോ ദുഃഖദഃ പ്രാണനാശകഃ .. 46..

സർവപാപസ്യ മൂലം ഹി സർവദാ തൃഷ്ണയാന്വിതഃ .
വിരോധകൃത്ത്രിവർണാനാം സർവാർതേഃ കാരണം തഥാ .. 47..

ലോഭാത്ത്യജന്തി ധർമം വൈ കുലധർമം തഥൈവ ഹി .
മാതരം ഭ്രാതരം ഹന്തി പിതരം ബാന്ധവം തഥാ .. 48..

ഗുരും മിത്രം തഥാ ഭാര്യാം പുത്രം ച ഭഗിനീം തഥാ .
ലോഭാവിഷ്ടോ ന കിം കുര്യാദകൃത്യം പാപമോഹിതഃ .. 49..

ക്രോധാത്കാമാദഹങ്കാരാല്ലോഭ ഏവ മഹാരിപുഃ .
പ്രാണാംസ്ത്യജതി ലോഭേന കിം പുനഃ സ്യാദനാവൃതം .. 50..

പൂർവജാസ്തേ മഹാരാജ ധർമജ്ഞാഃ സത്പഥേ സ്ഥിതാഃ .
പാണ്ഡവാഃ കൗരവാശ്ചൈവ ലോഭേന നിധനം ഗതാഃ .. 51..

യത്ര ഭീഷ്മശ്ച ദ്രോണശ്ച കൃപഃ കർണശ്ച ബാഹ്ലികഃ .
ഭീമസേനോ ധർഭപുത്രസ്തഥൈവാർജുനകേശവൗ .. 52..

തഥാപി യുദ്ധമത്യുഗ്രം കൃതം തൈശ്ച പരസ്പരം .
കുടുംബകദനം ഭൂരി കൃതം ലോഭാതുരൈരിഹ .. 53..

ഹതോ ദ്രോണോ ഹതോ ഭീഷ്മസ്തഥൈവ പാണ്ഡവാത്മജാഃ .
ഭ്രാതരഃ പിതരഃ പുത്രാഃ സർവേ വൈ നിഹതാ രണേ .. 54..

തസ്മാല്ലോഭാഭിഭൂതസ്തു കിം ന കുര്യാന്നരഃ കില .
ഹൈഹയൈർനിഹതാഃ സർവേ ഭൃഗവഃ പാപബുദ്ധിഭിഃ .. 55..

ഇതി ശ്രീമദ്ദേവീഭാഗവതേ മഹാപുരാണേഽഷ്ടാദശസാഹസ്ര്യാം സംഹിതായാം ഷഷ്ഠസ്കന്ധേ ഹൈഹയൈർധനാഹരണേന സഹ ഭൃഗൂണാം വധവർണനം നാമ ഷോഡശോഽധ്യായഃ .. 6.16..

6.17 സപ്തദശോഽധ്യായഃ . ഹൈഹയാനാമുത്പത്തിപ്രസംഗേ രമാവിഷ്ണുസംവാദവർണനം .

ജനമേജയ ഉവാച .
കഥം താശ്ച സ്ത്രിയഃ സർവാ ഭൃഗൂണാം ദുഃഖസാഗരാത് .
മുക്താ വംശഃ പുനസ്തേഷാം ബ്രാഹ്മണാനാം സ്ഥിരോഽഭവത് .. 1..

ഹൈഹയൈഃ കിം കൃതം കാര്യം ഹത്വാ താൻബ്രാഹ്മണാനപി .
ക്ഷത്രിയൈർലോഭസംയുക്തൈഃ പാപാചാരൈർവദസ്വ തത് .. 2..

ന തൃപ്തിരസ്തി മേ ബ്രഹ്മൻ പിബതസ്തേ കഥാമൃതം .
പാവനം സുഖദം നൃണാം പരലോകേ ഫലപ്രദം .. 3..

വ്യാസ ഉവാച .
ശൃണു രാജൻപ്രവക്ഷ്യാമി കഥാം പാപപ്രണാശിനീം .
യഥാ സ്ത്രിയസ്തു താ മുക്താ ദുഃഖാത്തസ്മാദ്ദുരത്യയാത് .. 4..

ഭൃഗുപത്ന്യോ യദാ രാജൻ ഹിമവന്തം ഗിരിം ഗതാഃ .
ഭയത്രസ്താ വിഭഗ്നാശാ ഹൈഹയൈഃ പീഡിതാ ഭൃശം .. 5..

ഗൗരീം തത്ര തു സംസ്ഥാപ്യ മൃണ്മയീം സരിതസ്തടേ .
ഉപോഷണപരാശ്ചക്രുർനിശ്ചയം മരണം പ്രതി .. 6..

സ്വപ്നേ ഗത്വാ തദാ ദേവീ പ്രാഹ താഃ പ്രമദോത്തമാഃ .
യുഷ്മാസു മധ്യേ കസ്യാശ്ചിദ്ഭവിതാ ചോരുജഃ പുമാൻ .. 7..

മദംശശക്തിസംഭിന്നഃ സ വഃ കാര്യം വിധാസ്യതി .
ഇത്യാദിശ്യ പരാംബാ സാ പശ്ചാദന്തർഹിതാഭവത് .. 8..

ജാഗൃതാസ്തു തതഃ സർവാ മുദമാപുർവരാംഗനാഃ .
കാചിത്താസാം ഭയോദ്വിഗ്നാ കാമിനീ ചതുരാ ഭൃശം .. 9..

ദധാര ചോരുണൈകേന ഗർഭം സാ കുലവൃദ്ധയേ .
പലായനപരാ ദൃഷ്ടാ ക്ഷത്രിയൈർബ്രാഹ്മണീ യദാ .. 10..

വിഹ്വലാ തേജസാ യുക്താ തദാ തേ ദുദ്രുവുർഭൃശം .
ഗൃഹ്യതാം വധ്യതാം നാരീ സഗർഭാ യാതി സത്വരാ .. 11..

ഇതി ബ്രുവന്തഃ സമ്പ്രാപ്താഃ കാമിനീം ഖഡ്ഗപാണയഃ .
സാ ഭയാർതാ തു താന്ദൃഷ്ട്വാ രുരോദ സമുപാഗതാൻ .. 12..

ഗർഭസ്യ രക്ഷണാർഥം സാ ചുക്രോശാതിഭയാതുരാ .
രുദതീം മാതരം ശ്രുത്വാ ദീനാം പ്രാണവിവർജിതാം .. 13..

നിരാധാരാം ക്രന്ദമാനാം ക്ഷത്രിയൈർഭൃശതാപിതാം .
ഗൃഹീതാമിവ സിംഹേന സഗർഭാം ഹരിണീം യഥാ .. 14..

സാശ്രുനേത്രാം വേപമാനാം സങ്ക്രുധ്യ ബാലകസ്തദാ .
ഭിത്ത്വോരും നിർജഗാമാശു ഗർഭഃ സൂര്യ ഇവാപരഃ .. 15..

മുഷ്ണന്ദൃഷ്ടീഃ ക്ഷത്രിയാണാം തേജസാ ബാലകഃ ശുഭഃ .
ദർശനാദ്ബാലകസ്യാശു സർവേ ജാതാ വിലോചനാഃ .. 16..

ബഭ്രമുർഗിരിദുർഗേഷു ജന്മാന്ധാ ഇവ ക്ഷത്രിയാഃ .
ചിന്തിതം മനസാ സർവൈഃ കിമേതദിതി സാമ്പ്രതം .. 17..

സർവേ ചക്ഷുർവിഹീനാ യജ്ജാതാ സ്മ ബാലദർശനാത് .
ബ്രാഹ്മണ്യാസ്തു പ്രഭാവോഽയം സതീവ്രതബലം മഹത് .. 18..

ക്ഷണാദ്വാമോഘസങ്കല്പാഃ കിം കരിഷ്യന്തിദുഃഖിതാഃ .
ഇതി സഞ്ചിന്ത്യ മനസാ നേത്രഹീനാ നിരാശ്രയാഃ .. 19..

ബ്രാഹ്മണീം ശരണം ജഗ്മുർഹൈഹയാ ഗതചേതസഃ .
പ്രണേമുസ്താം ഭയത്രസ്താം കൃതാഞ്ജലിപുടാശ്ച തേ .. 20..

ഊചുശ്ചൈനാം ഭയോദ്വിഗ്നാം ദൃഷ്ട്യർഥം ക്ഷത്രിയർഷഭാഃ .
പ്രസീദ സുഭഗേ മാതഃ സേവകാസ്തേ വയം കില .. 21..

കൃതാപരാധാ രംഭോരു ക്ഷത്രിയാഃ പാപബുദ്ധയഃ .
ദർശനാത്തവ തന്വംഗി ജാതാഃ സർവേ വിലോചനാഃ .. 22..

മുഖം തേ നൈവ പശ്യാമോ ജന്മാന്ധാ ഇവ ഭാമിനി .
അദ്ഭുതം തേ തപോ വീര്യം കിം കുർമഃ പാപകാരിണഃ .. 23..

ശരണം തേ പ്രപന്നാഃ സ്മോ ദേഹി ചക്ഷൂംഷി മാനദേ .
അന്ധത്വം മരണാദുഗ്രം കൃപാം കർതും ത്വമർഹസി .. 24..

പുനർദൃഷ്ടിപ്രദാനേന സേവകാൻക്ഷത്രിയാൻകുരു .
ഉപരമ്യ ച ഗച്ഛേമ സഹിതാഃ പാപകർമണഃ .. 25..

അതഃ പരം ന കർതവ്യമീദൃശം കർമ കർഹിചിത് .
ഭാർഗവാണാം തു സർവേഷാം സേവകാഃ സ്മോ വയം കില .. 26..

അജ്ഞാനാദ്യത്കൃതം പാപം ക്ഷന്തവ്യം തത്ത്വയാധുനാ .
വൈരം നാതഃ പരം ക്വാപി ഭൃഗുഭിഃ ക്ഷത്രിയൈഃ സഹ .. 27..

കർതവ്യം ശപഥൈഃ സമ്യഗ്വർതിതവ്യം തു ഹൈഹയൈഃ .
സപുത്രാ ഭവ സുശ്രോണി പ്രണതാഃ സ്മോ വയം ച തേ .. 28..

പ്രസാദം കുരു കല്യാണി ന ദ്വിഷ്യാമഃ കദാചന .
വ്യാസ ഉവാച .
ഇതി തേഷാം വചഃ ശ്രുത്വാ ബ്രാഹ്മണീ വിസ്മയാന്വിതാ .. 29..

താനാഹ പ്രണതാന്ദുഃസ്ഥാനാശ്വാസ്യ ഗതലോചനാൻ .
ഗൃഹീതാ ന മയാ ദൃഷ്ടിര്യുഷ്മാകം ക്ഷത്രിയാഃ കില .. 30..

നാഹം രുഷാന്വിതാ സത്യം കാരണം ശൃണുതാദ്യ യത് .
അയം ച ഭാർഗവോ നൂനമൂരുജഃ കുപിതോഽദ്യ വഃ .. 31..

ചക്ഷൂംഷി തേന യുഷ്മാകം സ്തംഭിതാനി രുഷാവതാ .
സ്വബന്ധൂന്നിഹതാഞ്ജ്ഞാത്വാ ഗർഭസ്ഥാനപി ക്ഷത്രിയൈഃ .. 32..

അനാഗസോ ധർമപരാംസ്താപസാന്ധനകാമ്യയാ .
ഗർഭാനപി യദാ യൂയം ഭൃഗൂനഘ്നംസ്തു പുത്രകാഃ .. 33..

തദായമൂരുണാ ഗർഭോ മയാ വർഷശതം ധൃതഃ .
ഷഡംഗശ്ചാഖിലോ വേദോ ഗൃഹീതോഽനേന ചാഞ്ജസാ .. 34..

ഗർഭസ്ഥേനാപി ബാലേന ഭൃഗുവംശവിവൃദ്ധയേ .
സോഽപി പിതൃവധാന്നൂനം ക്രോധേദ്ധോ ഹന്തുമിച്ഛതി .. 35..

ഭഗവത്യാഃ പ്രസാദേന ജാതോഽയം മമ ബാലകഃ .
തേജസാ യസ്യ ദിവ്യേന ചക്ഷൂംഷി മുഷിതാനി വഃ .. 36..

തസ്മാദൗർവം സുതം മേഽദ്യ യാചധ്വം വിനയാന്വിതാഃ .
പ്രണിപാതേന തുഷ്ടോഽസൗ ദൃഷ്ടിം വഃ പ്രതിമോക്ഷ്യതി .. 37..

വ്യാസ ഉവാച .
തച്ഛ്രുത്വാ വചനം തസ്യാ ഹൈഹയാസ്തുഷ്ടുവുശ്ച തം .
പ്രണേമുർവിനയോപേതാ ഊരുജം മുനിസത്തമം .. 38..

സ സന്തുഷ്ടോ ബഭൂവാഥ താനുവാച വിചക്ഷുഷഃ .
ഗച്ഛധ്വം സ്വഗൃഹാൻഭൂപാ മമാഖ്യാനകൃതം വചഃ .. 39..

അവശ്യംഭാവിഭാവാസ്തേ ഭവന്തി ദേവനിർമിതാഃ .
നാത്ര ശോകസ്തു കർതവ്യഃ പുരുഷേണ വിജാനതാ .. 40..

പൂർവവദ്ദൃഷയഃ സർവേ പ്രാപ്നുവന്തു യഥാസുഖം .
വ്രജന്തു വിഗതക്രോധാ ഭവനാനി യഥാസുഖം .. 41..

ഇതി തേന സമാദിഷ്ടാ ഹൈഹയാഃ പ്രാപ്തലോചനാഃ .
ഔർവമാമന്ത്ര്യ ജഗ്മുസ്തേ സദനാനി യഥാരുചി .. 42..

ബ്രാഹ്മണീ തം സുതം ദിവ്യം ഗൃഹീത്വാ സ്വാശ്രമം ഗതാ .
പാലയാമാസ ഭൂപാല തേജസ്വിനമതന്ദ്രിതാ .. 43..

ഏവം തേ കഥിതം രാജൻ ഭൃഗൂണാം തു വിനാശനം .
ലോഭാവിഷ്ടൈഃ ക്ഷത്രിയൈശ്ച യത്കൃതം പാതകം കില .. 44..

ജനമേജയ ഉവാച .
ശ്രുതം മയാ മഹത്കർമ ക്ഷത്രിയാണാഞ്ച ദാരുണം .
കാരണം ലോഭ ഏവാത്ര ദുഃഖദശ്ചോഭയോസ്തു സഃ .. 45..

കിഞ്ചിത്പ്രഷ്ടുമിഹേച്ഛാമി സംശയം വാസവീസുത .
ഹൈഹയാസ്തേ കഥം നാമ്നാ ഖ്യാതാ ഭുവി നൃപാത്മജാഃ .. 46..

യദോസ്തു യാദവാഃ കാമം ഭരതാദ്ഭാരതാസ്തഥാ .
ഹൈഹയഃ കോഽപി രാജാഭൂത്തേഷാം വംശേ പ്രതിഷ്ഠിതഃ .. 47..

തദഹം ശ്രോതുമിച്ഛാമി കാരണം കരുണാനിധേ .
ഹൈഹയാസ്തേ കഥം ജാതാഃ ക്ഷത്രിയാഃ കേന കർമണാ .. 48..

വ്യാസ ഉവാച .
ഹൈഹയാനാം സമുത്പത്തിം ശൃണു ഭൂപ സവിസ്തരാം .
പുരാതനീം സുപുണ്യാം ച കഥാം പാപപ്രണാശിനീം .. 49..

കസ്മിംശ്ചിത്സമയേ ഭൂപ സൂര്യപുത്രഃ സുശോഭനഃ .
രേവന്തേതി ച വിഖ്യാതോ രൂപവാനമിതപ്രഭഃ .. 50..

ഉച്ചൈഃശ്രവസമാരുഹ്യ ഹയരത്നം മനോഹരം .
ജഗാമ വിഷ്ണുസദനം വൈകുണ്ഠം ഭാസ്കരാത്മജഃ .. 51..

ഭഗവദ്ദർശനാകാങ്ക്ഷീ ഹയാരൂഢോ യദാഗതഃ .
ഹയസ്ഥസ്തു തദാ ദൃഷ്ടോ ലക്ഷ്മ്യാസൗ രവിനന്ദനഃ .. 52..

രമാ വീക്ഷ്യ ഹയം ദിവ്യം ഭ്രാതരം സാഗരോദ്ഭവം .
രൂപേണ വിസ്മിതാ തസ്യ തസ്ഥൗ സ്തംഭിതലോചനാ .. 53..

ഭഗവാനപി തം ദൃഷ്ട്വാ ഹയാരൂഢം മനോഹരം .
ആഗച്ഛന്തം രമാം വിഷ്ണുഃ പപ്രച്ഛ പ്രണയാത്പ്രഭുഃ .. 54..

കോഽയമായാതി ചാർവംഗി ഹയാരൂഢ ഇവാപരഃ .
സ്മരതേജസ്തനുഃ കാന്തേ മോഹയൻഭുവനത്രയം .. 55..

പ്രേക്ഷമാണാ തദാ ലക്ഷ്മീസ്തച്ചിത്താ ദൈവയോഗതഃ .
നോവാച വചനം കിഞ്ചിത്പൃഷ്ടാപി ച പുനഃ പുനഃ .. 56..

വ്യാസ ഉവാച .
അശ്വാസക്തമതിം വീക്ഷ്യ കാമിനീമതിമോഹിതാം .
പശ്യന്തീം പരമപ്രേമ്ണാ ചഞ്ചലാക്ഷീം ച ചഞ്ചലാം .. 57..

താമാഹ ഭഗവാൻകുദ്ധഃ കിം പശ്യസി സുലോചനേ .
മോഹിതാ ച ഹരിം ദൃഷ്ട്വാ പൃഷ്ടാ നൈവാഭിഭാഷസേ .. 58..

സർവത്ര രമസേ യസ്മാദ്രമാ തസ്മാദ്ഭവിഷ്യസി .
ചഞ്ചലത്വാച്ചലേത്യേവം സർവദൈവ ന സംശയഃ .. 59..

പ്രാകൃതാ ച യഥാ നാരീ നൂനം ഭവതി ചഞ്ചലാ .
തഥാ ത്വമപി കല്യാണി സ്ഥിരാ നൈവ കദാചന .. 60..

ത്വം ഹയം മത്സമീപസ്ഥാ സമീക്ഷ്യ യദി മോഹിതാ .
വഡവാ ഭവ വാമോരു മർത്യലോകേഽതിദാരുണേ .. 61..

ഇതി ശപ്താ രമാ ദേവീ ഹരിണാ ദൈവയോഗതഃ .
രുരോദ വേപമാനാ സാ ഭയഭീതാതിദുഃഖിതാ .. 62..

തമുവാച രമാനാഥ ശങ്കിതാ ചാരുഹാസിനീ .
പ്രണമ്യ ശിരസാ ദേവം സ്വപതിം വിനയാന്വിതാ .. 63..

ദേവദേവ ജഗന്നാഥ കരുണാകര കേശവ .
സ്വല്പേഽപരാധേ ഗോവിന്ദ കസ്മാച്ഛാപം ദദാസി മേ .. 64..

ന കദാചിന്മയാ ദൃഷ്ടഃ ക്രോധസ്തേ ഹീദൃശഃ പ്രഭോ .
ക്വ ഗതസ്തേ മയി സ്നേഹഃ സഹജോ ന തു നശ്വരഃ .. 65..

വജ്രപാതസ്തു ശത്രൗ വൈ കർതവ്യോ ന സുഹൃജ്ജനേ .
സദാഹം വരയോഗ്യാ തേ ശാപയോഗ്യാ കഥം കൃതാ .. 66..

പ്രാണാംസ്ത്യക്ഷ്യാമി ഗോവിന്ദ പശ്യതോഽദ്യ തവാഗ്രതഃ .
കഥം ജീവേ ത്വയാ ഹീനാ വിരഹാനലതാപിതാ .. 67..

പ്രസാദം കുരു ദേവേശ ശാപാദസ്മാത്സുദാരുണാത് .
കദാ മുക്താ സമീപം തേ പ്രാപ്നോമി സുഖദം വിഭൗ .. 68..

ഹരിരുവാച .
യദാ തേ ഭവിതാ പുത്രഃ പൃഥിവ്യാം മത്സമഃ പ്രിയേ .
തദാ മാം പ്രാപ്യ തന്വംഗി സുഖിതാ ത്വം ഭവിഷ്യസി .. 69..

ഇതി ശ്രീമദ്ദേവീഭാഗവതേ മഹാപുരാണേഽഷ്ടാദശസാഹസ്ര്യാം സംഹിതായാം ഷഷ്ഠസ്കന്ധേ ഹൈഹയാനാമുത്പത്തിപ്രസംഗേ രമാവിഷ്ണുസംവാദവർണനം നാമ സപ്തദശോഽധ്യായഃ .. 6.

6.18 അഷ്ടാദശോഽധ്യായഃ . ശിവപ്രസാദേന ലക്ഷ്മീദ്വാരാ ഭഗവത്യാഃ സമാരാധനവർണനം .

ജനമേജയ ഉവാച .
ഇതി ശപ്താ ഭഗവതാ സിന്ധുജാ കോപയോഗതഃ .
കഥം സാ വഡവാ ജാതാ രേവന്തേന ച കിം കൃതം .. 1..

കസ്മിന്ദേശേഽബ്ധിജാ ദേവീ വഡവാരൂപധാരിണീ .
സംസ്ഥിതൈകാകിനീ ബാലാ പരോഷിത്പതികാ യഥാ .. 2..

കാലം കിയന്തമായുഷ്മൻ വിയുക്താ പതിനാ രമാ .
സംസ്ഥിതാ വിജനേഽരണ്യേ കിം കൃതം ച തയാ പുനഃ .. 3..

സമാഗമം കദാ പ്രാപ്താ വാസുദേവസ്യ സിന്ധുജാ .
പുത്രഃ കഥം തയാ പ്രാപ്തോ നാരായണവിയുക്തയാ .. 4..

ഏതദ്വൃത്താന്തമാര്യേശ കഥയസ്വ സവിസ്തരം .
ശ്രോതുകാമോഽസ്മി വിപ്രേന്ദ്ര കഥാഖ്യാനമനുത്തമം .. 5..

സൂത ഉവാച .
ഇതി പൃഷ്ടസ്തദാ വ്യാസഃ പരീക്ഷിത്തനയേന വൈ .
കഥയാമാസ ഭോ വിപ്രാഃ കഥാമേതാം സുവിസ്തരാം .. 6..

വ്യാസ ഉവാച .
ശൃണു രാജൻ പ്രവക്ഷ്യാമി കഥാം പൗരാണികീം ശുഭാം .
പാവനീം സുഖദാം കർണേ വിശദാക്ഷരസംയുതാം .. 7..

രേവന്തസ്തു രമാം ദൃഷ്ട്വാ ശപ്താ ദേവേന കാമിനീം .
ഭയാർതഃ പ്രയയൗ ദൂരാത്പ്രണമ്യ ജഗതാം പതിം .. 8..

പിതുഃ സകാശം ത്വരിതോ വീക്ഷ്യ കോപം ജഗത്പതേഃ .
നിവേദയാമാസ കഥാം ഭാസ്കരായ സ ശാപജാം .. 9..

ദുഃഖിതാ സാ രമാ ദേവീ പ്രണമ്യ ജഗദീശ്വരം .
ആജ്ഞപ്താ മാനുഷം ലോകം പ്രാപ്താ കമലലോചനാ .. 10..

സൂര്യപത്ന്യാ തപസ്തപ്തം യത്ര പൂർവം സുദാരുണം .
തത്രൈവ സാ യയാവാശു വഡവാരൂപധാരിണീ .. 11..

കാലിന്ദീതമസാസംഗേ സുപർണാക്ഷസ്യ ചോത്തരേ .
സർവകാമപ്രദേ സ്ഥാനേ സുരമ്യവനമണ്ഡിതേ .. 12..

തത്ര സ്ഥിതാ മഹാദേവം ശങ്കരം വാഞ്ഛിതപ്രദം .
 ദധ്യൗ ചൈകേന മനസാ ശൂലിനം ചന്ദ്രശേഖരം .. 13..

പഞ്ചാനനം ദശഭുജം ഗൗരീദേഹാർധധാരിണം .
കർപൂരഗൗരദേഹാഭം നീലകണ്ഠം ത്രിലോചനം .. 14..

വ്യാഘ്രാജിനധരം ദേവം ഗജചർമോത്തരീയകം .
കപാലമാലാകലിതം നാഗയജ്ഞോപവീതിനം .. 15..

സാഗരസ്യ സുതാ കൃത്വാ ഹയീരൂപം മനോഹരം .
തസ്മിംസ്തീർഥേ രമാദേവീ ചകാര ദുശ്ചരം തപഃ .. 16..

ധ്യായമാനാ പരം ദേവം വൈരാഗ്യം സമുപാശ്രിതാ .
ദിവ്യം വർഷസഹസ്രം തു ഗതം തത്ര മഹീപതേ .. 17..

തതസ്തുഷ്ടോ മഹാദേവോ വൃഷാരൂഢസ്ത്രിലോചനഃ .
പ്രത്യക്ഷോഽഭൂന്മഹേശാനഃ പാർവതീസഹിതഃ പ്രഭുഃ .. 18..

തത്രൈത്യ സഗണഃ ശംഭുസ്താമാഹ ഹരിവല്ലഭാം .
തപസ്യന്തീം മഹാഭാഗാമശ്വിനീരൂപധാരിണീം .. 19..

കിം തപസ്യസി കല്യാണി ജഗന്മാതർവദസ്വ മേ .
സർവാർഥദഃ പതിസ്തേഽസ്തി സർവലോകവിധായകഃ .. 20..

ഹരിം ത്യക്ത്വാദ്യ മാം കസ്മാത്സ്തൗഷി ദേവി ജഗത്പതിം .
വാസുദേവം ജഗന്നാഥം ഭുക്തിമുക്തിപ്രദായകം .. 21..

വേദോക്തം വചനം കാര്യം നാരീണാം ദേവതാ പതിഃ .
നാന്യസ്മിൻസർവഥാ ഭാവഃ കർതവ്യഃ കർഹിചിത്ക്വചിത് .. 22..

പതിശുശ്രൂഷണം സ്ത്രീണാം ധർമ ഏവ സനാതനഃ .
യാദൃശസ്താദൃശഃ സേവ്യഃ സർവഥാ ശുഭകാമ്യയാ .. 23..

നാരായണസ്തു സർവേഷാം സേവ്യോ യോഗ്യഃ സദൈവ ഹി .
തം ത്യക്ത്വാ ദേവദേവേശം കിം മാം ധ്യായസി സിന്ധുജേ .. 24..

ലക്ഷ്മീരുവാച .
ആശുതോഷ മഹേശാന ശപ്താഹം പതിനാ ശിവ .
മാം സമുദ്ധര ദേവേശ ശാപാദസ്മാദ്ദയാനിധേ .. 25..

തദോക്തം ഹരിണാ ശംഭോ ശാപാനുഗ്രഹകാരണം .
വിജ്ഞപ്തേന മയാ കാമം ദയായുക്തേന വിഷ്ണുനാ .. 26..

യദാ തേ ഭവിതാ പുത്രസ്തദാ ശാപസ്യ മോക്ഷണം .
ഭവിഷ്യതി ച വൈകുണ്ഠവാസസ്തേ കമലാലയേ .. 27..

ഇത്യുക്താഹം തപസ്തപ്തുമാഗതാസ്മി തപോവനേ .
ആരാധിതോ മയാ ദേവ ത്വം സർവാർഥപ്രദായകഃ .. 28..

പതിസംഗം വിനാ പുത്രം ദേവദേവ ലഭേ കഥം .
സ തു തിഷ്ഠതി വൈകുണ്ഠേ ത്യക്ത്വാ വാമാമനാഗസം .. 29..

വരം മേ ദേഹി ദേവേശ യദി തുഷ്ടോഽസി ശങ്കര .
തവ തസ്യ ദ്വിധാ ഭാവോ നാസ്തി നൂനം കദാചന .. 30..

മയൈതദ്ഗിരിജാകാന്ത ജ്ഞാതം പത്യുഃ പുരോ ഹര .
യസ്ത്വം യോഽസൗ പുനര്യോഽസൗ സ ത്വം നാസ്ത്യത്ര സംശയഃ .. 31..

ഏകത്വം ച മയാ ജ്ഞാത്വാ മയാ തേ സ്മരണം കൃതം .
അന്യഥാ മമ ദോഷസ്ത്വാമാശ്രയന്ത്യാ ഭവേച്ഛിവ .. 32..

ശിവ ഉവാച .
കഥം ജ്ഞാതസ്ത്വയാ ദേവി മമ തസ്യ ച സുന്ദരി .
ഐക്യഭാവോ ഹരേർനൂനം സത്യം മേ വദ സിന്ധുജേ .. 33..

ഏകത്വം ച ന ജാനന്തി ദേവാശ്ച മുനയസ്തഥാ .
ജ്ഞാനിനോ വേദതത്ത്വജ്ഞാഃ കുതർകോപഹതാഃ കില .. 34..

മദ്ഭക്താ വാസുദേവസ്യ നിന്ദകാ ബഹവസ്തഥാ .
വിഷ്ണഭക്താസ്തു ബഹവോ മമ നിന്ദാപരായണാഃ .. 35..

ഭവന്തി കാലഭേദേന കലൗ ദേവി വിശേഷതഃ .
കഥം ജ്ഞാതസ്ത്വയാ ഭദ്രേ ദുർജ്ഞേയോ ഹ്യകൃതാത്മഭിഃ .. 36..

സർവഥാ ത്വൈക്യഭാവസ്തു ഹരേർമമ ച ദുർലഭഃ .
വ്യാസ ഉവാച .
ഇതി സാ ശംഭുനാ പൃഷ്ടാ തുഷ്ടേന ഹരിവല്ലഭാ .. 37..

വൃത്താന്തം തസ്യ വിജ്ഞാതം പ്രവക്തുമുപചക്രമേ .
ശിവം പ്രതി രമാ തത്ര പ്രസന്നവദനാ ഭൃശം .. 38..

ലക്ഷ്മീരുവാച .
ഏകദാ ദേവദേവേശ വിഷ്ണുർധ്യാനപരോ രഹഃ .
ദൃഷ്ടോ മയാ തപഃ കുർവൻപദ്മാസനഗതോ യദാ .. 39..

തദാഹം വിസ്മിതാ ദേവം തമപൃച്ഛം പതിം കില .
പ്രബുദ്ധം സുപ്രസന്നം ച ജ്ഞാത്വാ വിനയപൂർവകം .. 40..

ദേവദേവ ജഗന്നാഥ യദാഹം നിർഗതാർണവാത് .
മഥ്യമാനാത്സുരൈർദൈത്യൈഃ സർവൈർബ്രഹ്മാദിഭിഃ പ്രഭോ .. 41..

വീക്ഷിതാശ്ച മയാ സർവേ പതികാമനയാ തദാ .
വൃതസ്ത്വം സർവദേവേഭ്യഃ ശ്രേഷ്ഠോഽസീതി വിനിശ്ചയാത് .. 42..

ത്വം കം ധ്യായസി സർവേശ സംശയോഽയം മഹാന്മമ .
പ്രിയോഽസി കൈടഭാരേ മേ കഥയസ്വ മനോഗതം .. 43..

വിഷ്ണുരുവാച .
ശൃണു കാന്തേ പ്രവക്ഷ്യാമി യം ധ്യായാമി സുരോത്തമം .
ആശുതോഷം മഹേശാനം ഗിരിജാവല്ലഭം ഹൃദി .. 44..

കദാചിദ്ദേവദേവോ മാം ധ്യായത്യമിതവിക്രമഃ .
ധ്യായാമ്യഹം ച ദേവേശം ശങ്കരം ത്രിപുരാന്തകം .. 45..

ശിവസ്യാഹം പ്രിയഃ പ്രാണഃ ശങ്കരസ്തു തഥാ മമ .
ഉഭയോരന്തരം നാസ്തി മിഥഃ സംസക്തചേതസോഃ .. 46..

നരകം യാന്തി തേ നൂനം യേ ദ്വിഷന്തി മഹേശ്വരം .
ഭക്താ മമ വിശാലാക്ഷി സത്യമേതദ്ബ്രവീമ്യഹം .. 47..

ഇത്യുക്തം ദേവദേവേന വിഷ്ണുനാ പ്രഭവിഷ്ണുനാ .
ഏകാന്തേ കില പൃഷ്ടേന മയാ ശൈലസുതാപ്രിയ .. 48..

തസ്മാത്ത്വാം വല്ലഭം വിഷ്ണോർജ്ഞാത്വാ ധ്യാതവതീ ഹ്യഹം .
തഥാ കുരു മഹേശാന യഥാ മേ പ്രിയസംഗമഃ .. 49..

വ്യാസ ഉവാച .
ഇതി ശ്രിയോ വചഃ ശ്രുത്വാ പ്രത്യുവാച മഹേശ്വരഃ .
താമാശ്വാസ്യ പ്രിയൈർവാക്യൈര്യഥാർഥം വാക്യകോവിദഃ .. 50..

സ്വസ്ഥാ ഭവ പൃഥുശ്രോണി തുഷ്ടോഽഹം തപസാ തവ .
സമാഗമസ്തേ പതിനാ ഭവിഷ്യതി ന സംശയഃ .. 51..

അത്രൈവ ഹയരൂപേണ ഭഗവാഞ്ജഗദീശ്വരഃ .
ആഗമിഷ്യതി തേ കാമം പൂർണം കർതും മയേരിതഃ .. 52..

തഥാഹം പ്രേരയിഷ്യാമി തം ദേവം മധുസൂദനം .
യഥാസൗ ഹയരൂപേണ ത്വാമേഷ്യതി മദാതുരഃ .. 53..

പുത്രസ്തേ ഭവിതാ സുഭ്രു നാരായണസമഃ ക്ഷിതൗ .
ഭവിഷ്യതി സ ഭൂപാലഃ സർവലോകനമസ്കൃതഃ .. 54..

സുതം പ്രാപ്യ മഹാഭാഗേ ത്വം തേന പതിനാ സഹ .
ഗന്താസി ദേവി വൈകുണ്ഠം പ്രിയാ തസ്യ ഭവിഷ്യസി .. 55..

ഏകവീരേതി നാമ്നാസൗ ഖ്യാതിം യാസ്യതി തേ സുതഃ .
തസ്മാത്തു ഹൈഹയോ വംശോ ഭുവി വിസ്താരമേഷ്യതി .. 56..

പരം തു വിസ്മൃതാസി ത്വം ഹൃദിസ്ഥാം പരമേശ്വരീം .
മദാന്ധാ മത്തചിത്താ ച തേന തേ ഫലമീദൃശം .. 57..

അതസ്തദ്ദോഷശാന്ത്യർഥം ഹൃദിസ്ഥാം പരദേവതാം .
ശരണം യാഹി സർവാത്മഭാവേന ജലധേഃ സുതേ .. 58..

അന്യഥാ തവ ചിത്തം തു കഥം ഗച്ഛേദ്ധയോത്തമേ .
വ്യാസ ഉവാച .
ഇതി ദത്ത്വാ വരം ദേവ്യൈ ഭഗവാഞ്ഛൈലജാപതിഃ .. 59..

അന്തർധാനം ഗതഃ സാക്ഷാദുമയാ സഹിതഃ ശിവഃ .
സാപി തത്രൈവ ചാർവംഗീ സംസ്ഥിതാ കമലാസനാ .. 60..

ധ്യായന്തീ ചരണാംഭോജം ദേവ്യാഃ പരമശോഭനം .
ദേവാസുരശിരോരത്നനിഘൃഷ്ടനഖമണ്ഡലം .. 61..

പ്രേമഗദ്ഗദയാ വാചാ തുഷ്ടാവ ച മുഹുർമുഹുഃ .
പ്രതീക്ഷമാണാ ഭർതാരം ഹയരൂപധരം ഹരിം .. 62..

 ഇതി ശ്രീമദ്ദേവീഭാഗവതേ മഹാപുരാണേഽഷ്ടാദശസാഹസ്ര്യാം സംഹിതായാം ഷഷ്ഠ

ശിവപ്രസാദേന ലക്ഷ്മീദ്വാരാ ഭഗവത്യാഃ സമാരാധനവർണനം നാമാഷ്ടാദശോഽധ്യായഃ .. 6.18..

6.19 ഏകോനവിംശോഽധ്യായഃ . പുത്രജന്മാനന്തരം സ്വസ്വരൂപേണ വൈകുണ്ഠഗമനവർണനം .

വ്യാസ ഉവാച .
തസ്യൈ ദത്ത്വാ വരം ശംഭുഃ കൈലാസം ത്വരിതോ യയൗ .
രമ്യം ദേവഗണൈർജുഷ്ടമപ്സരോഭിശ്ച മണ്ഡിതം .. 1..

തത്ര ഗത്വാ ചിത്രരൂപം ഗണം കാര്യവിശാരദം .
പ്രേഷയാമാസ വൈകുണ്ഠേ ലക്ഷ്മീകാര്യാർഥസിദ്ധയേ .. 2..

ശിവ ഉവാച .
ചിത്രരൂപ ഹരിം ഗത്വാ ബ്രൂഹി ത്വം വചനാന്മമ .
യഥാസൗ ദുഃഖിതാം പത്നീം വിശോകാം ച കരിഷ്യതി .. 3..

ഇത്യുക്തശ്ചിത്രരൂപോഽഥ നിർജഗാമ ത്വരാന്വിതഃ .
വൈകുണ്ഠം പരമം സ്ഥാനം വൈഷ്ണവൈശ്ച ഗണൈർവൃതം .. 4..

നാനാദ്രുമഗണാകീർണം വാപീശതവിരാജിതം .
സഞ്ജുഷ്ടം ഹംസകാരണ്ഡമയൂരശുകകോകിലൈഃ .. 5..

ഉച്ചപ്രാസാദസംയുക്തം പതാകാഭിരലങ്കൃതം .
നൃത്യഗീതകലാപൂർണം മന്ദാരദ്രുമസംയുതം .. 6..

ബകുലാശോകതിലകചമ്പകാലിവിമണ്ഡിതം .
കൂജിതൈർവിഹഗാനാം തു കർണാഹ്ലാദകരൈര്യുതം .. 7..

സംവീക്ഷ്യ ഭവനം വിഷ്ണോർദ്വാസ്ഥൗ പ്രാഹ പ്രണമ്യ ച .
ജയവിജയനാമാനൗ വേത്രപാണീ സ്ഥിതാവുഭൗ .. 8..

ചിത്രരൂപ ഉവാച .
ഭോ നിവേദയത ശീഘ്രം ഹരയേ പരമാത്മനേ .
ദൂതം പ്രാപ്യം ഹരസ്യാത്ര പ്രേരിതം ശൂലപാണിനാ .. 9..

തച്ഛ്രുത്വാ വചനം തസ്യ ജയഃ പരമബുദ്ധിമാൻ .
ഗത്വാ ഹരിം പ്രണമ്യാഹ കൃതാഞ്ജലിപുടഃ പുരഃ .. 10..

ദേവദേവ രമാകാന്ത കരുണാകര കേശവ .
ദ്വാരി തിഷ്ഠതി ദൂതോഽത്ര ശങ്കരസ്യ സമാഗതഃ .. 11..

ആജ്ഞാപയ പ്രവേഷ്ടവ്യോ ന വേതി ഗരുഡധ്വജ .
ചിത്രരൂപധരോഽപ്യസ്തി ന ജാനേ കാര്യഗൗരവം .. 12..

ഇത്യാകർണ്യ ഹരിഃ പ്രാഹ ജയം പ്രജ്ഞാതകാരണഃ .
പ്രവേശയാത്ര രുദ്രസ്യ ഭൃത്യം സമയസംസ്ഥിതം .. 13..

ഇത്യാകർണ്യ ജയസ്തൂർണം ഗത്വാ തം പരമാദ്ഭുതം .
ഏഹീത്യാകാരയാമാസ ജയഃ ശങ്കരസേവകം .. 14..

പ്രവേശിതോ ജയേനാഥ ചിത്രരൂപസ്തഥാകൃതിഃ .

പ്രണമ്യ ദണ്ഡവദ്വിഷ്ണും കൃതാഞ്ജലിപുടഃ സ്ഥിതഃ .. 15..

ദൃഷ്ട്വാ തം വിസ്മയം പ്രാപ ഭഗവാൻ ഗരുഡധ്വജഃ .
ചിത്രരൂപധരം ശംഭോഃ സേവകം വിനയാന്വിതം .. 16..

പപ്രച്ഛ തം സ്മിതം കൃത്വാ ചിത്രരൂപം രമാപതിഃ .
കുശലം ദേവദേവസ്യ സകുടുംബസ്യ ചാനഘ .. 17..

കസ്മാത്ത്വം പ്രേഷിതോഽസ്യത്ര ബ്രൂഹികാര്യം ഹരസ്യ കിം .
അഥവാ ദേവതാനാം ച കിഞ്ചിത്കാര്യം സമുത്ഥിതം .. 18..

ദൂത ഉവാച .
കിമജ്ഞാതം തവാസ്തീഹ സംസാരേ ഗരുഡധ്വജ .
വർതമാനം ത്രികാലജ്ഞ യദഹം പ്രബ്രവീമി വൈ .. 19..

പ്രേഷിതോഽസ്മി ഭവേനാത്ര വിജ്ഞസ്തു ത്വാം ജനാർദന .
ഹരസ്യ വചനാദ്വാക്യം പ്രബ്രവീമി ത്വയി പ്രഭോ .. 20..

തേനോക്തമേതദ്ദേവേശ ഭാര്യാ തേ കമലാലയാ .
തപസ്തപതി കാലിന്ദീതമസാസംഗമേ വിഭോ .. 21..

ഹയീരൂപധരാ ദേവീ സർവാർഥസിദ്ധിദായിനീ .
ധ്യാതും യോഗ്യാമരഗണൈർമാനവൈര്യക്ഷകിന്നരൈഃ .. 22..

വിനാ തയാ നരഃ കോഽപിസുഖഭാഗീ ഭവേന്ന ഹി .
താം ത്യക്ത്വാ പുണ്ഡരീകാക്ഷ പ്രാപ്നോഷി കിം സുഖം ഹരേ .. 23..

ദുർബലോഽപി സ്ത്രിയം പാതി നിർധനോഽപി ജഗത്പതേ .
വിനാപരാധം ച വിഭോ കിം ത്യക്താ ജഗദീശ്വരീ .. 24..

ദുഃഖം പ്രാപ്നോതി സംസാരേ യസ്യ ഭാര്യാ ജഗദ്ഗുരോ .
ധിക്തസ്യ ജീവിതം ലോകേ നിന്ദിതം ത്വരിമണ്ഡലേ .. 25..

സകാമാ രിപവസ്ത്വേഽദ്യ ദൃഷ്ട്വാ താം ദുഃഖിതാ ഭൃശം .
ത്വാം വിയുക്തം ച രമയാ ഹസിഷ്യന്തി ദിവാനിശം .. 26..

രമാം രമയ ദേവേശ ത്വദുത്സംഗഗതാം കുരു .
സർവലക്ഷണസമ്പന്നാം സുശീലാം ച സുരൂപിണീം .. 27..

സുഖിതോ ഭവ താം പ്രാപ്യ വല്ലഭാം ചാരുഹാസിനീം .
കാന്താവിരഹജം ദുഃഖം സ്മരാമ്യഹമനാതുരഃ .. 28..

മമ ഭാര്യാ മൃതാ വിഷ്ണോ ദക്ഷയജ്ഞേ സതീ യദാ .
തദാഹം ദുഃസഹം ദുഃഖം ഭുക്തവാനംബുജേക്ഷണ .. 29..

സംസാരേഽസ്മിന്നരഃ കോഽപി മാഭൂന്മത്സദൃശോഽപരഃ .
മനസാകരവം ശോകം തസ്യാ വിരഹപീഡിതഃ .. 30..

കാലേന മഹതാ പ്രാപ്താ മയാ ഗിരിസുതാ പുനഃ .
തപസ്തപ്ത്വാതിദുഃസാധ്യം യാ ദഗ്ധാ തു രുഷാധ്വരേ .. 31..

 ഹരേ കിം സുഖമാപന്നം ത്വയാ സന്ത്യജ്യ കാമിനീം .

ഏകാകീ തിഷ്ഠതാ കാലം സഹസ്രവത്സരാത്മകം .. 32..

ഗത്വാശ്വാസ്യ മഹാഭാഗാം സമാനയ നിജാലയം .
മാഭൂത്കോഽപീഹ സംസാരേ വിമുക്തോ രമയാ തയാ .. 33..

കൃത്വാ തുരഗരൂപം ത്വം ഭജ താം കമലാലയാം .
ഉത്പാദ്യ പുത്രമായുഷ്മംസ്താമാനയ ശുചിസ്മിതാം .. 34..

വ്യാസ ഉവാച .
ഹരിരാകർണ്യ തദ്വാക്യം ചിത്രരൂപസ്യ ഭാരത .
തഥേത്യുക്ത്വാ തു തം ദൂതം പ്രേഷയാമാസ ശങ്കരം .. 35..

ഗതേ ദൂതേഽഥ ഭഗവാന്വൈകുണ്ഠാത്കാമസംയുതഃ .
ജഗാമ ധൃത്വാ തത്രാശു വാജിരൂപം മനോഹരം .. 36..

യത്ര സാ വഡവാരൂപം കൃത്വാ തപതി സിന്ധുജാ .
വിഷ്ണുസ്തം ദേശമാസാദ്യ താമപശ്യദ്ധയീം സ്ഥിതാം .. 37..

സാപി തം വീക്ഷ്യ ഗോവിന്ദം ഹയരൂപധരം പതിം .
ജ്ഞാത്വാ വീക്ഷ്യ സ്ഥിതാ സാധ്വീ വിസ്മിതാ സാശ്രുലോചനാ .. 38..

തയോസ്തു സംഗമസ്തത്ര പ്രവൃത്തോ മന്മഥാർതയോഃ .
കാലിന്ദീതമസാസംഗേ പാവനേ ലോകവിശ്രുതേ .. 39..

സഗർഭാ സാ തദാ ജാതാ വഡവാ ഹരിവല്ലഭാ .
സുഷുവേ സുന്ദരം ബാലം തത്രൈവ സുഗുണോത്തരം .. 40..

താമാഹ ഭഗവാന്വാക്യം പ്രഹസ്യ സമയാശ്രിതം .
ത്യജാദ്യ വാഡവം ദേഹം പൂർവദേഹാ ഭവാധുനാ .. 41..

ഗമിഷ്യാവഃ സ്വവൈകുണ്ഠമാവാം കൃത്വാ നിജം വപുഃ .
തിഷ്ഠത്വത്ര കുമാരോഽയം ത്വയാ ജാതഃ സുലോചനേ .. 42..

ലക്ഷ്മീരുവാച .
സ്വദേഹസംഭവം പുത്രം കഥം ഹിത്വാ വ്രജാമ്യഹം .
സ്നേഹഃ സുദുസ്ത്യജഃ കാമം സ്വാത്മജസ്യ സുരർഷഭ .. 43..

കാ ഗതിഃ സ്യാദമേയാത്മൻ ബാലസ്യാസ്യ നദീതടേ .
അനാഥസ്യാസമർഥസ്യ വിജനേഽല്പതനോരിഹ .. 44..

അനാശ്രയം സുതം ത്യക്ത്വാ കഥം ഗന്തും മനോ മമ .
സമർഥം സദയം സ്വാമിൻ ഭവേദംബുജലോചന .. 45..

ദിവ്യദേഹൗ തതോ ജാതൗ ലക്ഷ്മീനാരായണാവുഭൗ .
വിമാനവരസംവിഷ്ടൗ സ്തൂയമാനൗ സുരൈർദിവി .. 46..

ഗന്തുകാമം പതിം പ്രാഹ കമലാ കമലാപതിം .
ഗൃഹാണേമം സുതം നാഥ നാഹം ശക്താസ്മി ഹാപിതും .. 47..

പ്രാണപ്രിയോഽസ്തി മേ പുത്രഃ കാന്ത്യാ ത്വത്സദൃശഃ പ്രഭോ .
ഗൃഹീത്വൈനം ഗമിഷ്യാവോ വൈകുണ്ഠം മധുസൂദന .. 48..

ഹരിരുവാച .
മാ വിഷാദം പ്രിയേ കർതും ത്വമർഹസി വരാനനേ .
തിഷ്ഠത്വയം സുഖേനാത്ര രക്ഷാ മേ വിഹിതാ ത്വിഹ .. 49..

കാര്യം കിമപി വാമോരു വർതതേ മഹദദ്ഭുതം .
നിബോധ കഥയാമ്യദ്യ സുതസ്യാത്ര വിമോചനേ .. 50..

തുർവസുർനാമ വിഖ്യാതോ യയാതിതനുജോ ഭുവി .
ഹരിവർമേതി പിത്രാസ്യ കൃതം നാമ സുവിശ്രുതം .. 51..

സ രാജാ പുത്രകാമോഽദ്യ തപസ്തപതി പാവനേ .
തീർഥേ വർഷശതം ജാതം തസ്യ വൈ കുർവതസ്തപഃ .. 52..

തസ്യാർഥേ നിർമിതഃ പുത്രോ മയായം കമലാലയേ .
തത്ര ഗത്വാ നൃപം സുഭ്രു പ്രേരയിഷ്യാമി സാമ്പ്രതം .. 53..

തസ്മൈ ദാസ്യാമ്യഹം പുത്രം പുത്രകാമായ കാമിനി .
ഗൃഹീത്വാ സ്വഗൃഹം രാജാ പ്രാപയിഷ്യതി ബാലകം .. 54..

വ്യാസ ഉവാച .
ഇത്യാശ്വാസ്യ പ്രിയാം പദ്മാം കൃത്വാ രക്ഷാം ച ബാലകേ .
വിമാനവരമാരുഹ്യ പ്രയയൗ പ്രിയയാ സഹ .. 55..

ഇതി ശ്രീമദ്ദേവീഭാഗവതേ മഹാപുരാണേഽഷ്ടാദശസാഹസ്ര്യാം സംഹിതായാം ഷഷ്ഠസ്കന്ധേ പുത്രജന്മാനന്തരം സ്വസ്വരൂപേണ വൈകുണ്ഠഗമനവർണനം നാമൈകോനവിംശോഽധ്യായഃ .. 6.

6.20 വിംശോഽധ്യായഃ . ഏകവീരാഖ്യാനവർണനം .

ജനമേജയ ഉവാച .
സംശയോഽയം മഹാനത്ര ജാതമാത്രഃ ശിശുസ്തഥാ .
മുക്തഃ കേന ഗൃഹീതോഽസാവേകാകീ വിജനേ വനേ .. 1..

കാ ഗതിസ്തസ്യ ബാലസ്യ ജാതാ സത്യവതീസുത .
വ്യാഘ്രസിംഹാദിഭിർഹിംസ്രൈർഗൃഹീതോ നാതിബാലകഃ .. 2..

വ്യാസ ഉവാച .
ലക്ഷ്മീനാരായണൗ തസ്മാത്സ്ഥാനാച്ച ചലിതൗ യദാ .
തദൈവ തത്ര ചമ്പാഖ്യഃ പ്രാപ്തോ വിദ്യാധരഃ കില .. 3..

വിമാനവരമാരൂഢഃ കാമിന്യാ സഹിതോ നൃപ .
മദനാലസയാ കാമം ക്രീഡമാനോ യദൃച്ഛയാ .. 4..

വിലോക്യ തം ശിശും ഭൂമാവേകാകിനമനുത്തമം .
ദേവപുത്രപ്രതീകാശം രമമാണം യഥാസുഖം .. 5..

വിമാനാത്തരസോത്തീര്യ ചമ്പകസ്തം ശിശു ജവാത് .
ജഗ്രാഹ ച മുദം പ്രാപ നിധിം പ്രാപ്യ യഥാധനഃ .. 6..

ഗൃഹീത്വാ ചമ്പകഃ പ്രാദാദ്ദേവ്യൈ തം മദനോപമം .
മദനാലസായൈ തം ബാലം ജാതമാത്രം മനോഹരം .. 7..

സാ ഗൃഹീത്വാ ശിശും പ്രേമ്ണാ സരോമാഞ്ചാ സവിസ്മയാ .
മുഖം ചുചുംബ ബാലസ്യ കൃത്വാ തു ഹൃദയേ ഭൃശം .. 8..

ആലിംഗിതശ്ചുംബിതശ്ച തയാസൗ പ്രീതിപൂർവകം .
ഉത്സംഗേ ച കൃതസ്തന്വ്യാ പുത്രഭാവേന ഭാരത .. 9..

കൃത്വാങ്കേ തൗ സമാരൂഢൗ വിമാനം ദമ്പതീ മുദാ .
പതിം പപ്രച്ഛ ചാർവംഗീ പ്രഹസ്യ മദനാലസാ .. 10..

കസ്യായം ബാലകഃ കാന്ത ത്യക്തഃ കേന ച കാനനേ .
പുത്രോഽയം മമ ദേവേന ദത്തസ്ത്ര്യംബകപാണിനാ .. 11..

ചമ്പക ഉവാച .
പ്രിയേ ഗത്വാദ്യ പൃച്ഛേയം ശക്രം സർവജ്ഞമാശു വൈ .
ദേവോ വാ ദാനവോ വാപി ഗന്ധർവോ വാ ശിശുഃ കില .. 12..

തേനാജ്ഞപ്തഃ കരിഷ്യാമി പുത്രം പ്രാപ്തം വനാദമും .
അപൃഷ്ട്വാ നൈവ കർതവ്യം കാര്യം കിഞ്ചിന്മയാ ധ്രുവം .. 13..

ഇത്യുക്ത്വാ താം ഗൃഹീത്വാ തം വിമാനേനാഥ ചമ്പകഃ .
യയൗ ശക്രപുരം തൂർണം ഹർഷേണോത്ഫുല്ലലോചനഃ .. 14..

പ്രണമ്യ പാദയോഃ പ്രീത്യാ ചമ്പകസ്തു ശചീപതിം .
നിവേദ്യ ബാലകം പ്രാഹ കൃതാഞ്ജലിപുടഃ സ്ഥിതഃ .. 15..

ദേവദേവ മയാ ലബ്ധസ്തീർഥേ പരമപാവനേ .
കാലിന്ദീതമസാസംഗേ ബാലകോഽയം സ്മരപ്രഭഃ .. 16..

കസ്യായം ബാലകഃ കാന്തഃ കഥം ത്യക്തഃ ശചീപതേ .
ആജ്ഞാ ചേത്തവ ദേവേശ കുർവേഽഹം ബാലകം സുതം .. 17..

അതീവ സുന്ദരോ ബാലഃ പ്രിയായാ വല്ലഭഃ സുതഃ .
കൃത്രിമസ്തു സുതഃ പ്രോക്തോ ധർമശാസ്ത്രേഷു സർവഥാ .. 18..

ഇന്ദ്ര ഉവാച .
പുത്രോഽയം വാസുദേവസ്യ വാജിരൂപധരസ്യ ഹ .
ഹൈഹയോഽയം മഹാഭാഗ ലക്ഷ്മ്യാം ജാതഃ പരന്തപഃ .. 19..

ഉത്പാദിതോ ഭഗവതാ കാര്യാർഥം കില ബാലകഃ .
ദാതും നൃപതയേ നൂനം യയാതിതനയായ ച .. 20..

ഹരിണാ പ്രേരിതഃ സോഽദ്യ രാജാ പരമധാർമികഃ .
ആഗമിഷ്യതി പുത്രാർഥം തീർഥേ തസ്മിന്മനോരമേ .. 21..

താവത്ത്വം ഗച്ഛ തത്രൈവ ഗൃഹീത്വാ ബാലകം ശുഭം .
യാവന്ന യാതി നൃപതിർഗ്രഹീതും ഹരിണേരിതഃ .. 22..

ഗത്വാ തത്ര വിമുഞ്ചൈനം വിലംബം മാ കൃഥാ വര .
അദൃഷ്ട്വാ ബാലകം രാജാ ദുഃഖിതശ്ച ഭവിഷ്യതി .. 23..

തസ്മാച്ചമ്പക മുഞ്ചൈനം രാജാ പ്രാപ്നോതു പുത്രകം .
ഏകവീരേതി നാമ്നായം ഖ്യാതഃ സ്യാത് പൃഥിവീതലേ .. 24..

വ്യാസ ഉവാച .
ഇതി തസ്യ വചഃ ശ്രുത്വാ ചമ്പകസ്ത്വരയാന്വിതഃ .
ജഗാമ പുത്രമാദായ സ്ഥലേ തസ്മിന്മഹീപതേ .. 25..

മുമോച ബാലകം തത്ര യത്ര പൂർവം സ്ഥിതോ ഹ്യഭൂത് .
ആരുഹ്യ സ്വവിമാനം തു യയൗ സ്വാശ്രമമണ്ഡലം .. 26..

തദൈവ കമലാകാന്തോ ലക്ഷ്മ്യാ സഹ ജഗദ്ഗുരുഃ .
വിമാനവരമാരൂഢോ ജഗാമ നൃപതിം പ്രതി .. 27..

ദൃഷ്ടസ്തദാ തേന നൃപേണ വിഷ്ണുഃ
സമുത്തരംസ്തത്ര വിമാനമുഖ്യാത് .
ജഹർഷ രാജാ ഹരിദർശനേന
പപാത ഭൂമൗ ഖലു ദണ്ഡവച്ച .. 28..

ഉത്തിഷ്ഠ വത്സേതി ഹരിഃ പതന്ത-
മാശ്വാസയദ്ഭൂമിഗതം സ്വഭക്തം .
സോഽപ്യുത്സുകോ വാസുദേവം പുരഃസ്ഥം
തുഷ്ടാവ ഭക്ത്യാ മുഖരീകൃതോഽഥ .. 29..

ദേവാധിദേവാഖിലലോകനാഥ
കൃപാനിധേ ലോകഗുരോ രമേശ .
മന്ദസ്യ മേ തേ കില ദർശനം യ-
ത്സുദുർലഭം യോഗിജനൈരലഭ്യം .. 30..

യേ നിഃസ്പൃഹാസ്തേ വിഷയൈരപേതാ-
സ്തേഷാം ത്വദീയം ഖലു ദർശനം സ്യാത് .
ആശാപരോഽഹം ഭഗവന്നനന്ത
യോഗ്യോ ന തേ ദർശനേ ദേവദേവ .. 31..

ഇതി സ്തുതസ്തേന നൃപേണ വിഷ്ണു-
സ്തമാഹ വാക്യേന സുധാമയേന .
വൃണീഷ്വ രാജൻ മനസേപ്സിതം തേ
ദദാമി തുഷ്ടസ്തപസാ തവേതി .. 32..

തതോ നൃപസ്തം പ്രണിപത്യ പാദയോഃ
പ്രോവാച വിഷ്ണും പുരതഃ സ്ഥിതം ച .
തപസ്തു തപ്തം ഹി മയാ സുതാർഥേ
പുത്രം ദദസ്വാത്മസമം മുരാരേ .. 33..

ശ്രുത്വാ നൃപപ്രാർഥിതമാദിദേവ-
സ്തമാഹ രാജാനമമോഘവാക്യം .
യയാതിസൂനോ വ്രജ തത്ര തീർഥേ
കലിന്ദകന്യാതമസാപ്രസംഗേ .. 34..

മയാദ്യ പുത്രസ്തു യഥേപ്സിതസ്തേ
തത്രൈവ മുക്തോഽസ്ത്യമിതപ്രഭാവഃ .
ലക്ഷ്മ്യാഃ പ്രസൂതോ മമ വീര്യജശ്ച
കൃതസ്തവാർഥേഽഥ ഗൃഹാണ രാജൻ .. 35..

ശ്രുത്വാ ഹരേർവാക്യമതീവ മൃഷ്ടം
BACK TO TOP

സന്തുഷ്ടചിത്തഃ പ്രബഭൂവ രാജാ .
ഹരിസ്തു ദത്ത്വേതി വരം ജഗാമ
വൈകുണ്ഠലോകം രമയാ യുതശ്ച .. 36..

ഗതേ ഹരൗ സോഽഥ യയാതിസൂനു-
ര്യയാവനുദ്ധാതരഥേന രാജാ .
പ്രേമാന്വിതസ്തത്ര സുതോഽസ്തി യത്ര
വചോ നിശമ്യേതി ജനാർദനസ്യ .. 37..

സ തത്ര ഗത്വാതിമനോഹരം തം
ദദർശ ബാലം ഭുവി ഖേലമാനം .
മുഖേ നിവേശ്യൈകകരേണ കൃത്വാ
ശ്ലക്ഷ്ണം പദാംഗുഷ്ഠമനന്യസത്ത്വഃ .. 38..

തം വീക്ഷ്യ പുത്രം മദനസ്വരൂപം
നാരായണാംശം കമലാപ്രസൂതം .
ഹരിപ്രഭാവം ഹരിവർമനാമാ
ഹർഷപ്രഫുല്ലാനനപങ്കജോഽഭൂത് .. 39..

ഗൃഹ്ണൻ സുവേഗാത് കരപങ്കജാഭ്യാം
ബഭൂവ പ്രേമാർണവമഗ്നദേഹഃ .
മൂർധന്യുപാഘ്രായ മുദാന്വിതോഽസൗ
നനന്ദ രാജാ സുതമാലിലിംഗ .. 40..

മുഖം സമീക്ഷ്യാതിമനോഹരം ത-
മുവാച നേത്രാംബുനിരുദ്ധകണ്ഠഃ .
ദത്തോഽസി ദേവേന ജനാർദനേന
മാത്രാ ഹി പുത്രാവമദുഃഖഭീതേഃ .. 41..

തപ്തം മയാ പുത്ര തപസ്തവാർഥേ
സുദുഷ്കരം വർഷശതം ച പൂർണം .
തേനൈവ തുഷ്ടേന രമാപ്രിയേണ
ദത്തോഽസി സംസാരസുഖോദയായ .. 42..

മാതാ രമാ ത്വാം തനുജം മദർഥേ
ത്യക്ത്വാ ഗതാ സാ ഹരിണാ സമേതാ .
ധന്യാ തു സാ യാ പ്രഹസന്തമങ്കേ
കൃത്വാ സുതം ത്വാം മുദിതാനനാ സ്യാത് .. 43..

ത്വമേവ സംസാരസമുദ്രനൗകാ-
രൂപഃ കൃതഃ പുത്ര ലക്ഷ്മീധരേണ .
ഇത്യേവമുക്ത്വാ നൃപതിഃ സുതം തം
മുദാ സമാദായ യയൗ ഗൃഹായ .. 44..

പുരീസമീപേ നൃപമാഗതം ത-
മാകർണ്യ സർവേ സചിവാസ്തു രാജ്ഞഃ .
യയുഃ സമീപം നൃപതേശ്ച ലോകാഃ
സോപായനാസ്തേ സപുരോഹിതാശ്ച .. 45..

ബന്ദീജനാ ഗായനകാശ്ച സൂതാഃ
സമായയുഃ സമ്മുഖമാശു രാജ്ഞഃ .
നൃപഃ പുരം പ്രാപ്യ പുരഃ സമാഗതം

ജനം സമാശ്വാസ്യ വാക്യൈശ്ച ദൃഷ്ട്യാ .. 46..

സമ്പൂജിതഃ പൗരജനേന രാജാ
വിവേശ പുത്രേണ യുതോ നഗര്യാം .
മാർഗേഷു ലാജൈഃ കുസുമൈഃ സമന്താ-
ദ്വികീര്യമാണോ നൃപതിർജഗാമ .. 47..

ഗൃഹം സമൃദ്ധം സചിവൈഃ സമേതഃ
സുതം സമാദായ മുദാ കരാഭ്യാം .
രാജ്ഞ്യേ ദദൗ ചാഥ സുതം മനോജ്ഞം
സദ്യഃപ്രസൂതം ച മനോഭവാഭം .. 48..

രാജ്ഞീ ഗൃഹീത്വാഭിനവം തനൂജം
പപ്രച്ഛ രാജാനമനിന്ദിതാ സാ .
രാജൻ കുതശ്ചൈവ സുതഃ സുജന്മാ
പ്രാപ്തസ്ത്വയാ മന്മഥതുല്യരൂപഃ .. 49..

കേനൈഷ ദത്തഃ കഥയാശു കാന്ത
ചേതോ മദീയം പ്രഹൃതം സുതേന .
നൃപസ്തദോവാച മുദാന്വിതോഽസൗ
പ്രിയേ രമേശേന സുതോ ഹി മഹ്യം .. 50..

ലോലാക്ഷി ദത്തഃ കമലാസമുത്ഥോ
ജനാർദനാംശോഽയമഹീനസത്ത്വഃ .
സാ തം ഗൃഹീത്വാ മുദമാപ രാജ്ഞീ
രാജാ ചകാരോത്സവമദ്ഭുതം ച .. 51..

ദദൗ ച ദാനം കില യാചകേഭ്യോ
ഗീതാനി വാദ്യാനി ബഹൂനി നേദുഃ .
കൃത്വോത്സവം ഭൂപതിരാത്മജസ്യ
നാമൈകവീരേതി ചകാര വിശ്രുതം .. 52..

സുഖം ച സമ്പ്രാപ്യ മുദാന്വിതോഽസൗ
നനന്ദ ദേവാധിപതുല്യവീര്യഃ .
പുത്രം ഹരേ രൂപഗുണാനുരൂപം
സമ്പ്രാപ്യ വംശസ്യ ഋണാച്ച മുക്തഃ .. 53..

ഇതി സകലസുരാണാമീശ്വരേണാർപിതം തം
സകലഗുണഗണാഢ്യം പുത്രമാസാദ്യ രാജാ .
വിവിധസുഖവിനോദൈർഭാര്യയാ സേവ്യമാനോ
വ്യഹരത നിജഗേഹേ ശക്രതുല്യപ്രതാപഃ .. 54..

ഇതി ശ്രീമദ്ദേവീഭാഗവതേ മഹാപുരാണേഽഷ്ടാദശസാഹസ്ര്യാം സംഹിതായാം
ഷഷ്ഠസ്കന്ധേ ഏകവീരാഖ്യാനവർണനം നാമ വിംശോഽധ്യായഃ .. 6.20..

6.21 ഏകവിംശോഽധ്യായഃ . രാജപുത്ര്യാഃ ഏകാവല്യാഃ വർണനം .

വ്യാസ ഉവാച .
ജാതകർമാദിസംസ്കാരാംശ്ചകാര നൃപതിസ്തദാ .
ദിനേ ദിനേ ജഗാമാശു വൃദ്ധിം ബാലഃ സുലാലിതഃ .. 1..

നൃപഃ സംസാരജം പ്രാപ്യ സുഖം പുത്രസമുദ്ഭവം .
ഋണത്രയവിമോക്ഷം ച മേനേ തേന മഹാത്മനാ .. 2..

ഷഷ്ഠേഽന്നപ്രാശനം തസ്യ കൃത്വാ മാസി യഥാവിധി .
തൃതീയേഽഥ തഥാ വർഷേ ചൂഡാകരണമുത്തമം .. 3..

ചകാര ബ്രാഹ്മണാൻ ദ്രവ്യൈഃ സമ്പൂജ്യ വിവിധൈർധനൈഃ .
ഗോഭിശ്ച വിവിധൈർദാനൈര്യാചകാനിതരാനപി .. 4..

വർഷേ ചൈകാദശേ തസ്യ മൗഞ്ജീബന്ധനകർമ വൈ .
കാരയിത്വാ ധനുർവേദമധ്യാപയത പാർഥിവഃ .. 5..

അധീതവേദം പുത്രം തം രാജധർമവിശാരദം .
ദൃഷ്ട്വാ തസ്യാഭിഷേകായ മതിം ചക്രേ ജനാധിപഃ .. 6..

പുഷ്യാർകയോഗസംയുക്തേ ദിവസേ നൃപസത്തമഃ .
കാരയാമാസ സംഭാരാനഭിഷേകാർഥമാദരാത് .. 7..

ദ്വിജാനാഹൂയ വേദജ്ഞാൻ സർവശാസ്ത്രവിചക്ഷണാൻ .
അഭിഷേകം ചകാരാസൗ വിധിവത് സ്വാത്മജസ്യ ഹ .. 8..

ജലമാനീയ തീർഥേഭ്യഃ സാഗരേഭ്യശ്ച പാർഥിവഃ .
സ്വയം ചകാര വിഥിവദഭിഷേകം ശുഭേ ദിനേ .. 9..

ധനം ദത്ത്വാഥ വിപ്രേഭ്യോ രാജ്യം പുത്രേ നിവേശ്യ സഃ .
ജഗാമ വനമേവാശു സ്വർഗകാമഃ സ ഭൂപതിഃ .. 10..

ഏകവീരം നൃപം കൃത്വാ സമ്മാന്യ സചിവാനഥ .
ഭാര്യയാ സഹ ഭൂപാലഃ പ്രവിവേശ വനം വശീ .. 11..

മൈനാകശിഖരേ രാജാ കൃത്വാ താർതീയമാശ്രമം .
നിത്യം പത്രഫലാഹാരശ്ചിന്തയാമാസ പാർവതീം .. 12..

ഏവം സ നൃപതിഃ കൃത്വാ ദിഷ്ടാന്തേ സഹ ഭാര്യയാ .
മൃതോഽസൗ വാസവം ലോകം ഗതഃ പുണ്യേന കർമണാ .. 13..

ഇന്ദ്രലോകം പിതാ പ്രാപ്ത ഇതി ശ്രുത്വാഥ ഹൈഹയഃ .
ചകാര വേദനിർദിഷ്ടം കർമ ചൈവൗർധ്വദൈഹികം .. 14..

കൃത്വോത്തരാഃ ക്രിയാഃ സർവാഃ പിതുഃ പാർഥിവനന്ദനഃ .
രാജ്യം ചകാര മേധാവീ പിത്രാ ദത്തം സുസമ്മതം .. 15..

ഏകവീരോഽഥ ധർമജ്ഞഃ പ്രാപ്യ രാജ്യമനുത്തമം .
ബുഭുജേ വിവിധാൻ ഭോഗാൻസചിവൈശ്ച സുമാനിതഃ .. 16..

ഏകസ്മിൻ ദിവസേ രാജാ മന്ത്രിപുത്രൈഃ സമന്വിതഃ .
ജഗാമ ജാഹ്നവീതീരേ ഹയാരൂഢഃ പ്രതാപവാൻ .. 17..

സമ്പശ്യൻ പാദപാൻ രമ്യാൻ കോകിലാലാപസംയുതാൻ .
പുഷ്പിതാൻ ഫലസംയുക്താൻ ഷട്പദാലിവിരാജിതാൻ .. 18..

 മുനീനാമാശ്രമാന്ദിവ്യാൻ വേദധ്വനിനിനാദിതാൻ .

ഹോമധൂമാവൃതാകാശാൻ മൃഗശാവസമാവൃതാൻ .. 19..

കേദാരാഞ്ഛാലിസമ്പക്വാൻ ഗോപികാഭിഃ സുരക്ഷിതാൻ .
പ്രഫുല്ലപങ്കജാരാമാന്നികുഞ്ജാംശ്ച മനോരമാൻ .. 20..

പ്രേക്ഷമാണഃ പ്രിയാലാംസ്തു ചമ്പകാൻ പനസദ്രുമാൻ .
ബകുലാംസ്തിലകാന്നീപാന്മന്ദാരാംശ്ച പ്രഫുല്ലിതാൻ .. 21..

ശാലാംസ്താലാംസ്തമാലാംശ്ച ജംബൂചൂതകദംബകാൻ .
സ ഗച്ഛഞ്ജാഹ്നവീതോയേ പ്രഫുല്ലം ശതപത്രകം .. 22..

പങ്കജം ചാതിഗന്ധാഢ്യമപശ്യദവനീപതിഃ .
ദക്ഷിണേ ജലജസ്യാഥ പാർശ്വേ കമലലോചനാം .. 23..

കനകാഭാം സുകേശീം ച കംബുഗ്രീവാം കൃശോദരീം .
ബിംബോഷ്ഠീ സുന്ദരീം കിഞ്ചിത്സമുദ്യത്സുപയോധരാം .. 24..

സുനാസാം ചാരുസർവാംഗീമപശ്യത് കന്യകാം നൃപഃ .
രുദതീം താം സഖീം ത്യക്ത്വാ വിഹ്വലാം ദുഃഖപീഡിതാം .. 25..

സാശ്രുനേത്രാം ക്രന്ദമാനാം വിജനേ കുരരീമിവ .
സംവീക്ഷ്യ രാജാ പപ്രച്ഛ കന്യകാം ശോകകാരണം .. 26..

സുനസേ ബ്രൂഹി കാസി ത്വം കസ്യ പുത്രീ ശുഭാനനേ .
ഗന്ധർവീ ദേവകന്യാഥ കഥം രോദിഷി സുന്ദരി .. 27..

കഥമേകാകിനീ ബാലേ ത്യക്താ കേന പികസ്വരേ .
പതിസ്തേ ക്വ ഗതഃ കാന്തേ പിതാ വാ ബ്രൂഹി സാമ്പ്രതം .. 28..

കിം തേ ദുഃഖമരാലഭ്രു കഥയാദ്യ മമാന്തികേ .
കരോമി ദുഃഖനാശം തേ സർവഥൈവ കൃശോദരി .. 29..

ന രാജ്യേ മമ തന്വംഗി പീഡാം കോഽപി കരോത്യലം .
ന ഭയം ചൗരജം കാന്തേ ന രാക്ഷസഭയം തഥാ .. 30..

മയി ശാസതി ഭൂപാലേ നോത്പാതാ ദാരുണാ ഭുവി .
ഭയം ന വ്യാഘ്രസിംഹേഭ്യോ ന ഭയം കസ്യചിദ്ഭവേത് .. 31..

വദ വാമോരു കസ്മാത്ത്വം വിലാപം ജാഹ്നവീതടേ .
കരോഷി ത്രാണഹീനാത്ര കിം തേ ദുഃഖം വദസ്വ മേ .. 32..

ഹന്മ്യഹം ദുഃഖമത്യുഗ്രം പ്രാണിനാം പൃഥിവീതലേ .
ദൈവം ച മാനുഷം കാന്തേ വ്രതമേതന്മമാദ്ഭുതം .. 33..

വിശാലലോചനേ ബ്രൂഹി കരോമി തവ ചിന്തിതം .
ഇത്യുക്തേ വചനേ രാജ്ഞാ ശ്രുത്വോവാച മൃദുസ്വനാ .. 34..

ശൃണു രാജേന്ദ്ര വക്ഷ്യാമി മമ ശോകസ്യ കാരണം .
വിപത്തിരഹിതഃ പ്രാണീ കഥം രുദതി ഭൂപതേ .. 35..

പ്രബ്രവീമി മഹാബാഹോ യദർഥം രുദതീ ത്വഹം .
തവ രാജ്യാദന്യദേശേ രാജാ പരമധാർമികഃ .. 36..

രൈഭ്യോ നാമ മഹാരാജഃ സന്താനരഹിതോ ഭൃശം .
തസ്യ ഭാര്യാ സുവിഖ്യാതാ രുക്മരേഖേതി നാമതഃ .. 37..

സുരൂപാ ചതുരാ സാധ്വീ സർവലക്ഷണസംയുതാ .
അപുത്രാ ദുഃഖിതാ കാന്തമിത്യുവാച പുനഃ പുനഃ .. 38..

കിം ജീവിതേന മേ നാഥ ധിഗ്വൃഥാ ജീവിതം മമ .
വന്ധ്യായാഃ സുഖഹീനായാ ഹ്യപുത്രായാ ധരാതലേ .. 39..

ഇത്യേവം ഭാര്യയാ ഭൂപഃ പ്രേരിതോ മഖമുത്തമം .
ചകാര ബ്രാഹ്മണാംസ്തജ്ജ്ഞാനാഹൂയ വിധിവത്തദാ .. 40..

പുത്രകാമോ ധനം ഭൂരി ദദാവഥ യഥോദിതം .
ഹൂയമാനേ ഘൃതേഽത്യർഥം പാവകാദതിസുപ്രഭാത് .. 41..

ആവിർബഭൂവ ചാർവംഗീ കന്യകാ ശുഭലക്ഷണാ .
ബിംബോഷ്ഠീ സുദതീ സുഭ്രൂഃ പൂർണചന്ദ്രനിഭാനനാ .. 42..

കനകാഭാ സുകേശാന്താ രക്തപാണിതലാ മൃദുഃ .
സുരക്തനയനാ തന്വീ രക്തപാദതലാ ഭൃശം .. 43..

ഹുതാശനാത്സമുദ്ഭൂതാ ഹോത്രാ സാ സ്വീകൃതാ തദാ .
ഹോതാ പ്രോവാച രാജാനം ഗൃഹീത്വാ താം സുമധ്യമാം .. 44..

രാജൻ പുത്രീം ഗൃഹാണേമാം സർവലക്ഷണസംയുതാം .
ഏകാവലീവ സംഭൂതാ ഹൂയമാനാദ്ധുതാശനാത് .. 45..

നാമ്നാ ചൈകാവലീ ലോകേ ഖ്യാതാ പുത്രീ ഭവിഷ്യതി .
സുഖിതോ ഭവ ഭൂപാല പുത്ര്യാ പുത്രസമാനയാ .. 46..

സന്തോഷം കുരു രാജേന്ദ്ര ദത്താ ദേവേന വിഷ്ണുനാ .
ഹോതുർവാക്യം നൃപഃ ശ്രുത്വാ ദൃഷ്ട്വാ താം കന്യകാം ശുഭാം .. 47..

ജഗ്രാഹ പരമപ്രീതോ ഹോത്രാ ദത്താം സുസമ്മതാം .
ഗൃഹീത്വാ നൃപതിസ്താം തു ദദൗ പത്ന്യൈ വരാനനാം .. 48..

ആഭാഷ്യ രുക്മരേഖായൈ ഗൃഹാണ സുഭഗേ സുതാം .
സാ താം കമലപത്രാക്ഷീം പ്രാപ്യ കന്യാം മനോരമാം .. 49..

ജഹർഷ മുദിതാ രാജ്ഞീ പുത്രം പ്രാപ്യ യഥാസുഖം .
ചകാര മംഗലം കർമ ജാതകർമാദികം ശുഭം .. 50..

പുത്രജന്മസമുത്ഥം യത്തത്സർവം വിധിവത്തതഃ .
സമാപ്യ ച മഖം രാജാ ദ്വിജേഭ്യോ ദക്ഷിണാം ശുഭാം .. 51..

ദത്ത്വാ വിസൃജ്യ വിപ്രേന്ദ്രാൻ മുദം പ്രാപ മഹീപതിഃ .
ദിനേ ദിനേഽസിതാപാംഗീ പുത്രവൃദ്ധ്യാ ഭൃശം ബഭൗ .. 52..

മുദം ച പരമാം പ്രാപ നൃപഭാര്യാ സുതാന്വിതാ .
ഉത്സവസ്തദ്ദിനേ തസ്യ പ്രവൃത്തഃ സുതജന്മജഃ .. 53..

പുത്രീ പുത്രസമാത്യർഥം ബഭൂവ വല്ലഭാ കില .
രാജ്ഞോ മന്ത്രിസുതാ ചാഹം സുബുദ്ധേ മന്മഥാകൃതേ .. 54..

യശോവതീ ച മേ നാമ സമാനം വയ ആവയോഃ .
വയസ്യാഹം കൃതാ രാജ്ഞാ ക്രീഡനായ തയാ സഹ .. 55..

സദാ സഹചരീ ജാതാ പ്രേമയുക്താ ദിവാനിശം .
ഏകാവലീ ഗന്ധവന്തി യത്ര പദ്മാനി പശ്യതി .. 56..

തത്ര സാ രമതേ ബാലാ നാന്യത്ര സുഖമാപ്നുയാത് .
സുദൂരേ ജാഹ്നവീതീരേ ഭവന്തി കമലാന്യപി .. 57..

രമമാണാ തത്ര യാതാ മത്സമേതാ സഖീയുതാ .
മയാ നിവേദിതം രാജൻ പുത്രീ തേ കമലാകരാൻ .. 58..

പ്രേക്ഷമാണാതിദൂരേ സാ പ്രയാതി നിർജനേ വനേ .
നിഷേധിതാഥ പിത്രാസൗ ഗൃഹേ കൃത്വാ ജലാശയാൻ .. 59..

കമലാൻ വാപയിത്വാഥ പുഷ്പിതാൻ ഭ്രമരാവൃതാൻ .
തഥാപി നിര്യയൗ ബാലാ കമലാസക്തചേതനാ .. 60..

തദാ രാജ്ഞാ രക്ഷപാലാഃ പ്രേരിതാഃ ശസ്ത്രപാണയഃ .
ഏവം രക്ഷായുതാ തന്വീ മത്സമേതാ സഖീയുതാ .
ക്രീഡാർഥം ജാഹ്നവീതോയേ നിത്യമായാതി യാതി ച .. 61..

ഇതി ശ്രീമദ്ദേവീഭാഗവതേ മഹാപുരാണേഽഷ്ടാദശസാഹസ്ര്യാം സംഹിതായാം ഷഷ്ഠസ്കന്ധേ രാജപുത്ര്യാഃ ഏകാവല്യാഃ വർണനം നാമൈകവിംശോഽധ്യായഃ .. 6.21..

6.22 ദ്വാവിംശോഽധ്യായഃ . ഹൈഹയൈകവീരായ യശോവത്യൈകാവലീമേ ദേവീസ്വപ്നവർണനം .

യശോവത്യുവാച .
പ്രാതരുത്ഥായ തന്വംഗീ ചലിതാ ച സഖീയുതാ .
ചാമരൈർവീജ്യമാനാ സാ രക്ഷിതാ ബഹുരക്ഷിഭിഃ .. 1..

സായുധൈശ്ചാതിസന്നദ്ധൈഃ സഹിതാ വരവർണിനീ .
ക്രീഡാർഥമത്ര രാജേന്ദ്ര സമ്പ്രാപ്താ നലിനീം ശുഭാം .. 2..

അഹമപ്യനയാ സാർധം ഗംഗാതീരേ സമാഗതാ .
അപ്സരോഭിഃ സമേതാ ച കമലൈഃ ക്രീഡമാനയാ .. 3..

ഏകാവലീ തഥാ ചാഹം ജാതേ ക്രീഡാപരേ യദാ .
സഹസൈവ തദായാതോ ദാനവോ ബലസംയുതഃ .. 4..

കാലകേതുരിതി ഖ്യാതോ രാക്ഷസൈർബഹുഭിര്യുതഃ .
പരിഘാസിഗദാചാപബാണതോമരപാണിഭിഃ .. 5..

ദൃഷ്ട്വാ ചൈകാവലീ തേന രൂപയൗവനശാലിനീ .
ദ്വിതീയാ കാമപത്നീവ ക്രീഡമാനാ സുപങ്കജൈഃ .. 6..

 മയോക്തൈകാവലീ രാജൻ കോഽയം ദൈത്യഃ സമാഗതഃ .

ഗച്ഛാവോ രക്ഷപാലാനാം മധ്യേ പങ്കജലോചനേ .. 7..

വിമൃശ്യൈവ സഖീ ചാഹം ത്വരയൈവ ഗതേ ഭയാത് .
മധ്യേ വൈ സൈനികാനാം തു സായുധാനാം നൃപാത്മജ .. 8..

കാലകേതുസ്തു താം ദൃഷ്ട്വാ മോഹിനീം മദനാതുരഃ .
ഗദാം ഗുർവീ ഗൃഹീത്വാ തു ധാവമാനഃ സമാഗതഃ .. 9..

രക്ഷകാന്ദൂരതഃ കൃത്വാ ജഗ്രാഹാംബുജലോചനാം .
ത്രസ്താം വേപഥുസംയുക്താം ക്രന്ദമാനാം കൃശോദരീം .. 10..

ത്യജൈനാം മാം ഗൃഹാണേതി മയാ ചോക്തോഽപി ദാനവഃ .
ന മാം ജഗ്രാഹ കാമാർതസ്താം ഗൃഹീത്വാ വിനിഃസൃതഃ .. 11..

തിഷ്ഠ തിഷ്ഠേതി ഭാഷന്തോ രക്ഷകാസ്തം മഹാബലം .
പ്രതിഷിധ്യ തു സംഗ്രാമം ചക്രുർവിസ്മയകാരകം .. 12..

തസ്യാപി രാക്ഷസാഃ ക്രൂരാഃ സർവതഃ ശസ്ത്രപാണയഃ .
യുയുധൂ രക്ഷകൈഃ സാർധം സ്വാമികാര്യേ കൃതോദ്യമാഃ .. 13..

സംഗ്രാമസ്തു തദാ ജാതഃ കാലകേതോസ്തഥാ രണേ .
നിഹത്യ രക്ഷകാൻസർവാൻഗൃഹീത്വൈനാം മഹാബലഃ .. 14..

യുക്തോ രാക്ഷസസൈന്യേന നിർജഗാമ പുരം പ്രതി .
വീക്ഷ്യ താം രുദതീം ബാലാം ഗൃഹീതാ ദാനവേന തു .. 15..

പൃഷ്ഠതോഽഹം ഗതാ തത്ര യത്ര നീതാ സഖീ മമ .
വിക്രോശന്തീ യഥാ സാ മാം പശ്യേദിതി പദാനുഗാ .. 16..

സാപി മാമാഗതാം വീക്ഷ്യ കിഞ്ചിത്സ്വസ്ഥാഭവത്തദാ .
ഗതാഹം തത്സമീപേ തു താമാഭാഷ്യ പുനഃ പുനഃ .. 17..

സാ മാം പ്രാപ്യാതിദുഃഖാർതാ സ്തംഭസ്വേദസമാകുലാ .
കണ്ഠേ ഗൃഹീത്വാ മാം ഭൂപ രുരോദ ഭൃശദുഃഖിതാ .. 18..

സ മാമാഹ കാലകേതുഃ പ്രീതിപൂർവമിദം വചഃ .
സമാശ്വാസയ ഭീതാം ത്വം സഖീം ചഞ്ചലലോചനാം .. 19..

പ്രാപ്തം മമാദ്യ നഗരം ദേവലോകസമം പ്രിയേ .
ദാസോഽസ്മി തവ രത്യാ ഹി കസ്മാത്ക്രന്ദസി കാതരാ .. 20..

കഥയൈനാം സഖീം ത്വേദ്യ സ്വസ്ഥാ ഭവ സുലോചനേ .
ഇത്യുക്ത്വാ മാം സഖീപാർശ്വേ സമാരോപ്യ രഥോത്തമേ .. 21..

ജഗാമ തരസാ ദുഷ്ടഃ പുരേ സ്വസ്യ മനോഹരേ .
സൈന്യേന മഹതാ യുക്തഃ പ്രഫുല്ലവദനാംബുജഃ .. 22..

ഏകാവലീ തഥാ മാം ച സംസ്ഥാപ്യ ധവലേ ഗൃഹേ .
രാക്ഷസാൻ ഗൃഹരക്ഷാർഥം കല്പയാമാസ കോടിശഃ .. 23..

ദ്വിതീയേ ദിവസേ സോഽഥ മാമുവാച രഹോ നൃപ .
പ്രബോധയ സഖീം ബാലാം ശോചന്തീം വിരഹാതുരാം .. 24..

പത്നീ മേ ഭവ സുശ്രോണി സുഖം ഭുങ്ക്ഷ്വ യഥേപ്സിതം .
രാജ്യം ത്വദീയം ചന്ദ്രാസ്യേ സേവകോഽഹം സദാ തവ .. 25..

പുനരുക്തം മയാ വാക്യം ശ്രുത്വാ തദ്ഭാഷിതം ഖരം .
നാഹം ക്ഷമാപ്രിയം വക്തും ത്വമേനാം കഥയ പ്രഭോ .. 26..

ഇത്യുക്തേ വചനേ ദുഷ്ടോ മദനക്ഷതമാനസഃ .
ഉവാച വിനയാദേനാം സഖീം ക്ഷാമോദരീം പ്രിയാം .. 27..

കൃശോദരി ത്വയാ മന്ത്രോ നിക്ഷിപ്തോഽസ്തി മമോപരി .
തേന മേ ഹൃദയം കാന്തേ ഹൃതം തേ വശതാം ഗതം .. 28..

തേനാഹം തവ ദാസോഽദ്യ കൃതോഽസ്മീതി വിനിശ്ചയഃ .
ഭജ മാം കാമബാണേന പീഡിതം വിവശം ഭൃശം .. 29..

യൗവനം യാതി രംഭോരു ചഞ്ചലം ദുർലഭം തദാ .
സഫലം കുരു കല്യാണി പതിം മാം പരിരഭ്യ ച .. 30..

ഏകാവല്യുവാച .
പിത്രാഹം കല്പിതാ പൂർവം ദാതും രാജസുതായ വൈ .
ഹൈഹയസ്തു മഹാഭാഗ സ മയാ മനസാ വൃതഃ .. 31..

കഥമന്യം ഭജേ കാന്തം ത്യക്ത്വാ ധർമം സനാതനം .
കന്യാധർമം വിഹായാദ്യ വേത്സി ശാസ്ത്രവിനിശ്ചയം .. 32..

യസ്മൈ ദദ്യാത്പിതാ കാമം കന്യാ തം പതിമാപ്നുയാത് .
പരതന്ത്രാ സദാ കന്യാ ന സ്വാതന്ത്ര്യം കദാചന .. 33..

ഇത്യുക്തോഽപി തയാ പാപീ വിരരാമ ന മോഹിതഃ .
ന മുമോച വിശാലാക്ഷീം മാം ച പാർശ്വസ്ഥിതാം തഥാ .. 34..

പാതാലവിവരേ തസ്യ പുരം പരമസങ്കടേ .
രാക്ഷസൈ രക്ഷിതം ദുർഗം മണ്ഡിതം പരിഖാവൃതം .. 35..

തത്ര തിഷ്ഠതി ദുഃഖാർതാ സഖീ മേ പ്രാണവല്ലഭാ .
തേനാഹം വിരഹേണാത്ര രാരടീമി സുദുഃഖിതാ .. 36..

ഏകവീര ഉവാച .
കഥം ത്വമത്ര സമ്പ്രാപ്താ പുരാത്തസ്യ ദുരാത്മനഃ .
വിസ്മയോ മേ മഹാനത്ര തത്ത്വം ബ്രൂഹി വരാനനേ .. 37..

ത്വയാ ച കഥിതം വാക്യം സന്ദിഗ്ധം ഭാതി ഭാമിനി .
ഹൈഹയാർഥേ കല്പിതാ സാ പിത്രേതി മമ സാമ്പ്രതം .. 38..

ഹൈഹയോ നാമ രാജാഹം നാന്യോഽസ്തി പൃഥിവീപതിഃ .
മദർഥേ കഥിതാ സാ കിം സഖീ തവ സുലോചനാ .. 39..

ഏതന്മേ സംശയം സുഭ്രു ഛേത്തുമർഹസി ഭാമിനി .
അഹം താമാനയിഷ്യാമി തം ഹത്വാ രാക്ഷസാധമം .. 40..

സ്ഥാനം ദർശയ മേ തസ്യ യദി ജാനാസി സുവ്രതേ .

രാജ്ഞേ നിവേദിതം കിം വാ തത്പിത്രേ ചാതിദുഃഖിതാ .. 41..

യസ്യൈഷാ വല്ലഭാ പുത്രീ ന കിം ജാനാതി താം ഹൃതാം .
നോദ്യമഃ കിം കൃതസ്തേന തതോ മോചനഹേതവേ .. 42..

ബന്ദീകൃതാം സുതാം ജ്ഞാത്വാ കഥം തിഷ്ഠതി സുസ്ഥിരഃ .
അസമർഥോ നൃപഃ കിം വാ കാരണം ബ്രൂഹി സത്വരം .. 43..

ത്വയാ മേഽപഹൃതം ചേതോ ഗുണാനുക്ത്വാ ഹ്യമാനുഷാൻ .
സഖ്യാഃ പങ്കജപത്രാക്ഷി കൃതഃ കാമവശോ ഭൃശം .. 44..

കദാ പശ്യാമി താം കാന്താം മോചയിത്വാതിസങ്കടാത് .
ഇതി മേ ഹൃദയം ചാദ്യ കരോത്യതിമനോരഥം .. 45..

ബ്രൂഹി മേ ഗമനോപായം പുരേ തസ്യാതിദുർഗമേ .
കഥം ത്വമാഗതാ തസ്മാത്സങ്കടാദത്ര തദ്വദ .. 46..

യശോവത്യുവാച .
ബാലഭാവാന്മയാ മന്ത്രോ ഭഗവത്യാ വിശാമ്പതേ .
പ്രാപ്തോഽസ്തി ബ്രാഹ്മണാത്സിദ്ധാത്സബീജധ്യാനപൂർവകഃ .. 47..

തത്രാവസ്ഥിതയാ രാജൻ മയാ ചിത്തേ വിചാരിതം .
ആരാധയാമി സതതം ചണ്ഡികാം ചണ്ഡവിക്രമാം .. 48..

സാ ദേവീ സേവിതാ കാമം ബന്ധമോക്ഷം കരിഷ്യതി .
ഭക്താനുകമ്പിനീ ശക്തിഃ സമർഥാ സർവസാധനേ .. 49..

യാ വിശ്വം സൃജതേ ശക്ത്യാ പാലയത്യേവ സാ പുനഃ .
കല്പാന്തേ സംഹരത്യേവ നിരാകാരാ നിരാശ്രയാ .. 50..

ഇതി സഞ്ചിന്ത്യ മനസാ ദേവീം വിശ്വേശ്വരീം ശിവാം .
ധ്യാത്വാ രക്താംബരാം സൗമ്യാം സുരക്തനയനാം ഹൃദി .. 51..

സംസ്മൃത്യ മനസാ രൂപം മന്ത്രജാപ്യപരാഭവം .
ഉപാസിതാ മയാ ദേവീ മാസമേകം സമാധിനാ .. 52..

സ്വപ്നേ മമ സമായാതാ ഭക്തിഭാവേന തോഷിതാ .
മാമാഹാമൃതയാ വാചാ കിം സുപ്താസീതി ചണ്ഡികാ .. 53..

ഉത്തിഷ്ഠ യാഹി തരസാ ഗംഗാതീരം മനോഹരം .
ആഗമിഷ്യതി തത്രാസൗ ഹൈഹയോ നൃപപുംഗവഃ .. 54..

ഏകവീരോ മഹാബാഹുഃ സർവശത്രുവിമർദനഃ .
ദത്താത്രേയേണ മന്മന്ത്രോ മഹാവിദ്യാഭിധഃ പരഃ .. 55..

ദത്തോഽസ്മൈ സോഽപി സതതം മാമുപാസ്തേഽതിഭക്തിതഃ .
മയ്യാസക്തമതിർനിത്യം മമ പൂജാപരായണഃ .. 56..

മാമേവ സർവഭൂതേഷു ധ്യായന്നാസ്തേ ച മത്പരഃ .
സ തേ ദുഃഖവിനാശം വൈ കരിഷ്യതി മഹാമതിഃ .. 57..

മാസുതോ വിഹരംസ്തത്ര തവ ത്രാതാ ഭവിഷ്യതി .

ഹത്വാ തം രാക്ഷസം ഘോരം മോചയിഷ്യതി മാനിനീം .. 58..

ഏകാവലീമേകവീരഃ സർവശാസ്ത്രവിശാരദഃ .
പശ്ചാത്തൈവ പതിഃ കാര്യസ്ത്വയാ രാജസുതഃ ശുഭഃ .. 59..

ഇത്യുക്ത്വാന്തർദധേ ദേവീ പ്രബുദ്ധാഹം തദൈവ ഹി .
കഥിതം സ്വപ്നവൃത്താന്തം ദേവ്യാശ്ചാരാധനം തഥാ .. 60..

പ്രസന്നവദനാ ജാതാ ശ്രുത്വാ സാ കമലേക്ഷണാ .
വിശേഷേണ ച സന്തുഷ്ടാ മാമുവാച ശുചിസ്മിതാ .. 61..

ഗച്ഛ തത്ര ത്വരായുക്താ കുരു കാര്യം മമ പ്രിയേ .
സത്യവാക്യാ ഭഗവതീ സാവാം മോക്ഷം വിധാസ്യതി .. 62..

ഇത്യാജ്ഞപ്താ തയാ ചാഹം സഖ്യാ വൈ പ്രേമയുക്തയാ .
മത്വോപസരണം യുക്തം തസ്മാത്സ്ഥാനാത്തദാ നൃപ .. 63..

ചാലിതാഹം തതഃ ശീഘ്രം മഹാദേവീപ്രസാദതഃ .
മാർഗജ്ഞാനം ശീഘ്രഗതിർമയാ പ്രാപ്താ നൃപാത്മജ .. 64..

ഇത്യേതത്കഥിതം സർവം കാരണം മമ ദുഃഖജം .
കസ്ത്വം കസ്യ സുതശ്ചേതി വദ വീര യഥാ തഥാ .. 65..

ഇതി ശ്രീമദ്ദേവീഭാഗവതേ മഹാപുരാണേഽഷ്ടാദശസാഹസ്ര്യാം സംഹിതായാം ഷഷ്ഠസ്കന്ധേ ഹൈഹയൈകവീരായ യശോവത്യൈകാവലീമോചനായ ദേവീസ്വപ്നവർണനം നാമ ദ്വാവിംശോ
6.22..

6.23 ത്രയോവിംശോഽധ്യായഃ . ഏകവീരൈകാവല്യോർവിവാഹവർണനം .

വ്യാസ ഉവാച .
തസ്യാസ്തു വചനം ശ്രുത്വാ രമാപുത്രഃ പ്രതാപവാൻ .
പ്രഫുല്ലവദനാംഭോജസ്താമുവാച വിശാമ്പതേ .. 1..

രാജോവാച .
രംഭോരു യസ്ത്വയാ പൃഷ്ടോ വൃത്താന്തോ വിശദാക്ഷരഃ .
ഹേഹയോഽഹം ചൈകവീരനാമ്നാ സിന്ധുസുതാസുതഃ .. 2..

മനോ മേ യത്ത്വയാ നൂനം പരതന്ത്രം കൃതം കില .
കിം കരോമി ക്വ ഗച്ഛാമി വിരഹേണാതിപീഡിതഃ .. 3..

പ്രഥമം രൂപമാഖ്യാതം സർവലോകാതിഗം ത്വയാ .
തേന മേ വിഹ്വലം ജാതം കാമബാണഹതം മനഃ .. 4..

തതസ്തസ്യാ ഗുണാഃ പ്രോക്താസ്തൈസ്തു ചിത്തം ഹൃതം പുനഃ .
യത്ത്വയോക്തം പുനർവാക്യം തേന മേ വിസ്മയോഽഭവത് .. 5..

ഏകാവല്യാ വചഃ പ്രോക്തം ദാനവാഗ്രേ മയാ വൃതഃ .
ഹൈഹയസ്തം വിനാ നാന്യം വൃണോമീതി വിനിശ്ചയഃ .. 6..

തേന വാക്യേന തന്വംഗി ഭൃത്യോഽഹമധുനാ കൃതഃ .
 ത്വയാ തസ്യാഃ സുകേശാന്തേ ബ്രൂഹി കിം കരവാണി വാം .. 7..

സ്ഥാനം തസ്യ ന ജാനാമി രാക്ഷസസ്യ ദുരാത്മനഃ .
ഗതിർമേ നാസ്തി ഗമനേ പുരേ തസ്മിൻസുലോചനേ .. 8..

വദ മാം ത്വം വിശാലാക്ഷി തത്ര പ്രാപയിതും ക്ഷമാ .
പ്രാപയാശു സഖീ തേ സാ യത്ര തിഷ്ഠതി സുന്ദരീ .. 9..

ഹത്വാ തം രാക്ഷസം ക്രൂരം മോചയിഷ്യാമി സാമ്പ്രതം .
വിവശാം ശോകസന്തപ്താം രാജപുത്രീം തവ പ്രിയാം .. 10..

വിമുക്തദുഃഖാം കൃത്വാऽऽശു പ്രാപയിഷ്യാമി തേ പുരം .
പിത്രേ ചാസ്യാഃ പ്രദാസ്യാമി കന്യാമേകാവലീമഹം .. 11..

പശ്ചാദ്വിവാഹം കർതാസൗ രാജാ പുത്ര്യാഃ പരന്തപഃ .
ഏവം തേ മനസഃ കാമോ മമ ചാപി പ്രിയംവദേ .. 12..

ഭവിഷ്യതി സ സമ്പൂർണഃ സാധനേന തവാധുനാ .
ദർശയാശു പുരം തസ്യ പശ്യ മേ ത്വം പരാക്രമം .. 13..

യഥാ ഹന്മി ദുരാചാരം പരദാരാപഹാരകം .
തഥാ കുരു പ്രിയം കർതും ശക്താസി വരവർണിനി .. 14..

മാർഗം ദർശയ തസ്യാദ്യ പുരസ്യ ദുർഗമസ്യ ച .
വ്യാസ ഉവാച .
തന്നിശമ്യ പ്രിയം വാക്യം മുദിതാ ച യശോവതീ .. 15..

തമുവാച രമാപുത്രം ഗമനോപായമാദരാത് .
മന്ത്രം ഗൃഹാണ രാജേന്ദ്ര ഭഗവത്യാസ്തു സിദ്ധിദം .. 16..

ദർശയിഷ്യാമി തസ്യാദ്യ പുരം രാക്ഷസപാലിതം .
സജ്ജോ ഭവ മഹാഭാഗ ഗമനായ മയാ സഹ .. 17..

സൈന്യേന മഹതാ യുക്തസ്തത്ര യുദ്ധം ഭവിഷ്യതി .
കാലകേതുർമഹാവീരോ രാക്ഷസൈർബലിഭിർവൃതഃ .. 18..

തസ്മാന്മന്ത്രം ഗൃഹീത്വാ ത്വം വ്രജ തത്ര മയാ സഹ .
ദർശയിഷ്യാമി തേ മാർഗം പുരസ്യാസ്യ ദുരാത്മനഃ .. 19..

ഹത്വാ തം പാപകർമാണം മോചയാശു ച മേ സഖീം .
ശ്രുത്വാ തദ്വചനം വീരോ മന്ത്രം ജഗ്രാഹ സത്വരഃ .. 20..

ദത്താത്രേയാദ്ദൈവയോഗാത്പ്രാപ്താജ്ജ്ഞാനിവരാച്ഛുഭാത് .
യോഗേശ്വരീമഹാമന്ത്രം ത്രിലോകീതിലകാഭിധം .. 21..

തേന സർവജ്ഞതാ ജാതാ സർവാന്തശ്ചാരിതാ തഥാ .
തയാ സഹ ജഗാമാശു പുരം തസ്യ സുദുർഗമം .. 22..

രക്ഷിതം രാക്ഷസൈർഘോരൈഃ പാതാലമിവ പന്നഗൈഃ .
യശോവത്യാ ച സൈന്യേന മഹതാ സംയുതോ നൃപഃ .. 23..

തമായാന്തം സമാലോക്യ ദൂതാസ്തസ്യ ഭയാതുരാഃ .
ക്രോശന്തോऽഭിയയുഃ പാർശ്വം കാലകേതോസ്തരസ്വിനഃ .. 24..

തമൂചുഃ സഹസാ മത്വാ രാക്ഷസം കാമമോഹിതം .
ഏകാവലീസമീപസ്ഥം കുർവന്തം വിനയാൻബഹൂൻ .. 25..

ദൂതാ ഊചുഃ .
രാജൻ യശോവതീ നാരീ കാമിന്യാഃ സഹചാരിണീ .
ആയാതി സഹ സൈന്യേന രാജപുത്രേണ സംയുതാ .. 26..

ജയന്തോ വാ മഹാരാജ കാർതികേയോഽഥവാ നു കിം .
ആഗച്ഛതി ബലോന്മത്തോ വാഹിനീസഹിതഃ കില .. 27..

സംയത്തോ ഭവ രാജേന്ദ്ര സംഗ്രാമഃ സമുപസ്ഥിതഃ .
ദേവപുത്രേണ യുധ്യസ്വ ത്യജ വാ കമലേക്ഷണാം .. 28..

ഇതോ ദൂരേഽസ്തി സൈന്യം തദ്യോജനത്രയമാത്രതഃ .
സജ്ജോ ഭവ മഹീപാല ദുന്ദുഭിം ഘോഷയാശു വൈ .. 29..

വ്യാസ ഉവാച .
തേഷാം തദ്വചനം ശ്രുത്വാ രാക്ഷസഃ ക്രോധമൂർച്ഛിതഃ .
രാക്ഷസാൻപ്രേരയാമാസ സായുധാൻസബലാന്വഹൂൻ .. 30..

ഗച്ഛധ്വം രാക്ഷസാഃ സർവേ സമ്മുഖാഃ ശസ്ത്രപാണയഃ .
താനാജ്ഞാപ്യ കാലകേതുഃ പപ്രച്ഛ പ്രണയാന്വിതഃ .. 31..

ഏകാവലീം സമീപസ്ഥാം വിവശാം ഭൃശദുഃഖിതാം .
കോഽയമായാതി തന്വംഗി പിതാ തേ വാപരഃ പുമാൻ .. 32..

ത്വദർഥേ സൈന്യസംയുക്തോ ബ്രൂഹി സത്യം കൃശോദരി .
പിതാ തേ യദി സമ്പ്രാപ്തോ നേതും ത്വാം വിരഹാതുരഃ .. 33..

ജ്ഞാത്വാ തേ പിതരം സമ്യക് സംഗ്രാമം ന കരോമ്യഹം .
ആനയിത്വാ ഗൃഹേ പൂജാം രത്നൈർവസ്ത്രൈർഹയൈഃ ശുഭൈഃ .. 34..

കരോമി തസ്യ ചാതിഥ്യം ഗൃഹേ പ്രാപ്തസ്യ സർവഥാ .
അന്യശ്ചേദ്യദി സമ്പ്രാപ്തസ്തം ഹന്മി നിശിതൈഃ ശരൈഃ .. 35..

ആനീതഃ കില കാലേന മരണായ മഹാത്മനാ .
തസ്മാദ്വദ വിശാലാക്ഷി കോഽയമായാതി മന്ദധീഃ .. 36..

അജ്ഞാത്വാ മാം ദുരാധർഷം കാലരൂപം മഹാബലം .
ഏകാവല്യുവാച .
ന ജാനേഽഹം മഹാഭാഗ കോഽയമായാതി സത്വരഃ .. 37..

നമേഽസ്തി വിദിതഃ കോഽപി സ്ഥിതായാസ്തവ ബന്ധനേ .
നായം പിതാ മേ ന ഭ്രാതാ കോഽപ്യന്യോഽസ്തി മഹാബലഃ .. 38..

കിമർഥമിഹ ചായാതി നാഹം വേദ വിനിശ്ചയം .
ദൈത്യ ഉവാച .
ഏവം വദന്ത്യമീ ദൂതാ വയസ്യാ തേ യശോവതീ .. 39..

സമാനീയ ച തം വീരമാഗതേതി കൃതോദ്യമാ .
ക്വ ഗതാ സാ സഖീ കാന്തേ വിദഗ്ധാ കാര്യനിശ്ചയേ .. 40..

നാന്യഃ കോഽപി മമാരാതിര്യോ മേ പ്രതിബലോ ഭവേത് .
വ്യാസ ഉവാച .
ഏതസ്മിന്നന്തരേ ദൂതാസ്തത്രാന്യേ വൈ സമാഗതാഃ .. 41..

തേ ഹോചുസ്ത്വരിതാ ഭീതാഃ കാലകേതും ഗൃഹേ സ്ഥിതം .
കിം സ്വസ്ഥോഽസി മഹാരാജ സമീപേ സൈന്യമാഗതം .. 42..

നിർഗച്ഛ നഗരാത്തൂർണം സൈന്യേന മഹതാഽഽവൃതഃ .
ഇതി തേഷാം വചഃ ശ്രുത്വാ കാലകേതുർമഹാബലഃ .. 43..

രഥമാരുഹ്യ ത്വരിതോ നിര്യയൗ സ്വപുരാദ്ബഹിഃ .
ഏകവീരോഽപി സഹസാ ഹയാരൂഢഃ പ്രതാപവാൻ .. 44..

ആഗതസ്തത്ര കാമിന്യാ വിരഹേണ സമാകുലഃ .
യുദ്ധം തയോരഭൂത്തത്ര വൃത്രവാസവയോരിവ .. 45..

ശസ്ത്രാസ്ത്രൈർബഹുധാ മുക്തൈരാദീപിതദിഗന്തരം .
വർതമാനേ തദാ യുദ്ധേ കാതരാണാം ഭയാവഹേ .. 46..

ഗദയാ താഡയാമാസ ദൈത്യം സിന്ധുസുതാസുതഃ .
സ ഗതാസുഃ പപാതോർവ്യാം വജ്രാഹത ഇവാചലഃ .. 47..

പലായിത്വാ ഗതാഃ സർവേ രാക്ഷസാ ഭയപീഡിതാഃ .
യശോവതീ തതോ ഗത്വാ വേഗാദേകാവലീം തദാ .. 48..

ഉവാച മധുരാം വാണീം വിസ്മിതാ മുദിതാ ഭൃശം .
ഏഹ്യാലി നൃപപുത്രേണ ദാനവോഽസൗ നിപാതിതഃ .. 49..

ഏകവീരേണ ധീരേണ യുദ്ധം കൃത്വാ സുദാരുണം .
സ്കന്ധാവാരേഽപ്യസൗ രാജാ തിഷ്ഠത്യദ്യ ശ്രമാതുരഃ .. 50..

ദർശനം കാങ്ക്ഷമാണസ്തേ ശ്രുതരൂപഗുണസ്തവ .
പശ്യ തം കുടിലാപാംഗി മനോഭവസമം നൃപം .. 51..

കഥിതാ ത്വം മയാ പൂർവം തസ്യാഗ്രേ ജാഹ്നവീതടേ .
പൂർണാനുരാഗഃ സഞ്ജാതസ്തേനാസൗ വിരഹാതുരഃ .. 52..

വാഞ്ഛതി ത്വാം ചാരുരൂപാം ദ്രഷ്ടും നൃപതിനന്ദനഃ .
സാ തസ്യാ വചനം ശ്രുത്വാ ഗമനായ മനോ ദധേ .. 53..

ലജ്ജമാനാ ഭൃശം ഭീത്യാ കൗമാരം പ്രാപ്തയാ തയാ .
കഥം തസ്യ മുഖം ദ്രക്ഷ്യേ കുമാരീ ഹ്യവശാ ഭൃശം .. 54..

സ മാം ഗൃഹ്ണാതി കാമാർത ഇതി ചിന്താകുലാ സതീ .
യശോവത്യാ യുതാ തത്ര നരയാനസ്ഥിതാ യയൗ .. 55..

സ്കന്ധാവാരേഽതിമലിനാ മലിനാംബരധാരിണീ .
താമാഗതാം വിശാലാക്ഷീം ദൃഷ്ട്വാ രാജസുതോഽബ്രവീത് .. 56..

ദർശനം ദേഹി തന്വംഗി തൃഷിതേ നയനേ മമ .
കാമാതുരം ച തം വീക്ഷ്യ താം ച ലജ്ജാഭരാവൃതാം .. 57..

നീതിജ്ഞാ ശിഷ്ടമാർഗജ്ഞാ തമുവാച യശോവതീ .
രാജപുത്ര പിതാപ്യസ്യാസ്ത്വാമേനാം ദാതുമിച്ഛതി .. 58..

ഏഷാപി ത്വദ്വശാ നൂനം ഭവിതാ സംഗമസ്തവ .
കാലം പ്രതീക്ഷ്യ രാജേന്ദ്ര നയൈനാം പിതുരന്തികം .. 59..

സ വിവാഹവിധിം കൃത്വാ ദാസ്യതീതി വിനിശ്ചയഃ .
സ തസ്യാ വചനം തഥ്യം മത്വാ സൈന്യസമന്വിതഃ .. 60..

സമേതഃ കാമിനീഭ്യാം തു യയൗ തത്പിതുരാശ്രമം .
രാജപുത്രീം തഥായാതാം ശ്രുത്വാ പ്രേമസമന്വിതഃ .. 61..

പ്രയയൗ സമ്മുഖസ്തൂർണം സചിവൈഃ പരിവേഷ്ടിതഃ .
ബഹുഭിർദിവസൈർദൃഷ്ടാ പുത്രീ സാ മലിനാംബരാ .. 62..

യശോവത്യാ തു വൃത്താന്തഃ കഥിതോ വിസ്തരാത്പുനഃ .
ഏകവീരം മിലിത്വാസൗ ഗൃഹമാനീയ ചാദരാത് .. 63..

പുണ്യേഽഹ്നി കാരയാമാസ വിവാഹം വിധിപൂർവകം .
പാരിബർഹം തതോ ദത്ത്വാ സമ്പൂജ്യ വിധിവത്തദാ .. 64..

പുത്രീം വിസർജയാമാസ യശോവത്യാ സമന്വിതാം .
ഏവം വിവാഹേ സംവൃത്തേ രമാപുത്രോ മുദാന്വിതഃ .. 65..

ഗൃഹം പ്രാപ്യ ബഹൂൻഭോഗാംബുഭുജേ പ്രിയയാ സമം .
ബഭൂവ തസ്യാം പുത്രസ്തു കൃതവീര്യാഭിധഃ കില .
തത്സുതഃ കാർതവീര്യസ്തു വംശോഽയം കഥിതോ മയാ .. 66..

ഇതി ശ്രീമദ്ദേവീഭാഗവതേ മഹാപുരാണേഽഷ്ടാദശസാഹസ്ര്യാം സംഹിതായാം
ഷഷ്ഠസ്കന്ധേ ഏകവീരൈകാവല്യോർവിവാഹവർണനം നാമ ത്രയോവിംശോഽധ്യായഃ .. 6.23..

6.24 ചതുർവിംശോഽധ്യായഃ . അംബികായാഃ നിയോഗാത്പുത്രോത്പാദനാ ഗർഭധാരണവർണനം .

രാജോവാച .
ഭഗവംസ്ത്വന്മുഖാംഭോജാച്ച്യുതം ദിവ്യകഥാരസം .
ന തൃപ്തിമധിഗച്ഛാമി പിബംസ്തു സുധയാ സമം .. 1..

വിചിത്രമിദമാഖ്യാനം കഥിതം ഭവതാ മമ .
ഹൈഹയാനാം സമുത്പത്തിർവിസ്തരാദ്വിസ്മയപ്രദാ .. 2..

പരം കൗതൂഹലം മേഽത്ര യദ്വിഷ്ണുഃ കമലാപതിഃ .
ദേവദേവോ ജഗന്നാഥഃ സൃഷ്ടിസ്ഥിത്യന്തകാരകഃ .. 3..

സോഽപ്യശ്വഭാവമാപന്നോ ഭഗവാൻഹരിരച്യുതഃ .
പരതന്ത്രഃ കഥം ജാതഃ സ്വതന്ത്രഃ പുരുഷോത്തമഃ .. 4..

ഏതന്മേ സംശയം ബ്രഹ്മഞ്ഛേത്തുമർഹസി സാമ്പ്രതം .
സർവജ്ഞസ്ത്വം മുനിശ്രേഷ്ഠ ബ്രൂഹി വൃത്താന്തമദ്ഭുതം .. 5..

വ്യാസ ഉവാച .
ശൃണു രാജൻ പ്രവക്ഷ്യാമി സന്ദേഹസ്യാസ്യ നിർണയം .
യഥാ ശ്രുതം മയാ പൂർവം നാരദാന്മുനിസത്തമാത് .. 6..

ബ്രഹ്മണോ മാനസഃ പുത്രോ നാരദോ നാമ താപസഃ .
സർവജ്ഞഃ സർവഗഃ ശാന്തഃ സർവലോകപ്രിയഃ കവിഃ .. 7..

സ ചൈകദാ മുനിശ്രേഷ്ഠോ വിചരൻപൃഥിവീമിമാം .
വാദയന്മഹതീം വീണാം സ്വരതാനസമന്വിതാം .. 8..

ബൃഹദ്രഥന്തരാദീനാം സാമ്നാം ഭേദാനനേകശഃ .
ഗായൻഗായത്രമമൃതം സമ്പ്രാപ്തോഽഥ മമാശ്രമം .. 9..

ശമ്യാപ്രാസം മഹാതീർഥം സരസ്വത്യാഃ സുപാവനം .
നിവാസം മുനിമുഖ്യാനാം ശർമദം ജ്ഞാനദം തഥാ .. 10..

തമാഗതമഹം പ്രേക്ഷ്യ ബ്രഹ്മപുത്രം മഹാദ്യുതിം .
അഭ്യുത്ഥാനാദികം സർവം കൃതവാനർചനാദികം .. 11..

അർഘ്യപാദ്യവിധിം കൃത്വാ തസ്യാസനസ്ഥിതസ്യ ച .
ഉപവിഷ്ടഃ സമീപേഽഹം മുനേരമിതതേജസഃ .. 12..

ദൃഷ്ട്വാ വിശ്രമിണം ശാന്തം നാരദം ജ്ഞാനപാരദം .
തമപൃച്ഛമഹം രാജൻ യത്പൃഷ്ടോഽഹം ത്വയാധുനാ .. 13..

അസാരേഽസ്മിംസ്തു സംസാരേ പ്രാണിനാം കിം സുഖം മുനേ .
ന പശ്യാമി വിനിശ്ചിത്യ കദാചിത്കുത്രചിത്ക്വചിത് .. 14..

ദ്വീപേ ജാതോ ജനന്യാഹം സന്ത്യക്തസ്തത്ക്ഷണാദപി .
അനാശ്രയോ വനേ വൃദ്ധിം പ്രാപ്തഃ കർമാനുസാരതഃ .. 15..

തപസ്തപ്തം മയാ ചോഗ്രം പർവതേ ബഹുവാർഷികം .
പുത്രകാമേന ദേവർഷേ ശങ്കരഃ സമുപാസിതഃ .. 16..

തതോ മയാ ശുകഃ പ്രാപ്തഃ പുത്രോ ജ്ഞാനവതാം വരഃ .
പാഠിതസ്തു മയാ സമ്യഗ്വേദാനാം സാര ആദിതഃ .. 17..

സ ത്യക്ത്വാ മാം ഗതഃ ക്വാപി രുദന്തം വിരഹാതുരം .
ലോകാല്ലോകാന്തരം സാധോ വചനാത്തവ ബോധിതഃ .. 18..

തതോഽഹം പുത്രസന്തപ്തസ്ത്യക്ത്വാ മേരും മഹാഗിരിം .
മാതരം മനസാ കൃത്വാ സമ്പ്രാപ്തഃ കുരുജാംഗലം .. 19..

പുത്രസ്നേഹാദതിതരാം കൃശാംഗഃ ശോകസംയുതഃ .
ജാനന്മിഥ്യേതി സംസാരം മായാപാശനിയന്ത്രിതഃ .. 20..

തതോ രാജ്ഞാ വൃതാം ജ്ഞാത്വാ മാതരം വാസവീം ശുഭാം .
സ്ഥിതോഽത്രൈവാശ്രമം കൃത്വാ സരസ്വത്യാസ്തടേ ശുഭേ .. 21..

ശന്തനുഃ സ്വർഗതിം പ്രാപ്തോ വിധുരാ ജനനീ സ്ഥിതാ .
പുത്രദ്വയയുതാ സാധ്വീ ഭീഷ്മേണ പ്രതിപാലിതാ .. 22..

ചിത്രാംഗദഃ കൃതോ രാജാ ഗംഗാപുത്രേണ ധീമതാ .
കാലേന സോഽപി മേ ഭ്രാതാ മൃതഃ കാമസമദ്യുതിഃ .. 23..

തതഃ സത്യവതീ മാതാ നിമഗ്നാ ശോകസാഗരേ .
ചിത്രാംഗദം മൃതം പുത്രം രുരോദ ഭൃശമാതുരാ .. 24..

സമ്പ്രാപ്തോഽഹം മഹാഭാഗ ജ്ഞാത്വാ താം ദുഃഖിതാം സതീം .
ആശ്വാസിതാ മയാത്യർഥം ഭീഷ്മേണ ച മഹാത്മനാ .. 25..

വിചിത്രവീര്യസ്ത്വപരോ വീര്യവാൻപൃഥിവീപതിഃ .
കൃതോ ഭീഷ്മേണ ഭ്രാതാ വൈ സ്ത്രീരാജ്യവിമുഖേന ഹ .. 26..

കാശിരാജസുതേ രമ്യേ വിജിത്യ പൃഥിവീപതീൻ .
ഭീഷ്മേണാനീയ സ്വബലാത്കന്യകേ ദ്വേ സമർപിതേ .. 27..

സത്യവത്യൈ ശുഭേ കാലേ വിവാഹഃ പരികല്പിതഃ .
ഭ്രാതുർവിചിത്രവീര്യസ്യ തദാഹം സുഖിതോഽഭവം .. 28..

പുനഃ സോഽപി മൃതോ ഭ്രാതാ യക്ഷ്മണാ പീഡിതോ ഭൃശം .
അനപത്യോ യുവാ ധന്വീ മാതാ മേ ദുഃഖിതാഭവത് .. 29..

കാശിരാജസുതേ ദ്വേ തു മൃതം ദൃഷ്ട്വാ പതിം തദാ .
പതിവ്രതാധർമപരേ ഭഗിന്യൗ സംബഭൂവതുഃ .. 30..

തേ ഊചതുഃ സതീം ശ്വശ്രൂം രുദതീം ഭൃശദുഃഖിതാം .
പതിനാ സഹഗാമിന്യൗ ഭവിഷ്യാവോ ഹുതാശനേ .. 31..

പുത്രേണ സഹ തേ ശ്വശ്രു സ്വർഗേ ഗത്വാഥ നന്ദനേ .
സുഖേന വിഹരിഷ്യാവഃ പതിനാ സഹ സംയുതേ .. 32..

നിവാരിതേ തദാ മാത്രാ വധ്വൗ തസ്മാന്മഹോദ്യമാത് .
സ്നേഹഭാവം സമാശ്രിത്യ ഭീഷ്മസ്യ വചനാത്തദാ .. 33..

ഗാംഗേയേന ച മാത്രാ മേ സമ്മന്ത്ര്യ ച പരസ്പരം .
കൃത്വൗർധ്വദൈഹികം സർവം സംസ്മൃതോഽഹം ഗജാഹ്വയേ .. 34..

സ്മൃതമാത്രസ്തു മാത്രാ വൈ ജ്ഞാത്വാ ഭാവം മനോഗതം .
തരസൈവാഗതശ്ചാഹം നഗരം നാഗസാഹ്വയം .. 35..

പ്രണമ്യ മാതരം മൂർധ്നാ സംസ്ഥിതോഽഥ കൃതാഞ്ജലിഃ .
താമബ്രവം സുതപ്താംഗീം പുത്രശോകേന കർശിതാം .. 36..

മാതസ്ത്വയാ കിമാഹൂതോ മനസാഹം തപസ്വിനി .
ആജ്ഞാപയ മഹത്കാര്യേ ദാസോഽസ്മി കരവാണി കിം .. 37..

ത്വം മേ തീർഥം പരം മാതർദേവശ്ച പ്രഥിതഃ പരഃ .
ആഗതശ്ചിന്തിതശ്ചാത്ര ബ്രൂഹി കൃത്യം തവ പ്രിയം .. 38..

വ്യാസ ഉവാച .
ഇത്യുക്ത്വാഹം സ്ഥിതസ്തത്ര മാതുരഗ്രേ യദാ മുനേ .
തദാ സാ മാമുവാചേദം പശ്യന്തീ ഭീഷ്മമന്തികേ .. 39..

പുത്ര ത്േദ്യ മൃതോ ഭ്രാതാ പീഡിതോ രാജയക്ഷ്മണാ .
തേനാഹം ദുഃഖിതാ ജാതാ വംശച്ഛേദഭയാദിഹ .. 40..

തസ്മാത്ത്വമദ്യ മേധാവിൻ മയാഹൂതഃ സമാധിനാ .
ഗാംഗേയസ്യ മതേനാത്ര പാരാശര്യാർഥസിദ്ധയേ .. 41..

കുലം സ്ഥാപയ നഷ്ടം ത്വം ശന്തനോർനാമകാരണാത് .
രക്ഷ മാം ദുഃഖതഃ കൃഷ്ണ വംശച്ഛേദോദ്ഭവാദ്ദ്രുതം .. 42..

കാശിരാജസുതേ ഭാര്യേ ഭ്രാതുസ്തവ യവീയസഃ .
സാധോർവിചിത്രവീര്യസ്യ രൂപയൗവനഭൂഷിതേ .. 43..

താഭ്യാം സംഗമ്യ മേധാവിൻ പുത്രോത്പാദനകം കുരു .
രക്ഷസ്വ ഭാരതം വംശം നാത്ര ദോഷോ്സ്തി കർഹിചിത് .. 44..

വ്യാസ ഉവാച .
ഇതി മാതുർവചഃ ശ്രുത്വാ ജാതശ്ചിന്താതുരോ ഹ്യഹം .
ലജ്ജയാ്ഽകുലചിത്തസ്താമബ്രവം വിനയാനതഃ .. 45..

മാതഃ പാപാധികം കർമ പരദാരാഭിമർശനം .
ജ്ഞാത്വാ ധർമപഥം സമ്യക്കരോമി കഥമാദരാത് .. 46..

തഥാ യവീയസോ ഭ്രാതുർവധൂഃ കന്യാ പ്രകീർതിതാ .
വ്യഭിചാരം കഥം കുര്യാമധീത്യ നിഗമാനഹം .. 47..

അന്യായേന ന കർതവ്യം സർവഥാ കുലരക്ഷണം .
ന തരന്തി ഹി സംസാരാത്പിതരഃ പാപകാരിണഃ .. 48..

ലോകാനാമുപദേഷ്ടാ യഃ പുരാണാനാം പ്രവർതകഃ .
സ കഥം കുത്സിതം കർമ ജ്ഞാത്വാ കുര്യാന്മഹാദ്ഭുതം .. 49..

പുനരുക്തോ ഹ്യഹം മാത്രാ രുദത്യാ ഭൃശമന്തികേ .
പുത്രശോകാതിതപ്താ യാ വംശരക്ഷണകാമ്യയാ .. 50..

പാരാശര്യ ന തേ ദോഷോ വചനാന്മമ പുത്രക .
ഗുരൂണാം വചനം തഥ്യം സദോഷമപി മാനവൈഃ .. 51..

കർതവ്യമവിചാര്യൈവ ശിഷ്ടാചാരപ്രമാണതഃ .
വചനം കുരു മേ പുത്ര ന തേ ദോഷോ്സ്തി മാനദ .. 52..

പുത്രസ്യ ജനനം കൃത്വാ സുഖിനീ കുരു മാതരം .
വിശേഷേണ തു സന്തപ്താം മഗ്നാം ശോകാർണവേ സുത .. 53..

ഇതി താം ബ്രുവതീം ശ്രുത്വാ തദാ സുരനദീസുതഃ .
മാമുവാച വിശേഷജ്ഞഃ സൂക്ഷ്മധർമസ്യ നിർണയേ .. 54..

ദ്വൈപായന വിചാരോ്ത്ര ന കർതവ്യസ്ത്വയാനഘ .
മാതുർവചനമാദായ വിഹരസ്വ യഥാസുഖം .. 55..

വ്യാസ ഉവാച .
ഇതി തസ്യ വചഃ ശ്രുത്വാ മാതുശ്ച പ്രാർഥനം തഥാ .
നിഃശങ്കോ്ഹം തദാ ജാതഃ കാര്യേ തസ്മിഞ്ജുഗുപ്സിതേ .. 56..

അംബികായാം പ്രവൃത്തോഽഹമൃതുമത്യാം മുദാ നിശി .
മയി വിമനസായാം തു താപസേ കുത്സിതേ ഭൃശം .. 57..

ശപ്താ മയാ സാ സുശ്രോണീ പ്രസംഗേ പ്രഥമേ തദാ .
അന്ധസ്തേ ഭവിതാ പുത്രോ യതോ നേത്രേ നിമീലിതേ .. 58..

ദ്വിതീയേഽഹ്നി മുനിശ്രേഷ്ഠ പൃഷ്ടോ മാത്രാ രഹഃ പുനഃ .
ഭവിഷ്യതി സുതഃ പുത്ര കാശിരാജസുതോദരേ .. 59..

മയോക്താ ജനനീ തത്ര വ്രീഡാനമ്രമുഖേന ഹ .
വിനേത്രോ ഭവിതാ പുത്രോ മാതഃ ശാപാന്മമൈവ ഹി .. 60..

തയാ നിർഭർത്സിതസ്തത്ര കഠോരവചസാ മുനേ .
കഥം പുത്ര ത്വയാ ശപ്താ പുത്രസ്തേഽന്ധോ ഭവിഷ്യതി .. 61..

ഇതി ശ്രീമദ്ദേവീഭാഗവതേ മഹാപുരാണേഽഷ്ടാദശസാഹസ്ര്യാം സംഹിതായാം ഷഷ്ഠസ്കന്ധേ അംബികായാം നിയോഗാത്പുത്രോത്പാദനായ ഗർഭധാരണവർണനം നാമ ചതുർവിംശോഽധ്യാഃ

6.25 പഞ്ചവിംശോഽധ്യായഃ . വ്യാസസ്വകീയമോഹവർണനം .

വ്യാസ ഉവാച .
വാസവീ ചകിതാ ജാതാ ശ്രുത്വാ മേ വാക്യമീദൃശം .
ദാശേയീ മാമുവാചേദം പുത്രാർഥേ ഭൃശമാതുരാ .. 1..

അംബാലികാ വധൂർധന്യാ കാശിരാജസുതാ സുത .
ഭാര്യാ വിചിത്രവീര്യസ്യ വിധവാ ശോകസംയുതാ .. 2..

സർവലക്ഷണസമ്പന്നാ രൂപയൗവനശാലിനീ .
തസ്യാം ജനയ സംഗം ത്വം കൃത്വാ പുത്രം സുസമ്മതം .. 3..

നാന്ധോ രാജാധികാരീ സ്യാത്തസ്മാത്പുത്ര മനോഹരം .
ഉത്പാദയ രാജപുത്ര്യാം വചനാന്മമ മാനദ .. 4..

ഇത്യുക്തോഽഹം തദാ മാത്രാ സ്ഥിതസ്തത്ര ഗജാഹ്വയേ .
യാവദൃതുമതീ ജാതാ കാശിരാജസുതാ മുനേ .. 5..

ഏകാന്തേ ശയനാഗാരേ പ്രാപ്താ സാ മമ സന്നിധൗ .
ലജ്ജമാനാ സുകേശാന്താ സ്വശ്വശ്രൂവചനാത്തദാ .. 6..

ദൃഷ്ട്വാ മാം ജടിലം ദാന്തം താപസം രസവർജിതം .
സാ സ്വേദവദനാ ജാതാ പാണ്ഡുരാ വിമനാ ഭൃശം .. 7..

കുപിതോഽഹം തദാ ദൃഷ്ട്വാ കാമിനീം നിശി സംഗതാം .
വേപമാനാം സ്ഥിതാം പാർശ്വേ ഹ്യബ്രവം താമഹം രുഷാ .. 8..

ദൃഷ്ട്വാ മാം യദി ഗർവേണ പാണ്ഡുവർണാ സമാവൃതാ .
അതസ്തേ തനയഃ പാണ്ഡുർഭവിഷ്യതി സുമധ്യമേ .. 9..

ഇത്യുക്ത്വാ നിശി തത്രൈവ സ്ഥിതോഽമ്ബാലികയാ യുതഃ .
ഭുക്ത്വാ താം നിശി നിര്യാതഃ സ്ഥാനമാപൃച്ഛ്യ മാതരം .. 10..

തതസ്താഭ്യാം സുതൗ കാലേ പ്രസൂതാവന്ധപാണ്ഡുരൗ .
ധൃതരാഷ്ട്രശ്ച പാണ്ഡുശ്ച പ്രഥിതൗ സംബഭൂവതുഃ .. 11..

മാതാ മേ വിമനാ ജാതാ താദൃശൗ വീക്ഷ്യ തൗ സുതൗ .
തതഃ സംവത്സരസ്യാന്തേ മാമാഹൂയ തദാബ്രവീത് .. 12..

ദ്വൈപായന സുതൗ ജാതൗ രാജ്യയോഗ്യൗ ന താദൃശൗ .
അന്യം മനോഹരം പുത്രം സമുത്പാദയ മേ പ്രിയം .. 13..

തഥേതി സാ മയാ പ്രോക്താ മുദിതാ ജനനീ തദാ .
അംബികാം പ്രാർഥയാമാസ സുതാർഥേ കാല ആഗതേ .. 14..

പുത്രി വ്യാസം സമാലിംഗ്യ പുത്രമുത്പാദയാദ്ഭുതം .
കുരുവംശസ്യ കർതാരം രാജ്യയോഗ്യം വരാനനേ .. 15..

വധൂർലജ്ജാന്വിതാ കിഞ്ചിന്നോവാച വചനം തദാ .
ഗതോഽഹം ശയനാഗാരേ മാതുസ്തദ്വചനാന്നിശി .. 16..

ദാസീ വിചിത്രവീര്യസ്യ രൂപയൗവനസംയുതാ .
പ്രേഷിതാംബികയാ ത്വത്ര വിചിത്രാഭരണാംബരാ .. 17..

ചന്ദനാരക്തദേഹാ സാ പുഷ്പമാലാവിഭൂഷിതാ .
ആയാതാ ഹാവസംയുക്താ സുകേശീ ഹംസഗാമിനീ .. 18..

പര്യങ്കേ മാം സമാവേശ്യ സംസ്ഥിതാ പ്രേമസംയുതാ .
പ്രസന്നോഽഹം തദാ തസ്യാ വിലാസേനാഭവം മുനേ .. 19..

രാത്രൗ സങ്ക്രീഡിതം പ്രേമ്ണാ തയാ സഹ മയാ ഭൃശം .
വരോ ദത്തഃ പുനസ്തസ്യൈ പ്രസന്നേന തു നാരദ .. 20..

സുഭഗേ ഭവിതാ പുത്രഃ സർവലക്ഷണസംയുതഃ .
സുരൂപഃ സർവധർമജ്ഞഃ സത്യവാദീ ശമേ രതഃ .. 21..

സ തദാ വിദുരോ ജാതസ്ത്രയഃ പുത്രാ മയാഭവൻ .
മായാ വൃദ്ധിം ഗതാ സാധോ പരക്ഷേത്രോദ്ഭവേ മമ .. 22..

വിസ്മൃതഃ ശുകസംബന്ധീ വിരഹഃ ശോകകാരണം .
ദൃഷ്ട്വാ ത്രീൻസ്വസുതാൻകാമം ബലിനോ വീര്യസമ്മതാൻ .. 23..

മായാ ബലവതീ ബ്രഹ്മൻ ദുസ്ത്യജാ ഹ്യകൃതാത്മഭിഃ .
അരൂപാ ച നിരാലംബാ ജ്ഞാനിനാമപി മോഹിനീ .. 24..

മാതരി സ്നേഹസംബദ്ധം തഥാ പുത്രേഷു സംവൃതം .
ന മേ ചിത്തം വനേ ശാന്തിമഗാന്മുനിവരോത്തമ .. 25..

ദോലാരൂഢം മനോ ജാതം കദാചിദ്ധസ്തിനാപുരേ .
പുനഃ സരസ്വതീതീരേ ന ചൈകത്ര വ്യവസ്ഥിതിഃ .. 26..

കദാചിച്ചിന്തയൻ ജ്ഞാനം മാനസേ പ്രതിഭാതി വൈ .
ക്വേമീ പുത്രാഃ ക്വ മോഹോഽയം ന ശ്രാദ്ധാർഹാ മൃതസ്യ മേ .. 27..

വ്യഭിചാരോദ്ഭവാഃ കിം മേ സുഖദാഃ സ്യുഃ സുതാഃ കില .
മായാ ബലവതീ മോഹം വിതനോതി ഹി മാനസേ .. 28..

ജാനന്മോഹാന്ധകൂപേഽസ്മിൻപതിതോഽഹം മൃഷാ മുനേ .
ഇത്യകുർവം രഹസ്താപം കദാചിത്സ്സുസമാഹിതഃ .. 29..

രാജ്യം പ്രാപ തതഃ പാണ്ഡുർബലവാൻഭീഷ്മസമ്മതഃ .
തദാ മമ മനോ ജാതം പ്രസന്നം സുതകാരണാത് .. 30..

കുന്തീ മാദ്രീ സുരൂപേ ദ്വേ ഭാര്യേ തസ്യ ബഭൂവതുഃ .
ശൂരസേനസുതാ കുന്തീ മദ്രരാജസുതാപരാ .. 31..

സ ശാപം ദ്വിജതഃ പ്രാപ്യ കാമിനീദ്വയസംയുതഃ .
പാണ്ഡുർനിർവേദമാപന്നസ്ത്യക്ത്വാ രാജ്യം വനം ഗതഃ .. 32..

തദാ മാമാവിശച്ഛോകഃ ശ്രുത്വാ പുത്രം വനേ സ്ഥിതം .
ഗതോഽഹം തത്ര യത്രാസൗ ഭാര്യാഭ്യാം സഹ സംസ്ഥിതഃ .. 33..

തമാശ്വാസ്യ വനേ പാണ്ഡും പുനഃ പ്രാപ്തോ ഗജാഹ്വയേ .
ധൃതരാഷ്ട്രം സമാഭാഷ്യ ഹ്യഗമം ബ്രഹ്മജാതടേ .. 34..

ക്ഷേത്രജാൻപഞ്ചപുത്രാൻസ സമുത്പാദ്യ വനാശ്രമേ .
ധർമതോ വായുതഃ ശക്രാദശ്വിഭ്യാം പഞ്ച പാണ്ഡവാൻ .. 35..

യുധിഷ്ഠിരോ ഭീമസേനസ്തഥൈവാർജുന ഇത്യപി .
കുന്തീപുത്രാഃ സമാഖ്യാതാ ധർമാനിലസുരേശജാഃ .. 36..

നകുലഃ സഹദേവശ്ച മദ്രരാജസുതാസുതൗ .
കദാചിത്തു രഹോ മാദ്രീം സമാലിംഗ്യ മഹീപതിഃ .. 37..

മൃതഃ ശാപാത്തു മുനിഭിഃ സംസ്കൃതോ ഹുതഭുങ്മുഖേ .
മാദ്രീ തത്ര സതീ ഭൂത്വാ പ്രവിഷ്ടാ പതിനാ സഹ .. 38..

സ്ഥിതാ പുത്രയുതാ കുന്തീ ജ്വലിതേ ജാതവേദസി .
മുനയഃ സുതസംയുക്താം ശൂരസേനസുതാം തദാ .. 39..

ദുഃഖിതാം പതിഹീനാം താമാനിന്യുർഗജസാഹ്വയേ .
സമർപിതാഥ ഭീഷ്മായ വിദുരായ മഹാത്മനേ .. 40..

ശ്രുത്വാഹം സുഖദുഃഖാഭ്യാം പീഡിതസ്തു പരാത്മഭിഃ .
ഭീഷ്മേണ പാലിതാഃ പുത്രാഃ പാണ്ഡോരിതി വിചിന്ത്യ തേ .. 41..

വിദുരേണ തഥാ പ്രീത്യാ ധൃതരാഷ്ട്രേണ ധീമതാ .
ദുര്യോധനാദയസ്തസ്യ പുത്രാ യേ ക്രൂരമാനസാഃ .. 42..

ഏകത്ര സ്ഥിതിമാപന്നാ വിരോധം ചക്രുരദ്ഭുതം .
ദ്രോണാചാര്യസ്തു സമ്പ്രാപ്തസ്തത്ര ഭീഷ്മേണ മാനിതഃ .. 43..

അധ്യാപനായ പുത്രാണാം പുരേ തസ്മിന്നിവാസിതഃ .
കർണഃ കുന്ത്യാ പരിത്യക്തോ ജാതമാത്രഃ ശിശുര്യദാ .. 44..

സൂതേന പാലിതോ നദ്യാം പ്രാന്തശ്ചാധിരഥേന ഹ .

ദുര്യോധനപ്രിയശ്ചാഭൂത്കർണഃ ശൂരതമസ്തഥാ .. 45..

പരസ്പരം വിരോധോഽഭൂദ്ഭീമദുര്യോധനാദിഷു .
ധൃതരാഷ്ട്രസ്തു സഞ്ചിന്ത്യ ക്ലേശം പുത്രേഷു തേഷു ച .. 46..

നിവാസം കല്പയാമാസ പാണ്ഡവാനാം മഹാത്മനാം .
വിരോധശമനായൈവ നഗരേ വാരണാവതേ .. 47..

ദുര്യോധനേന തത്രൈവ ദ്രോഹാജ്ജതുഗൃഹാണി വൈ .
കാരിതാനി ച ദിവ്യാനി പ്രേഷ്യ മിത്രം പുരോചനം .. 48..

ശ്രുത്വാ ജതുഗൃഹേ ദഗ്ധാൻപാണ്ഡവാൻപൃഥയാ യുതാൻ .
പൗത്രഭാവാന്മുനിശ്രേഷ്ഠ മഗ്നോഽഹം വ്യസനാർണവേ .. 49..

ശോകാതുരോ ഭൃശം ശൂന്യേ വനേ പശ്യന്നഹർനിശം .
ദൃഷ്ടാ മയൈകചക്രായാം പാണ്ഡവാ ദുഃഖകർശിതാഃ .. 50..

തതസ്തുഷ്ടമനാശ്ചാഹം ജാതഃ പാർഥാന്വിലോക്യ ച .
പ്രേരിതാസ്തേ മയാ തൂർണം ദ്രുപദസ്യ പുരം പ്രതി .. 51..

തേ ഗതാസ്തത്ര ദുഃഖാർതാ വിപ്രവേഷധരാഃ കൃശാഃ .
മൃഗചർമപരീധാനാഃ സഭായാം സംസ്ഥിതാസ്തദാ .. 52..

കൃത്വാ പരാക്രമം ജിഷ്ണുഃ സ ജിത്വാ ദ്രുപദാത്മജാം .
ചക്രുർവിവാഹം മാനിന്യാ പഞ്ചൈവ മാതൃവാക്യതഃ .. 53..

ദൃഷ്ട്വാ വിവാഹം തേഷാം തു മുദിതോഽഹം ഭൃശം തദാ .
തതോ നാഗാഹ്വയേ പ്രാപ്താഃ പാഞ്ചാലീസഹിതാ മുനേ .. 54..

നിവാസം ഖാണ്ഡവപ്രസ്ഥം ധൃതരാഷ്ട്രേണ കല്പിതം .
പാണ്ഡവാനാം ദ്വിജശ്രേഷ്ഠ വസുദേവസുതേന വൈ .. 55..

തർപിതഃ പാവകസ്തത്ര വിഷ്ണുനാ സഹ ജിഷ്ണുനാ .
രാജസൂയഃ കൃതോ യജ്ഞസ്തദാഹം മുദിതോഽഭവം .. 56..

ദൃഷ്ട്വാഥ വിഭവം തേഷാം തഥാ മയകൃതാം സഭാം .
ദുര്യോധനോഽതിസന്തപ്തോ ദുരോദരമഥാകരോത് .. 57..

ദുർദ്യൂതവേദീ ശകുനിരനക്ഷജ്ഞശ്ച ധർമജഃ .
ഹൃതം രാജ്യം ധനം സർവം യാജ്ഞസേനീ ച ക്ലേശിതാ .. 58..

വനേ ദ്വാദശ വർഷാണി പാണ്ഡവാസ്തേ വിവാസിതാഃ .
പാഞ്ചാലീസഹിതാസ്തേന ദുഃഖം മേ ജനിതം ഭൃശം .. 59..

ഏവം നാരദ സംസാരേ സുഖദുഃഖാത്മകേ ഭൃശം .
നിമഗ്നോഽഹം ഭ്രമേണൈവ ജാനൻ ധർമം സനാതനം .. 60..

കോഽഹം കസ്യ സുതാസ്ത്വേമീ കാ മാതാ കിം സുഖം പുനഃ .
യേന മേ ഹൃദയം മോഹാദ്ഭ്രമതീതി ദിവാനിശം .. 61..

കിം കരോമി ക്വ ഗച്ഛാമി സന്തോഷോ നാധിഗച്ഛതി .
ദോലാരൂഢം മനോ മേഽത്ര ചഞ്ചലം ന സ്ഥിരം ഭവേത് .. 62..

സർവജ്ഞോഽസി മുനിശ്രേഷ്ഠ സന്ദേഹം മേ നിവർതയ .
തഥാ കുരു യഥാഹം സ്യാം സുഖിതോ വിഗതജ്വരഃ .. 63..

ഇതി ശ്രീമദ്ദേവീഭാഗവതേ മഹാപുരാണേഽഷ്ടാദശസാഹസ്ര്യാം സംഹിതായാം
ഷഷ്ഠസ്കന്ധേ വ്യാസസ്വകീയമോഹവർണനം നാമ പഞ്ചവിംശോഽധ്യായഃ .. 6.25..

6.26 ഷഡ്വിംശോഽധ്യായഃ . ദമയന്തീവിവാഹപ്രസ്താവവർണനം .

വ്യാസ ഉവാച .
ഇതി മേ വചനം ശ്രുത്വാ നാരദഃ പരമാർഥവിത് .
മാമാഹ ച സ്മിതം കൃത്വാ പൃച്ഛന്തം മോഹകാരണം .. 1..

നാരദ ഉവാച .
പാരാശര്യ പുരാണജ്ഞ കിം പൃച്ഛസി സുനിശ്ചയം .
സംസാരേഽസ്മിന്വിനാ മോഹം കോഽപി നാസ്തി ശരീരവാൻ .. 2..

ബ്രഹ്മാവിഷ്ണുസ്തഥാ രുദ്രഃ സനകഃ കപിലസ്തഥാ .
മായയാ വേഷ്ടിതാഃ സർവേ ഭ്രമന്തി ഭവവർത്മനി .. 3..

ജ്ഞാനിനം മാം ജനോ വേത്തി ഭ്രാന്തോഽഹം സർവലോകവത് .
ശൃണു മേ പൂർവവൃത്താന്തം പ്രബ്രവീമി സുനിശ്ചിതം .. 4..

ദുഃഖം മയാ യഥാ പൂർവമനുഭൂതം മഹത്തരം .
സ്വകൃതേന ച മോഹേന ഭാര്യാർഥേ വാസവീസുത .. 5..

ഏകദാ പർവതശ്ചാഹം ദേവലോകാന്മഹീതലം .
പ്രാപ്തോ വിലോകനാർഥായ ഭാരതം ഖണ്ഡമുത്തമം .. 6..

ഭ്രമന്തൗ സഹിതാവുർവ്യാം പശ്യന്തൗ തീർഥമണ്ഡലം .
പാവനാനി ച സ്ഥാനാനി മുനീനാമാശ്രമാഞ്ഛുഭാൻ .. 7..

ശപഥം ദേവലോകാത്തു കൃത്വാ പൂർവം പരസ്പരം .
ചലിതൗ സമയം ചേമം സമ്മന്ത്ര്യ നിശ്ചയേന വൈ .. 8..

ചിത്തവൃത്തിസ്തു വക്തവ്യാ യാദൃശീ യസ്യ ജായതേ .
ശുഭാ വാപ്യശുഭാ വാപി ന ഗോപ്തവ്യാ കദാചന .. 9..

ഭോജനേച്ഛാ ധനേച്ഛാപി രതീച്ഛാ വാ ഭവേദപി .
യാദൃശീ യസ്യ ചിത്തേ തു കഥനീയാ പരസ്പരം .. 10..

ഇത്യാവാം സമയം കൃത്വാ സ്വർഗാദ്ഭൂലോകമാഗതൗ .
ഏകചിത്തൗ മുനീഭൂതൗ വിചരന്തൗ യഥേച്ഛയാ .. 11..

ഏവം ഭ്രമന്തൗ ലോകേഽസ്മിൻഗ്രീഷ്മാന്തേ സമുപാഗതേ .
സഞ്ജയസ്യ പുരം രമ്യം സമ്പ്രാപ്തൗ നൃപതേ പുനഃ .. 12..

തേന സമ്പൂജിതൗ ഭക്ത്യാ രാജ്ഞാ സമ്മാനിതൗ ഭൃശം .
സ്ഥിതൗ തത്ര ഗൃഹേ തസ്യ ചാതുർമാസ്യം മഹാത്മനഃ .. 13..

 വാർഷികാശ്ചതുരോ മാസാ ദുർഗമാഃ പഥി സർവദാ .

തസ്മാദേകത്ര വിബുധൈഃ സ്ഥാതവ്യമിതി നിശ്ചയഃ .. 14..

അഷ്ടൗ മാസാംസ്തു പ്രവസേത്സദാ കാര്യവശാദ്ദ്വിജഃ .
വർഷാകാലേ ന ഗന്തവ്യം പ്രവാസേ സുഖമിച്ഛതാ .. 15..

ഇതി സഞ്ചിന്ത്യ മനസാ സഞ്ജയസ്യ ഗൃഹേ തദാ .
സംസ്ഥിതൗ മാനിതൗ രാജ്ഞാ കൃതാതിഥ്യൗ മഹാത്മനാ .. 16..

ദമയന്തീതി വിഖ്യാതാ തസ്യ പുത്രീ മഹീപതേഃ .
ആജ്ഞപ്താ പരിചര്യാർഥം സുദതീ സുന്ദരീ ഭൃശം .. 17..

വിവേകജ്ഞാ വിശാലാക്ഷീ രാജപുത്രീ കൃതോദ്യമാ .
സേവനം സർവകാലേ ച വ്യദധാദുഭയോരപി .. 18..

സ്നാനാർഥമുദകം കാലേ ഭോജനം മൃഷ്ടമായതം .
മുഖവാസം തഥാ ചാന്യം യദിഷ്ടം തദ്ദദാതി സാ .. 19..

മനോഽഭിലഷിതാൻകാമാനുഭയോരപി കന്യകാ .
വ്യജനാസനശയ്യാദീന്വാഞ്ഛിതാനപ്യകല്പയത് .. 20..

ഏവം സംസേവ്യമാനൗ തു സ്ഥിതൗ രാജ്ഞോ ഗൃഹേ കില .
വേദാധ്യയനസംശീലാവാവാം വേദവ്രതേ രതൗ .. 21..

അഹം വീണാം കരേ കൃത്വാ സാധയിത്വാ സ്വരോത്തമം .
ഗായത്രം സാമ സുസ്വാദമഗാം കർണരസായനം .. 22..

രാജപുത്രീ തു തച്ഛ്രുത്വാ സാമഗാനം മനോഹരം .
ബഭൂവ മയി രാഗാഢ്യാ പ്രീതിയുക്താ വിശാരദാ .. 23..

ദിനേ ദിനേഽനുരാഗോഽസ്യാ മയി വൃദ്ധിം ഗതഃ പരഃ .
മമാപി പ്രീതിയുക്തായാം മനോ ജാതം സ്പൃഹാപരം .. 24..

മമ തസ്യ ച സാ കന്യാ ഭോജനാദിഷു കർഹിചിത് .
അകരോദന്തരം കിഞ്ചിത്സേവാഭേദം രസാന്വിതാ .. 25..

സ്നാനായോഷ്ണജലം മഹ്യം പർവതായ ച ശീതലം .
ദധി മഹ്യം തഥാ തക്രം പർവതായാപ്യകല്പയത് .. 26..

ശയനാസ്തരണം ശുഭ്രം മദർഥേ പര്യകല്പയത് .
പ്രീത്യാ പരമയാ യദ്വത്പർവതായ ന താദൃശം .. 27..

വിലോകയതി മാം പ്രേമ്ണാ സുന്ദരീ ന ച പർവതം .
തതോഽസ്യാസ്താദൃശം ദൃഷ്ട്വാ പർവതഃ പ്രേമകാരണം .. 28..

മനസാ ചിന്തയാമാസ കിമേതദിതി വിസ്മിതഃ .
പപ്രച്ഛ മാം രഹഃ സമ്യഗ്ബ്രൂഹി നാരദ സർവഥാ .. 29..

രാജപുത്രീ ത്വയി പ്രേമ കരോതി മുദിതാ ഭൃശം .
ദദാതി ഭക്ഷ്യഭോജ്യാനി സ്നേഹയുക്താ സമന്തതഃ .. 30..

ന തഥാ മയി ഭേദോഽത്ര സന്ദേഹം ജനയത്യസൗ .
മന്യതേ ത്വാം പതിം കർതും സർവഥാ സഞ്ജയാത്മജാ .. 31..

തവാപി താദൃശം ഭാവം ജാനാമി ലക്ഷണൈരഹം .
നേത്രവക്ത്രവികാരൈശ്ച ജ്ഞായതേ പ്രീതികാരണം .. 32..

സത്യം വദ ന തേ മിഥ്യാ വക്തവ്യം വചനം മുനേ .
സ്വർഗതഃ സമയം കൃത്വാ ചലിതൗ സംസ്മരാധുനാ .. 33..

നാരദ ഉവാച .
പൃഷ്ടോഽഹം പർവതേനേദം കാരണം തു ഹഠാദ്യദാ .
തദാഹം ഹ്രീസമാക്രാന്തഃ സഞ്ജാതശ്ചാബ്രുവം പുനഃ .. 34..

പർവതൈഷാ വിശാലാക്ഷീ പതിം മാം കർതുമുദ്യതാ .
മമാപി മാനസോ ഭാവോ വർതതേഽസ്യാം വിശേഷതഃ .. 35..

തച്ഛ്രുത്വാ വചനം സത്യം പർവതഃ കോപസംയുതഃ .
മാമുവാച മുനിർവാക്യം ധിഗ്ധിഗിതി പുനഃ പുനഃ .. 36..

പ്രഥമം ശപഥാൻകൃത്വാ വഞ്ചിതോഽഹം ത്വയാ യതഃ .
ഭവ വാനരവക്ത്രസ്ത്വം ശാപാച്ച മമ മിത്രധുക് .. 37..

ഇതി ശപ്തസ്തു തേനാഹം കുപിതേന മഹാത്മനാ .
സഹസാ ഹ്യഭവം ക്രൂരഃ ശാഖാമൃഗമുഖസ്തദാ .. 38..

മയാപി ന കൃതാ തസ്മിൻക്ഷമാ തു ഭഗിനീസുതേ .
സോഽപി ശപ്തോഽതികോപാദ്വൈ മാ സ്വർഗേ തേ ഗതിഃ കില .. 39..

സ്വല്പേഽപരാധേ യസ്മാന്മാം ശപ്തവാനസി പർവത .
തസ്മാത്തവാപി മന്ദാത്മൻ മൃത്യുലോകേ സ്ഥിതിഃ കില .. 40..

പർവതസ്തു ഗതസ്തസ്മാന്നഗരാദ്വിമനാ ഭൃശം .
അഹം വാനരവക്ത്രസ്തു സഞ്ജാതസ്തത്ക്ഷണാദപി .. 41..

ദൃഷ്ട്വാ മാം വാനരം ക്രൂരം രാജപുത്രീ വിലക്ഷണാ .
വിമനാതീവ സഞ്ജാതാ വീണാശ്രവണലാലസാ .. 42..

വ്യാസ ഉവാച .
തതഃ കിമഭവദ്ബ്രഹ്മൻ കഥം ശാപാന്നിവർതിതഃ .
മാനുഷാസ്യഃ പുനർജാതോ ഭവാൻബ്രൂഹി യഥാവിധി .. 43..

പർവതഃ ക്വ ഗതോ ഭൂയഃ സംഗമോ യുവയോരഭൂത് .
കദാ കുത്ര കഥം സർവം വിസ്തരേണ വദസ്വ ഹ .. 44..

നാരദ ഉവാച .
കിം ബ്രവീമി മഹാഭാഗ മായായാശ്ചരിതം മഹത് .
ദുഃഖിതോഽഹം ഭൃശം തത്ര പർവതേ രുഷിതേ ഗതേ .. 45..

പുനഃ സേവാപരാത്യർഥം രാജപുത്രീ മമാഭവത് .
ഗതേഽഥ പർവതേ കാമം സ്ഥിതസ്തത്രൈവ സദ്മനി .. 46..

അഹം ദുഃഖാന്വിതോ ദീനസ്തഥാ വാനരവന്മുഖഃ .
വിശേഷേണ തു ചിന്താർതഃ കിം മേ സ്യാദിതി ചിന്തയൻ .. 47..

സഞ്ജയോഽഥ സുതാം ദൃഷ്ട്വാ കിഞ്ചിത്പ്രകടയൗവനാം .
വിവാഹാർഥേ രാജസുതാമപൃച്ഛത്സചിവം തദാ .. 48..

വിവാഹകാലഃ സമ്പ്രാപ്തഃ സുതായാ മമ സാമ്പ്രതം .
യോഗ്യം വരം മമ ബ്രൂഹി രാജപുത്രം സുസമ്മതം .. 49..

രൂപൗദാര്യഗുണൈര്യുക്തം ശൂരം സുകുലസംഭവം .
വിവാഹം വിധിവത്പുത്ര്യാഃ കരോമി കില സാമ്പ്രതം .. 50..

പ്രധാനസ്ത്വബ്രവീദ്രാജൻ രാജപുത്രാ ഹ്യനേകശഃ .
വർതന്തേ ഭുവി പുത്ര്യാസ്തേ യോഗ്യാഃ സർവഗുണാന്വിതാഃ .. 51..

യസ്മിൻ രുചിസ്തേ രാജേന്ദ്ര തമാഹൂയ നൃപാത്മജം .
ദേഹി കന്യാം ധനം ഭൂരി ഹസ്ത്യശ്വരഥസംയുതം .. 52..

നാരദ ഉവാച .
പിതുശ്ചികീർഷിതം ജ്ഞാത്വാ ദമയന്തീ തദാ നൃപം .
ധാത്ര്യാ മുഖേന വാക്യജ്ഞാ തമുവാച രഹഃ സ്ഥിതം .. 53..

ധാത്ര്യുവാച .
ദമയന്തീ മഹാരാജ പുത്രീ തേ മാമഥാബ്രവീത് .
പിതരം ബ്രൂഹി ധാത്രേയി വചനാന്മേ സുഖാന്വിതം .. 54..

മയാ വൃതോഽഥ മേധാവീ നാരദോ മഹതീയുതഃ .
നാദമോഹിതയാ കാമം നാന്യഃ കോഽപി പ്രിയോ മമ .. 55..

കുരു മേ വാഞ്ഛിതം താത വിവാഹം മുനിനാ സഹ .
നാന്യം വരിഷ്യേ ധർമജ്ഞ നാരദം തു പതിം വിനാ .. 56..

മഗ്നാഹം നാദസിന്ധൗ വൈ നക്രഹീനേ രസാത്മകേ .
അക്ഷാരേ സുഖസമ്പൂർണേ തിമിംഗിലവിവർജിതേ .. 57..

ഇതി ശ്രീമദ്ദേവീഭാഗവതേ മഹാപുരാണേഽഷ്ടാദശസാഹസ്ര്യാം സംഹിതായാം
ഷഷ്ഠസ്കന്ധേ ദമയന്തീവിവാഹപ്രസ്താവവർണനം നാമ ഷഡ്വിംശോഽധ്യായഃ .. 6.26..

6.27 സപ്തവിംശോഽധ്യായഃ . നാരദസ്യ മായാദമയന്ത്യാ സഹ വിവാഹവർ

നാരദ ഉവാച .
തത്പുത്ര്യാ വചനം ശ്രുത്വാ രാജാ ധാത്രീമുഖാത്തതഃ .
ഭാര്യാം പ്രോവാച കൈകേയീം സമീപസ്ഥാം സുലോചനാം .. 1..

രാജോവാച .
യദുക്തം വചനം കാന്തേ ധാത്ര്യാ തത്തു ത്വയാ ശ്രുതം .
വൃതോഽയം നാരദഃ കാമം മുനിർവാനരവക്ത്രഭാക് .. 2..

കിമിദം ചിന്തിതം പുത്ര്യാ ബുദ്ധിഹീനം വിചേഷ്ടിതം .
കഥമസ്മൈ മയാ ദേയാ കന്യാ ഹരിമുഖായ സാ .. 3..

ക്വാസൗ ഭിക്ഷുഃ കുരൂപഃ ക്വ ദമയന്തീ മമാത്മജാ .
വിപരീതമിദം കാര്യം ന വിധേയം കദാചന .. 4..

താമേകാന്തേ സുകേശാന്തേ നിവാരയ ഹഠാത്സുതാം .
യുക്ത്യാ മുനിരതാം മുഗ്ധാം ശാസ്ത്രവൃദ്ധാനുസാരയാ .. 5..

ഇതി ഭർതൃവചഃ ശ്രുത്വാ ജനനീ താമഥാബ്രവീത് .
ച തേ രൂപം മുനിഃ ക്വാസൗ വാനരാസ്യോऽധനഃ പുനഃ .. 6..

കഥം മോഹമവാപ്താസി ഭിക്ഷുകേ ചതുരാ പുനഃ .
ലതാകോമലദേഹാ ത്വം ഭസ്മരൂക്ഷതനുസ്ത്വയം .. 7..

വാർതാ വാനരവക്ത്രേണ കഥം യുക്താ തവാനഘേ .
കാ പ്രീതിഃ കുത്സിതേ പുംസി ഭവിഷ്യതി ശുചിസ്മിതേ .. 8..

വരസ്തേ രാജപുത്രോऽസ്തു മാ കുരു ത്വം വൃഥാ ഹഠം .
പിതാ തേ ദുഃഖമാപ്നോതി ശ്രുത്വാ ധാത്രീമുഖാദ്വചഃ .. 9..

ലഗ്നാം ബുബൂലവൃക്ഷേണ കോമലാം മാലതീലതാം .
ദൃഷ്ട്വാ കസ്യ മനഃ ഖേദം ചതുരസ്യ ന ഗച്ഛതി .. 10..

ദാസേരകായ താംബൂലീദലാനി കോമലാനി കഃ .
ദദാതി ഭക്ഷണാർഥായ മൂർഖോऽപി ധരണീതലേ .. 11..

വീക്ഷ്യ ത്വാം കരസംലഗ്നാം നാരദസ്യ സമീപതഃ .
വിവാഹേ വർതമാനേ തു കസ്യ ചേതോ ന ദഹ്യതി .. 12..

കുമുഖേന സമം വാർതാ ന രുചിം ജനയത്യതഃ .
ആമൃതേസ്തു കഥം കാലഃ ക്ഷപിതവ്യസ്ത്വയാമുനാ .. 13..

നാരദ ഉവാച .
ഇതി മാതുർവചഃ ശ്രുത്വാ ദമയന്തീ ഭൃശാതുരാ .
മാതരം പ്രാഹ തന്വംഗീ മയി സാ കൃതനിശ്ചയാ .. 14..

കിം മുഖേന ച രൂപേണ മൂർഖസ്യ ച ധനേന കിം .
കിം രാജ്യേനാവിദഗ്ധസ്യ രസമാർഗാവിദോऽസ്യ ച .. 15..

ഹരിണ്യോऽപി വനേ ധന്യാ യാ നാദേന വിമോഹിതാഃ .
മാതഃ പ്രാണാൻപ്രയച്ഛന്തി ധിങ്മൂർഖാന്മാനുഷാൻഭുവി .. 16..

നാരദോ വേത്തി യാം വിദ്യാം മാതഃ സപ്തസ്വരാത്മികാം .
തൃതീയഃ കോऽപി നോ വേദ ശിവാദന്യഃ പുമാൻകില .. 17..

മൂർഖേണ സഹ സംവാസോ മരണം തത്ക്ഷണേ ക്ഷണേ .
രൂപവാന്ധനവാംസ്ത്യാജ്യോ ഗുണഹീനോ നരഃ സദാ .. 18..

ധിങ്മൈത്രീം മൂർഖഭൂപാലേ വൃഥാ ഗർവസമന്വിതേ .
ഗുണജ്ഞേ ഭിക്ഷുകേ ശ്രേഷ്ഠാ വചനാത്സുഖദായിനീ .. 19..

സ്വരജ്ഞോ ഗ്രാമവിത്കാമം മൂർച്ഛനാജ്ഞാനഭേദഭാക് .
ദുർലഭഃ പുരുഷശ്ചാഷ്ടരസജ്ഞോ ദുർബലോऽപി വൈ .. 20..

യഥാ നയതി കൈലാസം ഗംഗാ ചൈവ സരസ്വതീ .
തഥാ നയതി കൈലാസം സ്വരജ്ഞാനവിശാരദഃ . 21..

സ്വരമാനം തു യോ വേദ സ ദേവോ മാനുഷോഽപി സൻ .
സപ്തഭേദം ന യോ വേദ സ പശുഃ സുരരാഡപി .. 22..

മൂർച്ഛനാതാനമാർഗം തു ശ്രുത്വാ മോദം ന യാതി യഃ .
സ പശുഃ സർവഥാ ജ്ഞേയോ ഹരിണാഃ പശവോ ന ഹി .. 23..

വരം വിഷധരഃ സർപഃ ശ്രുത്വാ നാദം മനോഹരം .
അശ്രോത്രോഽപി മുദം യാതി ധിക്സകർണാംശ്ച മാനവാൻ .. 24..

ബാലോഽപി സുസ്വരം ഗേയം ശ്രുത്വാ മുദിതമാനസഃ .
ജായതേ കിന്തു തേ വൃദ്ധാ ന ജാനന്തി ധിഗസ്തു താൻ .. 25..

പിതാ മേ കിം ന ജാനാതി നാരദസ്യ ഗുണാൻ ബത .
ദ്വിതീയഃ സാമഗോ നാസ്തി ത്രിഷു ലോകേഷു തത്സമഃ .. 26..

തസ്മാദസൗ മയാ നൂനം വൃതഃ പൂർവം സമാഗമാത് .
പശ്ചാച്ഛാപവശാജ്ജാതോ വാനരാസ്യോ ഗുണാകരഃ .. 27..

കിന്നരാ ന പ്രിയാഃ കസ്യ ഭവന്തി തുരഗാനനാഃ .
ഗാനവിദ്യാസമായുക്താഃ കിം മുഖേന വരേണ ഹ .. 28..

പിതരം ബ്രൂഹി മേ മാതർവൃതോഽയം മുനിസത്തമഃ .
തസ്മാത്ത്വമാഗ്രഹം ത്യക്ത്വാ ദേഹി തസ്മൈ ച മാം മുദാ .. 29..

നാരദ ഉവാച .
ഇതി പുത്ര്യാ വചഃ ശ്രുത്വാ രാജ്ഞീ രാജ്ഞേ ന്യവേദയത് .
ആഗ്രഹം സുന്ദരീ ജ്ഞാത്വാ സുതായാ നാരദേ മുനൗ .. 30..

വിവാഹം കുരു രാജേന്ദ്ര ദമയന്ത്യാഃ ശുഭേ ദിനേ .
മുനിനാ സ ച സർവജ്ഞോ വൃതോഽസൗ മനസാനയാ .. 31..

നാരദ ഉവാച .
ഇതി സഞ്ചോദിതോ രാജ്ഞ്യാ സഞ്ജയഃ പൃഥിവീപതിഃ .
ചകാര വിധിവത്സർവം വിധിം വൈവാഹികം തതഃ .. 32..

ഏവം ദാരഗ്രഹം കൃത്വാ വാനരാസ്യഃ പരന്തപ .
സ്ഥിതസ്തത്രൈവ മനസാ ദഹ്യമാനേന ചാന്വഹം .. 33..

യദാഽഽഗച്ഛദ്രാജസുതാ സേവാർഥം മമ സന്നിധൗ .
അഭവം ദുഃഖസന്തപ്തസ്തദാഹം വാനരാനനഃ .. 34..

ദമയന്തീ തു മാം വീക്ഷ്യ പ്രഫുല്ലവദനാംബുജാ .
ശോകം വാനരവക്ത്രത്വാന്ന ചകാര കദാചന .. 35..

ഏവം ഗച്ഛതി കാലേ തു സഹസാ പർവതോ മുനിഃ .
കുർവംസ്തീർഥാന്യനേകാനി ദ്രഷ്ടും മാം സമുപാഗതഃ .. 36..

മയാതിമാനിതഃ പ്രേമ്ണാ പൂജിതശ്ച യഥാവിധി .
ആസീന ആസനേ ദിവ്യേ വീക്ഷ്യ മാം ദുഃഖിതോ ഹ്യഭൂത് .. 37..

കൃതദാരം വാനരാസ്യം ദീനം ചിന്താതുരം ഭൃശം .
ദയാവാന്മാമുവാചേദം പർവതോ മാതുലം കൃശം .. 38..

മയാ നാരദ കോപാത്ത്വം ശപ്തോഽസി മുനിസത്തമ .
നിഷ്കൃതിം തസ്യ ശാപസ്യ കരോമ്യദ്യ നിശാമയ .. 39..

ഭവ ത്വം ചാരുവദനോ മമ പുണ്യേന നാരദ .
ദൃഷ്ട്വാ രാജസുതാം ചിത്തേ കൃപാ ജാതാ മമാധുനാ .. 40..

നാരദ ഉവാച .
മയാപി പ്രവണം ചിത്തം കൃത്വാ ശ്രുത്വാസ്യ ഭാഷിതം .
അനുഗ്രഹഃ കൃതഃ സദ്യസ്തസ്യ ശാപസ്യ തത്ക്ഷണാത് .. 41..

ഭാഗിനേയ തവാപ്യസ്തു ഗമനം സുരസദ്മനി .
ശാപസ്യാനുഗ്രഹഃ കാമം കൃതോഽയം പർവതാധുനാ .. 42..

നാരദ ഉവാച .
ജാതോഽഹം ചാരുവദനോ വചനാത്തസ്യ പശ്യതഃ .
രാജപുത്രീ തു സന്തുഷ്ടാ മാതരം പ്രാഹ സത്വരം .. 43..

മാതസ്തേ സുമുഖോ ജാതോ ജാമാതാ ച മഹാദ്യുതിഃ .
വചനാത്പർവതസ്യാദ്യ മുക്തശാപോ മുനേരഭൂത് .. 44..

തച്ഛ്രുത്വാ വചനം രാജ്ഞ്യാ കഥിതം തത്തു രാജനി .
യയൗ ദ്രഷ്ടും മുനിം തത്ര സഞ്ജയഃ പ്രീതിമാംസ്തദാ .. 45..

ധനം സമർപിതം രാജ്ഞാ സന്തുഷ്ടേന തദാ മഹത് .
മഹ്യം ച ഭാഗിനേയായ പാരിബർഹം മഹാത്മനാ .. 46..

ഏതത്തേ സർവമാഖ്യാതം വർതനം യത്പുരാതനം .
മായായാ ബലമാഹാത്മ്യം ഹ്യനുഭൂതം യഥാ മയാ .. 47..

സംസാരേഽസ്മിന്മഹാഭാഗ മായാഗുണകൃതേഽന്യതേ .
തനുഭൃത്തു സുഖീ നാസ്തി ന ഭൂതോ ന ഭവിഷ്യതി .. 48..

കാമക്രോധൗ തഥാ ലോഭോ മത്സരോ മമതാ തഥാ .
അഹങ്കാരോ മദഃ കേന ജിതാഃ സർവേ മഹാബലാഃ .. 49..

സത്ത്വം രജസ്തമശ്ചൈവ ഗുണാസ്ത്രയ ഇമേ കില .
കാരണം പ്രാണിനാം ദേഹസംഭവേ സർവഥാ മുനേ .. 50..

കസ്മിംശ്ചിത്സമയേ വ്യാസ വനേഽഹം വിഷ്ണുനാ സഹ .
ഗച്ഛൻഹാസ്യവിനോദേന സ്ത്രീഭാവം ഗമിതഃ ക്ഷണാത് .. 51..

രാജപത്നീത്വമാപന്നോ മായാബലവിമോഹിതഃ .
പുത്രാഃ പ്രസൂതാ ബഹവോ ഗേഹേ തസ്യ നൃപസ്യ ഹ .. 52..

വ്യാസ ഉവാച .
സംശയോഽയം മഹാൻസാധോ ശ്രുത്വാ തേ വചനം കില .
കഥം നാരീത്വമാപന്നസ്ത്വം മുനേ ജ്ഞാനവാൻഭൃശം .. 53..

കഥം ച പുരുഷോ ജാതോ ബ്രൂഹി സർവമശേഷതഃ .
കഥം പുത്രാസ്ത്വയാ ജാതാഃ കസ്യ രാജ്ഞോ ഗൃഹേഽജസാ .. 54..

ഏതദാഖ്യാഹി ചരിതം മായായാ മഹദദ്ഭുതം .
മോഹിതം ച യയാ സർവമിദം സ്ഥാവരജംഗമം .. 55..

ന തൃപ്തിമധിഗച്ഛാമി ശൃണ്വംസ്തവ കഥാമൃതം .
സർവഗ്രന്ഥാർഥതത്ത്വം ച സർവസംശയനാശനം .. 56..

ഇതി ശ്രീമദ്ദേവീഭാഗവതേ മഹാപുരാണേഽഷ്ടാദശസാഹസ്ര്യാം സംഹിതായാം ഷഷ്ഠസ്കന്ധേ നാരദസ്യ മായാദമയന്ത്യാ സഹ വിവാഹവർണനം നാമ സപ്തവിംശോഽധ്യായഃ .. 6.27..

6.28 അഷ്ടാവിംശോഽധ്യായഃ . നാരദേന സ്വസ്ത്രീത്വപ്രാപ്തിവർണനം .

നാരദ ഉവാച .
നിശാമയ മുനിശ്രേഷ്ഠ ഗദതോ മമ സത്കഥാം .
മായാബലം സുദുർജ്ഞേയം മുനിഭിര്യോഗവിത്തമൈഃ .. 1..

മായയാ മോഹിതം സർവം ജഗത്സ്ഥാവരജംഗമം .
ബ്രഹ്മാദിസ്തംബപര്യന്തമജയാ ദുർവിഭാവ്യയാ .. 2..

കദാചിത്സത്യലോകാദ്വൈ ശ്വേതദ്വീപേ മനോഹരേ .
ഗതോഽഹം ദർശനാകാങ്ക്ഷീ ഹരേരദ്ഭുതകർമണഃ .. 3..

വാദയന്മഹതീം വീണാം സ്വരതാനവിഭൂഷിതാം .
ഗായത്രം ഗായമാനസ്തു സാമ സപ്തസ്വരാന്വിതം .. 4..

ദൃഷ്ടോ മയാ ദേവദേവശ്ചക്രപാണിർഗദാധരഃ .
കൗസ്തുഭോദ്ഭാസിതോരസ്കോ മേഘശ്യാമശ്ചതുർഭുജഃ .. 5..

പീതാംബരപരീധാനോ മുകുടാംഗദരാജിതഃ .
ലക്ഷ്മ്യാ സഹ വിലാസിന്യാ ക്രീഡമാനോ മുദാ യുതഃ .. 6..

വീക്ഷ്യ മാം കമലാ ദേവീ ഗതാന്തർധാനമന്തികാത് .
സർവലക്ഷണസമ്പന്നാ സർവഭൂഷണഭൂഷിതാ .. 7..

നാരീണാം പ്രവരാ കാന്താ രൂപയൗവനഗർവിതാ .
സുപ്രിയാ വാസുദേവസ്യ വരചാമീകരപ്രഭാ .. 8..

അന്തർഗൃഹം ഗതാ ദൃഷ്ട്വാ സിന്ധുജാം വ്യഞ്ജനാന്വിതാം .
മയാ പൃഷ്ടോ ദേവദേവോ വനമാലീ ജഗത്പ്രഭുഃ .. 9..

ഭഗവന്ദേവദേവേശ പദ്മനാഭ സുരാരിഹൻ .
കഥം ച മാ ഗതാ ദൃഷ്ട്വാ മാമാഗച്ഛന്തമന്തികാത് .. 10..

നാഹം വിടോ ന വാ ധൂർതഃ താപസോഽഹം ജഗദ്ഗുരോ .
ജിതേന്ദ്രിയോ ജിതക്രോധോ ജിതമായോ ജനാർദന .. 11..

നാരദ ഉവാച .
നിശമ്യ വചനം കിഞ്ചിദ്ഗർവയുക്തം ജനാർദനഃ .
ഉവാച മാം സ്മിതം കൃത്വാ വീണാവന്മധുരാം ഗിരം .. 12..

വിഷ്ണുരുവാച .

നാരദൈവംവിധാ നീതിർന സ്ഥാതവ്യം കദാചന .

പതിം വിനാന്യസാനിധ്യേ കസ്യചിദ്യോഷയാ ക്വചിത് .. 13..

മായാ സുദുർജയാ വിദ്വൻ യോഗിഭിർജിതമാരുതൈഃ .
സാംഖ്യവിദ്ഭിർനിരാഹാരൈസ്താപസൈശ്ച ജിതേന്ദ്രിയൈഃ .. 14..

ദേവൈശ്ച മുനിശാർദൂല യത്ത്വയോക്തം വചോഽധുനാ .
ജിതമായോഽസ്മി ഗീതജ്ഞ നൈവം വാച്യം കദാചന .. 15..

നാഹം ശിവോ ന വാ ബ്രഹ്മാ ജേതും താം പ്രഭവോഽപ്യജാം .
മുനയഃ സനകാദ്യാശ്ച കസ്ത്വം ക്വേഽന്യേ ക്ഷമാ ജയേ .. 16..

ദേവദേഹം നൃദേഹം വാ തിര്യഗ്ദേഹമഥാപി വാ .
ബിഭൃയാദ്യഃ ശരീരം ച സ കഥം താം ജയേദജാം .. 17..

ത്രിയുതസ്താം കഥം മായാം ജേതും ശക്തഃ പുമാംഭവേത് .
വേദവിദ്യോഗവിദ്വാപി സർവജ്ഞോ വിജിതേന്ദ്രിയഃ .. 18..

കാലോഽപി തസ്യാ രൂപം ഹി രൂപഹീനഃ സ്വരൂപകൃത് .
തദ്വശേ വർതതേ ദേഹീ വിദ്വാന്മൂർഖോഽഥ മധ്യമഃ .. 19..

കാലഃ കരോതി ധർമജ്ഞം കദാചിദ്വികലം പുനഃ .
സ്വഭാവാത്കർമതോ വാപി ദുർജ്ഞേയം തസ്യ ചേഷ്ടിതം .. 20..

നാരദ ഉവാച .
ഇത്യുക്ത്വാ വിരതോ വിഷ്ണുരഹം വിസ്മയമാനസഃ .
തമബ്രവം ജഗന്നാഥം വാസുദേവം സനാതനം .. 21..

രമാപതേ കഥംരൂപാ മായാ സാ കീദൃശീ പുനഃ .
കിയദ്ബലാ ക്വ സംസ്ഥാനാ കസ്യാധാരാ വദസ്വ മേ .. 22..

ദ്രഷ്ടുകാമോഽസ്മി താം മായാം ദർശയാശു മഹീധര .
ജ്ഞാതുമിച്ഛാമി താം സമ്യക്പ്രസാദം കുരു മാപതേ .. 23..

വിഷ്ണുരുവാച .
ത്രിഗുണാ സാഖിലാധാരാ സർവജ്ഞാ സർവസമ്മതാ .
അജേയാനേകരൂപാ ച സർവം വ്യാപ്യ സ്ഥിതാ ജഗത് .. 24..

ദിദൃക്ഷാ യദി തേ ചിത്തേ നാരദാരോഹണം കുരു .
ഗരുഡേ മത്സമേതോഽദ്യ ഗച്ഛാവോഽന്യത്ര സാമ്പ്രതം .. 25..

ദർശയിഷ്യാമി തേ മായാം ദുർജയാമജിതാത്മഭിഃ .
ദൃഷ്ട്വാ താം ബ്രഹ്മപുത്ര ത്വം വിഷാദേ മാ മനഃ കൃഥാഃ .. 26..

ഇത്യുക്ത്വാ ദേവദേവോ മാം സസ്മാര വിനതാസുതം .
സ്മൃതമാത്രസ്തു ഗരുഡസ്തദാഗാദ്ധരിസന്നിധൗ .. 27..

ആഗതം ഗരുഡം വീക്ഷ്യ ആരുരോഹ ജനാർദനഃ .
സമാരോപ്യ ച മാം പൃഷ്ഠേ ഗമനായ കൃതാദരഃ .. 28..

ചലിതോ വിനതാപുത്രോ വൈകുണ്ഠാദ്വായുവേഗവാൻ .
പ്രേരിതോ യത്ര കൃഷ്ണേന ഗന്തുകാമേന കാനനം .. 29..

മഹാവനാനി ദിവ്യാനി സരാംസി സരിതസ്തഥാ .
പുരഗ്രാമാകരാദീംശ്ച ഖേടഖർവടഗോവ്രജാൻ .. 30..

മുനീനാമാശ്രമാൻ രമ്യാൻ വാപീശ്ച സുമനോഹരാഃ .
പല്വലാനി വിശാലാനി ഹ്രദാൻ പങ്കജഭൂഷിതാൻ .. 31..

മൃഗാണാം ച വരാഹാണാം വൃന്ദാന്യപ്യവലോക്യ ച .
ഗതാവാവാം കാന്യകുബ്ജസമീപം ഗരുഡാസനൗ .. 32..

തത്ര രമ്യം സരോ ദിവ്യം ദൃഷ്ടം പങ്കജമണ്ഡിതം .
ഹംസകാരണ്ഡവാകീർണം ചക്രവാകോപശോഭിതം .. 33..

നാനാവർണൈഃ പ്രഫുല്ലൈശ്ച പങ്കജൈരുപരഞ്ജിതം .
ശുചി മിഷ്ടജലം ഭൃംഗയൂഥനാദവിരാജിതം .. 34..

മാമാഹ ഭഗവാൻ വീക്ഷ്യ തഡാഗം പരമാദ്ഭുതം .
സ്പർധകം ചോദധേഃ ക്ഷീരം മിഷ്ടം വാരി വിശേഷതഃ .. 35..

ശ്രീഭഗവാനുവാച .
പശ്യ നാരദ ഗംഭീരം സരഃ സാരസനാദിതം .
സർവത്ര പങ്കജൈശ്ഛന്നം സ്വച്ഛനീരപ്രപൂരിതം .. 36..

അത്ര സ്നാത്വാ ഗമിഷ്യാവഃ കാന്യകുബ്ജം പുരോത്തമം .
ഇത്യുക്ത്വാ ഗരുഡാദാശു മാമുത്താര്യ വ്യതാരയത് .. 37..

വിഹസ്യ ഭഗവാംസ്തത്ര ജഗ്രാഹ മമ തർജനീം .
സ്തുവൻസരോവരം ഭൂയസ്തീരേ മാമനയത്പ്രഭുഃ .. 38..

വിശ്രമ്യ തടഭാഗേ തു സ്നിഗ്ധച്ഛായേ മനോഹരേ .
മാമുവാച മുനേ സ്നാനം കുരു ത്വം വിമലേ ജലേ .. 39..

പശ്ചാദഹം കരിഷ്യാമി തഡാഗേഽസ്മിൻസുപാവനേ .
സാധൂനാമിവ ചേതാംസി ജലാനി നിർമലാനി ച .. 40..

സുരഭീണി പരാഗൈസ്തു പങ്കജാനാം വിശേഷതഃ .
ഇത്യുക്തോഽഹം ഭഗവതാ മുക്ത്വാ വീണാം മൃഗാജിനം .. 41..

സ്നാനായ കൃതധീസ്തീരേ ഗതഃ പ്രേമസമന്വിതഃ .
പാദൗപ്രക്ഷാല്യ ഹസ്തൗച ശിഖാം ബദ്ധ്വാ കുശഗ്രഹം .. 42..

കൃത്വാഽഽചമ്യ ശുചിസ്തോയേ സ്നാതവാനസ്മി തജ്ജലേ .
യദാ തസ്മിജ്ജലേ രമ്യേ സ്നാതോഽഹം പശ്യതോ ഹരേഃ .. 43..

വിഹായ പൗരുഷം രൂപം പ്രാപ്തഃ സ്ത്രീത്വമനുത്തമം .
ഹരിർഗൃഹീത്വാ വീണാം മേ തഥാ കൃഷ്ണാജിനം ശുഭം .. 44..

ആരുഹ്യ ഗരുഡം തൂർണം ജഗാമ സ്വഗൃഹം ക്ഷണാത് .
തതോഽഹം സ്ത്രീത്വമാപന്നശ്ചാരുഭൂഷണഭൂഷിതഃ .. 45..

തത്ക്ഷണാന്മനസോ ജാതാ പൂർവദേഹസ്യ വിസ്മൃതിഃ .
വിസ്മൃതോഽസൗ ജഗന്നാഥോ മഹതീ വിസ്മൃതാ പുനഃ .. 46..

സമ്പ്രാപ്യ മോഹിനീരൂപം തഡാഗാന്നിർഗതോ ബഹിഃ .
അപശ്യം നലിനീജുഷ്ടം സരസ്തദ്വിമലോദകം .. 47..

കിമേതദിതി മനസാകരവം വിസ്മയം മുഹുഃ .
ഏവം ചിന്തയമാനസ്യ നാരീരൂപധരസ്യ മേ .. 48..

സഹസാ ദൃക്പഥം പ്രാപ്തസ്തത്ര താലധ്വജോ നൃപഃ .
ഗജാശ്വരഥവൃന്ദൈശ്ച സംവൃതോ രഥസംസ്ഥിതഃ .. 49..

യുവാ ഭൂഷണസംവീതോ ദേഹവാനിവ മന്മഥഃ .
വീക്ഷ്യ മാം ഭൂപതിസ്തത്ര ദിവ്യഭൂഷണഭൂഷിതാം .. 50..

രാകാചന്ദ്രമുഖീം യോഷാം വിസ്മയം പരമം ഗതഃ .
പപ്രച്ഛ കാസി കല്യാണി കസ്യ പുത്രീ സുരസ്യ വാ .. 51..

മാനുഷസ്യ ച വാ കാന്തേ ഗന്ധർവസ്യോരഗസ്യ ച .
ഏകാകിനീ കഥം ബാലാ രൂപയൗവനഭൂഷിതാ .. 52..

വിവാഹിതാഥ കന്യാ വാ സത്യം വദ സുലോചനേ .
കിം പശ്യസി സുകേശാന്തേ തഡാഗേഽസ്മിൻസുമധ്യമേ .. 53..

ചികീർഷിതം പികാലാപേ ബ്രൂഹി മന്മഥമോഹിനി .
ഭുങ്ക്ഷ്വ ഭോഗാന്മരാലാക്ഷി മയാ സഹ കൃശോദരി .
വാഞ്ഛിതാന്മനസാ നൂനം കൃത്വാ മാം പതിമുത്തമം .. 54..

ഇതി ശ്രീമദ്ദേവീഭാഗവതേ മഹാപുരാണേഽഷ്ടാദശസാഹസ്ര്യാം സംഹിതായാം
ഷഷ്ഠസ്കന്ധേ നാരദേന സ്വസ്ത്രീത്വപ്രാപ്തിവർണനം നാമാഷ്ടാവിംശോഽധ്യായഃ .. 6.28..

6.29 ഏകോനത്രിംശോഽധ്യായഃ . നാരദസ്യ പുനഃ സ്വരൂപപ്രാപ്തിവർണനം .

നാരദ ഉവാച .
ഇത്യുക്തോഽഹം തദാ തേന രാജ്ഞാ താലധ്വജേന ച .
വിമൃശ്യ മനസാത്യർഥം തമുവാച വിശാമ്പതേ .. 1..

രാജന്നാഹം വിജാനാമി പുത്രീ കസ്യേതി നിശ്ചയം .
പിതരൗ ക്വ ച മേ കേന സ്ഥാപിതാ ച സരോവരേ .. 2..

കിം കരോമി ക്വ ഗച്ഛാമി കഥം മേ സുകൃതം ഭവേത് .
നിരാധാരാസ്മി രാജേന്ദ്ര ചിന്തയാമി ചികീർഷിതം .. 3..

ദൈവമേവ പരം രാജന്നാസ്ത്യത്ര പൗരുഷം മമ .
ധർമജ്ഞോഽസി മഹീപാല യഥേച്ഛസി തഥാ കുരു .. 4..

തവാധീനാസ്മ്യഹം ഭൂപ ന മേ കോഽപ്യസ്തി പാലകഃ .
ന പിതാ ന ച മാതാ ച ന സ്ഥാനം ന ച ബാന്ധവാഃ .. 5..

ഇത്യുക്തോഽസൗ മയാ രാജാ ബഭൂവ മദനാതുരഃ .
മാം നിരീക്ഷ്യ വിശാലാക്ഷീം സേവകാനിത്യുവാച ഹ .. 6..

നരയാനമാനയധ്വം ചതുർവാഹ്യം മനോഹരം .
ആരോഹണാർഥമസ്യാസ്തു കൗശേയാംബരവേഷ്ടിതം .. 7..

മൃദ്വാസ്തരണസംയുക്തം മുക്താജാലവിഭൂഷിതം .
ചതുരസ്രം വിശാലം ച സുവർണരചിതം ശുഭം .. 8..

തസ്യ തദ്വചനം ശ്രുത്വാ ഭൃത്യാഃ സത്വരഗാമിനഃ .
ആനിന്യുഃ ശിബികാം ദിവ്യാം മദർഥേ വസ്ത്രവേഷ്ടിതാം .. 9..

ആരൂഢാഽഹം തദാ തസ്യാം തസ്യ പ്രിയചികീർഷയാ .
മുദിതോഽസൗ ഗൃഹേ നീത്വാ മാം തദാ പൃഥിവീപതിഃ .. 10..

വിവാഹവിധിനാ രാജാ ശുഭേ ലഗ്നേ ശുഭേ ദിനേ .
ഉപയേമേ ച മാം തത്ര ഹുതഭുക്സന്നിധൗ തതഃ .. 11..

തസ്യാഹം വല്ലഭാ ജാതാ പ്രാണേഭ്യോഽപി ഗരീയസീ .
സൗഭാഗ്യസുന്ദരീത്യേവം നാമ തത്ര കൃതം മമ .. 12..

രമമാണോ മയാ സാർധം സുഖമാപ മഹീപതിഃ .
നാനാഭോഗവിലാസൈശ്ച കാമശാസ്ത്രോദിതൈസ്തഥാ .. 13..

രാജകാര്യാണി സന്ത്യജ്യ ക്രീഡാസക്തോ ദിവാനിശം .
നാസൗ വിവേദ ഗച്ഛന്തം കാലം കാമകലാരതഃ .. 14..

ഉദ്യാനേഷു ച രമ്യേഷു വാപീഷു ച ഗൃഹേഷു ച .
ഹർമ്യേഷു വരശൈലേഷു ദീർഘികാസു വരാസു ച .. 15..

വാരുണീമദമത്തോഽസൗ വിഹരൻകാനനേ ശുഭേ .
വിസൃജ്യ സർവകാര്യാണി മദധീനോ ബഭൂവ ഹ .. 16..

വ്യാസാഹം തേന സംസക്താ ക്രീഡാരസവശീകൃതാ .
സ്മൃതവാൻപൂർവദേഹം ന പുംഭാവം മുനിജന്മ ച .. 17..

മമൈവായം പതിര്യോഷാഹം പത്നീഷു പ്രിയാ സതീ .
പട്ടരാജ്ഞീ വിലാസജ്ഞാ സഫലം ജീവിതം മമ .. 18..

ഇതി ചിന്തയതീ തസ്മിൻപ്രേമബദ്ധാ ദിവാനിശം .
ക്രീഡാസക്താ സുഖേ ലുബ്ധാ തം സ്ഥിതാ വശവർതിനീ .. 19..

വിസ്മൃതം ബ്രഹ്മവിജ്ഞാനം ബ്രഹ്മജ്ഞാനം ച ശാശ്വതം .
ധർമശാസ്ത്രപരിജ്ഞാനം തദാസക്തമനാ സ്ഥിതാ .. 20..

ഏവം വിഹരതസ്തത്ര വർഷാണി ദ്വാദശൈവ തു .
ഗതാനി ക്ഷണവത്കാമക്രീഡാസക്തസ്യ മേ മുനേ .. 21..

ജാതാ ഗർഭവതീ ചാഹം മുദം പ്രാപ നൃപസ്തദാ .
കാരയാമാസ വിധിവദ്ഗർഭസംസ്കാരകർമ ച .. 22..

അപൃച്ഛദ്ദോഹദം രാജാ പ്രീണയന്മാം പുനഃ പുനഃ .
നാബ്രവം ലജ്ജമാനാഹം നൃപം പ്രീതമനാ ഭൃശം .. 23..

സമ്പൂർണേ ദശമേ മാസി പുത്രോ ജാതസ്തതോ മമ .
ശുഭേഽഹ്നി ഗ്രഹനക്ഷത്രലഗ്നതാരാബലാന്വിതേ .. 24..

ബഭൂവ നൃപതേർഗേഹേ പുത്രജന്മമഹോത്സവഃ .
രാജാ പരമസന്തുഷ്ടോ ബഭൂവ സുതജന്മതഃ .. 25..

സൂതകാന്തേ സുതം വീക്ഷ്യ രാജാ മുദമവാപ ഹ .
അഹം ഭൂമിപതേശ്ചാസം പ്രിയാ ഭാര്യാ പരന്തപ .. 26..

തതോ വർഷദ്വയാന്തേ വൈ പുനർഗർഭോ മയാ ധൃതഃ .
ദ്വിതീയസ്തു സുതോ ജാതഃ സർവലക്ഷണസംയുതഃ .. 27..

സുധന്വേതി സുതസ്യാഥ നാമ ചക്രേ നൃപസ്തദാ .
വീരവർമേതി ജ്യേഷ്ഠസ്യ ബ്രാഹ്മണൈഃ പ്രേരിതസ്ത്വയം .. 28..

ഏവം ദ്വാദശ പുത്രാശ്ച പ്രസൂതാ ഭൂപസമ്മതാഃ .
മോഹിതോഽഹം തദാ തേഷാം പ്രീത്യാ പാലനലാലനേ .. 29..

പുനരഷ്ട സുതാഃ കാലേ കാലേ ജാതാഃ സ്വരൂപിണഃ .
ഗാർഹസ്ഥ്യം മേ തതഃ പൂർണം സമ്പന്നം സുഖസാധനം .. 30..

തേഷാം ദാരക്രിയാഃ കാലേ കൃതാ രാജ്ഞാ യഥോചിതാഃ .
സ്നുഷാഭിശ്ച തഥാ പുത്രൈഃ പരിവാരോ മഹാനഭൂത് .. 31..

തതഃ പൗത്രാദിസംഭൂതാസ്തേഽപി ക്രീഡാരസാന്വിതാഃ .
ആസന്നാനാരസോപേതാ മോഹവൃദ്ധികരാ ഭൃശം .. 32..

കദാചിത്സുഖമൈശ്വര്യം കദാചിദ്ദുഃഖമദ്ഭുതം .
പുത്രേഷു രോഗജനിതം ദേഹസന്താപകാരകം .. 33..

പരസ്പരം കദാചിത്തു വിരോധോഽഭൂത്സുദാരുണഃ .
പുത്രാണാം വാ വധൂനാം ച തേന സന്താപസംഭവഃ .. 34..

സുഖദുഃഖാത്മകേ ഘോരേ മിഥ്യാചാരകരേ ഭൃശം .
സങ്കല്പജനിതേ ക്ഷുദ്രേ മഗ്നോഽഹം മുനിസത്തമ .. 35..

വിസ്മൃതം പൂർവവിജ്ഞാനം ശാസ്ത്രജ്ഞാനം തഥാ ഗതം .
യോഷാഭാവേ വിലീനോഽഹം ഗൃഹകാര്യേഷു സർവഥാ .. 36..

അഹങ്കാരസ്തു സഞ്ജാതോ ഭൃശം മോഹവിവർധകഃ .
ഏതേ മേ ബലിനഃ പുത്രാഃ സ്നുഷാഃ സുകുലസംഭവാഃ .. 37..

ഏതേ പുത്രാഃ സുസന്നദ്ധാഃ ക്രീഡന്തി മമ വേശ്മസു .
ധന്യാഹം ഖലു നാരീണാം സംസാരേഽസ്മിന്നഹോ ഭൃശം .. 38..

നാരദോഽഹം ഭഗവതാ വഞ്ചിതോ മായയാ കില .
ന കദാചിന്മയാപ്യേവം ചിന്തിതം മനസാ കില .. 39..

രാജപത്നീ ശുഭാചാരാ ബഹുപുത്രാ പതിവ്രതാ .
ധന്യാഹം കില സംസാരേ കൃഷ്ണൈവം മോഹിതസ്ത്വഹം .. 40..

അഥ കശ്ചിന്നൃപഃ കാമം ദൂരദേശാധിപോ മഹാൻ .
അരാതിഭാവമാപന്നഃ പതിനാ സഹ മാനദ .. 41..

 കൃത്വാ സൈന്യസമായോഗം രഥൈശ്ച വാരണൈര്യുതം .

ആജഗാമ കാന്യകുബ്ജേ പുരേ യുദ്ധമചിന്തയത് .. 42..

വേഷ്ടിതം നഗരം തേന രാജ്ഞാ സൈന്യയുതേന ച .
മമ പുത്രാശ്ച പൗത്രാശ്ച നിർഗതാ നഗരാത്തദാ .. 43..

സംഗ്രാമസ്തുമുലസ്തത്ര കൃതസ്തൈസ്തേന പുത്രകൈഃ .
ഹതാ രണേ സുതാഃ സർവേ വൈരിണാ കാലയോഗതഃ .. 44..

രാജാ ഭഗ്നസ്തു സംഗ്രാമാദാഗതഃ സ്വഗൃഹം പുനഃ .
ശ്രുതം മയാ മൃതാഃ പുത്രാഃ സംഗ്രാമേ ഭൃശദാരുണേ .. 45..

സ ഹത്വാ മേ സുതാൻപൗത്രാൻഗതോ രാജാ ബലാന്വിതഃ .
ക്രന്ദമാനാ ഹ്യഹം തത്ര ഗതാ സമരമണ്ഡലേ .. 46..

ദൃഷ്ട്വാ താൻപതിതാൻപുത്രാൻപൗത്രാംശ്ചദുഃഖപീഡിതാ .
വിലലാപാഹമായുഷ്മഞ്ഛോകസാഗരസമ്പ്ലവേ .. 47..

ഹാ പുത്രാഃ ക്വ ഗതാ മേഽദ്യ ഹാ ഹതാസ്മി ദുരാത്മനാ .
ദൈവേനാതിബലിഷ്ഠേന ദുർവാരേണാതിപാപിനാ .. 48..

ഏതസ്മിന്നന്തരേ തത്ര ഭഗവാന്മധുസൂദനഃ .
കൃത്വാ രൂപം ദ്വിജസ്യാഗാദ്വൃദ്ധഃ പരമശോഭനഃ .. 49..

സുവാസാ വേദവിത്കാമം മത്സമീപം സമാഗതഃ .
മാമുവാചാതിദീനാം സ ക്രന്ദമാനാം രണാജിരേ .. 50..

ബ്രാഹ്മണ ഉവാച .
കിം വിഷീദസി തന്വംഗി ഭ്രമോഽയം പ്രകടീകൃതഃ .
മോഹേന കോകിലാലാപേ പതിപുത്രഗൃഹാത്മകേ .. 51..

കാ ത്വം കസ്യാഃ സുതാഃ കേഽമീ ചിന്തയാത്മഗതിം പരാം .
ഉത്തിഷ്ഠ രോദനം ത്യക്ത്വാ സ്വസ്ഥാ ഭവ സുലോചനേ .. 52..

സ്നാനം ച തിലദാനം ച പുത്രാണാം കുരു കാമിനി .
പരലോകഗതാനാം ച മര്യാദാരക്ഷണായ വൈ .. 53..

കർതവ്യം സർവഥാ തീർഥേ സ്നാനം തു ന ഗൃഹേ ക്വചിത് .
മൃതാനാം കില ബന്ധൂനാം ധർമശാസ്ത്രവിനിർണയഃ .. 54..

നാരദ ഉവാച .
ഇത്യുക്ത്വാ തേന വിപ്രേണ വൃദ്ധേന പ്രതിബോധിതാ .
ഉത്ഥിതാഹം നൃപേണാഥ യുക്താ ബന്ധുഭിരാവൃതാ .. 55..

അഗ്രതോ ദ്വിജരൂപേണ ഭഗവാൻഭൂതഭാവനഃ .
ചലിതാഹം തതസ്തൂർണം തീർഥം പരമപാവനം .. 56..

ഹരിർമാം കൃപയാ തത്ര പുന്തീർഥേ സരസി പ്രഭുഃ .
നീത്വാഹ ഭഗവാന്വിഷ്ണുർദ്വിജരൂപീ ജനാർദനഃ .. 57..

സ്നാനം കുരു തഡാഗേഽസ്മിൻപാവനേ ഗജഗാമിനി .
ത്യജ ശോകം ക്രിയാകാലഃ പുത്രാണാം ച നിരർഥകം .. 58..

കോടിശസ്തേ മൃതാഃ പുത്രാ ജന്മജന്മസമുദ്ഭവാഃ .
പിതരഃ പതയശ്ചൈവ ഭ്രാതരോ ജാമയസ്തഥാ .. 59..

കേഷാം ദുഃഖം ത്വയാ കാര്യം ഭ്രമേഽസ്മിന്മാനസോദ്ഭവേ .
വിതഥേ സ്വപ്നസദൃശേ താപദേ ദേഹിനാമിഹ .. 60..

നാരദ ഉവാച .
ഇതി തസ്യ വചഃ ശ്രുത്വാ തീർഥേ പുരുഷസഞ്ജ്ഞകേ .
പ്രവിഷ്ടാ സ്നാതുകാമാഹം പ്രേരിതാ തത്ര വിഷ്ണുനാ .. 61..

മജ്ജനാദേവ തീർഥേഷു പുമാഞ്ജാതഃ ക്ഷണാദപി .
ഹരിർവീണാം കരേ കൃത്വാ സ്ഥിതസ്തീരേ സ്വദേഹവാൻ .. 62..

ഉന്മജ്ജ്യ ച മയാ തീരേ ദൃഷ്ടഃ കമലലോചനഃ .
പ്രത്യഭിജ്ഞാ തദാ ജാതാ മമ ചിത്തേ ദ്വിജോത്തമ .. 63..

സഞ്ചിന്തിതം മയാ തത്ര നാരദോഽഹമിഹാഗതഃ .
ഹരിണാ സഹ സ്ത്രീഭാവം പ്രാപ്തോ മായാവിമോഹിതഃ .. 64..

ഇതി ചിന്താപരശ്ചാഹം യദാ ജാതസ്തദാ ഹരിഃ .
മാമാഹ നാരദാഗച്ഛ കിം കരോഷി ജലേ സ്ഥിതഃ .. 65..

വിസ്മിതോഽഹം തദാ സ്മൃത്വാ സ്ത്രീഭാവം ദാരുണം ഭൃശം .
പുനഃ പുരുഷഭാവശ്ച സമ്പന്നഃ കേന ഹേതുനാ .. 66..

ഇതി ശ്രീമദ്ദേവീഭാഗവതേ മഹാപുരാണേഽഷ്ടാദശസാഹസ്ര്യാം സംഹിതായാം ഷഷ്ഠസ്കന്ധേ നാരദസ്യ പുനഃ സ്വരൂപപ്രാപ്തിവർണനം നാമൈകോനത്രിംശോഽധ്യായഃ .. 6.29..

6.30 ത്രിംശോഽധ്യായഃ . മായാപ്രാബല്യവർണനം .

നാരദ ഉവാച .
മാം ദൃഷ്ട്വാ നാരദം വിപ്രം വിസ്മിതോഽസൗ മഹീപതിഃ .
ക്വ ഗതാ മമ ഭാര്യാ സാ കുതോഽയം മുനിസത്തമഃ .. 1..

വിലലാപ നൃപസ്തത്ര ഹാ പ്രിയേതി മുഹുർമുഹുഃ .
ക്വ ഗതാ മാം പരിത്യജ്യ വിലപന്തം വിയോഗിനം .. 2..

വിനാ ത്വാം വിപുലശ്രോണി വൃഥാ മേ ജീവിതം ഗൃഹം .
രാജ്യം കമലപത്രാക്ഷി കിം കരോമി ശുചിസ്മിതേ .. 3..

ന പ്രാണാ മേ ബഹിര്യാന്തി വിരഹേണ തവാധുനാ .
ഗതോ വൈ പ്രീതിധർമസ്തു ത്വാമൃതേ പ്രാണധാരണാത് .. 4..

വിലപാമി വിശാലാക്ഷി ദേഹി പ്രത്യുത്തരം പ്രിയം .
ക്വ ഗതാ സാ മയി പ്രീതിര്യാഭൂത്പ്രഥമസംഗമേ .. 5..

നിമഗ്നാ കിം ജലേ സുഭ്രൂർഭക്ഷിതാ മത്സ്യകച്ഛപൈഃ .
ഗൃഹീതാ വരുണേനാശു മമ ദൗർഭാഗ്യയോഗതഃ .. 6..

ധന്യാ സുചാരുസർവാംഗി യാ ത്വം പുത്രൈഃ സമാഗതാ .
അകൃത്രിമസ്തു പുത്രേഷു സ്നേഹസ്തേഽമൃതഭാഷിണി .. 7..

ന യുക്തമധുനാ യന്മാം വിഹായ ത്രിദിവം ഗതാ .
വിലപന്തം പതിം ദീനം പുത്രസ്നേഹേന യന്ത്രിതാ .. 8..

ഉഭയം മേ ഗതം കാന്തേ പുത്രാസ്ത്വം പ്രാണവല്ലഭാ .
തഥാപി മരണം നാസ്തി ദുഃഖിതസ്യ ഭൃശം പ്രിയേ .. 9..

കിം കരോമി ക്വ ഗച്ഛാമി രാമോ നാസ്തി മഹീതലേ .
രാമാവിരഹജം ദുഃഖം ജാനാതി രഘുനന്ദനഃ .. 10..

വിധിനാ നിഷ്ഠുരേണാത്ര വിപരീതം കൃതം ഭുവി .
ദമ്പത്യോർമരണം ഭിന്നം സർവഥാ സമചിത്തയോഃ .. 11..

ഉപകാരസ്തു നാരീണാം മുനിഭിർവിഹിതഃ കില .
യദുക്തം ധർമശാസ്ത്രേഷു ജ്വലനം പതിനാ സഹ .. 12..

ഏവം വിലപമാനം തം രാജാനം ഭഗവാൻഹരിഃ .
നിവാരയാമാസ തദാ വചനൈര്യുക്തിയോജിതൈഃ .. 13..

ശ്രീഭഗവാനുവാച .
കിം വിഷീദസി രാജേന്ദ്ര ക്വ ഗതാ തേ പ്രിയാംഗനാ .
ന ശ്രുതം കിം ത്വയാ ശാസ്ത്രം ന കൃതോഽസൗ ബുധാശ്രയഃ .. 14..

കാ സാ കസ്ത്വം ക്വ സംയോഗോ വിയോഗഃ കീദൃശസ്തവ .
പ്രവാഹരൂപേ സംസാരേ നൃണാം നൗതരതാമിവ .. 15..

ഗൃഹേ ഗച്ഛ നൃപശ്രേഷ്ഠ വൃഥാ തേ രുദിതേന കിം .
സംയോഗശ്ച വിയോഗശ്ച ദൈവാധീനഃ സദാ നൃണാം .. 16..

അനയാ സഹ തേ രാജൻ സംയോഗസ്ത്വിഹ സംവൃതഃ .
ഭുക്താ ത്വയാ വിശാലാക്ഷീ സുന്ദരീ തനുമധ്യമാ .. 17..

ന ദൃഷ്ടൗ പിതരാവസ്യാസ്ത്വയാ പ്രാപ്താ സരോവരേ .
കാകതാലീപ്രസംഗേന യദ്ഭൂതം തത്തഥാ ഗതം .. 18..

മാ ശോകം കുരു രാജേന്ദ്ര കാലോ ഹി ദുരതിക്രമഃ .
കാലയോഗം സമാസാദ്യ ഭുങ്ക്ഷ്വ ഭോഗാൻ ഗൃഹേ യഥാ .. 19..

യഥാഗതാ ഗതാ സാ തു തഥൈവ വരവർണിനീ .
യഥാ പൂർവം തഥാ തത്ര ഗച്ഛ കാര്യം കുരു പ്രഭോ .. 20..

രുദിതേന തവാദ്യൈവ നാഗമിഷ്യതി കാമിനീ .
വൃഥാ ശോചസി പൃഥ്വീശ യോഗയുക്തോ ഭവാധുനാ .. 21..

ഭോഗഃ കാലവശാദേതി തഥൈവ പ്രതിയാതി ച .
നാത്ര ശോകസ്തു കർതവ്യോ നിഷ്ഫലേ ഭവവർത്മനി .. 22..

നൈകത്ര സുഖസംയോഗോ ദുഃഖയോഗസ്തു നൈകതഃ .
ഘടികായന്ത്രവത്കാമം ഭ്രമണം സുഖദുഃഖയോഃ .. 23..

മനഃ കൃത്വാ സ്ഥിരം ഭൂപ കുരു രാജ്യം യഥാസുഖം .
അഥവാ ന്യസ്യ ദായാദേ വനം സേവയ സാമ്പ്രതം .. 24..

ദുർലഭോ മാനുഷോ ദേഹഃ പ്രാണിനാം ക്ഷണഭംഗുരഃ .
തസ്മിൻപ്രാപ്തേ തു കർതവ്യം സർവഥൈവാത്മസാധനം .. 25..

ജിഹ്വോപസ്ഥരസോ രാജൻ പശുയോനിഷു വർതതേ .
ജ്ഞാനം മാനുഷദേഹേ വൈ നാന്യാസു ച കുയോനിഷു .. 26..

തസ്മാദ്ഗച്ഛ ഗൃഹം ത്യക്ത്വാ ശോകം കാന്താസമുദ്ഭവം .
മായേയം ഭഗവത്യാസ്തു യയാ സമ്മോഹിതം ജഗത് .. 27..

നാരദ ഉവാച .
ഇത്യുക്തോ ഹരിണാ രാജാ പ്രണമ്യ കമലാപതിം .
കൃത്വാ സ്നാനവിധിം സമ്യഗ്ജഗാമ നിജമന്ദിരം .. 28..

ദത്ത്വാ രാജ്യം സ്വപൗത്രായ പ്രാപ്യ നിർവേദമദ്ഭുതം .
വനം ജഗാമ ഭൂപാലസ്തത്ത്വജ്ഞാനമവാപ ച .. 29..

ഗതേ രാജന്യഹം വീക്ഷ്യ ഭഗവന്തമധോക്ഷജം .
തമബ്രവം ജഗന്നാഥം ഹസന്തം മാം പുനഃ പുനഃ .. 30..

വഞ്ചിതോഽഹം ത്വയാ ദേവ ജ്ഞാതം മായാബലം മഹത് .
സ്മരാമി ചരിതം സർവം സ്ത്രീദേഹേ യത്കൃതം മയാ .. 31..

ബ്രൂഹി മേ ദേവദേവേശ പ്രവിഷ്ടോഽഹം സരോവരേ .
വിഗതം പൂർവവിജ്ഞാനം സ്നാനാദേവ കഥം ഹരേ .. 32..

യോഷിദ്ദേഹം സമാസാദ്യ മോഹിതോഽഹം ജഗദ്ഗുരോ .
പതിം പ്രാപ്യ നൃപശ്രേഷ്ഠം പുലോമീ വാസവം യഥാ .. 33..

മനസ്തദേവ തച്ചിത്തം ദേഹഃ സ ച പുരാതനഃ .
ലിംഗം തദേവ ദേവേശ സ്മൃതേർനാശഃ കഥം ഹരേ .. 34..

വിസ്മയോഽയം മഹാന്മേഽത്ര ജ്ഞാനനാശം പ്രതി പ്രഭോ .
കഥയാദ്യ രമാകാന്ത കാരണം പരമം ച യത് .. 35..

നാരീദേഹം മയാ പ്രാപ്യ ഭുക്താ ഭോഗാ ഹ്യനേകശഃ .
സുരാപാനം കൃതം നിത്യം വിധിഹീനം ച ഭോജനം .. 36..

മയാ തദേവ ന ജ്ഞാതം നാരദോഽഹമിതി സ്ഫുടം .
ജാനാമ്യദ്യ യഥാ സർവം വിവിക്തം ന തഥാ തദാ .. 37..

വിഷ്ണുരുവാച .
പശ്യ നാരദ മായാവീ വിലാസോഽയം മഹാമതേ .
ദേഹേഷു സർവജന്തൂനാം ദശാഭേദാ ഹ്യനേകശഃ .. 38..

ജാഗ്രത്സ്വപ്നസുഷുപ്തിശ്ച തുരീയാ ദേഹിനാം ദശാ .
തഥാ ദേഹാന്തരേ പ്രാപ്തേ സന്ദേഹഃ കീദൃശഃ പുനഃ .. 39..

സുപ്തോ നരോ ന ജാനാതി ന ശൃണോതി വദത്യപി .
പുനഃ പ്രബുദ്ധോ ജാനാതി സർവം ജ്ഞാതമശേഷതഃ .. 40..

 നിദ്രയാ ചാല്യതേ ചിത്തം ഭവന്തി സ്വപ്നസംഭവാഃ .

നാനാവിധാ മനോഭേദാ മനോഭാവാ ഹ്യനേകശഃ .. 41..

ഗജോ മാം ഹന്തുമായാതി ന ശക്തോഽസ്മി പലായനേ .
കിം കരോമി ന മേ സ്ഥാനം യത്ര ഗച്ഛാമി സത്വരഃ .. 42..

മൃതം പിതാമഹം സ്വപ്നേ പശ്യതി സ്വഗൃഹാഗതം .
സംയോഗസ്തേന വാർതാ ച ഭോജനം സഹ മന്യതേ .. 43..

പ്രബുദ്ധഃ ഖലു ജാനാതി സ്വപ്നേ ദൃഷ്ടം സുഖാസുഖം .
സ്മൃത്വാ സർവം ജനേഭ്യസ്തു വിസ്തരാത്പ്രവദത്യപി .. 44..

സ്വപ്നേകോഽപി ന ജാനാതി ഭ്രമോഽയമിതി നിശ്ചയഃ .
തഥാ തഥൈവ വിഭവോ മായായാ ദുർഗമഃ കില .. 45..

നാഹം നാരദ ജാനാമി പാരം പരമദുർഘടം .
ഗുണാനാം കില മായായാ നൈവ ശംഭുർന പദ്മജഃ .. 46..

കോഽന്യോ ജ്ഞാതും സമർഥോഽഭൂന്മാനതോ മന്ദധീഃ പുനഃ .
മായാഗുണപരിജ്ഞാനം ന കസ്യാപി ഭവേദിഹ .. 47..

ഗുണത്രയകൃതം സർവം ജഗത്സ്ഥാവരജംഗമം .
വിനാ ഗുണൈർന സംസാരോ വർതതേ കിഞ്ചിദപ്യദഃ .. 48..

അഹം സത്ത്വപ്രധാനോഽസ്മി രജസ്തമസമന്വിതഃ .
ന കദാചിത്ത്രിഭിർഹീനോ ഭവാമി ഭുവനേശ്വരഃ .. 49..

തഥാ ബ്രഹ്മാ പിതാ ത്വേഽത്ര രജോമുഖ്യഃ പ്രകീർതിതഃ .
തമഃസത്ത്വസമായുക്തോ ന താഭ്യാമുജ്ഝിതഃ കില .. 50..

ശിവസ്തഥാ തമോമുഖ്യോ രജഃസത്ത്വസമാവൃതഃ .
ഗുണത്രയവിഹീനസ്തു നൈവ കോഽപി മയാ ശ്രുതഃ .. 51..

തസ്മാന്മോഹോ ന കർതവ്യഃ സംസാരേഽസ്മിന്മുനീശ്വര .
മായാവിനിർമിതേഽസാരേഽപാരേ പരമദുർഘടേ .. 52..

ദൃഷ്ടാ മായാ ത്വയാദ്യൈവ ഭുക്താ ഭോഗാ ഹ്യനേകശഃ .
കിം പൃച്ഛസി മഹാഭാഗ തസ്യാശ്ചരിതമദ്ഭുതം .. 53..

ഇതി ശ്രീമദ്ദേവീഭാഗവതേ മഹാപുരാണേഽഷ്ടാദശസാഹസ്ര്യാം സംഹിതായാം
ഷഷ്ഠസ്കന്ധേ മായാപ്രാബല്യവർണനം നാമ ത്രിംശോഽധ്യായഃ .. 6.30..

6.31 ഏകത്രിംശോഽധ്യായഃ . ഭഗവതീമാഹാത്മ്യവർണനം .

വ്യാസ ഉവാച .
നിശാമയ മഹാരാജ ബ്രവീമി വിശദാക്ഷരം .
മാഹാത്മ്യം ഖലു മായായാ നാരദാത്തു മയാ ശ്രുതം .. 1..

മയാ പുനർമുനിഃ പൃഷ്ടോ നാരദഃ സർവവിത്തമഃ .
ശ്രുത്വാ കഥാം മുനേസ്തസ്യ നാരീദേഹസമുദ്ഭവാം .. 2..

 ബ്രൂഹി നാരദ പശ്ചാത്കിം കഥിതം ഹരിണാ തദാ .
BACK TO TOP

ക്വ ഗതശ്ച ജഗന്നാഥോ ഭവതാ സഹ മാധവഃ .. 3..

നാരദ ഉവാച .
ഇത്യുക്ത്വാ ഭഗവാംസ്തസ്മിംസ്തഡാഗേഽതിമനോഹരേ .
ആരുഹ്യ ഗരുഡം ഗന്തും വൈകുണ്ഠേ ച മനോ ദധേ .. 4..

മാമുവാച രമാകാന്തോ യഥേഷ്ടം ഗച്ഛ നാരദ .
ഏഹി വാ മമ ലോകം ത്വം യഥാരുചി തഥാ കുരു .. 5..

ബ്രഹ്മലോകം ഗതശ്ചാഹമാപൃച്ഛ്യ മധുസൂദനം .
ഭഗവാനപി ദേവേശസ്തത്ക്ഷണാദ്ഗരുഡാസനഃ .. 6..

വൈകുണ്ഠമഗമത്തൂർണം മാമാദിശ്യ യഥാസുഖം .
തതോഽഹം പിതൃസദനം ഗതോ യാതേ ജനാർദനേ .. 7..

ചിന്തയൻസകലം ദുഃഖം സുഖം ച പരമാദ്ഭുതം .
ഗത്വാ പ്രണമ്യ പിതരം സ്ഥിതോ യാവത്പുരഃ പിതുഃ .. 8..

താവത്പൃഷ്ടോ മുനേ പിത്രാ വീക്ഷ്യ ചിന്താതുരം തു മാം .
ബ്രഹ്മോവാച .
ക്വ ഗതോഽസി മഹാഭാഗ കസ്മാച്ചിന്താതുരഃ സുത .. 9..

സ്വസ്ഥം നൈവാദ്യ പശ്യാമി മനസ്തേ മുനിസത്തമ .
കേനാപി വഞ്ചിതോഽസി ത്വം ദൃഷ്ടം വാ കിഞ്ചിദദ്ഭുതം .. 10..

വിഷണ്ണം ഗതവിജ്ഞാനം പശ്യാമി ത്വാം കഥം സുത .
നാരദ ഉവാച .
ഇതി പൃഷ്ടസ്തദാ പിത്രാ ബൃസ്യാം സമുപവേശ്യ ച .. 11..

തമബ്രവം സ്വവൃത്താന്തം മായാബലസമുദ്ഭവം .
വഞ്ചിതോഽഹം പിതഃ കാമം വിഷ്ണുനാ പ്രഭവിഷ്ണുനാ .. 12..

സ്ത്രീഭാവം ഗമിതഃ കാമം വർഷാണി സുബഹൂന്യപി .
അനുഭൂതം മഹദ്ദുഃഖം പുത്രശോകസമുദ്ഭവം .. 13..

പ്രബോധിതോഽഹം തേനൈവ മൃദുവാക്യാമൃതേന ച .
പുനഃ സരോവരേ സ്നാത്വാ ജാതോഽഹം നാരദഃ പുമാൻ .. 14..

കിമേതത്കാരണം ബ്രഹ്മൻ യന്മോഹമഗമം തദാ .
വിസ്മൃതം പൂർവവിജ്ഞാനം തന്മയസ്തരസാ കൃതഃ .. 15..

ഏതന്മായാബലം ബ്രഹ്മന്ന ജാനേഽഹം ദുരത്യയം .
ജ്ഞാനഹാനികരം ജാതം മൂലം മോഹസ്യ വിസ്ഫുടം .. 16..

അനുഭൂതം മയാ സമ്യഗ്ജ്ഞാതം സർവം ശുഭാശുഭം .
കഥം ത്വം ജിതവാംസ്താത തമുപായം വദസ്വ മേ .. 17..

നാരദ ഉവാച .
വിജ്ഞപ്തോഽസൗ മയാ ധാതാ പ്രീതിപൂർവമതഃ പരം .
മാമുവാച സ്മിതം കൃത്വാ പിതാ മേ വാസവീസുത .. 18..

 ബ്രഹ്മോവാച .

ദുർജയൈഷാ സുരൈഃ സർവൈർമുനിഭിശ്ച മഹാത്മഭിഃ .
താപസൈർജ്ഞാനയുക്തൈശ്ച യോഗിഭിഃ പവനാശനൈഃ .. 19..

നാഹം താം സർവഥാ ജ്ഞാതും ശക്തോ മായാം മഹാബലാം .
വിഷ്ണുർജ്ഞാതും ന ശക്തശ്ച തഥാ ശംഭുരുമാപതിഃ .. 20..

ദുർജ്ഞേയാ സാ മഹാമായാ സൃഷ്ടിസ്ഥിത്യന്തകാരിണീ .
കാലകർമസ്വഭാവാദ്യൈർനിമിത്തകാരണൈർവൃതാ .. 21..

ശോകം മാ കുരു മേധാവിംസ്തത്ര മായാമഹാബലേ .
ന ചൈവ വിസ്മയഃ കാര്യോ വയം സർവേ വിമോഹിതാഃ .. 22..

നാരദ ഉവാച .
പിത്രേത്യുക്തസ്തദാ വ്യാസ തമാപൃച്ഛ്യ ഗതസ്മയഃ .
ആഗതോഽസ്മ്യത്ര പശ്യന്വൈ തീർഥാനി ച വരാണി ച .. 23..

തസ്മാത്ത്വമപി സന്ത്യജ്യ മോഹം കൗരവനാശജം .
കാലക്ഷയം സുഖാസീനഃ സ്ഥാന്യേഽസ്മിൻ കുരു സത്തമ .. 24..

അവശ്യമേവ ഭോക്തവ്യം കൃതം കർമ ശുഭാശുഭം .
നിശ്ചയം ഹൃദയേ കൃത്വാ വിചരസ്വ യഥാസുഖം .. 25..

വ്യാസ ഉവാച .
ഇത്യുക്ത്വാ നാരദോ രാജൻ ഗതോ മാം പ്രതിബോധ്യ ച .
അഹം തച്ചിന്തയന്വാക്യം യദുക്തം മുനിനാ തദാ .. 26..

സ്ഥിതഃ സരസ്വതീതീരേ കല്പേ സാരസ്വതേ വരേ .
കാലാതിവാഹനായൈതത്കൃതം ഭാഗവതം മയാ .. 27..

പുരാണമുത്തമം ഭൂപ സർവസംശയനാശനം .
നാനാഖ്യാനസമായുക്തം വേദപ്രാമാണ്യസംശ്രിതം .. 28..

സന്ദേഹോഽത്ര ന കർതവ്യഃ സർവഥാ നൃപസത്തമ .
യഥേന്ദ്രജാലികഃ കശ്ചിത്പാഞ്ചാലീം ദാരവീം കരേ .. 29..

കൃത്വാ നർതയതേ കാമം സ്വേച്ഛയാ വശവർതിനീം .
തഥാ നർതയതേ മായാ ജഗത്സ്ഥാവരജംഗമം .. 30..

ബ്രഹ്മാദിസ്തംബപര്യന്തം സദേവാസുരമാനുഷം .
പഞ്ചേന്ദ്രിയസമായുക്തം മനശ്ചിത്താനുവർതനം .. 31..

ഗുണാസ്തു കാരണം രാജൻ സർവേഷാം സർവഥാ ത്രയഃ .
കാര്യം കാരണസംയുക്തം ഭവതീതി വിനിശ്ചയഃ .. 32..

ഭിന്നഭിന്നസ്വഭാവാസ്തേ ഗുണാ മായാസമുദ്ഭവാഃ .
ശാന്തോ ഘോരസ്തഥാ മൂഢസ്ത്രയസ്തു വിവിധാ യതഃ .. 33..

തത്സമേതഃ പുമാന്നിത്യം തദ്വിഹീനഃ കഥം ഭവേത് .
ന ഭവത്യേവ സംസാരേ രഹിതസ്തന്തുഭിഃ പടഃ .. 34..

തഥാ ഗുണൈസ്ത്രിഭിർഹീനോ ന ദേഹീതി വിനിശ്ചയഃ .
ദേവദേഹോ മനുഷ്യോ വാ തിരശ്ചോ വാ നരാധിപ .. 35..

ഗുണൈർവിരഹിതോ ന സ്യാന്മൃദ്വിഹീനോ ഘടോ യഥാ .
ബ്രഹ്മാ വിഷ്ണുസ്തഥാ രുദ്രസ്ത്രയശ്ചാമീ ഗുണാശ്രയാഃ .. 36..

കദാചിത്പ്രീതിയുക്താസ്തേ തഥാപ്രീതിയുതാഃ പുനഃ .
തഥാ വിഷാദയുക്താസ്തേ ഭവന്തി ഗുണയോഗതഃ .. 37..

ബ്രഹ്മാ കദാചിത്സത്ത്വസ്ഥസ്തദാ ശാന്തഃ സമാധിമാൻ .
പ്രീതിയുക്തോ ഭവേത്സർവഭൂതേഷു ജ്ഞാനസംയുതഃ .. 38..

പുനഃ സത്ത്വവിഹീനസ്തു രജോഗുണസമാവൃതഃ .
തദാ ഭവേദ് ഘോരരൂപഃ സർവത്രാപ്രീതിസംയുതഃ .. 39..

യദാ തമോഗുണാവിഷ്ടോ ബാഹുല്യേന ഭവേദ്വിധിഃ .
തദാ വിഷാദസമ്പന്നോ മൂഢോ ഭവതി നാന്യഥാ .. 40..

മാധവോഽപി സദാ സത്ത്വസംശ്രിതഃ സർവഥാ ഭവേത് .
യദാ ശാന്തഃ പ്രീതിയുക്തോ ഭവേജ്ജ്ഞാനസമന്വിതഃ .. 41..

സ ഏവ രജാധിക്യാദപ്രീതിസംയുതോ ഭവേത് .
ഘോരശ്ച സർവഭൂതേഷു ഗുണാധീനോ രമാപതിഃ .. 42..

രുദ്രോഽപി സത്ത്വസംയുക്തഃ പ്രീതിമാഞ്ഛാന്തിമാൻഭവേത് .
രജോനിമീലിതഃ സോഽപി ഘോരഃ പ്രീതിവിവർജിതഃ .. 43..

തമോഗുണയുതഃ സോഽപി മൂഢോ വിഷാദയുഗ്ഭവേത് .
ഏതേ യദി ഗുണാധീനാ ബ്രഹ്മവിഷ്ണുഹരാദയഃ .. 44..

സൂര്യവംശോദ്ഭവാസ്തദ്വത്സോമവംശഭവാ അപി .
മന്വാദയശ്ച യേ പ്രോക്താശ്ചതുർദശ യുഗേ യുഗേ .. 45..

അന്യേഷാം ചൈവ കാ വാർതാ സംസാരേഽസ്മിന്നൃപോത്തമ .
മായാധീനം ജഗത്സർവം സദേവാസുരമാനുഷം .. 46..

തസ്മാദ്രാജന്ന കർതവ്യഃ സന്ദേഹോഽത്ര കദാചന .
ദേഹീ മായാപരാധീനശ്ചേഷ്ടതേ തദ്വശാനുഗഃ .. 47..

സാ ച മായാ പരേ തത്ത്വേ സംവിദ്രൂപേഽപി സർവദാ .
തദധീനാ പ്രേരിതാ ച തേന ജീവേഷു സർവദാ .. 48..

തതോ മായാവിശിഷ്ടാം താം സംവിദം പരമേശ്വരീം .
മായേശ്വരീം ഭഗവതീം സച്ചിദാനന്ദരൂപിണീം .. 49..

ധ്യായേത്തഥാരാധയേച്ച പ്രണമേച്ച ജപേദപി .
തേന സാ സദയാ ഭൂത്വാ മോചയത്യേവ ദേഹിനം .. 50..

സ്വമായാം സംഹരത്യേവ സ്വാനുഭൂതിപ്രദാനതഃ .
ഭുവനം ഖലു മായാ സ്യാദീശ്വരീ തസ്യ നായികാ .. 51..

ഭുവനേശീ തതഃ പ്രോക്താ ദേവീ ത്രൈലോക്യസുന്ദരീ .
തദ്രൂപേ യദി സക്തം സ്യാച്ചിത്തം ഭൂമിപതേ സദാ .. 52..

മായയാ കിം ഭവേത്തത്ര സദസദ്ഭൂതയാ നൃപ .
തസ്മാന്മായാനിരാസാർഥം നാന്യദ്വൈ ദേവതാന്തരം .. 53..

സമർഥം തു വിനാ ദേവീം സച്ചിദാനന്ദരൂപിണീം .
തമോരാശിം നാശയിതും ശക്തം നൈവ തമോ ഭവേത് .. 54..

കിന്തു ഭാനുപ്രഭാചന്ദ്രവിദ്യുദ്വഹ്നിപ്രഭാദയഃ .
തസ്മാന്മായേശ്വരീമംബാം സ്വപ്രകാശാം തു സംവിദം .. 55..

ആരാധയേദതിപ്രീത്യാ മായാഗുണനിവൃത്തയേ .
ഇതി സമ്യങ്മയാഖ്യാതം വൃത്രാസുരവധാദികം .. 56..

യത്പൃഷ്ടം രാജശാർദൂല കിമന്യച്ഛ്രോതുമിച്ഛസി .
പൂർവാർധോഽയം പുരാണസ്യ കഥിതസ്തവ സുവ്രത .. 57..

യത്ര ദേവ്യാസ്തു മഹിമാ വിസ്തരേണോപപാദിതഃ .
ഏതദ്രഹസ്യം ശ്രീമാതുർന ദേയം യസ്യ കസ്യചിത് .. 58..

ദേയം ഭക്തായ ശാന്തായ ദേവീഭക്തിരതായ ച .
ശിഷ്യായ ജ്യേഷ്ഠപുത്രായ ഗുരുഭക്തിയുതായ ച .. 59..

ഇദമഖിലകഥാനാം സാരഭൂതം പുരാണം
നിഖിലനിഗമതുല്യം സപ്രമാണാനുവിദ്ധം .
പഠതി പരമഭാവാദ്യഃ ശൃണോതീഹ ഭക്ത്യാ
സ ഭവതി ധനവാന്വൈ ജ്ഞാനവാന്മാനവോഽത്ര .. 60..

ഇതി ശ്രീമദ്ദേവീഭാഗവതേ മഹാപുരാണേഽഷ്ടാദശസാഹസ്ര്യാം സംഹിതായാം
ഷഷ്ഠസ്കന്ധേ ഭഗവതീമാഹാത്മ്യവർണനം നാമകത്രിംശോഽധ്യായഃ .. 6.31..

.. ഇതി ശ്രീമദ്ദേവീഭാഗവതേ മഹാപുരാണേ ഷഷ്ഠസ്കന്ധഃ സമാപ്തഃ ..

.. ഇതി ശ്രീമദ്ദേവീഭാഗവതമഹാപുരാണേ പൂർവാർധഃ സമ്പൂർണഃ ..

Encoded and proofread by Vishwas Bhide

```
% Text title            : Devi Bhagavata Mahapurana Skandha 06
% File name             : devIbhAgavatam06.itx
% itxtitle              : devIbhAgavatamahApurANam skandhaH 06
% engtitle              : devIbhAgavatamahApurANam skandhaH 06
% Category              : purana, devI, devii, devibhagavatam
% Location              : doc_purana
% Sublocation           : purana
% SubDeity              : devii
% Language              : Sanskrit
% Subject               : philosophy/hinduism/religion
% Transliterated by     : Vishwas Bhide, satsangdhara.net
% Proofread by          : Vishwas Bhide, satsangdhara.net
% Indexextra            : (Scans 1, 2, 3, vyAkhyA 1, 2, 3, Hindi 1, 2, 3, 4, 4, Marathi, Marathi audio, E
2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 PDF , 10, Tamil, Telugu 1, Bengali, Audio, Info)
% Latest update         : March 30, 2024
% Send corrections to   : sanskrit at cheerful dot c om
% Site access           : https://sanskritdocuments.org
```